דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ב. כצנלסון ז"ל

יום שלישי, ח' בסיון תשמ"ח, 24 במאי 1988 ● גליון 19425
היום 14 עמודים ● המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

היום בדבר
● הבריאות: הכל ידוע / טדי פרויס
● לא משחק מכור / חגי אשד
● הזירה המקצועית מתחממת / חיים ביאור
● לבנון כמשל / אבא אבן
● יפאן מגלה את ישראל / "אקונומיסט" מיוחד ל"דבר"
● בורסה וכלכלה (4–5) כל העולמות (9) ספורט (11)

מזג האויר

(עי). – תחזית: מזג האויר יהיה נאה.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 14־24, רמת־הגולן: 14־26, צפת: 14־23, חיפה: 20־28, טבריה: 21־34, עפולה: 19־29, שומרון: 16־26, תל־אביב: 19־27, לוד: 18־27, יריחו: 18־35, עזה: 19־25, באר־שבע: 18־30, אילת: 21־39.

הממשלה מחפשת בהמלצות טריינין מפלט מקשיי ועדת החקירה ● השיבושים גוברים

מאת ורדה [illegible], כתבת "דבר"

השביתות והעיצומים במערכת האשפוז מחריפים מהבוקר, ובחלק גדול מבתי־החולים נסגרים המכונים, מרפאות החוץ וחדרי־הניתוח. הרופאים מגבירים את לחצם אולם הממשלה בישיבתה אתמול לא דנה בפתרונות המיידיים הדרושים למערכת הבריאות. נדחה גם הדיון על הקמת ועדת חקירה ממלכתית למערכת הבריאות והוחלט לקיים בעוד שבוע, בישיבה הקרובה של הממשלה, דיון בהמלצות של ועדת טריינין, שבמשך שנה עסקה בדרכים להבראת מערכת הבריאות על־פי כתב המינוי של שרת הבריאות. ההמלצות של ועדת טריינין יימסרו היום לידיעת הציבור במסיבת עתונאים, שתכונס בהשתתפות שרת הבריאות והעומד בראשה, פרופ' נתן טריינין ממכון וייצמן.

(המשך בעמוד 2)

פיקוח נפש בהול במחשבה

"אוהל המצן" הוקם אתמול אנשי תנועת "רצ" מול משרד ראש הממשלה בירושלים. היום יקימו צעירי ההסתדרות אוהל דומה מול משרד האוצר, במחאה על הפגיעה הנמשכת ברפואה הציבורית השוויונית. (צילום: יצחק הררי)

ארבלי שכחה ושמיר הזכיר:

אני לא יושב־ראש אני ראש הממשלה

מאת יוסי מלמן, כותבו המדיני של "דבר"

במהלך ישיבת הממשלה אתמול בדיון על מערכת הבריאות נכנסה שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, לדברי שר האוצר משה נסים.

ראש הממשלה יצחק שמיר מיהר להתערב: הניחו לו לסיים. שושנה ארבלי־אלמוזלינו: "אבל אדוני היושב־ראש ברצוני להעיר כי..."

יצחק שמיר: "אני לא יושב־ראש, אני ראש ממשלה".

ארבלי־אלמוזלינו: "נזכרתי בימים שהיית יושב־ראש הכנסת ואני הייתי סגניתך ועבדנו יחד בשיתוף פעולה".

אריק שרון: "זה רעיון טוב מאוד, יכול להיות שעוד יקרה בשנית".

אם המערך יגיש חוק הפרדת בחירות הרשויות

הליכוד מאיים על המערך בתרגיל הקדמת הבחירות

ברעם: זה צעד קנטרני ואיום של סרק

מאת שלמה גינוסר, כתב "דבר" בכנסת

סיעת הליכוד מאיימת על סיעת המערך בתרגיל פרלמנטארי שיביא להקדמת הבחירות בתגמול על כוונתה של סיעת המערך להעלות מחר הצעת חוק להפרדת הבחירות לרשויות המקומיות מהבחירות לכנסת.

המאבק הפנים־קואליציוני בין שתי הסיעות הגדולות לקראת התמודדות הצפויה מחר, העלתה סומק קל בפניה החיוורות של הכנסת העייפה והמנומנמת על ידי חבריה (אתמול נמשכה ישיבת המליאה לא יותר משעה ו־40 דקות). אולם, ייתכן שההתנצחות החדשה בין המערך לליכוד לא תגיע לשלב של הכרעה בהצבעה ותסתיים בכך ששתי הסיעות יחזירו את החרבות השלופות לנדניהן.

הפרשה החלה כאשר סיעת המערך הודיעה שבכוונתה להעלות מחר הצעה לדחות את הבחירות לרשויות המקומיות. בישיבת הנהלת הקואליציה תקף יו"ד סיעת הליכוד, ח"כ חיים קופמן, את כוונת המערך ואמר כי היא תביא לביזבוז כספים ולאובדן יום עבודה למשק. ח"כ קופמן גם האשים את יו"ר סיעת המערך, ח"כ רפי אדרי, בהפרת ההסכם הקואליציוני הקובע כי כל

(המשך בעמוד 2)

ברה"מ ממשיכה לחמוק ממתן אשרות למשלחת קונסולארית

מאת יוסי מלמן, כתבו המדיני של "דבר"

על אף מאמצי שתדלנות של יועצו המדיני של שר החוץ, ממשיכה ברית־המועצות להתחמק מהתחייבותה להעניק אשרות כניסה למשלחת קונסולארית של ישראל. נמרוד נוביק יועצו המדיני של שמעון פרס, לא הצליח גם בסיבוב שיחות שלישי עם פקידים סובייטים להשיג מהם התחייבות ברורה בנושא זה. הוא נפגש ערב החג בשווייץ עם ולדימיר טרסוב, סגן מנהל מחלקת המזרח התיכון במשרד החוץ הסובייטי. הדיפלומט הסובייטי שב והודיע כמו בעבר כי "בקשתה של ישראל נשקלת".

התחייבויות דומות מסרו פקידים סובייטים לנמרוד נוביק גם בפגישות קודמות לפני כמה חודשים.

יצויין, כי בישראל שהתה זה כשנה משלחת קונסולארית מברה"מ. בזמנו הסכימה ישראל להעניק לה אשרות שהייה ואף האריכה אותן פעמיים מתוך הבנה, כי יישמר עקרון ההדדיות. המועד החדש לפקיעת אשרות השהייה של המשלחת הסובייטית יהיה ב־14 ליוני. בעוד שבלשכת שר החוץ מוכנים להמשיך במדיניות "הפייסנית" כלפי ברה"מ ולהעניק להם עוד "הזדמנות" סבורים בלשכתו של יצחק שמיר, כי יש לשים קץ לסחבת הסובייטית ולהתחמקות, ולא להאריך את אשרות השהייה של המשלחת הסובייטית אם תוך שלושה שבועות לא תקבל משלחת מישראל אשרות כניסה למוסקבה.

פרס בבריסל

בריסל (רויטר). – שר החוץ שמעון פרס הגיע אתמול לבריסל לשיחות עם שרי החוץ של השוק האירופי המשותף, בנסיון לשפר את תדמיתה של ישראל במערב־אירופה. אמש הספיק פרס להיוועד עם שר החוץ הבלגי ליאו טינדמנס (בתמונה), והיום ישתתף בכינוס השנתי של המועצה לשיתוף פעולה של השוק האירופי וישראל. היום ידון פרס עם נציגי 12 חברות השוק במתיחות המתמשכת בשטחים ובמצב הכללי במזה"ת, וכן בתוצאות ביקורו האחרון של פרס בוואשינגטון. (צילום: א.פ)

'אגד' מפטר 500 זמניים 'ההסת' נגד: חד־צדדיות!

מאת אריה ארד, כתב "דבר"

"אגד" מפטר הבוקר 500 עובדים בשל ירידה של 18 מיליון ש"ח בפדיון בחמשת החודשים האחרונים. ההחלטה בעניין זה התקבלה אמש במזכירות הקואופרטיב.

הפיטורים מקיפים נהגים, אנשי מינהלה ומוסכאים בכל רחבי הארץ. כל המפוטרים הם עובדים זמניים. אולם בסדרי הפיטורים עולים על שיעור ההפחתה בפדיון.

הירידה בפדיון מהווה 4 אחוזים מהפדיון השנתי המוערך בכך 420 מיליון ש"ח, אולם המפוטרים מהווים 6 אחוזים מכלל המועסקים ב"אגד".

הירידה בביקוש לשירותי "אגד" נובעת מצימצום תיירות הפנים והחוץ ומהקטנת הביקוש לאוטובוסים להסעת עובדים, ביניהם עובדים מהשטחים.

נראה, כי מזכירות "אגד" מנצלת את הירידה בביקוש לשירותי התחבורה גם להתייעלות נוספת.

ההסתדרות הביעה אתמול התנגדות לפיטורים החד־צדדיים ב"אגד". נציג ההסתדרות, דן שוורצברד, אמר כי בכל מקרה של כוונה לפטר עובדים, חלה על הנהלת "אגד" חובה לנהוג על־פי הוראות הסכם העבודה ולנהל מו"מ מוקדם עם נציגי ההסתדרות העובדים.

נמסר, כי היום תתקיים פגישה בנושא זה בין נציג ההסתדרות ונציגי העובדים הקבועים לבין יו"ר מזכירות "אגד".

בכתב־האישום נגד עורכות 'דרך הניצוץ':

מיכל כוונתה סאלם ורוני כוונתה נטאשה – בארגונו של חוואתמה

ברוך ל' שמה שהפריע לממשלה זה הוצאת העתון – אמר אביה של מיכל, פרופ' יהושע אריאלי, לעתונאים, שלא הורשו להיכנס

מאת יהודה לוי, כתב "דבר" בירושלים

מיכל שווארץ ורוני בן־אפרת הצטרפו לארגון "החזית הדמוקראטית", נפגשו עם פעיל מרכזי בו, והארגון מימן את הוצאת העתון "דרך הניצוץ" – כך נאמר בכתב האישום שהוגש אתמול נגד שתי עורכות העיתון לבית המשפט המחוזי בירושלים.

הפרקליטות ביקשה לעצור את השתיים עד תום ההליכים. הדיון בבקשה נדחה ל־12 ביוני לבקשת הסניגורית, עו"ד פליציה לנגר, כדי שתספיק לעבור על חומר הראיות.

קהל רב המתין בבמה"ש לבואן של שתי הנאשמות, רובו פעילים בארגוני שמאל שונים ובני משפחה.

שווארץ ובן־אפרת הובאו כשהן כבולות זו לזו באזיקים. השתיים לבשו חולצות עליהן הודפסה הכתובת "שחררו את העתונות". הן הוכנסו ללשכתו של השופט אליהו בן־זמרה, אך מסיבות לא ברורות נאסרה כניסת עתונאים לדיון, אף כי פרקליט המדינה עו"ד עדי חסון, מסר, כי המשפט יתקיים בדלתיים פתוחות. אנשי הבטחון

(המשך בעמוד 2)

מוראל גבוה

מיכל שווארץ (משמאל) ורוני בן־אפרת (מוסתרת מימין) מסמנות "וי" בדרכן מבית־המשפט בחזרה למעצר. (צילום: יצחק הררי)

פרקליט עוואד לבג"ץ: אם יגורש יינתן בכך היתר לגירושים המוניים

הפצ"ר החליט: האשה מביתא תואשם ביידוי אבנים – ולא בהרג

מאת דני רובינשטיין, כתב "דבר"

– בג"ץ יתן בימים הקרובים את החלטתו בעתירה נגד הצו שהוציא בתחילת החודש נגד מובארק עוואד, ראש המרכז ללימודי אי־אלימות במזרח ירושלים.

מקורות בבית המשפט העליון אמרו לאחר הדיון אתמול בעתירתו של עוואד כי יתכן ששלושת השופטים, אהרן ברק, שושנה נתניהו וגבריאל בך, יתנו את החלטתם אך הנימוקים לה יימסרו במועד מאוחר יותר.

(המשך בעמוד 2)

ד"ר מובארק עוואד מוצא מבית־המשפט העליון. (צילום: רחמים ישראלי)

פתיחת בתי הספר היסודיים בגדה המערבית עברה אתמול ללא תקריות. אתמול גם לא נרשמו [illegible] במעט הפרות סדר. הפרקליטים [illegible] [illegible] להעמיד את [illegible] [illegible] לדין [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

בתי־הספר היסודיים (כיתות א' עד ו') נפתחו אתמול בגדה המערבית אחרי הפסקה של [illegible] [illegible] [illegible] בתקופה זו

(המשך בעמוד 2)

עיקרון תחילה

● בספטיבלים: ידיעות ורשימות ביקורת – עמ' 3.
● ההסתדרות מזהירה את המעסיקים מאי־תשלום תוספת־היוקר הקרובה – עמ' 2.
● בג"ץ פוסל את החלטת מועצת עיריית תל־אביב שלא לכלול נשים בגוף הבוחר את הרב הראשי – עמ' 3.
● נבון הורה להעביר מתפקידה את האחראית על ניסוח האיגרת של הזרם הדתי בחינוך התוקפת את השמאל – עמ' 14.

מרפי: מו"מ עם אש"ף אם יקבל החלטות או"ם

(ע"צ). – סגן שר החוץ האמריקאי ריצ'ארד מרפי הבהיר, כי ארצו מוכנה לפתוח בדו־שיח "רציני ובדרג רם עם אש"ף, בתנאי שערפאת יודיע ברורות ובצורה חד־משמעית שהוא מקבל את החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338".

בהודעה שפורסמה אתמול בעתון הסעודי "אל שארק אל אוסאט", הוסיף מרפי, כי אש"ף גם חייב להוקיע את הטרור ואת האלימות.

בדברו על המצב בשטחים הכבושים אמר מרפי, כי "ההתקוממות גרמה לשינוי". הוא הוסיף כי ארה"ב "איננה מפעילה לחץ על שום גורם, אולם המצב מפעיל לחץ על כל הצדדים". הוא ציין ש"אין פתרון צבאי לבעייה בכללותה", ודרוש הסדר מדיני במזרח התיכון.

מרפי עומד להגיע בראשית יוני לריאד.

שר החוץ שולץ עומד גם הוא להגיע בראשית יוני למזרח התיכון, לסיור רביעי מראשית השנה, ימים ספורים לפני הפסגה הערבית באלג'יר.

סוכנות הידיעות של אש"ף מסרה, כי ערפאת העביר אתמול מסר חשוב להנהגת הקרמלין על הנושא הפלשתיני.

אם דוקאקיס ייבחר

ג'ימי קארטר ימונה ע"י דוקאקיס לשליח הבית הלבן למזה"ת

מאת אמנון דנקנר, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – המועמד הדימוקראטי לנשיאות ארה"ב מייקל דוקאקיס מתכוון למנות את הנשיא לשעבר ג'ימי קארטר לתפקיד שליח נשיאותי מיוחד למזרח התיכון, אם ייבחר לנשיא, על כך נודע ל"דבר" ממקורות יודעי דבר בוואשינגטון.

נודע כי השניים שוחחו על כך באחרונה וסיכמו את דבר המינוי המיועד של קארטר. הנשיא לשעבר מעוניין מאוד במינוי ורואה בתפקיד סיכוי להצלחה נוספת כדוגמת "קאמפ דייוויד", אשר תשפר את תדמיתו. קארטר נחשב, למרות "קאמפ דייוויד" לנשיא כושל, בעיקר בשל האינפלציה הגבוהה ששררה בארה"ב בזמנו ובשל דרך טיפולו בנושאים הבוערים באירן. דוקאקיס מעוניין בגיוס אנשים בעלי נסיון מדיני לממשלו, מכיוון שהוא סובל מחולשה בתחום מדיניות החוץ, שבה אין לו מומחיות.

בחוגים ישראליים בוואשינגטון הובעה דאגה מאפשרות מינויו של קארטר לתפקיד, אשר יידכו בידו כוח רב בכל הנוגע למדיניות ארה"ב במזרח התיכון, מכיוון שהנשיא לשעבר דוגל בקו המטיף להתקרבות בין ארה"ב לבין אש"ף. הבעת דאגה זו מצטרפת לחשש מדוקאקיס שהובע בעבר על ידי חוגים ישראליים בשל הופעתו לפני למעלה מחודש בניו יורק שבה היה מסוייג למדי בנושאים הישראליים, וסירב להתחייב לכך שממשלו לא יתמוך לעולם בהקמתה של מדינה פלשתינאית.

רבין: יש להביא אלפי פועלים מחו"ל במקום פועלי בניין מהשטחים

מאת אבי שוברט

שר הבטחון יצחק רבין הביע אתמול את תמיכתו בהבאת אלפי עובדים מחו"ל לפתרון המשבר בענף הבנייה, בנימוק כי זה טוב לבטחון.

הוא הוסיף כי על תושבי השטחים לדעת שעבודה בישראל היא פריווילגיה שאנו נותנים להם, ולא טובה שהם עושים לנו. דברים אלה אמר השר במפגש עם אנשי המוסד המאוחד לענף הבנייה ומרכז הקבלנים שנערך בגן אורנים בתל־אביב.

להערכת רבין, הבאת עובדים זרים לענף הבנייה תביא יציבות בעבודה ועל־ידי כך תהיה השפעה חיובית על תושבי השטחים והתרומה לבטחון. צרכי ענף הבנייה תואמים את צרכי הבטחון, אמר, והוסיף, כי יש ליצור מצב של תעסוקה ברוב ענפי המשק, ולו על ידי הבאת אלפי עובדים. על תושבי השטחים לדעת, כי הם לא עושים לנו טובה, אלא זה אינטרס משותף.

פיטורי סמנכ"ל משרד ראש הממשלה על־רקע פוליטי, הגיבו מקורביו

מאת יוסי מלמן, כתבו המדיני של "דבר"

"הפיטורים הם על רקע פוליטי מובהק לקראת הבחירות" מאשימים מקורביו של סמנכ"ל משרד ראש הממשלה אריה שומר. מנכ"ל משרד ראש הממשלה יוסי בן־אהרון זימן אתמול את אריה שומר למשרדו והשיחה בת חמש דקות הודיע לו, כי הוחלט להעבירו מתפקידו.

ועד עובדי המשרד אירגן אתמול החתמה על עצומה הקוראת למנכ"ל שלא להעביר את הסמנכ"ל מתפקידו. על העצומה חתמו 200 מעובדי המשרד.

בכך פוטר העובד האחרון בלשכת ראש הממשלה שמונה לתפקיד בכיר על־ידי ראש הממשלה הקודם שמעון פרס. הוא מצטרף בכך לישראל פלג שפוטר מלשכת העתונות, עמירם ניר, יועץ לענייני טרור, ותיצה שפירא־ליבאי, יועצת לענייני מעמד האשה.

בגלל שאריה שומר אינו עובד קבוע לא היה באפשרות המנכ"ל לפטרו והוא יועבר לתפקיד זוטר כעוזרו של השר בלי תיק עזר וייצמן. כמועמד להחליף את שומר מוזכרים פקידים בלשכת ראש הממשלה את איש הליכוד יששכר קציר ששימש עד לאחרונה בתפקיד דיפלומטי בארה"ב.

(המשך בעמוד 3)

هكذا من الأصل

مكان الأصل

אחד מארבעה־עשר

אליעזר אנסקי מקבל מטדי קולק את אות יקיר ירושלים. (צילום: יצחק הררי)

14 מבוני העיר קיבלו אותות 'יקיר ירושלים'

תושב מזרח־ירושלים קיבל אות נפרד

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

ראש עיריית ירושלים טדי קולק העניק אתמול את עיטורי „יקיר ירושלים" ל־14 אישים על חלקם בבנייניה של ירושלים. בטקס, שהתקיים במעמד יו"ר הכנסת שלמה הלל בתיאטרון ירושלים, השתתפו מאות מוזמנים, ביניהם זוכי התואר בעבר.

קולק ציין כי הטקס נערך 21 שנים ומאז קמו לו מוקים רבים: „בירושלים מתרכזים בעוצמה גדולה רבים מן המאבקים של עם ישראל, המאבק לא קל וצריכים הרבה התמדה".

מועצת העיר, שבחרה את חתני הפרס, החליטה על הענקת העיטור גם לתושב ערבי, אך הוחלט לא להעניקו בטקס זה, כדי לא לחשפו ללחצים בשל המצב במזרח העיר.

דובר העירייה מסר כי העיטור יוענק לו במועד מתאים.

אלה מקבלי העיטורים: יצחק אברהמי, מוותיקי חברי ה„הגנה" בירושלים, פעיל בארגוני מתנדבים כגון בני־ברית וארגון הגמלאים; אברהם א. אנסקי, במאי, הקים את תיאטרון „בימתנו" ופעל רבות לטיפוח אמנות התיאטרון בקרב הנוער והקשישים; אליהו בכבוד, ממארגני העליה הבלתי חוקית מבוכרדיסטאן לישראל, ומן המסייעים לקליטתם, משמש מנהיג רוחני בקרב העדה הבוכרית; יוסף בנזימן, עסקן ציבור, חבר בארגונים וולונטאריים ובקרנות המושיטות סעד לנזקקים, סגן נשיא בני־ברית; הרב משה חיים מלכא, ממנהיגי העדה המרוקאית, פעל להחדרת הרעיון הציוני בצפון אפריקה, מארגן פעולות חינוך ותרבות בקרב העולים החדשים; ג'יל בראונשויג, הנשיא העולמי של מוסדות „כל ישראל חברים" פעל רבות לקידום החינוך היהודי המיוחד בישראל; בן ציון גבוריץ, לשעבר מנהל מוסד „משקילרים מוצא", פעל למען קליטת מאות ילדי מצוקה, מוכי גורל ויתומים; אלישבע (אלזה) כהן, לשעבר אוצרת וחברת הנהלת מוזיאון ישראל, יוזמת מוזיאון „ביתיקה"; ד"ר יונה לק כדפס, רופא, שימש כסגן מנהל בביה"ח „הדסה", כיהן כחבר הוועד הפועל של בית־הנוער העברי, יזם הקמת ארגון מתנדבים לעזרת הקשיש; השופט ישעיהו פליקס לנדוי, לשעבר נשיא בית־המשפט המחוזי, הקים את המועצה הציבורית לקידום הנוער, חבר פעיל בחבר הנאמנים של האוניברסיטה, במועצה למניעת תאונות דרכים ובהנהלת התזמורת הפילהרמונית; גרשון מרינוב, מוותיקי ה„הגנה", ממפקדי השוטרים המתנדבים, לשעבר חבר הנהלת קואופרטיב „המקשר"; תאה נתן, ניהלה את ארגון עולי מרכז אירופה ועסקה בייעוץ ועזרה בבעיות קשישים, טיפלה בהקמת המעון לאקדמאים קשישים „יד מאיר"; דוד פרדמן, לשעבר ממפעילי האצ"ל, עסקן ציבור ומרכז פעילות בית"ר בירושלים; אליהו קורן, מייסד הוצאת ספרים „קורן", סידר והדפיס בירושלים את התנ"ך היהודי הראשון בא"י.

הברפלד מזהיר המעסיקים מאי־תשלום תוסה"י הקרובה

מאת חיים באור, סופר „דבר"

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, הזהיר אתמול את המעסיקים הפרטיים כי אם לא יבצעו את התשלום של תוספת היוקר הבאה, כאשר מדד המחירים המצטבר יגיע ל־7 אחוזים, תראה בכך ההסתדרות הפרת הסכם ותנקוט כלפי מעסיקים אלה באמצעים ארגוניים.

דבריו נאמרו בתגובה להתבטאויות של ראשי התעשיינים לפיהם תוקפו של הסכם תוספת היוקר פג ב־31 במארס ולכן פטורים המעסיקים מלשלם תוספת זו כל עוד לא נחתם הסכם חדש.

הברפלד הדגיש שכל עוד לא הושג הסכם חדש לתשלום תוספת היוקר, הרי שההסכם האחרון הנו בתוקף, גם לאחר ה־31 במארס.

בינתיים הזהיר מזכיר הסתדרות הפקידים, עובדי המינהל והשירותים, משה ביתידגן, שאם לא יבוצע המעבר לשבוע עבודה של 5 ימים ברשויות המקומיות – תימנע הסתדרות הפקידים מלחתום עם המעסיקים על הסכם שכר לשנתיים הבאות. במקביל, הזהיר, תכריז הסתדרות הפקידים על סכסוך עבודה.

הוועדה המנהלת של חבה"ע אישרה מינוי מפרק אליאנס

מאת אבי שורש

הוועדה המנהלת של חברת העובדים חזרה ואישרה אתמול בישיבתה את החלטת מועצת המנהלים של „כור" ואסיפת בעלי המניות של „אליאנס" בדבר מינוי מפרק מפעיל לחברת הצמיגים „אליאנס".

הוועדה המליצה כי במסגרת הליכי הפירוק ייעשה מאמץ להגיע לתוכנית הבראה שתהיה מוסכמת על המפרק ותאושר על ידו וזאת במסגרת המשא ומתן המתנהל בין האיגוד המקצועי, העובדים ונציגי המפרק.

אתמול נמשך המשא ומתן בין נציגי עובדי מפעל „אליאנס" ואנשי האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, במהלכו הוגשה לעובדים טיוטת ההסכם לתוכנית ההבראה. היום ייפגשו אנשי האגף לאיגוד מקצועי עם נציגי המפרק בניסיון להגיע להסכמה על תוכנית הבראה, שתתקבל על־ידי המפרק, ברוח החלטת הוועדה המנהלת של חברת העובדים מאתמול.

בתגובה על החלטת הוועדה המנהלת של חברת העובדים נמסר אתמול מ„כור", כי ההנהלה שואפת לראות את „אליאנס" מחדש את פעילותו אולם, רק בדרך שניתן יהיה להבריאו ולהפעילו כלכלית. עוד נמסר, כי ל„כור" אין משאבים כלכליים להפעלת המפעל ללא תוכנית הבראה כלכלית שאישורה ומימושה תלויים בהחלטת המפרק. תוכנית ההבראה שהתגבשה עד כה על ידי האגף לאיגוד מקצועי, אומרים אותם חוגים, לא תביא להבראת המפעל.

סגן ראש האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, אפרים זילוני, אמר אמש לסופר „דבר" בתגובה על החלטת הוועדה המנהלת של חברת העובדים, כי חברת העובדים לא טרחה כלל לשבת עם העובדים וכי ברעתו, בסיום המשא ומתן, לערוך דיון נוקב בנושא במסגרת ההסתדרות.

בישיבתה הקרובה של הוועדה המנהלת של חברת העובדים צפוי דיון נוקב בנושא הקמת מזכירות מצומצמת בשל ריבוי האנשים הרואים עצמם חברים בפורום זה.

הממשלה

(המשך מעמוד 1)

הוועדה הוקמה על־ידי שרת הבריאות באפריל אשתקד, בהתגברות של ההסתדרות הרפואית, שהחריפה את עבודתה. המטרה, שהציבה שרת הבריאות בפני הוועדה היתה להמליץ על רפורמה מקיפה בכל מערכת הבריאות על בסיס שמירת העקרונות של הרפואה השוויונית. במשך הזמן הגישה הוועדה דו"חות חלקיים שאומצו על־ידי שרת הבריאות ונעשו צעדים לביצוען. הדו"ח הראשון עסק בהקמת רשות האישפוז משותפת לכל בתי החולים. הדו"ח השני המליץ על ארגון מחדש של משרד הבריאות ועיצובו כמיניסטריון שמתווה מדיניות, מפקח ומתקצב. הדו"ח השלישי עסק בשינוי שיטות התיקצוב של בתי החולים ובעקבותיו יקבלו בתי החולים תקציב מבוסס על מספר האוכלוסין שבאחריותם ולא על פי ימי האשפוז.

הדו"ח הרביעי דן בסוגיית מימון מערכת הבריאות וטרם אומץ על־ידי שרת הבריאות. בדו"ח זה יש הכרה במיגבלות המשאבים הלאומיים וכולל, בין היתר, המלצה להפעיל בבתי החולים הציבוריים שירות רפואי נוסף (שר"ן) בשעות אחר הצהריים. הפונים לשירות זה ישלמו במישרין. הרעיון קרוב לרעיונותיו של שר האוצר ואינו מקובל על שרת הבריאות הגורסת, כי החולים לא צריכים לשלם ישירות אלא באמצעות ביטוח משלים.

דו"ח ועדת טריינין מקובל בחלקו

הרעיון להשתמש בדו"ח ועדת טריינין, העוסק בדרכים להבראת מערכת הבריאות, הועלה אתמול בישיבת הממשלה על־ידי שר הכלכלה גד יעקבי בתמיכתו של שר הביטחון יצחק רבין. הם טענו שיש לבדוק תחילה אפשרות זו, במקום להתדיין על כתב מינוי לוועדת חקירה ממלכתית ולהמתין חודשים ארוכים להמלצותיה. שר האוצר משה נסים הודיע, כי לא כל ההמלצות של ועדת טריינין מקובלות עליו וגם שרת הבריאות אמרה שגם היא לא מוכנה לאמץ את כל המלצות הדו"ח.

למרות ההתנגדות הציע השר יעקבי לממשלה להחליט לקבל את כל מסקנות ועדת טריינין כמקשה אחת, כי על־ידי כך יוצע פתרון לא רק לבעיות היסוד אלא גם לבעיות הבוערות של מערכת הבריאות. שרת הבריאות נסוגה מעמדתה הראשונית ויחד עם השר רבין ושחל תמכה בהצעתו של השר יעקבי. אחרי ויכוח קצר החליטה הממשלה לקיים בישיבתה ביום א' הקרוב דיון מקיף בדו"ח טריינין ובסיומו להחליט לקבל חלק מהמלצות הוועדה או לקבל את כולן כמקשה אחת, כפי שמציע יעקבי.

נראה, כי נושא הקמת ועדת חקירה ממלכתית למערכת הבריאות ירד, בינתיים, מסדר היום. בחוגי מפלגת העבודה מסבירים, כי בהקמת ועדת חקירה אין מענה למצב החמור בשירותי הבריאות. אף אחד מהגורמים לא מתחייב להפסיק את העיצומים.

נמשכים העיצומים בבתי החולים

במשך ארבעה הימים האחרונים עבדו בתי החולים הממשלתיים, העירוניים ושל קופת חולים במתכונת שבת מצומצמת. אתמול קיימו הרופאים שביתה כללית ובבתי החולים היו רק רופאים בתורנות. היום נמשכים העיצומים בבתי החולים של קופת חולים, רוב השירותים משותקים ורופאי המדינה מגבירים את עיצומיהם.

בכל בתי החולים הממשלתיים הכלליים יהיו סגורים מהבוקר ועד סוף השבוע כל המכונים ובבתי החולים „שיבא", רמב"ם ובשלושת בתי החולים של הכרנו הרופאי בתל־אביב גם מרפאות החוץ. ממחר בבוקר ועד סוף השבוע ייסגרו חדרי ניתוחים בבתי החולים „אסף הרופא", „וולפסון", „ברזילי", „שערי צדק", „הלל יפה", „פוריה", „רוטשילד", ובבתי החולים בצפת ובנהריה, יבוצעו רק ניתוחים להצלת חיים. ההחלטה על הרחבת העיצומים נתקבלה אתמול על־ידי מזכירות ארגון רופאי המדינה.

הסברו של האב

ההיסטוריון פרופ' יהושע אריאלי, שבתו מיכל שווארץ נאשמת בפרשת „דרך הניצוץ", בפתח בית־המשפט המחוזי בירושלים. (צילום: יצחק הררי)

מיכל כונתה

(המשך מעמוד 1)

של ביהמ"ש גם מנעו בלי לנמק, הכנסת מצלמות ומכשירי הקלטה לבניין. בטרם הוכנסו ללשכת השופט הספיקה מיכל שווארץ לומר: „הם לא הצליחו להסביר למה סגרו את העתון, ולכן עצרו אותנו".

מיכל שוורץ ורוני בן־אפרת מואשמות בקיום מגע עם סוכן זר (עונש מקסימאלי של 15 שנה), בחברות בארגון טרור (חמש שנים), בחברות בהתאגדות בלתי מותרת ובעשיית שירות עבור התאגדות בלתי־מותרת. העונש הקבוע לשני סעיפים אלו עומד על עשר שנים.

בכתב האישום נאמר כי מיכל שווארץ, בת 39, ורוני בן־אפרת, בת 36, שהו בסוף 1983 או בתחילת 1984 בלונדון עם אחרים וביניהם יעקב בן אפרת. בלונדון פגשו שווארץ ויעקב בן־אפרת את סאלח ראפת, פעיל מרכזי בארגון הטרור „החזית הדמוקראטית לשחרור פלשתין" בראשות נאיף חוואתמה. באותן פגישות הוצע לשווארץ להצטרף לארגון, והיא הסכימה. זמן מה לאחר מכן הציע יעקב בן־אפרת לרעייתו רוני בנפרד, להצטרף אף היא לארגון, וגם היא התגייסה לשורותיו.

הנאשמות, נטען בכתב האישום, קיבלו כל אחת כינויים מחתרתיים סודיים. מיכל שווארץ כונתה „גאלט" ורוני בן אפרת – „במאשה". יעקב בן־אפרת כונה „מאג'ד".

בפגישות בלונדון סוכם עוד כי לאחר הצטרפותן לארגון, יחלו השתיים להוציא בישראל עתון במימון „החזית הדמוקראטית" ויקימו אירגון פוליטי יהודי־ערבי.

לאחר שחזרו שתי הנאשמות לישראל הן הקימו יחד עם יעקב בן־אפרת ואחרים עמותה בשם „הניצוץ – הוצאה לאור". יעקב בן־אפרת מונה כיו"ר העמותה, והחל בהוצאת העתון „דרך הניצוץ", במימון החזית הדמוקראטית.

בכתב האישום נטען, כי שניים מאנשי החזית, האנג' עיסאוי, תושב עיסוויה ומוחמד לבדי מאבו־דיס העבירו לאנשי „הניצוץ" מימון החזית. עיסאוי עצור במעצר מנהלי ולבדי עצור כבר 40 יום. במשך נפגשה מיכל שווארץ באירופה מספר פעמים עם סאלח ראפת וכן עם עיסמת צברי, אף היא מראשי „החזית הדמוקראטית".

הדיון בלשכת השופט היה קצר. עו"ד לנגר ביקשה אורכה לעיון בחומר הראיות ונקבע כי הדיון בבקשת המעצר עד תום ההליכים יתקיים ב־12 ביוני.

עו"ד לנגר אמרה לאחר מכן לעתונאים, כי כתב האישום מתבסס בעיקר על הודאותיהן של שתי הנאשמות. לדבריה השתיים כופרות באשמה ולכן נראה לה, כי היא תבקש לקיים משפט זוטא על קבילות ההודאות.

אביה של מיכל שווארץ, פרופ' יהושע אריאלי, שנכח בדיון, אסף בסיומו את הקהל שהתאסף מחוץ לאולם ועדכן אותם על החלטת ביהמ"ש. „ברור לי", אמר פרופ' אריאלי לעתונאים, „שמה שהפריע לממשלה זה הוצאת העתון. השאלה אם מעבר לכך ההתקשרות לארגון היא אקט בלתי חוקי, זה יידון בבית־המשפט".

בפרקליטות מגבשים את החומר נגד שאר חברי המערכת יעקב בן־אפרת, הדס להב ואסף אדיב לצורך הכנת כתב אישום נגדם.

הליכוד מאיים

(המשך מעמוד 1)

הצעת חוק הנוגעת לבחירות חייבת לבוא לדיון בוועדה קואליציונית מיוחדת בראשותו של גד יעקבי.

ח"כ אורדי השיב כי ההסכם הקואליציוני כבר הופר מספר פעמים על־ידי הליכוד והסכר נפרץ. ח"כ אורדי הזכיר כי על פי החוק – יש להפריד בין הבחירות לרשויות המקומיות לבין הבחירות לכנסת. יו"ר סיעת המערך אמר עוד כי הצעת החוק של המערך מונחת כבר שמונה חודשים בוועדה הקואליציונית המיוחדת.

השר חיים קורפו אמר בישיבת הנהלת הקואליציה כי הוא משתתף בכל ישיבותיה של הוועדה הקואליציונית ולא ראה את הצעת החוק של המערך. קורפו אמר עוד כי, עריכת בחירות שלא במועדן כרוכה בשינוי פנקס הבוחרים, דבר שמשמעותו בזבוז כספים או הסיטת הדרך לקלפי לחלק מהבוחרים הצעירים. השר קורפו הזהיר מעצם העקרון של הארכת תוקף כהונה של גוף נבחר כצעד אנטי־דמוקרטי ואמר: „איש לא יוכל לערוב לך שמחר לא יימצא רוב להארכת כהונתה של הכנסת".

כיוון שסיעת המערך לא נסוגה מכוונתה להגיש הצעת חוק לדחיית הבחירות לרשויות המקומיות, סיעת הליכוד הודיעה כי היא, מצידה, שולפת הצעת חוק לא חדשה של ח"כ דוד מגן לפיזור הכנסת ולהקדמת הבחירות ל־23 באוגוסט.

ח"כ קופמן אמר: הליכוד יגרום לכך שהבחירות לכנסת יתקיימו באוגוסט ואז באמת יישמר העקרון של הפרדת הבחירות לרשויות המקומיות מהבחירות לכנסת. במזנון הכנסת הוגדר אתמול הצעד של הליכוד כ„פיגעמ־פיקוח" כדי לשכנע את המערך לרדת מהרעיון של דחיית הבחירות לרשויות המקומיות. המערך לעומת זאת כבר גישש אתמול אצל כמה סיעות בקואליציה ובאופוזיציה כדי לבדוק מה תהיה עמדתן במקרה שנושא הקדמת הבחירות אכן יועלה מחר בכנסת. נראה כי רוב הסיעות הללו מתכוונות לראות מה תהיה עמדת המערך עצמו במקרה שהכנסת תיקרא להצביע מחר על הצעת החוק של דוד מגן.

ח"כ אורדי דיווח אתמול למ"מ ראש הממשלה שמעון פרס בשיחת טלפון לבריסל על ההתפתחויות האחרונות בנושא זה. כן דיווח אורדי לשר הבטחון יצחק רבין. הבוקר יתכנס צוות בכיר של המערך לדון במצב שהתהווה. בהתייעצויות ישתתפו השרים יעקבי, שחל וצור, מזכ"ל „העבודה", ח"כ עוזי ברעם, וח"כ אורדי. אם יגיע הנושא לכלל עימות במליאה „נצטרך כל הסיעות להצביע על גיוס כללי. המגמה „גיוס כללי" נראה בימים אלה כהתגלמות הסוריאליזם: הכנסת ריקה, אלה מחבריה שיורדים שכבר לא יהיו בכנסת הבאה ממילא לא מופיעים לישיבות והשאר נאבקים על עתידם הפוליטי במאבקים פנים־מפלגתיים מחוץ למשכן הכנסת.

מה שקרה אתמול בוועדת חוץ ובטחון מדגים מצב זה היטב: רק ארבעה חברי כנסת (שריד, וייס, בר־אליעזר ומרידור) התייצבו בתחילת הישיבה של הוועדה לישיבה על היחסים בין שתי מעצמות־העל, ארה"ב וברה"מ. לישיבה הופיעו גם כמה מומחים מאגף המודיעין במטכ"ל שאמורים היו לעדכן את חברי ועדת החוץ והבטחון בנושא זה. ארבעת חברי הכנסת החליטו ביניהם כי במקום כי לכבודה של הוועדה מוטב שהישיבה לא תתקיים כלל. שבח וייס אף חזר על הצעתו להפסיק את ישיבות הכנסת לתקופת הבחירות הפנימיות בליכוד ובמערך.

מערכת „דבר" לענייני מפלגות מוסרת:

מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, הגדיר את האפשרות שהליכוד יגיש מחר הצעה להקדמת הבחירות כ„צעד קנטרני". לדבריו, ראש הממשלה, יצחק שמיר, חזר והדגיש שהוא מתנגד לקיצור כהונתה של הכנסת הנוכחית, וההצעה החדשה לא נועדה אלא לאיים על מפלגת העבודה. סיעת „העבודה" בכנסת תדון היום בסוגיה.

בעקבות הפרסומים בארה"ב

רבין מכחיש שישראל שיפרה טילי סין – שהגיעו לסעודיה

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר") – מומחים ישראלים שעבדו בחשאי בסין העממית עסקו שם בשיפור מערכות הנחיה של טילי קרקע קרקע לטווח בינוני מתוצרת סין, שנמכרו השנה על ידי הסינים לסעודיה ושבהם רואה ישראל סכנה לבטחונה – כך מסר אתמול ה„וואשינגטון פוסט" בהסתמך על מקורות מסחריים אמריקאים ומומחים סעודיים. שר הבטחון יצחק רבין הכחיש אתמול את הפרסומים מכל וכל.

המקורות היו חלוקים בשאלה האם המומחים הישראלים ידעו, כי הטילים מיועדים למכירה לסעודיה, או שסברו כי יימכרו לאירן או לעירק. הישראלים סייעו בשיפור דיוקה של מערכת ההנחיה וכן בשינויים אחרים שנועדו להפוך את הטילים מנושאי ראשי חץ גרעיניים לנשק קונבנציונאלי.

המקורות אמרו ל„וואשינגטון פוסט", כי חלק מהישראלים שהו בסין עם דרכונים פיליפינים מזוייפים, שמקורם, ככל הנראה בשגרירות הפיליפינים בערב הסעודית. ייתכן אפילו, אמרו המקורות, כי כמה מן הישראלים נכנסו לערב הסעודית כדי לטפל בטילים, כשהם משתמשים בדרכונים אלה.

הקשרים הנבנאים בין ישראל לסין זכו לחשיפה ראשונה בעקבות משפט בהונג־קונג של איש עסקים ישראלי בשם צבי גפני, שנידון לשנתיים מאסר בשל מספר עבירות, כולל החזקת דרכונים פיליפינים מזוייפים. בעקבות הפרשה פירסם ה„סנדיי טיימס" הלונדוני תחקיר בו חשף מעורבות ישראלית באספקת מידע וסיוע לסין בתחום הנחיית הטילים והתחמושת והדרכת „ שריון.

בארה"ב פורסם דו"ח מטעם הרשות לפיקוח על החימוש שבו נאמר, כי ישראל מספקת לסין ידע בתחומים צבאיים, המתבסס על הטכנולוגיה האמריקאית, אך זה הולך ולובש גם מימדים עצמאיים בשל התפתחות הידע הזה בישראל. על פי הדו"ח הזה אין ממש בידיעות על עסקות נשק בסדר גודל של 3 מיליארד דולאר בין ישראל לסין. המדובר, על פי הדו"ח, ברכישת ידע ובקבוצות קטנות של מומחים ישראלים הנוסעות לסין כדי לעזור לה לעדכן את מערכות הנשק שלה.

רבין הכחיש

שר הבטחון יצחק רבין הגיב אתמול במפגש המוסד המאוחד לענף הבנייה לפרסומי ה„וואשינגטון פוסט" ואמר כי, לא בשנות ה־60 ולא בשנות ה־80 היו ישראלים שותפים באיזשהי צורה בעבודה והטכנולוגיה כשיתוף פעולה עם סין. הוא טען, כי רק לאחר שנתיים גילתה ארה"ב כי ערב הסעודית המדינה היהודית רכשה טילי קרקע־קרקע בסין ומבנה לקשור את ישראל לכך.

רבין ציין כי לישראל אין יד ורגל בכל הנוגע לטילי הקרקע־קרקע הסיניים.

שלישיית הצמרת הליברלית אושרה: מודעי, נסים ושריר

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

המועצה הארצית של המפלגה הליברלית אישרה אתמול את הצבתם של השרים מודעי, נסים ושריר, בסדר זה, בשלושת המקומות הראשונים ברשימת מועמדי המפלגה הליברלית לכנסת הי"ב.

בהצבעה גלויה, שהשתתפו בה רק כמחצית מחברי המועצה, אושרה שלישיית הצמרת, שחבריה, על־פי השינוי בתקנון, מועמדים לקבל תיקים בממשלה, אם יקים אותה הליכוד.

המועצה לא קיבלה החלטה על שינוי תקנון בחירת המועמדים הנוספים לרשימה. אם לא ישונה התקנון, בישיבה נוספת של המועצה, ייבחרו המועמדים בבחירות אישיות־חשאיות במועצה ויודרגו ברשימה על־פי שיטת רוב רגילה. עם זאת, באוויר מרחפת האפשרות, ששלישיית הצמרת תתאחד סביב ההצעה, שהמועצה תבחר פאנל מבין כ־40 המתמודדים על מקום ברשימה, ושלושת השרים יהוו ועדה מסדרת לדירוגם, על־פי מיכסות שיקבעו לעצמם.

ישיבת המועצה הליברלית נפתחה אתמול בכתב קטרוג קטלני שהשמיע שוקי פורר, מנכ"ל משרד התעשייה והמסחר לשעבר, כלפי מנהיגי המפלגה בגלל „מחטף" התנהגה שאירגנו לעצמם בישיבת המועצה בשבוע שעבר. דבריו של פורר, המזוהה עם מקורבי השר גדעון פת, שלא נכלל בהסדר בין השרים, עוררו באולם סערת רוחות וקולות מחאה מצד אנשי שריר ומודעי.

„היינו מפלגה מפוארת, דור של ענקים", אמר פורר, „ומה אנחנו היום? אפילו לא שרידים, אפילו לא מוכרות, אלא כתבה מרופטת". הוא האשים את ההנהגה ב„תאוה עליונה לשררה, לכיסא" ובהרס המפלגה בשמונה השנים שחלפו מאז הבחירות האחרונות. בתגובה על הקריאות לעצור שיסתום את פיו, התריע שוקי פורר: „כל המועמדים החדשים, שלא ישלו את עצמם שהם יכנסו לכנסת. ואת תוויה אותה גבורה, הכל סגור". בגלל המהומה באולם בחר פורר לקטוע את נאומו, לא לפני שהגדיר את דבריו כ„חלק המתוק" בנאום שלא נתנו לו לנאום.

פרקליט עוואד לבג"ץ

(המשך מעמוד 1)

בדיון שנמשך יותר משלוש שעות נדונה שאלת מעמדו של עוואד כתושב מזרח ירושלים.

פרקליטיו, עורכי הדין אברהם גל וגינתן קשאב, טענו כי צו הגירוש נגד עוואד אינו חוקי מכיוון שהוצא על סמך חוק הכניסה לישראל המתייחס לעוואד כאל תייר בעוד מעמדו האמיתי הוא של תושב מזרח ירושלים ואי אפשר לגרשו על פי הנימוק שתוקפי אשרת התייר שלו פג.

בשלב מסויים בדיון שאל השופט ברק את עו"ד גל: „בניח שאנו לא מקבלים את עניין הסטאטוס, האם אתה סבור שהיה פגם בשיקול הדעת ושיקולים זרים בהוצאות צו הגירוש?"

עו"ד גל השיב בחיוב, וטען שהיו פגמים בהחלטה ואצל ראש הממשלה שחתם על צו הגירוש בתוקף היותו מ"מ שר הפנים, התערבו שיקולי יוקרה ושיקולים פוליטיים עד כדי עיוות והתעלמות מן העובדות בפרשה.

מנהלת מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה, עו"ד נילי ארד, הבהירה לשופטים שלא יכול להיות סטאטוס אישי של תושבות, מעמד שאליו טוען מובראק עוואד, מבלי שהמעמד יהיה מוגדר מפורשות בחוק.

הפרקליטות טענה שלא יכול להיווצר מצב שאדם ישהה בישראל כחוק אלא על פי אחד מחוקי המעמד, חוק האזרחות, חוק השבות וחוק הכניסה לישראל, ועוואד אינו נכלל באף קטגוריה כזאת.

על כך העיר השופט ברק: „תיך ממקרה שבו יש לקונה (חלל ריק) בחוק" והשופט גבריאל בך הוסיף: „העותר טוען לזכות תושבות בשל היותו תושב ירושלים, הטוען לזכות לגור בירושלים משום שגר בירושלים שנים רבות בטרם הוחל החוק הישראלי במזרח ירושלים לאחר מלחמת ששת הימים".

בעת הדיון עלתה השאלה על סמך מה הוצא צו גירוש. השופט ברק שאל את נציגת הפרקליטות אם המדינה הוציאה את צו הגירוש לפי חוק הכניסה לישראל או שהמדינה הסיקה מכוח היקש בלבד שמותר לגרש את עוואד.

עו"ד ארד השיבה כי הפרקליטות טוענת שהחוק מתיר לשר הפנים לגרש את עוואד משום שנכנס לארץ על סמך אשרת תייר שפג תוקפה.

פרקליטו של עוואד עו"ד גל העיר באותה נקודה כי אם המדינה סבורה מכח ההיקש שיש בידה סמכות לגרש את עוואד הרי שכך עלולה להיווצר סמכות גירוש לגבי כל תושבי מזרח ירושלים ויוצר מצב שבו ניתנת גושפנקה חוקית לגירוש המוני.

הפצ"ר החליט

(המשך מעמוד 1)

מחנות צבא ונמסר ממקורות מקומיים כי החיילים גרמו נזקים כבדים, השחיתו רכוש ושיגעו את חדרי הכיתות ומתקני בתי־הספר. תא"ל שייקה ארז, ראש המינהל האזרחי ביהודה ושומרון, אמר כי יש אינטרסים משותפים למימשל, למורים ולהורים לחדש את הלימודים, ובשבוע הבא אמורים להיפתח גם חטיבות הביניים, ולאחריהם בתי הספר התיכוניים.

אתמול נמשך עוצר רק בשני מקומות באיזור טול־כרם. במחנה הפליטים בעיר ובכפר שויכה הסמוך לו נשרפו למוות אם ובנה מהכפר דיר־גוצון, שנפגעו כנראה מבקבוק תבערה.

מנירה בנישאמסה מהכפר ביתא, שפגעה ברומם אלדורי אחרי שבני משפחתה נורו על ידו ואחד מהם נהרג, לא תועמד לדין באשמת גרימת מותה של תרצה פורת. כך סוכם אתמול בלשכת הפרקליט הצבאי הראשי. לפי ממצאי ועדת החקירה תקפה האשה את רומם אלדורי באבן והוא ירה בשוגג ופגע למוות בתרצה פורת.

הסטודנטים לא הורשו

(ע)– בחינות הבגר באוניברסיטת „אל אזהאר" בעזה, שהודעה על קיומן אתמול נמסרה שלשום על־ידי יו"ר ועד הנאמנים של האוניברסיטה, ד"ר מחמוד סיאם, לא התקיימו כמתוכנן. מקורות ערביים מסרו, שצה"ל התיר כניסת מרצים ואנשי סגל לאוניברסיטה אך מנע כניסת סטודנטים.

ברצועת עזה לא היו אתמול הפרות סדר חמורות. כבר משעות הבוקר המוקדמות היתה יציאה סדירה של עשרות אלפים מתושבי האזור למקומות עבודה בישראל והלימודים בבתי הספר התנהלו כסדרם. סגור סדר במחנות הפליטים ברפיח עוזר בגאו מרומיע.

אל מוקד החלטת העודות הווחת בשכונת רימאל בעזה הגיעו קרוב ל־4,000 מתושבי שכונת שייח עג'לין הסמוכה.

ההסכם הסורי־איראני התמוטט אחרי יממה – הקרבות התחדשו

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

קרבות התחדשו אמש בשכונות השיעיות בפרבר הדרומי בביירות בין מיליציות „אמל" למיליציית „חזבאללה", לאחר שלשלום בלילה עלו על שרטון המגעים שהתנהלו בין נציגים סורים ואיראנים ובנציגי המיליציות לאישור הסכם התפרשות הצבא הסורי בשכונות השיעיות.

אנשי „אמל" האשימו אמש את לוחמי „חזבאללה" בהפגזה ארטילרית מאסיבית של חלק מהשכונות שעדיין בשליטת „אמל" ובניסיון לכבשן. „חזבאללה" טען שאנשי „אמל" ניסו לתקוף את מאחזיו באחת השכונות הצפוניות. עד כה נהרגו בלחימה בין שתי המיליציות יותר מ־200 איש ונפצעו למעלה מ־1,000.

ההסכם שהושג שלשום בערב בין נציגים סורים ואיראנים בדבר כניסת אלפי חיילים סורים לשכונות השיעיות בביירות התמוטט כאשר סגן שר החוץ האיראני, חוסיין שיח' אל־איסלאם, העלה תביעה חדשה בפני בן שיחו הסורי, תת־אלוף עלי חמוד, שבפרבר הדרומי ייערך כוח סורי שבו ישולבו חיילי משמרות המהפכה האיראנים החונים בלבנון. הנציג הסורי ונציג „אמל", איוב חמייד, דחו הצעה זו על הסף.

והדגישו שרק הצבא הסורי צריך לקבל את האחריות על הבטחון בשכונות השיעיות.

משקיפים סבורים שבכל שהלחימה בין „אמל" ל„חזבאללה" תלך ותתחרף מחדש, בעקבות כשלון המגעים המדיניים, כן יגדלו הסיכויים שההנהגה הסורית תממש באופן חד־צדדי את החלטתה להציב בפרבר הדרומי אלפי חיילים סורים כדי להשליט בו סדר.

ביירות (ע"צ). – אחד מראשי המפלגה הקומוניסטית הפלשתינית, הפלג הפרו־סורי, מאהר ערבי עוואד, בן 31, בנו של מייסד הפלג ערבי עוואד – נרצח ביום ו' בביירות. המפלגה האשימה את אנשי ערפאת ברציחתו.

אינטר־גאמא חברה להשקעות בע"מ

הודעה

על קיום האסיפה הכללית השנתית של החברה
אשר תתכנס ותתקיים במשרדי החברה ברחוב גלגל הפלדה
אזור התעשיה
הרצליה ב', ביום 7 ביוני, 1988 בשעה 11:00.

על סדר היום:
1. אישור דוחות כספיים לשנת 1987.
2. בחירת דירקטורים וקביעת שכרם.
3. מינוי רואה חשבון.
4. שונות.

בעל מניות הרוצה להשתתף באסיפה באמצעות ב"כ ימציא למשרדי החברה טופס יפוי כח והתום כדין ע"י לא יאוחר מ־48 שעות לפני מועד האסיפה. הדוחות הכספיים לשנת 1987, יועמדו לעיון במשרדה הרשום של החברה החל מהיום.

אינטר־גאמא חברה להשקעות בע"מ
יגאל ברמן
מזכיר

לחיים (לוליק) ודני הדרי
ובני משפחתם
משתתפים בצערכם עם פטירתה של
הרעיה והאם
אתל הדרי
חבריכם ביד טבנקין

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו לעבודה
ויניק אברהם
במות אמו
חוה ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה.
תנובה סניף מחוזי ת"א
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו לעבודה
ריינהרץ נתן
במות אשתו
אולגה ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה
תנובה סניף מחוזי ת"א
ההנהלה והעובדים

במלאת שלושים לפטירת
אבינו, אחי וסבנו
מגרי צבי ניק ז"ל
תתקיים אזכרה וגילוי מצבה
מחר, יום רביעי ט' סיון תשמ"ח 25.5.88 בשעה 16.00
בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים.
נפגשים ליד השער הראשי.
משפחות ניק, הלפרין
ודינה ברקאי

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון בר־נוי
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאוזיה קומה ג'
טלפון 242203, מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 642111-2-3, מ. 33104

אמש בפסטיבל

אנשי תיאטרון „ראאם" מבלגיה:

באנו להופיע לפני בני שני העמים – לא לפני השלטון

מאת ורדה צימרמן

גם בשבוע השני של פסטיבל ישראל נמהלת האמנות בפוליטיקה. במסיבת עתונאים שנערך אתמול תיאטרון „ראאם" הבלגי סיפר וולטר טילמן, מייסדו ומנהלו של התיאטרון, על היסוסים של השחקנים טרם נענו להזמנה להופיע בישראל, ועל הוויכוחים שניהלו ביניהם עד להחלטה.

„שאלנו את עצמנו מה לעשות במצב זה", אמר. „אנחנו, אמנים ואינטלקטואלים המוצאים עצמם בעימות עם הפוליטיקה. ההיסטוריה כאן היא טרגית. יש כאן שני עמים ושלטון העושה מאניפולציות. אנחנו מאמינים שההזמנה לא באה מהם ובאנו להציג בפני העמים ולא בפני השלטון. אנחנו מאמינים שכולם יכולים לחיות בבטחה, והים לא יפתור כלום אלא יעמיק את הבור שכמה מבקשים לכרות כאן. אנחנו מבקשים לרכך את הקווים הנוקשים של השנאה. שוחחנו על הכל והחלטנו לבסוף לבוא. אנחנו אוהבים את המדינה הזאת ואת כל מי שנלחם למען השלום בארץ הקשה הזאת".

עתונאי בלגי, ששהה באיזור, ניתח בפניהם את המצב במזרח התיכון וסיפק להם רשימת אנשים אתם כדאי להם להתייעץ לפני ביקורם בישראל. רשימה זו כוללת את מרכז המידע של אש"ף, פרנסואה אבו סאלם מנהל התיאטרון המזרח ירושלמי „אל חכאוואתי", אנשי „שלום עכשיו", מתי פלד, מירון בנבנישתי, פרופ' ישראל שחק, חנא סניורה, פרופ' מניר פאסג', אורס קלר, רימונדה טאוויל ועוד.

למרות זאת, אחד מן החברים בלהקה, בעלה של קתלין וולבקה, המופיעה בתפקידים ראשיים בשלושת המחזות שיעלה כאן ה„ראאם" – „סקאפינו", „טייבלה והשד שלה" ו„חלום ליל קיץ", העדיף לא להצטרף. „תכתבו אליו ואני בטוחה שיענה לכם יפה", אמרה השחקנית כשנשאלה על מניעי בעלה, „אני לא יכולה לדבר בשמו". היא עצמה היססה לבוא לכאן, „מבחינה אתית. כי מה שקורה עכשיו בשטחים מנוגד לכל כללי האתיקה. אבל אני יודעת גם מה קרה ליהודים בעבר ואני לא יכולה להגיד אם אני בעד או נגד". בנקמה אישית, קטנה שלה, סיפרה, היא נמנעת מלקנות תפוזי יפו כבר שנים... לבסוף שוכנעה על ידי טילמן לבוא לכאן ואמרה: „אני שמחה שאנחנו לא עם הקיצוניים אלא עם מחפשי השלום".

„אני מבקש להודות לפסטיבל ישראל על האמון שלהם בנו. לקבוצה כמו שלנו זוהי תמיכה גדולה", אמר טילמן. „תיאטרון כמו שלנו, לא של קונספציות ותיאוריות אלא תיאטרון חי, ששם במרכזו את האינטליגנציה של האדם, נמצא תמיד במאבק קיומי וההזמנה להשתתף בפסטיבל היא תמיכה גדולה. זה גם היה תענוג גדול לראות איך ההצגה שלנו עוברת לקהל הישראלי, למרות השפה הפלמית שבה אנחנו משחקים", הוסיף המנהל.

מיד לאחר מכן נערכה מסיבת עתונאים נוספת, והפעם עם שניים מחברי תיאטרון „ווסטר" הניו־יורקי. נורמן פריס, הדרמטורג, ורון בוטר, שחקן. הם נמנעו מלגעת בפוליטיקה, והעדיפו לדבר על תיאטרון ועל העבודה שיעלו כאן, „הדרך לנצחיות", חלק שני מטרילוגיה אותה סיימו לפני כשנה וחצי. „השם הקודם היה אל.אס.די.", סיפר פריס, „ואלו הם בעיקרם זכרונות וחוויות מן המהפיכה הפסיכדלית של שנות השישים ותוצאותיה, אבל על מישור אחר וזהו בעצם עבודה על הקבוצה שלנו, על דרך והשיבה שלה ועל חייה".

הם נמנעים מלכנות זאת הצגה, הם מעדיפים את המונח „עבודה". פריס אומר כי הצופים „צריכים להירגע ולהתייחס לזה כמו לערב של מוסיקה ולא לצפות להצגה עם מבנה דרמטי". ואם נראה כאילו המדובר בחוויה אמריקאית ספציפית הם ממהרים להוסיף כי המדובר גם בקשר האוניברסלי בין האדם וההיסטוריה. בנוסף הם מקווים כי הקהל הישראלי יתעניין גם בייחודו של התיאטרון ובצורות החדשות של התיאטרון האמריקאי שהם מציגים. תרגום סימולטני בהופעותיהם לא יהיה, שכן השינויים בטקסט יומיומיים, חלקם מאלתורים מדי ערב.

שלישיית בזאר – הפסנתרן מנחם פרסלר

צוות קאמרי רב השראה

מאת ישראל דליות

ניתן לתאר את איכות הביצוע הקאמרי של „שלישיית בוזאר" מארצות־הברית כיצירה במהלך הנגינה. הנאמנות המושלמת לתווים לא מנעה מחברי השלישייה לעצב את פרשנותם, כצוות קאמרי למופת, בהשראה ובדמיון.

שיתוף הפעולה בין השלושה עורר פליאה. במיוחד בלטו המעלות האופייניות של ההרכב (הפסנתרן מנחם פרסלר, הכנר איזידור כהן והצ'לן פיטר ויילי) בשלישיה בלה מינור מאת ראוול, שנוגנה בתפיסה סגנונית נאמנה ובהבעה רגישה. פרק הפסאקליה זכה לביצוע מקסים ביופיו שגרם לחוויה מוסיקלית נדירה, היאה למסגרת של פסטיבל.

השלישיה בחרה להשמיע יצירות מרכזיות ברפרטואר שלה שאף הוקלטו על ידה בתקליטים מסחריים. גם אם מהנגינה האישית, של שלושת המוסיקאים, לא נעדרו נקודות־תורפה בהפקת הצליל ובפיסוק המלודי (במיוחד בכינור) ואירעו מקרים בודדים של רפיון באיזון הכללי, היתה זו עשיית מוסיקה קאמרית מהסוג הנעלה. שילוב בלתי שגרתי של השראה, תרבות, נסיון ושליטה טכנית.

חגיגת משובה

מאת מירי פז

תיאטרון ראאם מבלגיה הציג את „סקאפינו" מאת פרנק דאנלופ וג'ים דייל על פי מולייר.

חובבי מעשיות־נכלולים וסגנון הקומדיה דל־ארטה עשויים היו להנות מ„סקאפינו", הצגה שכולה משובה וקלות־דעת.

הבמאי פראנק דאנלופ העמיד הצגה קצבית ומתוחמת היטב. עבודת השחקנים ראויה להערכה מיוחדת. הם מגישים תיאטרון טוטאלי ומצטיינים במשחק, בתנועה, בשירה, בפנטומימה ובמימיקה.

צביון של פסטיבל

מאת ורדה צימרמן

בשעות הערב מתחילה רחבת תיאטרון ירושלים לקבל לאט את הצביון המוכר כל־כך משנים קודמות. דוכני אמנות מוקמים בזה אחר זה – תבלינים, תכשיטים ואוהלי קלף מצויירים. גם תיאטרון הרחוב צובר תאוצה וקהל עם העלאתו בפעם השניה של המופע „אל תתנו למות את המלה האחרונה".

גם היידיש תנגה אתמול בפסטיבל. המופע „פרקי שיר השירים" בביצוע לאה שלנגר הועלה אתמול בפעם הראשונה בפני אולם מלא. אולם קטן אמנם, כ־100 מקומות, אך כולם היו תפוסים, רובם על־ידי מבוגרים אבל גם בני דור הביניים וכמה שאפשר להגדירם כצעירים נראו שם.

היום בפסטיבל

- „קו 1", תיאטרון הגריפס, תיאטרון שרובר – 20.00.
- מארץ ישראל לישראל בת הארבעים – מראתון עם התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור וסולנים, הנרי קראון – 15.00.
- „פרקי שיר השירים" בביצוע לאה שלנגר, התיאטרון הקטן – 20.00.
- „הדרך לנצחיות", פרק ב', קבוצת „ווסטר", ז'ראר בכר – 21.00.
- האחים פרה במופע ג'אז עם ריו מגנס, מוזיאון רוקפלר – 21.00.
- „קול הסונטות", ויקטור דרביאנסקי, בעין כרם – 18.30.
- נכשה טרסון בעין־כרם – 21.00.
- „האנדריאדה" בביצוע „תיאטרון השמש", האנגר 3 יפו – 19.00. כל הכרטיסים אזלו.
- שלישיית בוזאר, תוכנית א', מוזיאון תל־אביב – 20.30. כל הכרטיסים אזלו.
- „כטביעת התנק", האופרה הישראלית החדשה, אמפיתיאטרון דוהל, תל־אביב – 20.30.
- „הדיבוק" בבימויו של אנדז'יי ויידה, „הבימה" – 20.30.
- „ריונה", מחול בחול בבימוי רות מאייר, הריונה הגדולה אשדוד – 19.15.
- „אל תתנו למות לומר את המלה האחרונה", תיאטרון רחוב מאת ליאור נחמן, רחבת תיאטרון ירושלים – 20.15.
- „העדר", תיאטרון רחוב מאת פרדי סביאן, גן האייס – 20.00, 22.00.
- „הרציף", מופע רחוב במולטי מדיה בביצוע אנסמבל ירושלים – 21.00, 22.30.
- פסטיבל ג'אז, כיכר ציון, ירושלים – 22.00.

כאן קאן • כאן קאן • כאן קאן

פלה כבש את דקל הזהב

מאת גדעון קרן, שליח „דבר" בקאן

קאן (מיוחד ל„דבר").– הפרסים הגדולים של פסטיבל הסרטים הבין־לאומי של קאן הוענקו אתמול לסרטים בעלי נושא חברתי־פוליטי שגבוריהם ילדים. הפרס העיקרי „דקל הזהב" הוענק לסרט הדני „פלה הכובש" של הבמאי בילי אוגוסט. סרט יוקרתי, ההפקה היקרה בתולדות הקולנוע הדני, המספר על מרידתו של נער אחוזות נגד תנאי חיים במאה התשע עשרה.

הפרס הגדול המיוחד של חבר השופטים הוענק לסרט המועדף על הצופים „עולם נפרד" של הבריטי כריס מנגס על האפרטהייד בדרום אפריקה מבעד לעיניה של נערה לבנה שאמה התומכת במאבק השחורים הושלכה לכלא. „פרס זה הוא תרומה למאבק בדרום אפריקה", אמר מנגס, צלם עטור אוסקרים שזהו לו סרטו הראשון כבמאי. פרס זה יצר גם תקדים בתולדות הפסטיבל כאשר שלוש שחקניותיו הראשיות זכו שלושתן בפרס השחקנית הטובה. ג'ודי מאי בת השלוש־עשרה – הילדה, ברבורה הרשי – האם, שזו לה השנה השניה ברציפות בה היא זוכה בפרס, ולינדה מודוסי שגילמה את העוזרת השחורה.

פרס השחקן הטוב ביותר הוענק אף הוא לשחקן שחור בעל מיתרים – פורסט ויטאקר, על גילום דמותו של נגן הג'אז צ'ארלי פארקר בסרטו של קלינט איסטווד „בירד". סרט זה זכה גם בפרס על איכותו של פס הקול, ולקלינט איסטווד ניתן לעלות פעמיים לבמה גם אם לא זכה בפרס הגדול.

סרטו האכזרי של הבמאי הפולני כריסטוף קיסלובסקי „לא תרצח" זכה בפרס חבר השופטים ופרננדו סולאנאס הארגנטיני זכה בפרס הבימוי על סרטו „הדרום" – סיפורו של אסיר משוחרר תחת משטר הדיקטאטורה עם ריקודי טנגו מלהיבים. סרטו המשעשע והמטורף, כרגיל, של הבריטי פיטר גרינוויי „טביעה לפי המספר" זכה בפרס על העיצוב האמנותי. הבמאית ההודית הצעירה מירה ניר זכתה בפרס „מצלמת הזהב" על סרטה הראשון „סלאם בומביי".

טקס מחיאות הכפיים

יאן קאדר, מנהיגה המודח של המפלגה הקומוניסטית בהונגריה, מקבל שלשום זר פרחים בפרלמנט ההונגרי. קאדר קיבל, עם הדחתו, תואר כבוד של נשיא המפלגה לשארית חייו. אחרים בשורה הראשונה משמאל לימין הם: אנדראש גינצאס, גיאורגי לאזאר וקארוי נאמט. (צילום: א.פ.)

התגובות בהונגריה על הדחתו של יאן קאדר:

עכשיו הכל אפשרי – זה מדהים! השומר הזקן הלך, השלטון נשבר

מאת דייויד לואיס, שליח „רויטר" בבודאפשט

בודאפשט (מיוחד ל„דבר"). – הדחתו של יאן קאדר, מנהיג המפלגה הקומוניסטית ההונגרית מאז 1956 מראשות המפלגה בבחירות חשאיות שנערכו שלשום בפרלמנט ההונגרי מסיימת קריירה פוליטית יוצאת דופן ופותחת פתח לדמוקרטיזציה ולמשטר כלכלי חדש בהונגריה.

בוועידת המפלגה שלשום הודח קאדר והועבר לתפקיד כבוד נטול שררה כנשיא המפלגה. במקומו מונה קארוי גרוס בן ה־57 במזכ"ל המפלגה. בוועידה שלשום נשמעו גם קולות שקראו לרפורמות פוליטיות שיכללו חוקה חדשה וליצירתו של „פלורליזם סוציאליסטי", שיבטיח חופש רב יותר של דעות תחת שלטון המפלגה.

„משונה מאוד להתעורר בבוקר בלי קאדר בראש המפלגה", אמר עתונאי הונגרי בכיר. „יש תחושה אחרת באוויר". למרות שקאדר היה זה שאיפשר צמיחתן של רפורמות פוליטיות וכלכליות בשנות ה־60 וה־70, הרי שהוא היה גם זה שבלם את התפתחותן של רפורמות אלה בשנות ה־80 מתוך חרדה ליציבותה החברתית של הונגריה, בלימה שגרמה מחלוקות פוליטיות חריפות, גרעון גדול ועליית מחירים.

„בלי קאדר בפוליטביורו – הכל אפשרי", אמר אתמול דיפלומט מערבי בהונגריה בציינו כי בוועידת המפלגה שלשום התאפשר להונגריה „לירות רחוק יותר" מכל מדינה קומוניסטית אחרת בדרכה למימוש רפורמות חברתיות, כלכליות ואידיאולוגיות.

„זה מדהים", אמר אתמול בכיר פוליטי בהונגריה שצפה אמנם כי יתרחשו שינויים בוועידת המפלגה, אך הופתע מכך שהמפלגה לא היססה „לסלק את השומר הזקן".

שמונה מבין 13 „הזקנים" בפוליטביורו סולקו מתפקידיהם, ביניהם מנהיג איגודי הפועלים סאנדור גאספר, ראש המדינה קארולי נאמט וסגן המזכ"ל גיאורגי לאזאר. בין החברים החדשים בפוליטביורו ההונגרי בן 11 המושבים נכללים המנהיג הרדיקאלי והכלכלן מיקלוש נאמט וראז'ו נייר, אדריכל התכנית הכלכלית ההונגרית, המיושמת מאז שנת 68.

בג"ץ פוסל פסילת נשים מחברות בגוף הבוחר רב ראשי לתל־אביב

נעמ"ת: פעמיים תוך שבוע פסק בג"ץ נגד אפליה של נשים

מאת נתן רועי, כתב „דבר" בתל־אביב

בית־המשפט הגבוה לצדק פסל את החלטתה של מועצת עיריית תל־אביב שלא לכלול נשים בגוף הבוחר את הרב הראשי האשכנזי בתל־אביב.

בית־המשפט הגבוה לצדק, בהרכב של השופטים אהרון ברק, שלמה לוין וחנוך אריאל, אומר בהכרעת הדין, שנכתבה על־ידי השופט אהרון ברק: „שיקול השולל מאשה באשר היא אשה את יכולתה להיבחר על האסיפה הבוחרת, הינו שיקול זר שכן הוא עומד בניגוד לתכלית העומדת ביסוד החוק והתקנות – היא התכלית להגשים את עקרון השוויון. שיקול זה פוסל את החלטתה של מועצת העירייה".

בית הדין הגבוה לצדק הורה לראש העירייה – שלמה להט ולמועצה, נגדם הוגשה העתירה, למנות מחדש את נציגי מועצת העירייה לאסיפה הבוחרת את הרב הראשי בהקדם האפשרי. „אם המועצה לא תהיה מסוגלת לקבל החלטה, יהיה מקום להפעיל את סמכותו של שר הדתות וזה האחרון חייב להעמיד לנגד עיניו את עקרון השוויון כפי שמועצת העירייה היתה צריכה לעשות", אמר בג"ץ.

בית הדין מתייחס גם לאפשרות שהרבנות הראשית בתל־אביב לא תשתף פעולה עם הוועדה שתבחר את הרב הראשי: „יש לבחון אם חוסר שיתוף הפעולה מצד הרבנות הראשית בדין יסודו מבחינתה של הרבנות הראשית עצמה. אם נראה שזו פועלת מצידה שלא כדין יש לבחון את מיצויין של האפשרויות החוקיות על מנת לגרום לחוקיות פעולותיה בטרם שוקלים פגיעה בעקרון השוויון".

מזכ"ל נעמ"ת, מאשה לובלסקי, הביעה אתמול שביעות רצון נוכח העובדה שזו הפעם השניה בשבוע האחרון בה פסק בג"ץ נגד אפליית נשים בגופים שלטוניים הפועלים על־פי חוקי המדינה. היא שיגרה מברק לראש העירייה שלמה להט לכנס לאלתר את האסיפה הבוחרת את הרב הראשי האשכנזי תוך יישום החלטת בג"ץ, כי פסילת נשים לגוף הבוחר הינה שיקול פסול המנוגד לעקרון השוויון.

חביבה אביגיא, היועצת המשפטית של נעמ"ת, חברת מועצת עיריית תל־אביב ויוזמת העתירה, אמרה אתמול: „היה שווה להיאבק 20 שנה עם נעמ"ת על נושא שוויון זכויות לנשים גם בחיים הציבוריים, וזאת כדי להגיע לפסק דין של בג"ץ שקובע באופן חד־משמעי ששיקול שפוסל מינוי של אשה באשר היא אשה בבחירת רב ראשי אשכנזי של עיר הוא שיקול פסול, מנוגד לעקרון השוויון והוא בטל ומבוטל".

בפסק דינם מתייחסים השופטים לפסק דין לאה שקריאל שהורה למועצת ירוחם לשתף אשה במועצה הדתית. „אי הכללת מועמד למועצה הדתית משום שהמועמד הוא אשה נוגד את עקרון היסוד של מערכת המשפט הישראלית שלפיו אסורה הפליה מטעמי מין. עקרון יסוד זה הנהו במגילת העצמאות והוא אחד מעקרונות היסוד שמצא את ביטויו גם בדבר חקיקה של המחוקק ואיננו רק זכות כתובה על ספר ושמקורה בחקיקה השיפוטית של בית־משפט זה".

בית־המשפט הגבוה לצדק מתח ביקורת – בעניין זה – על מועצת עיריית תל־אביב ואמר: „מועצת העיר לא עמדה במבחן הראוי וזאת מכמה טעמים: ראשית – בהחלטתה זנחה המועצה את עקרון השוויון כליל. מועצת העיר העדיפה באופן מלא ומוחלט את יעילות בחירתו של רב העיר תחת שוויון".

במקום אחר מותח השופט אהרון ברק ביקורת על היועץ המשפטי של עיריית תל־אביב דוד סלומון ואומר: „נטען בפנינו על־ידי מר סלומון – בא כוחם של ראש העיר, מועצת העיר וחברי המועצה שנבחרו על־ידה לייצגה באסיפה הבוחרת, כי החלטת המועצה היא בלתי־שפיטה בהיותה החלטה פוליטית ועל כן אין לו לבית־המשפט לעסוק בה. טענה זו לא נוכל לקבלה. הרקע הפוליטי של החלטה שלטונית אינו עושה אותה לחסינה מביקורת שיפוטית. כל החלטה שלטונית המתקבלת מכוח הדין כפופה לביקורת שיפוטית באשר לחוקיותה. בית־משפט זה בוחן החלטה – פוליטית או אחרת – אם היא כדין או לא וזאת על־פי דרכי הבדיקה ואמות המידה המשפטיות".

להט מגיב

ראש עיריית תל־אביב שלמה להט אמר אתמול בראיון בטלוויזיה הישראלית כי לאור החלטת בג"ץ „חסל סדר אי־שיתוף נשים בגוף הבוחר את הרב הראשי האשכנזי לתל־אביב".

שלטונות גרמניה פתחו בחקירת גניבת מיליונים מכסף הפיצויים

בון (רויטר).- ארגונים יהודיים בגרמניה ממשיכים בחיפושים אחרי 22 מיליון מארק (13 מיליון דולאר) מכספי הפיצויים לנפגעי הנאצים.

אברהארד בראון, שנתמנה על ידי בית המשפט לכנס הנכסים של עזבון נחמן ורנר אמר כי נוסף על הסכום שהוזכר לעיל חסרים עוד 3 מיליון מארק (1.7 מיליון דולאר) שאנשים שונים מחפשים אחריהם.

המעילה הגדולה, בה חשוד נחמן ורנר שהיה שנים רבות ראש מועצת הקהילות היהודיות במערב גרמניה, זעזעה את הקהילה היהודית, החוששת מפני עלייתה מחדש של האנטישמיות. הכונס אמר כי חקירה ראשונית העלתה ששווי עזבונו של נחמן ורנר, קרוב ל־3 מיליון דולאר.

יורשו של נחמן ורנר בתפקיד, היינץ גלינסקי, נפגש עם סגן שר האוצר וולפגנג שאובלה ביום ששי ודן עמו בפרשה והשלכותיה. גלינסקי אמר כי, „השלטונות פתחו בחקירת העניין. החלטנו על הבהרת הפרשה ואנו רוצים להימנע מנזקים כלשהם לאלה שהפיצויים מגיעים להם", אמר גלינסקי.

הח"כים עסוקים בלובי המועמדים ולא באו לדיון במנועי בית־שמש

מאת טובה צימוקי, כתבת „דבר"

בפני כנסת ריקה לחלוטין נדון אתמול הנעשה במפעל „מנועי בית־שמש" ובמפעל „אליאנס". במהלך ישיבת הכנסת ניצל ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) את רשות הדיבור שניתנה לו במסגרת הדיון בפרשת „מנועי בית־שמש", כדי להשמיע דברים חריפים על מה שכינה כ„התנהגות הכנסת לרגל מירוץ המועמדים של שתי המפלגות הגדולות". ח"כ צבן אמר כי אם אין אפשרות להביא את החייבים לכנסת להזין את הכנסת ביוזמות חקיקה ממשלתיות ופרטיות, מוטב להודיע את סגירת הכנסת „עד שנדע בדיוק מי נמצא בעשירייה השלישית ומי בעשירייה השנייה".

ח"כ צבן האשים את האוצר בסחבת מכוונת בטיפול במפעל „מנועי בית־שמש" כדי להביא לסגירתו או למכירתו לידיים פרטיות באפס מחיר. הוא סיפר כי בוויכוח שעשה האוצר כי אילו היה האוצר מקיים את הבטחתו לשלם פיצויי פיטורים כמו במכבב הפיטורים הקודם, והיו מפטרים את 270 העובדים לפני שנה, היה האוצר חוסך את סכום הכסף שעליו הוא מתמקח עתה עם העובדים. ח"כ צבן תבע לפעול מייד לחיסול חובות המפעל, להפעיל מייד את תוכנית ההבראה, למלא את ההבטחה בענין פיצויי הפיטורים ולשתף את העובדים בניהול ובבעלות על המפעל.

ח"כ אורה נמיר (מערך) אמרה כי טיפולה של הממשלה במפעל „מנועי בית־שמש" היא מלאכת רמיה משום שאת 270 הפועלים מיהרה לפטר אך עדיין לא מחקה חובות בסך 143 מיליון ש"ח. ללא מחיקת החובות למפעל אין שום סיכוי להבריאו. נמיר אמרה שהאוצר נעשה הוא האויב מספר אחד של התעשייה והייצור במדינה והוא שמכניס אותנו לעידן החדש של תגיות קיבוצים וסוחרים.

ח"כ יעקב גיל (מערך) אמר כי אין לשכוח את תפיסת העולם שעמדה מאחורי ממשלות הליכוד, שתכליתן היתה לפגוע בארגונים שקשורים בחברת העובדים. הוא הציע לשתף את העובדים בהבראת המפעלים.

ח"כ דן כהן („רצ") אמר כי „אליאנס" הוא מפעל ההסתדרותי ו„מנועי בית־שמש" הוא מפעל ממשלתי. שניהם מפעלים מצויינים והכישלון בשניהם נובע בראש ובראשונה מניהול גרוע ביותר. לדבריו העובדים בשני המפעלים הם בעלי מקצוע מיוחדים במינם, וכל שנחוץ הוא למנות מנהלים טובים ושחרור מכשלונות העבר בכדי שאלו יהיו למפעלים משגשגים.

ח"כ מתי פלד („הרשימה המתקדמת") אמר כי ההסתדרות זקוקה לפרסטרויקה במהדורה ישראלית שכן המצב הנוכחי, שבו המזכ"ל קיסר צועד עם הפועלים באחד במאי, ואח"כ מלביש עליהם כתם נכסים והמקרים לפיטורים הוא שערורייה מתבקשת. ההסתדרות מנהלת את המפעלים על פי עקרונות קפיטליסטיים ואח"כ מתיימרת לייצג את העובדים לפי עקרונות איגוד מקצועי. „עוד לא קם באון שהצליח לאחוז את המקל הזה בשתי קצותיו", אמר פלד.

עובדי מפעל בית־שמש להפגנה

מאת יורם לוי, כתב „דבר" בירושלים

עובדי מפעל המנועים בבית שמש יפגינו הבוקר מול משרד האוצר בטענה על שלא נעשה עדיין דבר בנושא תנאי הפרישה והפיצויים של העובדים.

העובדים טוענים, כי מאז ההפגנה הקודמת ולמרות ההבטחות שניתנו להם, מסרב משרד האוצר להיכנס איתם לבר"ב על תנאי הפרישה של העובדים.

יעקבי בממשלה: 1,650 מ־2,300 ליקויים שמנה המבקר אינם מטופלים

מאת אמנון אגמד, הכתב הכלכלי של „דבר" בירושלים

72 אחוז מכלל 2,300 הליקויים שנחשפו בדו"ח האחרון של מבקר המדינה נותרו עדיין ללא כל טיפול. 11 אחוז מהליקויים נמצאים בתהליך תיקון, 10 אחוזים כבר תוקנו ואילו 7 האחוזים הנותרים אינם ברי־תיקון.

כך דיווח לממשלה שר הכלכלה גד יעקבי, שמשרדו ממונה על המעקב אחר תיקון הליקויים. הממשלה רשמה לפניה את הממצאים שהעלה יעקבי והטילה על משרדי הממשלה והגופים המבוקרים בדו"ח לפעול לתיקון הליקויים.

לדברי יעקבי, ריבוי הליקויים שטרם החל בתיקונם הוא תופעה חמורה המעידה על העדר רגישות. לדבריו היה משרד הבטחון היחיד שהצטיין השנה בתיקון הליקויים.

עמוס ערן ייבחר מחר לנשיא באוניב' חיפה

מאת יוסף מיכלסקי, כתב „דבר"

חבר הנאמנים של אוניברסיטת חיפה עומד לבחור מחר את עמוס ערן, בן 52, לנשיא האוניברסיטה.

ערן, יליד הארץ, היה נספח עבודה ולאחר מכן יועץ מדיני בשגרירות ישראל בוואשינגטון, בשנים 65 – 72, ואחר־כך שימש מנכ"ל משרד ראש הממשלה ויועץ מדיני לראש הממשלה יצחק רבין. במאי 1977 נתמנה למנכ"ל „מבטחים".

ערן, נשוי ואב לשלושה בנים, יחליף את אפרים עברון, הנשיא הקודם של האוניברסיטה.

80 מתמודדים על 35 מקומות בפאנל חירות

מאת עליזה ולך, כתבת „דבר" לענייני מפלגות

ועדת הבחירות של „חירות" החליטה אתמול על מועדי הבחירות הפנימיות להרכבת רשימתה לכנסת ה־12.

ב־1 ביוני יכונס מרכז „חירות" לבחירת יצחק שמיר לראש הרשימה. ב־29 ביוני יתקיימו במרכז המפלגה הבחירות ל„פאנל". ב־6 ביולי ידרג המרכז את מועמדי הפאנל, בשיטת השביעיות.

המועד האחרון להגשת מועמדויות לרשימה לכנסת הוא ה־6 ביוני, ועל־פי הערכות ב„חירות" מספר המתמודדים על 35 המקומות ב„פאנל" יגיע לכ־80 איש, יחד עם הח"כים שיציגו את מועמדותם לקדנציה נוספת.

רופא ישראלי לטיפול בקפריסאית מנפגעות ההתנקשות בניקוסיה

מאת יוסי מלמן, הכתב המדיני של „דבר"

רופא ישראלי שהוטס במיוחד לניקוסיה טיפל באישה קפריסאית שנפצעה בניסיון הפיגוע שנכשל נגד שגרירות ישראל.

במבצע משותף של משרד החוץ והמרכז הרפואי הדסה ירושלים, הוטס ד"ר תמר, לבית החולים בקפריסין שבו טופלה הפצועה. היא אלמנה ואם לשלושה ילדים שנפצעה קשה בעיניה כתוצאה מהתפוצצות מכונית התופת ליד בניין השגרירות. כמחווה הומניטארית, סוכם גם כי אם יהיה צורך בטיפולים נוספים תוטס הפצועה להמשך הטיפול בבית החולים הדסה, בירושלים.

משרד החקלאות בודק השפעות האינתיפאדה

מאת דויד מרשיוב, כתב „דבר" לענייני חקלאות

משרד החקלאות בודק את ההיבטים החקלאיים הקשורים לאינתיפאדה ונערך למשימות חדשות ביהודה ושומרון. המטרה העיקרית היא שמירת האינטרסים של החקלאות בישראל ושל החקלאי הישראלי, מבלי לפגוע בחקלאות ביו"ש.

כך מסר אתמול סגן שר החקלאות ח"כ אברהם כץ־עוז, שאמר כי במשרדו חוששים שכתוצאה מהאינתיפאדה יפרצו מגיפות בבעלי החיים ביו"ש, כמו מחלת הפה והטלפיים, כלבת וקדחות למיניהן. מחלות אלה עלולות לגרום נזקים כלכליים כבדים לחקלאות הישראלית. כן יטופלו נושאי הגנת הצומח, כגון הכנימה הכדורית הקמחית, שהוא מזיק קשה בהדרים, וכן מחלת הטריסטזה בענף, ביתר יעילות מאשר בעבר.

משרד החקלאות נערך גם להגן על השוק הישראלי מפני הצפתו בתוצרת חקלאית טריה מיו"ש וכן נקט בסידרת פעולות לשמירת מי התהום, שהם המאגר העיקרי לחקלאות.

כדי להתמודד עם הבעיות שנוצרו יהודק השנה שיתוף הפעולה עם האוניברסיטאות ומכוני המחקר תוך רצון לנצל ידע מדעי למימוש מטרות המוטלות על המערכת החקלאית.

רפי סוויסה עומד לרוץ „למען חברה צודקת"

(ע). – רפי סוויסה הכריז אתמול על כוונתו לרוץ בבחירות הקרובות לכנסת בראש רשימה „למען חברה צודקת".

במסיבת עתונאים שערך ברחובות הודיע מי שהיה ראש מועצת מזכרת בתיה, חבר כנסת ונציב שירות בתי הסוהר, שהוא „נכנע ללחץ של חברים" לצאת ברשימה עצמאית, ומודיע בכך רשמית שהוא פורש מרשימת המועמדים לכנסת של המערך.

יצויין, כי כעת נמצא סוויסה ראשון בתור ברשימת המועמדים שייכנסו לכנסת הנוכחית.

הרשימה „למען חברה צודקת" תעסוק בענייני חברה בלבד, ותתמקד בחמישה נושאים: למען הקמת מוסדות לגמילה מסמים, טיפול בחיילים משוחררים ועידוד הילודה, שיקום אסירים, טיפול בקטל בדרכים, ובפעילות למען שכונות המצוקה במדינה.

בתשובה לשאלות אמר סוויסה שיש „שמות של אנשים מעניינים ורציניים" הרוצים להצטרף לרשימה אך הוא יפרסם אותם רק כשתושלם רשימת מועמדיו.

בינתיים הוקמה מזכירות בת 51 חברים ועמותה שתפעל לגייס כסף למימון מערכת הבחירות. „אין לנו כסף", הודה סוויסה.

פיטורי סמנכ"ל משרד

(המשך מעמוד 1)

אריה שומר הובא למשרד ראש הממשלה לפני 3 שנים וחצי עם הקמת ממשלת הליכוד הלאומית על־ידי השר עזר וייצמן ומנכ"ל המשרד אברהם טמיר. פקידים בלשכתו של יצחק שמיר הזכירו בתגובה, כי „אריה שומר היה מינוי פוליטי מובהק של המערך והובא למשרד על ידי עזר וייצמן, אברהם טמיר בהיותו חבר תנועת „יחד" וראש הממשלה שמעון פרס". הפקידים גם הזכירו, כי מיד עם כניסתו של אריה שומר לתפקיד הודחו שני סמנכ"לים שהיו מזוהים עם הליכוד. אחד משני המודחים דאז, נדב ענר משמש כיום כעוזרו של המנכ"ל יוסי בן־אהרון.

هكذا من الأصل

הבורסה לא אישרה להנפקה את „אהליאב"

מורת רוח בבורסה מהפרסומים ב„דבר" בנושא

מאת דרור שרביט

הבורסה לניירות ערך הפילה את הנפקת „אהליאב", חברת בת של „מגור". ועדת ניירות הערך של הבורסה דנה אתמול בבקשת ההנפקה והחליטה כי היא אינה עומדת בקריטריונים להנפקה של חברה שמניותיה כבר נסחרות בבורסה לניירות ערך. עם זאת הופנתה המלצה לועדת הקריטריונים של הבורסה לניירות ערך לשוב ולבחון את התאמתם לרישום ניירות ערך של חברות בת של חברות שכבר נסחרות בבורסה.

בדיון אתמול חולקו לנוכחים העתקי הפרסום ב„דבר" שהציגו את העמדות השונות ביחס להתאמת החברה לגיוס הון בבורסה.

נציגי הבורסה וכמה מחברי ועדת ניירות הערך הביעו אי־שביעות רצון מהעובדה שנושאים המטופלים במסגרות פנימיות של הבורסה מוצאים ביטוי בכלי התקשורת.

עמדה מפתיעה בדיון אתמול הציג מנכ"ל הבורסה יוסי ניצני שהפנה את תשומת לב חברי הועדה לאפשרויות העומדות בפני "מגור" ומנהלה עודד רונן לעקוף את הקריטריונים הקיימים להנפקת חברות בנות, באמצעות הוצאת החברה מבעלות „מגור" למסגרת פרטית של בעל השליטה בה. אפשרות זו הוצגה לניצני בפגישה שקיים עם נציגי החברה בשבוע שעבר לפני הדיון הכולל בבקשה בועדה.

המשנה למנכ"ל הבורסה סם ברונפלד הציג עמדה תקיפה כנגד אישור ההנפקה של „אהליאב" מאחר ואינה עומדת בקריטריון ההון של חברות נגזרות. ההון המינימאלי הנדרש מחברות המבקשות להרשם בבורסה ברשימה המקבילה, ואשר להן חברות אם שכבר נסחרות בבורסה, הוא 1.5 מיליון דולר בעוד שההון של „אהליאב" מסתכם ב־900 אלף דולר.

חברי בורסה מזכירים כי בניגוד לקריטריונים הנוהגים לגבי חברות בת אושרו לאחרונה הנפקות חברת הביטוח „סהר" ו„נגב קרמיקה" ונראה כי על רקע זה הופנתה המלצה לבדיקה חוזרת של הקריטריונים.

החקלאים הקציבו למחקרים אשתקד 17 מיליון שקל

מאת דויד משיוב

החקלאים הקציבו סכום של 17 מיליון שקל בשנת 1987 למימון המחקרים החקלאים השונים. הממשלה לעומת זאת הקציבה למחקר חקלאי באמצעות תקציב משרד החקלאות 28.3 מיליון שקל באותה שקל כאשר 24.4 מיליון שקל מתקציב זה היו מיועדים למימון החזקת התשתית של מוסדות המחקר הממשלתיים ו־3.9 מיליון שקל למימון פעולות מחקר. בנוסף לסכום זה השתתפה הממשלה בשנת 1987 בסכום של 6.3 מיליון שקל במימון תכניות מחקר במסגרת הקרן המשותפת לארה"ב ולישראל.

מסמך של המרכז החקלאי קובע, כי בשים לב לצמצום שחל בתקציב המחקר החקלאי של הממשלה וכדי למנוע פגיעה באיכות המחקר וכדי להבטיח את תפקודו הסדיר והיעיל ראו החקלאים כהכרח להגביר את המאמציהם ולהגדיל את השתתפותם בתקציב המחקר וזאת חרף הירידה ברווחיות החקלאות.

המקורות למימון המחקר החקלאי הם באמצעות נכוי של שישה ורבע פרומיל מההכנסה הנקיה של כל מוצר.

פרופ' ברנע התפטר מהבורסה לני"ע

מאת דרור שרביט

פרופ' אמיר ברנע התפטר מהבורסה לניירות ערך. ברנע שימש בשלוש השנים האחרונות כאחד מנציגי הציבור בבורסה ומסר כי יסיים את תפקידו בחודש יוני הקרוב.

פרופ' ברנע מבקש לצאת לשנת השתלמות בארה"ב במסגרת שנת השבתון שלו.

פרופ' ברנע ששימש בין היתר כחבר דירקטוריון הבורסה וועדת ניירות הערך של הבורסה הוביל בתקופת כהונתו כמה מהרפורמות בבורסה לניירות ערך ובכללן יסוד הרשימה המקבילה ומיסוד הצעות הרכש. בנושאים רבים שימש ברנע כ„גב מקצועי ציבורי" לסגל הבורסה כנגד האינטרסים של חברי הבורסה. לרבות מיזמותיו היו עם זאת מתנגדים מקרב חברי הבורסה, ובעיקר בעניינים הנוגעים לרישום חברות חדשות ולקריטריונים שנקבעו לשם כך.

ירידות במניות

● ירידות שערים במרבית ניירות הערך תוך היחלשות האווירה האבובה מאז זרימת הון חדש לבורסה ● מגמת ההצעים במניות המשתנים התרחבה גם למניות ההופשיות ● קרנות הנאמנות והגורמים המוסדיים פעלו אתמול בפרופיל נמוך ● פרשני הבורסה מאמינים כי תהליך השחיקה במניות ימשך תוך התנודדות ● עליה קלה בריבית למפקידים 18% ויותר, במערכת הבנקאית מעריכים כי לקראת סוף החודש תשוב הריבית לרדת ● ביקושים גדולים ועליות חדות בניירות הערך החדשים של אי.מי. +78% ● ירידות של 2% במשתנים, ירידות חדות בהופשיות, שקט בבנקאיות ● נמשכים הלחצים לביצוע עיסקת חבילה חדשה במשק לקראת הבחירות ● פרשני המחלקה הכלכלית של בנק גדול מעריכים כי המדד הקרוב ינוע בין 1.1% עד 1.3%. המדדים הבאים יצביעו על ירידה אינפלאציונית ● זרימת הכספים לקרנות המוליירות נמשכת, יתכנו פדיונות קלים בקרנות מניות

מאת שמואל רוזנבלום

שוק המניות הפגין חולשה חוזר עניין בפתיחת שבוע המסחר החדש תוך ירידות שערים במרבית ניירות הערך. נראה כי אי הצטרפות פעילים חדשים למעגל הבורסאי גרם במישרין לאכזבה מצטברת ולנסיונות מימוש רווחים. כבר בבוקר יום המסחר נרשמו הצעים גדולים יחסית למניות המשתנים שנקלטו בירידה ממוצעת של כ־1.75% לערך תוך נסיגת חלק מהמוכרים מההיצעים במהלך הירידות. קשה להעריך איזו מגמה תתפתח בימים הקרובים במסחר אף שנראה כי ירידות השערים עשויות להימשך בתהליך הדרגתי תוך תיקונים טכניים מעת לעת.

מנהלי קרנות ויועצי ני"ע העריכו אתמול כי ירידה למדד 84 במדד המניות תביא לבלימת ההצעים ואולי אף לשיפור בהמשך. גם הנחה זו נתונה בסימני שאלה רבים. קבלת פנים חמה היתה אתמול לאג"ח ולאופציות החדשות של חברת אי.מי. מקונצרן כלל שזכו לביקושי עתק ולעליות חדות, כתב האופציה החדש עלה ב־78.3%. בניירות הערך הקליליים נרשמו ירידות תלולות, ציקלון 5 6.5%–, התכוף 5 10.2%–, ניקוב 1 6.9%–, ליסינג 1 8.9%–, בנק ספנות 1 7.6%– ועסיס 9.9%–. גם במניות מטופלות יותר נרשמו ירידות לעתים חדות, אינטרגמא 1 5.1%–, כבלי ציון 1 5.2%–, אלקטרה 5.3%– ומניות נוספות כאגן, פרוטרום ותדיראן. במניות המשתנים נרשמו ירידות שנעו בין 2% עד 2.75% בחברה לישראל, טבע, ים המלח ודיסקונט השקעות. ירידה חדה במיוחד בלטה במניית יואל.

קרנות הנאמנות – בפוך רק למוליירות

מעבר כספים נרשם בימים האחרונים לקרנות המתמחות בהשקעה סולידית עקב החשש להאצה אינפלאציונית ושחיקה באפיק הפיקדונות השיקליים. קרנות הנאמנות המתמחות בהשקעה במניות לא זוכות ליצירות כספיות ולעתים אף נרשמים פדיונות קלים. כל עוד לא ירשם שינוי בדפוסי זרימת ההון לקרנות יתקשה שוק המניות להפגין שינוי חיובי.

הדולר השחור – 1.69

עליה קלה נרשמה באחרונה בשער הדולר השחור והוא עלה משיעור של 1.64 לפני כשבועיים עד 1.69 לערך בסוף השבוע. התחזקות הדולר בעולם בצירוף השמועות לפיחות בארץ הביאו לעליית השער. למרות העליה בשוק השחור לא ניכר עניין רב ונרשמות עיסקאות מעטות בלבד.

עיסקת חבילה מוקטנת – בדרך

במהלך פגרת חג השבועות רווחו ידיעות (בלתי מבוססות) על אפשרות של ביצוע עיסקת חבילה „קטנה" במשק להקפאת המצב עד לאחר הבחירות. הידיעות השונות עסקו במתן פיצוי תוספת יוקר בשיעור שבין 40% עד 50% תוך ביצוע פיחות מתון בשיעור של כ־8% לערך והקפאת מחירים חלקית. [illegible] ובמגזרים הכלכליים השונים [illegible] כי התנגדות האוצר לביצוע עיסקת חבילה חדשה במשק תלך ותקטן בהדרגה לאור התקרבות מועד הבחירות. אין ספק שעיסקת חבילה, אפילו תהיה חלקית בלבד, עשויה לתרום באורח משמעותי וחשוב ביותר למעבר ללא זעזועים מיותרים של עידן הבחירות המתקרב.

מדד המחירים – אינפלציה נבראות

מדד המחירים לצרכן שהתפרסם במחצית מאי היכה רבים בתדהמה עקב גובהו הבלתי צפוי בשיעור 2.7%. פרשנים רבים החלו מנבאים פריצה אינפלאציונית בעוד שאחרים רואים במדד תופעה חריגה לחודש בודד במהלך השנה. בקרב אנשי האוצר נשמעות הערכות כי המדד הבא יצביע על חזרה לשיעור אינפלאציה רגיל ויעמוד על שיעור בין 1.3% עד 1.7%. פרשני בנק גדול העריכו בסוף השבוע האחרון כי המדד הקרוב יפתיע לטובה ויעמוד על כ־1.1% לערך. מחלקה כלכלית של קונצרן מוביל העריכה אתמול כי המדד הקרוב יצביע על עליה של 1.5% לערך. מרבית המנבאים מעריכים כי מדדי יוני־אוגוסט יתכנסו בשיעורים נמוכים של פחות מאחוז לערך. בשלל הנבואות המציף את המשקיע קשה להתמצא במדויק, ניתן אולי רק לקוות ולהעריך שאכן לא צפויה התפרצות אינפלאציונית חריגה במשק.

שוק המניות – צפויות ירידות מתונות

מבט טכני על שוק המניות מצביע לדעת פרשנים ומקורבים על ירידות מתונות הצפויות במדד המניות ההופשיות. מנהלי קרנות נאמנות וגופי השקעה מובילים בבורסה צופים כי מדד המניות יצביע על כיוון ירידה לרמת מדד של כ־84 לערך בהשוואה למדד של כ־89 אתמול. אותם פרשנים מאמינים כי במדד 84 ימצאו קונים חדשים בשוק שיבלמו את מגמת שחיקת השערים. כספים חדשים בהיקף משמעותי לא זרמו כידוע לקרנות הנאמנות המתמחות במניות בעת האחרונה ונראה כי פעילות [illegible] מצד קופות הגמל בלמה את השחיקה הצפויה. במבט לטווח מעט ארוך יותר, או ליתר דיוק עד למדד המחירים הקרוב באמצע יוני, מאמינים מרבית הפרשנים כי השוק עשוי לשוב למגמת מסחר [illegible]. נראה שגם מנהלי תיקי השקעות ויועצי ני"ע לא ימהרו בימים הקרובים להצטייד בסחורה כנגד מגמת הירידות עד אשר תתבהר מעט התמונה במישור האינפלאציוני והריבית השיקלית.

פיקדונות שיקליים – ירידה בעודפי הנזילות

עודפי הנזילות במערכת הבנקאית הצטמצמו באורח ניכר עקב תשלומי אמצע החודש והביאו לעליה קלה בשיעור הריבית למפקידים גדולים. הירידה בעודפי הנזילות והמעבר לגרעונות נזילות קטנים קיבלה ביטוי מוחשי במכרז המוניטרי האחרון של בנק ישראל. הבנקים שנמנעו בשבועות האחרונים מלנצל את מלוא המכרזים המוניטריים ניצלו במכרז האחרון את מלוא האשראי שהועמד לרשותם בסך של 400 מיליון שקל. שיעור הריבית שנקבע במכרז עמד על 16% והוא משקף עליה קלה בריבית למפקידים. ריבית הנ'מכו לבעלי פיקדונות כספיים גדולים אכן עלתה ביום שישי האחרון עד ל־13% לערך לעומת 12% בעבר הקרוב. מספר בנקים קטנים ובינוניים משלמים בפיקדונות ג'מבו שיעור ריבית שנע סביב 14% לערך. במערכת הבנקאית מאמינים כי מצב הנזילות בבנקים לקראת סוף החודש יצביע על שיפור בהשוואה לאמצע החודש ויביא בבוא לירידה קלה בריבית למפקידים [illegible].

[illegible]

חיפה כימיקלים – חברת [illegible] תמשיך ותרכוש את מניות חיפה כימיקלים בתנאי הצעת הרכש לציבור עד למחיקת המניות מהמסחר בבורסה בתאריך 29.6.88.

מתכת מרום – בעל עניין בחברה פלג יוסף מכר 25000 ע.נ. מניות מתכת מרום במסחר בבורסה.

התקים – קיבוצי התנועה הקיבוצית המאוחדת הודיעו כי מחיר המימוש עבור כל 100 שקל ערך נקוב סדרה 2, עבור כתבי אופציה שימומשו עד לתאריך 5.6.88, יהיה 103.3 שקל חדש.

• הכותב מנהל תיקי השקעות

שערי מניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
א.ה.ה. ש	22051	30.0	-400	-1.8	-30.0
סנמות 1	1280 תב	1230	-99	-7.6	-2457
סנמות 5	689	422	-8	-1.1	-499
כללי לא בהסדר 1	17770	330	-650	-3.5	-322

בהסדר הצמדה ל־88

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אידיבי מ"ד ל-88	107950	455	-480	-4	-516
אידיבי ב' ל-88	107500	4.0	-600	-6	-15.0
אידיבי ב"א 887	649400	2.8			+2.0
איגוד 1 ל-88	80730	36.0	-29		-9.0
דיסקונט ב' ל-88	157500	3.0	-650	-.5	-3.0
דיסקונט א' ל-88	158000	69.0	+450	+.3	+93.0
דיסקונט שה ב 88	15988		-11	-.1	-103
מזרחי ש' ל-88	44410	411	-140	-.3	-436
מזרחי מ' ל-88	44750		-300	-.7	-33.0
הפועלים מבב 887	97894				
הפועלים ב' ל-88	73350	800			-306
הפועלים מ' ל-88	73480	143	+260	+.4	+185
כללי א' ל-88	187332	66.0	+932	+.5	+54.0
כללי שה 2 ל-88	8980	20.0	+10	+.1	+80.0
בל"ל ספק ל-88	46635	1312			-105
כלל 711-88	17290	758			-258
מסון ומר 1 887	61500	2.0	-300	-.5	-2.0
מסון ומר 5 887	31240	5.0	-180	-.6	-31.0

בהסדר הצמדה ל־89

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אידיבי מ"ד ל-89	135800	56.0	-500	-.4	-51.0
אידיבי ב' ל-89	--- לא נסחר				
אידיבי ב"א 897	--- לא נסחר				
איגוד 1 ל-89	101850	10.0	+950	+.9	+30.0
דיסקונט ב' ל-89	--- לא נסחר				
דיסקונט א' ל-89	175877	6.0	+3400	+2.0	+26.0
מזרחי ש' ל-89	55908	71.0	-211	-.4	-94.0
מזרחי מ' ל-89	--- לא נסחר				
הפועלים ש' ל-89	92580	128	-170	-.2	-133
הפועלים מ' ל-89	95200	62.0			+57.0
כללי א' ל-89	237908	4.0	+4200	+1.8	+25.0
בל"ל ספק ל-89	59800	169	+550	+.9	+31.0

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אדנים 0.1	25800	4.0	-538	-2.1	-35.0
לאומי משכנתאו ש	9630	219	+1		+1.0
לאומי משכנתאו מ	9812 תב	32.0	-1000	-9.2	-32.0
כרמל ש	7466	265	-250	-3.2	-396
פיתוח ומשכ' 1	2600	1523	-60	-2.3	-1203
משכן בל"ל 1	4305	1151			-971
עצמאות 0.1	18450				
בינלאומי למשכ' 1	7548	180			+355
טפחות מבכ ש	29000	10.0			+10.0
טפחות רב ש	28000	250	+50	+.2	+280

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
החקלאות מבכ א	--- לא נסחר				
החקלאות מבכ ג	--- לא נסחר				
לאומי תעשיה א ש	16900	155	-200	-1.2	-180
פתוח תעשיה מבכ	--- לא נסחר				
פת תעש בכ ג	--- לא נסחר				
פת תעש בכ גג	--- לא נסחר				
פת תעש בכ גגג	--- לא נסחר				
פת תעש בכ ד	--- לא נסחר				
פת תעש בכ דד	--- לא נסחר				
מרכז קבלנים 5.0	2451 מ		-129	-5.0	-3204
תעשיות בנ	--- לא נסחר				
כלל ליסינג 0.1א	19400 תב	7.0	-1900	-8.9	-81.0
כלל ליסינג 0.5ב	17800	60.0	+650	+3.8	+154

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אילון בטוח 1	116.0	1080			-36.0
איתן ביטוח 1	100.0	15846	-3.0	-2.9	-10095
אררט 0.1	1424	15.0	-15	-1.0	-15.0
אררט א 0.5	1160		-2	-.2	-319
בטוח משנה 1	460	1032	+10	+2.2	+675
בטוח משנה 5	209	6457	-6	-2.8	-5600
בטוח משנה אפ 2	320 •	860	+15	+4.9	+1800
• ביצוע חלקי 86.00% בטוח משנה					
שה-אם	112.0	1070	-5	-4	-5680
הדר 1	158.0	11390	-6.0	-3.7	-22112
הדר 5	132.0	16480	-1.0	-.8	-6705
הדר אפ 2	116.0 תב	15063	-15.5	-11.8	-30571
הפניקס 1	539	1262	-9	-1.6	-1441
הפניקס 5	480	772			+3162
המשמר-הדאל 1	5903	222			-137
המשמר-הדאל 5	5040	470			-45.0
כלל ביטוח 1	300	2338	-2	-.7	-2338
כלל ביטוח אפ'	63.0	4130	-1.5	-2.3	-4643
כלל ביטוח אג"ח	101.0	95400	-1.0	-1.0	-92065
מנורה 1.0	962	337	-19	-1.9	-660
מנורה 5.0	704	35.0	-30	-4.1	-35.0
סהר ביטוח 1	163.0	4560	+.5	+.5	+6922
סקידפס 1	1007	1272			-5772
צור שמיר 1	267	2781			+2543
ציון החזקות 1	2681 •	11.0	-30	-1.1	-20.0
• ביצוע חלקי 50.00%					
ציון החזקות 5	961				

מסחר ושרותים

מסחר

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אינטרגמא 1	752	2702	-40	-5.1	-3709
אינטרגמא 5	646	11940	-20	-3.0	-12990
כאיר עירא 1	490	885	+5	+1.0	+921
כאיר עירא אפ 2	130.0	500	-2.0	-1.5	-703
כלל סחר אפ ד	279	2700	-7	-2.4	-8373
כלל סחר אגח 2	145.0				
קריסטל 1.0	--- הפסקת מסחר				
רפק 1	12800				
רפק 5	15179		-100	-.7	-7.0
שופרסל ג' 0.02ש	1018	2887	-42	-4.0	-4554
שופר-סל אפ ד	4150	752	-5	-.1	-117
שופר-סל אגח א	113.0	31000			-30200

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אטרנא 0.01	314	600	-4	-1.3	-3120
ספנות הספקה 1	407	725	-4	-1.0	-30.0
ספנות הספקה 5	182.0	1225	-1.5	-.8	-912
ספנות הספקה אפ	154.0 תב	14348	-14.0	-8.3	-33423
ספנות הספקה אגח	99.5	103620			-20710
קידר הספקה 1	510	1905	-5	-1.0	-331
קידר הספקה 10	195.0	26944	-2.0	-1.0	-21458
מוסכי ערוכה 1	1260	150	-34	-2.6	-150
מוסכי ערוכה 5	790	100	-10	-1.3	-3100

מלונות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
כלי זהב 1.0	--- הפסקת מסחר				
כלי זהב 5.0	--- הפסקת מסחר				
מלונות דן 1	1352	95.0			-210
מלונות דן 5	950	351	-30	-3.1	-251
חוף האלמוג 0.1	8200	13.0			+27.0
מלונות ירדן 1.0	1841	130	-84	-4.4	-130
ים סוף 1	240	2580			-417
ים-סוף אפ 1	158.0	4898	-3.0	-1.9	-4898

מחשבים ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
תי.לי. 1	158.0	4400	-4.0	-2.5	-2900
תי.לי. אפ ב	41.0	8880			+600
תי.לי. אגח א	107.0	5000	-1.0	-.9	-13169
יועץ א 1	5500	181			-94.0
מ.ל.ל. 1	4658 תב	80.0	-400	-7.9	-120
מ.ל.ל. 5	1490	58.0	-70	-4.5	-58.0
ניקוב 1	700 תב	1272	-52	-6.9	-922
ניקוב 5	295	2645	-2	-.7	-5139
ניקוב אפ 2	475	1381	-62	-11.5	-4566
תים מחשבים 1	--- הפסקת מסחר				

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אזורים אפ 1	545	2350	-17	-3.0	-5982
אזורים אגח 3	138.5	6800			+3059
אילן מלכ' 1	94.0 תב	13500	-6.0	-6.0	-21598
אילן מלכ' אפ	39.7 תב	32154	-4.0	-9.2	-62697
אל-רוב 1.0	352	2090	-2	-.6	-1621
אפריקה 0.1	36100 תב	22.0	-2000	-5.2	-159
אפריקה אפ 5	16400	26.0	-1041	-6.0	-43.0
ארם 1	370	557	+8	+1.4	+1667
ארזים 1	3058 •	186	-40	-1.3	-98.0
• ביצוע חלקי 93.10%					
אלרן 5	2246 תב	438	-250	-10.0	-611
ברמן 1	2719	2.0	-1		-2.0
ברמן 5	2400				+15.0
דוד הבוכר 1	5180	30.0			-30.0
דרשו 1	--- הפסקת מסחר				
דרשו 5	--- הפסקת מסחר				
מי-לון 1	1500	530			+890
המכשל 1.0	--- לא נסחר				
המכשל 5.0	--- לא נסחר				
ת.ב.ב 0.1	--- הפסקת מסחר				
ת.ב.ב 0.5	--- הפסקת מסחר				
כלכלית ים אפ 1	83.0 תב	9800	-5.0	-5.7	-52540
גב-ים 1	3604	534	-140	-3.7	-490
גב-ים 5	3125	1031			+198
מבני תעשיה 1	74.0	105540	-1.0	-1.3	-133570
מבני תעשיה אפ'	24.1	108146	-.9	-3.6	-113896
מבני תע אגח לחמ	183.0	73125	-1.0	-1.0	-156020
ישפרו 1	4580	580	-120	-2.7	-997
ישראלום 1	1389	410			+212
ישרס 1	19620	453			+27.0
כנף פיתוח 1	6400	152			-72.0
לומיר 1	6548	348	+310	+5.0	+523
לומיר 5	1928	159			-69.0
מ.ת.מ 1.0	377	9338			+3162
מ.ת.מ אפ 2	163.0	925	-6.0	-3.6	-1825
מ.ת.מ אגח א	129.5	5080	-5	-.4	-17845
מגורי בניה 1.0	633	1172	-8	-1.2	-1172
מישאל 5	158.5	1500	-6.5	-3.9	-10125
מישאל אפ א	144.5	8485	-6.5	-4.3	-28635
מרכב 5	1282	398	-49	-3.7	-984
קרסטיין 1	292	508			-500
קרסטיין 5	118.0	2500	-2.0	-1.7	-1007
לישינר 1	249 תב	1559	-13	-5.0	-1373
לישינר 5	106.0 תב	8183	-7.8	-6.2	-11183
לישינר אפ 2	54.0 תב	10000	-4.0	-6.9	-22748
לישינר אגח 1	96.5	4150			-4662
עמת אביב 0.5	3495	500			+330
נכסי אזורים 1	236				
סהר החזקות 1.0	396	1243	-20	-3.2	-1243
סהר 1	1445				-140
קיסריה 1	3640	2.0	-35	-1.0	-627
קיסריה 5	1320	500	-9	-.7	-623
רגבים 1	194.0	3655			-1105
רגבים 5	146.5 •	7000	-5.5	-3.6	-3080
• ביצוע חלקי 64.98%					
רגבים אפ 2	355	165	-21	-5.6	-493
רגבים אגח א	129.5				-3644

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
מטעי הדר 0.1	2332				+52.0
מטעי הדר 0.5	2243	151	-23	-1.0	-151
מהדרין 1	3510	299	-50	-.9	-399
מהדרין אפ 1	2325	172	-100	-4.1	-172
נכסי הדרים 1	1494	150	-16	-1.1	-697
פריאור 5	1991	1995	+60	+3.1	+1885

תעשייה

מזון וטבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
דובק מב ש	2150	174			-156
דובק מב מ	2159	2.0	-1		-2.0
ויתכל 1	328	2428	+6	+1.9	+2390
ויתכל 5	290	200	-10	-3.3	-500
ויתכל אגח 1	104.5	10000	+1.0	+1.0	+10000
טמפו בירה 1	29800 תב	32.0	-1700	-5.4	-75.0
טמפו בירה 5	23600	26.0	-400	-1.7	-7.0
יטבד 1	1098	684			-74.0
יטבד א 5	689	1073			-19659
יטבד אפ 2	310	956	+1	+.3	+531
מן 1	370	1223	+1	+.3	+880
מן 5	263 •	224	-29	-9.9	-1004
• ביצוע חלקי 55.40%					
סנפרוסט 1	15445	4.0	-200	-1.3	-15.0
עסיס ב 5	317 תב	3540	-35	-9.9	-5040
שלמה אבגל 1	1975	800			+135
שמן מבכ א 4	1315	433	+4	+.3	+394

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
ארגד 1	326	3116	-17	-5.0	-9343
ארגד אפ 2	119.0	1600	-1.5	-1.2	-1280
ארגד אגח 1	112.5	1234			+20000
אופיס 1	490 •	1550	+12	+2.5	+389
• ביצוע חלקי 96.74%					
אופנת כרדך 1	260	680			-30.0
אופנת כרדך 5	172.0 תב	2006	-15.0	-8.0	-2006
אופנת כרדך אפא	226	300	-12	-5.0	-300
ארגמן רג ש	8750	5.0	+236	+2.8	+7.0
דלתא-גליל 0.1	1160	3850	-30	-2.5	-3754
דלתא-גליל 0.5	1029	1686	-20	-1.9	-1936
מכוניות מאוחד 1.	910 •	60.0	+43	+5.0	+115
• ביצוע חלקי 52.17%					
מכוניות מאוחד 5.	410				
ויסלבי 1	249	408	+4	+1.6	+244
ויסלבי 5	175.0 תב	958	-15.0	-7.9	-1608
וודינגן 1	4725 •	70.0	-250	-5.0	-120
• ביצוע חלקי 77.70%					
דיקית 1	1658	140	-1	-.1	-80.0
דיקית 5	1450	657			-657
דיקית אפ ב	418	1500	-20	-4.6	-4832
חיתנר 1	119.0 תב	1500	-12.0	-9.2	-5090
טופר אפ 1	50.0	2270	-2.8	-3.8	-8705
לודזיה 1	625	500	+19	+3.1	+1035
לודזיה 4	498	1000	-7	-1.4	-1000
ליבנת 1	121.5	3415	-5.5	-4.3	-2840
עים 1.0	318	1282	-12	-3.6	-1360
עים 5.0	151.0	5314	-7.0	-4.4	-5214
עים אפ 2	107.0 תב	11498	-7.0	-6.1	-15936
עים אגח 1	106.0	2885	-5	-.5	-8115
פוליגון 1.0	144.5	2001	-3.0	-2.0	-7997
פוליגון אפ 1	57.5	5521			-165
פולגת א 1	660	1592	-7	-1.0	-817
פולגת א 0.5	7000 תב	40.0	-694	-9.0	-498
פרגיר 1	1000	95.0	+30	+2.9	+95.0
גיבור-סברינה	--- הפסקת מסחר				

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אורדן 1	6300	148	-60	-.9	-241
אורדן 5	5100	118	-70	-1.4	-68.0
אלומית 1	6700				-151
אלומית 5	4970				
כבלים 1	335	1919	-6	-1.8	-4281
כבלים אפ 1	80.0 תב	6361	-5.0	-5.9	-9861
כבלים אג"ח-אפ'	102.5	19000			-19000
כבלים אגח א	102.0	10486	-.5	-.5	-13986
התכוף 1.0	486 תב	750	-31	-6.0	-875
התכוף 5.0	256 תב	3044	-29	-10.2	-3432
התכוף אפ	1800 תב	20.0	-208	-10.0	-74.0
זיקה 1	1730	65.3	+80	+4.8	+115
זיקה 5	1135				+267
חשמלות מה 5	3050 •	93.0	-60	-1.9	-242
• ביצוע חלקי 91.24%					
כבלי ציון 1.0	2567 תב	770	-140	-5.2	-1360
כבלי ציון 5.0	1375	2124	-45	-3.2	-5402
מתכת קרמני 1	202	584	+3	+1.5	+916
מתכת קרמני 5	105.5	3606	-4.5	-4.1	-14705
מושקע 0.1	25945	81.0	+1280	+4.8	+69.0
מושקע 0.5	8501	69.0			+30.0
פלדה 1	1705	1200	-55	-3.1	-1191
קרגל 1	579	9.0	-1	-.2	-209
קרגל 5	321	120	-9	-2.7	-120
קליל 1	2673	532	+27	+1.0	+61.0
קליל 5	2549				-229
קליל אפ	1225	1610	-43	-3.4	-2936
קליל אגח	127.0				
שלדות 5.0	4220	71.0			-46.0
לכיש 1	572	200	-18	-3.1	-208
לכיש 5	396	100	-4	-1.0	-212

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אלביט 3.0	272000	33.0	-8000	-2.9	-42.0
אלקו 0.1	--- הפסקת מסחר				
אלקו 0.25 ש	--- הפסקת מסחר				
אלקטרה 0.1	1960 תב	600	-110	-5.3	-1857
אלקטרה א 0.5	1445	2885	-45	-3.0	-4274
אלקטרה אפ 5	900	1351	-25	-2.7	-3267
אלקטרה אגח 3	144.0	5356	-3.5	-2.4	-11000
אלית 0.02	14350	250			+170
כלל אלקט' אפ א	455 תב	3994	-28	-5.8	-9010
כלל אלק' אגח 1	106.5	6500			+5500
מטקורדיקס 1	1120	265	-10	-.9	-525
מטקורדיקס 5.0	815	700	-15	-1.8	-1400
מיכונגר 1	388	746	-17	-4.2	-2549
מיכונגר 5	313	480	-4	-1.3	-480
ציקלון 1	2380 תב	843	-172	-6.7	-1241
ציקלון 5	1430 תב	1656	-100	-6.5	-5167
סנגשטיין 1	2620 תב	22.0	-140	-5.1	-22.0
סנגשטיין 5	2028	65.0	+38	+1.9	+100
ת.א.ת 1	801 תב	192	-44	-5.2	-705
ת.א.ת 5	420	9250	-6	-1.4	-10346
תדיראן 1	715 תב	2850	-40	-5.3	-5550

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
א.מ.כללבנין 1	160.5	12809	-6.5	-3.9	-19816
אי"מ כלל אפא	536	1470	-10	-1.8	-1470
אי"מ כלל אפ ב'	41.0	347713	+18.0	+78.3	+165409
אי.מ.בנין אגח א	139.0	24927			+31073
אי"מ אג"ח לחמ ב	94.5	938830	+1.5	+1.6	+374757
ארקשטיין 1	480	375			-5375
ארקשטיין 5	298	3810			+3540
ארקשטיין אפ א	346				
ארקשטיין אג"ח 1	133.0	49000	-5	-4	-51000
אחים בלום 1	94.0	12250	-3.0	-3.1	-15272
אחים בלום אפ1	49.5	8050	+1.5	+3.1	+8050
מגדל השק 1	--- הפסקת מסחר				
מהאיקה 1	--- לא נסחר				
מהאיקה 5	1392				+2.0
נגב קרמיקה 1	286	4900	-14	-4.7	-5350
נגב קרמיקה אפ1	120.0	2380			-620

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אגן 5	1698	2300	-80	-4.5	-7585
אי"נאגם ב 200.0	--- הפסקת מסחר				
גל תעשיות 1	344 תב	2129	+19	+5.8	+4309
גל תעשיות 5	232 תב	500	-15	-6.1	-700
גל תעשיות אפ	88.0	4830	-4.0	-4.8	-13123
גל תעשיות אגח 1	109.5	4500	-5	-.5	-4500
רשפים 0.1	3300	450	-106	-3.1	-262
רשפים 0.5	1694	378			-198
[illegible] 10.0	--- הפסקת מסחר				
ליפסקי 1.0	1750				
מקסימה 1	788	62.0	-15	-1.9	-367
מקסימה 5	492	2180	[illegible]	[illegible]	+398
מגן 1	23650	82.0	-1000	-4.1	-100
מגן 5	21540	82.0	-1000	-4.4	-146
פריקלאס 1	548	1110	-27	-4.7	-1418
פריקלאס אפ 1	151.0	8940	-8.0	-5.0	-27428
קרים 1	4845 •	70.0	-120	-2.4	-509
• ביצוע חלקי 64.20%					
קרים אפ 2	3149		-1		-100
קרים אגח 1	114.0	9800			-200
תיא 5	4623	163	-47	-1.0	-198
פרוטאורים 10.0	615	15793	-23	-3.6	-16676

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
כתר 1	124.5	5450	+4.0	+3.3	+4280
רפדן 1	6299				-65.0
רפדן 5	4282	50.0	+100	+2.4	+50.0
ת.ב.ן. 1.0	6021	125			-96.0
יפה 1	2010 תב	995	-116	-5.5	-1311
לבידי אשקלון 1.	745	2818	+1	+.1	+1018
מולט ב 0.5	32500 •	16.0	-1500	-4.4	-28.0
• ביצוע חלקי 80.00%					
קרגל 1	652	2374	-15	-2.2	-5009
קרגל אפ 1	331	538			+1860
רים 1	385	172	-10	-3.2	-172
רים 4	151.0	65.0	-1.0	-.7	-2780
תעל ב 2	15500	80.0	-650	-4.0	-95.0

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אורדן 1	223 תב	3234	-21	-8.6	-5734
אורדן 5	120.5 תב	4438	-11.5	-8.7	-10197
תפישת יהד 1	1978	100	+38	+2.0	+381
ה.ג.פוקס 1	990	155			-10.0
ה.ג.פוקס 5	927		-5	-.5	-750

השקעות תעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
מרכזית ב 0.1	10800	71.0			-43.0
סהר בב' 1.0	6920	398	-70	-1.0	-259
כלל תעש אפ ד	123.0 תב	43713	-15.0	-9.6	-87278
כלל תעש אגח 6	112.0	50000			+10000

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אדיקו ש	5960	22.0			-12.0
אידיבי פית אפמ	3250 תב	657	-190	-5.5	-733
אידיבי פית אגחמ	106.0	15000	-.5	-.5	-34516
אלגר 1	1200	2545	-50	-4.0	-5056
גוזלת השקעות 1	1060	263			-263
גוזלת אפ א	830		-10	-1.2	-35.0
גוזלת אגח 1	113.5				
דנבאר 1	560	1138			-938
דנבאר 5	421	309			-31.0
חברה לישראל 5	2900	1971	-50	-1.7	-1099
חלפון 0.1	115900				
חלפון ש 1.0	19100	29.0	-400	-2.1	-23.0
אגמא א 0.5	18600	7.0	-200	-1.1	-37.0
השק דיסק אפ	835	3500	-40	-4.6	-9914
השק דיסק אגח א	112.5	58568			-27710
מזרחי השק ש	32080	21.0			-25.0
מזר השק אגח 124	14650				
חירות 1	1220	436	-58	-4.5	-396

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
חירון 5	624	475	-6	-1.0	-620
יעקב 1	2175 מ		-115	-5.0	-153
יעקב 5	1650 תב	115	-135	-7.6	-215
יצחא ש	14200	18.0			-18.0
ירדן א 0.1	1095 תב	627	-122	-10.0	-727
ישום 1	78.0	5826	-1.0	-1.3	-10206
ישום אגח-אפ 1	68.5	5307			+2190
כלל ישראל 50.0	991	115	-2	-.2	-439
מגוד 1	354 תב	1805	-22	-5.9	-2305
מגוד א 5	353 תב	500	-23	-6.1	-1533
מגוד אפ ב	135.5				
מגוד אג"ח 1	134.5		-5	-4	-2000
סהר פיתוח ג	333	3300	-8	-2.3	-2430
פז השק ש	2404	287	-70	-2.8	-162
פמה א' 1	4824	50.0			-17.0
פמה 5	3700 •	150	-50	-1.3	-105
• ביצוע חלקי 96.70%					
פירן ב 6.2	10500	124	-500	-4.5	-296
קרדן 1	108.0	23435	-6.0	-5.3	-23433
קרדן 5	68.0	10162			+4261
קרדן אפ 2	48.0 תב	17801	-4.0	-7.7	-46870
קרדן אגח 1	113.5	6000			+5200

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
גזית מ	235				+1000

דלק ונפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
דלק הפשינגנס 1.	2370	40.0	-50	-2.1	-65.0
דלק הפשינגנס 5.	1255 •	226	-25	-2.0	-1490
• ביצוע חלקי 90.40%					
פז חיפושי נפט	23300	50.0	-600	-2.6	-152
י.ש.א.ל. אפ 2	89.0	8370			-4700
מ.ג.ב 1.0	4000		-180	-4.3	-20.0
מ.ג.ב 5.0	2150	1070	-70	-3.2	-2225
נפטא ש	385	6494			+2063

רשימה מקבילה

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
הראל קדוחה 1	--- הפסקת מסחר				
ת.ס.ל. 1	287	2090			-380
קונסרטים 1	1180	181			+546
קונסרטים 5	[illegible]	500		-3.6	-680
קונסרטים אפ ג	61.5	187	+2.5	+4.2	+6267
[illegible] 1	[illegible]	222			-152
[illegible]	176.5	4632		-2.8	-4632

מלונאות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
גני הדר 1	103.0	2789			+2808
גני הדר אפ 1	65.5				
תיירה ישראלית 1	44.0	5854			+8540
כנם 1	1100	46.6	-20	-1.8	-55.0

מחשב ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אייכות 1	260 תב	1615	-20	-7.1	-2749
רשה מיכון 1	405	743			+164
רשה אפ 1	719		-28	-3.7	-895
כלל מחשבים 1.0	4365	4.0			+12.0
משוב 1	98.5 •	5392	+1.0	+1.1	+11045
• ביצוע חלקי 91.40%					
רשף 1	324	1400			+151

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אמנוים 1	710	200			-60.0
בן-יקר גת 1.0	2679		-20	-.7	-37.0
רודוס 1.0	--- הפסקת מסחר				
רודוס 5.0	--- הפסקת מסחר				
ערד 3.0	1228	70.0			-222
רסקו מבכ	1220	122			-86.0
רסקו רג	1060	50.0	-40	-5.6	-101

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
שו-הד 0.1	--- הפסקת מסחר				

מזון וטבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אכאט 1	1015	650	+15	+1.5	+248
גולדפרוסט 1	751	3.0			-475
גולדפרוסט 5	402	340	+6	+1.5	+3068

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
יגדיש 1	215 תב	500	-17	-7.3	-1394
מקס 0.1	2262	104	+40	+1.8	+104
מקס 0.5	980	302	-4	-.4	-302
תעש רוגוזין 1.0	2250				

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אטקוטן 5.0	--- לא נסחר				
מרכן 1.0	--- לא נסחר				
משאבות סלע 1	84.0	2425	+1.5	+1.8	+2425
מתכת מרום 1	56.0 תב	45669	+5.0	+9.8	+48650
מתכת מרום אפ'	14.6 תב	42134	-1.2	-7.6	-72154

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אלקול 1	--- הפסקת מסחר				
אלקול אפ 2	--- הפסקת מסחר				
בר-כון 1	--- הפסקת מסחר				
בר-כון 5	--- הפסקת מסחר				
ברסון אופציה	--- הפסקת מסחר				
פרומאבטס 1.0	2960		-120	-3.9	-55.0
פרומאבטס 5.0	1131	150	-10	-.9	-80.0
ב.ל.ב 1.0	855 מ		-45	-5.0	-436
ב.ל.ב 5.0	705	368	+17	+2.5	+87.0

מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אלרן-סק 1	180.0	555			-55.0
דקסטר 1	2259	45.0	+9	+4	+7.0
בקר 1	4090	150	-10	-2	-150
ת.ג.ל 1.0	1270				-10.0
ת.ג.ל 5.0	1050	30.0			+45.0
תגר א' 5	6463	2.0	-1		-2.0

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אורדע פרינט 1	515	3000	+13	+2.6	+2321
סקאנדיה 1.0	6495	4.0			-4.0

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
גולן 1	378	1517	-8	-2.1	-2682
דלפמן 1	140.0	500	-5	-4	-500
פז-זן 1	425	1000	-5	-1.2	-1285

השקעה בתעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
כלל פיתוח 1	123.0	45.0			-45.0

חברות השקעה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
אינוטק 1	--- הפסקת מסחר				
אינו"ם 1	275				-4000
אינו"ם אפ 1	59.0				
אמישר בכ' 1	420	125	+13	+3.2	+250
אפיק 1.0	--- לא נסחר				
אפיק 5.0	--- לא נסחר				
בנין השק ב 5	12360	35.4	+360	+3.0	+99.6
לבריק 1	--- לא נסחר				
לבריק 5	--- לא נסחר				
עד השקעות 1	1282				
עד השקעות 5	810 תב	55.0	-50	-5.8	-55.0

חיפושי נפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היצע/ביקוש
פראייל ב 0.05	4516	10.0	-50	-1.1	-18.0

משתנים

שם מניה	מספר עסקות	שער הפתיחה	שער ה.כ.ק	שינוי באחוזים	מחזור בנק'
הבינלאומי	10	6383	6368	-2.01	2896.0
פיבי	6	7751	7790	-1.50	2601.0
הפסה	7	174.00	175.00	-3.33	31538.0
שלמון	2	708	708	.00	3447.0
כלל סחר	1	364	360	-1.89	11923.0
שופר-סל ב'	7	951	965	-1.96	16048.0
דלק ב'	9	2125	2135	-1.48	8078.0
אפריקה 1	9	34061	33975	-1.25	919.0
אזורים	8	862	862	-3.04	16589.0
נכסים-בנין	10	2718	2745	-1.98	13875.0
הכשר הישוב	6	63618	63941	-1.50	230.0
חברה כלכלי	6	308	306	-2.84	36250.0
כלל נדל"ן	3	672	676	-2.04	8863.0
עלית		12538	12538	-3.50	282.0
פולגת ב'	4	548	548	-1.46	28879.0
קומפיוטרס	7	3200	3216	-1.75	1203.0
כלל תעש אל	6	2177	2194	-1.00	2986.0
אלדן	2	192130	194574	-1.75	38.0
טבע	10	8728	8862	-2.50	2790.0
ים המלח	8	2325	2315	-1.98	10341.0
מחשבים	6	886	893	-1.77	38883.0
נייר חדרה	6	238167	241205	-2.80	36.0
כלל תעשיות	14	187.50	189.50	-2.09	186846
אידיבי פתי	5	6908	6943	-1.50	2316.0
אלרן	2	864	875	-2.48	1508.0
חברה לישראל	9	3604	3615	-2.75	3489.0
פועלי השקע	1	718	711	-1.51	7713.0
דיסקונט השקע	9	1997	2017	-2.25	4960.0
כלל ישר"ל 10		1027	1027	-3.30	5474.0
יואל	7	363	365	-7.40	23745.0

EUROCOM

HARRIS/3M פקסימיליות

הקשר שלך ל...

HARRIS/3M - הפקסימיליה המשדרת מסמכי מקור גם בגודל A3 (רוחב 29.7 ס"מ)
HARRIS/3M - משדרת במהירות שיא 13 שנ' בלבד
HARRIS/3M - משווקת מס' 1 בעולם למכשירי פקסימיליה
הינה מיזוג של שתי חברות ענק בעלות שם עולמי

HARRIS/SYSTEM וחברת 3M.
יורוקום מציעה לך מגוון מסלולי רכישה:
• עד 24 תשלומים
• ליסינג ל־5 או 7 שנים
• השכרה על בסיס חודשי

קחו עכשיו את התקשורת והשירות הטובים ביותר שכסף יכול לקנות.

אישור משרד התקשורת 790

EUROCOM הקשר שלך לתקשורת

יורוקום שווק (1986) בע"מ
חברה בת של תדיראן
[illegible]
טל' 03-7520666

נחתם הסכם המבטיח רציפות זכויות למקבלי פנסיה מעל 70%

מאת חיים ביאור

עובד שפרש פרישה זיקנה והזכאי לקיצבה העולה על 70 אחוז מהמשכורת הקובעת, עקב שירות בפועל במשך תקופה העולה על 35 שנה — זכאי מעתה למענק עבור התקופה העודפת שעבד, גם אם החליף מקומות עבודה.

הסכם זה של שמירה על רציפות זכויות הפנסיה נחתם בימים אלה והוא חל על כל עובד במשרה מלאה המבוטח בפנסיה מקיפה. ההסכם, שתחולתו רטרואקטיבית מ־1 ביולי 87', נחתם בין משרד האוצר לבין ההסתדרות הכללית, הסתדרות עובדי המדינה, והאגף לבטחון סוציאלי ושבע קרנות הפנסיה.

המענק המשולם למי שעבד מעל 35 שנה וצבר, לפיכך, גמלה העולה על 70 אחוז, הוא בגובה 75 אחוז מהשכר הקובע לצורך פנסיה. המענק משולם עבור כל שנה שהעובד היה בשירות מעל ה"מכסה" של 35 שנה. לדוגמא — מי שמשכורתו הקובעת לפנסיה היא 800 שקלים ועבד 5 שנים "עודפות", יקבל 600 שקלים (שהם 75 אחוז ממשכורת זו) כפול 5, כלומר 3,000 שקלים.

כל מוסד בו עבד הגמלאי, ישתתף בתשלום המענק, כאשר חלקו היחסי יקבע לפי מספר השנים שבהם הועסק העובד באותו מוסד.

יצויין, כי עובד שהועסק בשני מקומות עבודה במשך 10 שנים לפחות והפסיק להיות מבוטח בפנסיה מקיפה במשך שנתיים, זכאי לבקש כי תישמר הרציפות של זכויותיו.

סגן יו"ר האגף לבטחון סוציאלי בהסתדרות, אברהם אזיעזרא, מסר כי ההסכם החדש מתקן עיוות מתמשך לגבי מי שעבדו מעל 35 שנה ביותר מאשר מוסד אחד. לדבריו, עדיין נחוצים תיקונים שיבטיחו רציפות של זכויות למקבלים פנסית נכות ושאירים.

אלסינט מבקשת מהבנקים הון נוסף ב־10 מיליון דולר

מאת דרור שרביט

חברת "אלסינט" מבקשת מהבנקים הון חוזר נוסף לפעילותה ב־10 מיליון דולר. קונסורציום הבנקים של החברה אינו נלהב להגדיל את האשראי לחברה ומתנה את הגדלתו בקבלת ערבויות מתאימות.

ל"אלסינט" ערבויות ביצוע מחברת הביטוח הממשלתית "ענבל" ב־25 מיליון דולר. "אלסינט" מבקשת להסב 10 מיליון דולר מערבויות אלה לערבות פיננסית, באופן שיתאפשר לה הגדלה אפקטיבית של האשראי המועמד לה בסכום זה. הבנקים מתנים את הגדלת האשראי בערבות מקבילה של חברת "ענבל", אך מאחר והסיוע של חברה ממשלתית זו הוגבל לערבויות ביצוע, ספק אם ניתן יהיה להסב את הערבות לכו אשראי פיננסי.

בקונסורציום הבנקים של "אלסינט" עוקבים בדאגה אחר תביעות לתשלום של חברות אשראי בחו"ל שמימנו רכישת ציוד ללקוחות החברה. מימון זה נעשה ברובו בערבות חברת "אלסינט", וכאשר מתגלים קשיים בפרעון החובות אצל הלקוחות נדרשת חברת "אלסינט" לכסות מימון זה. בקונסורציום הבנקים מציינים כי ישנם חודשים שהתביעות בגין סעיף מימון זה מסתכמות בכמה מיליוני דולר.

לאחרונה נעשה נסיון לצרף לדירקטוריון "אלסינט" משקיף מקצועי מטעם קונסורציום הבנקים, אך לבקשת החברה ויתרו הבנקים על יוזמתם. "אלסינט" טענה כי צירוף משקיף בנקאי לדירקטוריון החברה יגביר את מחוייבות הבנקים כלפיה והדבר גם עשוי להתקבל באופן שלילי אצל לקוחות החברה.

כיום חובות "אלסינט" לבנקים הישראליים כ־80 מיליון דולר, מזה 60 מיליון דולר אשראי לזמן קצר במסגרת מימון היצוא ועוד 20 מיליון דולר אשראי לזמן בינוני ששימש למימון השקעות. היקף פעילותה השנתי של "אלסינט" עומד כיום על כ־160 מיליון דולר.

זמיר: יצוא פלסאון יגדל השנה ל־34 מיליון דולר

מאת אבי שוברט

ציון מיוחד לשבח בתחום היצוא ל־1987 בו זכתה חברת "פלסאון" מקיבוץ מעגן מיכאל, בטכס חלוקת אות "יצואן מצטיין" שנערך בשבוע החולף בבית הנשיא, מהווה ציון דרך נוסף ב־24 שנות קיומו של המפעל.

"פלסאון" זכתה ב־1969 בתואר "יצואן מצטיין" מאז גדלה והתרחבה בהתמדה. השנה היא הינה אחת החברות המובילות בענף הפלסטיקה בישראל ומחזור מכירותיה הגיעה ב־1987 ל־30 מיליון דולר, מתוכם 23 מיליון דולר יצוא. להנהלת המפעל לא די בכך ובשנה הנוכחית בכוונתם להגדיל את מחזור המכירות ב־13 אחוז ולהגיע ל־34 מיליון דולר. הפעילות בחמשת החודשים הראשונים של השנה מעידה כי החברה תעמוד ביעד זה שהציבה לעצמה.

לדברי אלי זמיר מנכ"ל החברה, הכנסות החברה מהוות את עיקר הכנסות הקיבוץ, למרות שבמפעל מועסקים רק 135 עובדים מתוך 550 העובדים בקיבוץ. במעגן מיכאל מתנגדים נמרצות להעסקת עובדים שכירים ובשל צרכי הקיבוץ האחרים לא ניתן להגדיל את מספר העובדים, דבר זה הביא להתפתחות ברמת האוטומאציה.

בשל התחרות באירופה שהיא השוק העיקרי למוצרי החברה החליט לשקוד על פיתוח שני קווי יצור עיקריים: מחברים מפלסטיק לצנרת להשקייה ולהולכת מים ושקיות ללולים. בשל הביקוש הגדל והולך נרתמו עובדי המפעל לעבודה בשלוש משמרות ולעיתים, נקראים כל חברי הקיבוץ לקחת חלק ביום כללי כדי לעמוד בלחץ זמני אספקת המוצרים.

מערכת השיווק, לדברי אלי זמיר, מבוססת על אנשי שיווק מקומיים בכל ארץ המכירים את השוק, שלא כקיבוצים אחרים המאמינים, כי קיבוצניקים ימכרו טוב יותר דבר שהביא לכשלון מערכות שיווק רבות. בארצות בהן שיווק המוצרים הוא בהיקף גדול הקימה "פלסאון" חברות שיווק הנמצאות בבעלות החברה. בשוק המקומי השיווק נעשה בעיקר באמצעות "המשביר המרכזי".

היצוא לעובד ב"פלסאון" הגיע בשנת 1987 ל־170,000 דולר, רמה זו מציבה את תפוקת העובד במקום גבוה בדרוג התעשיה הישראלית והעולמית כאחת. זמיר מעיד, כי המכירות לשוק המקומי ריווחיות יותר מאשר היצוא, אך זהו דבר מקובל, לדבריו, בכל ארצות העולם. את הריווחיות הגבוהה יחסית של היצוא תולה זמיר בעובדה שמרביתה, כ־60 אחוז, מופנית למדינות אירופה, ובהן מתבססות המכירות על המטבע המקומי. מיגוון המטבעות יוצר איזון בין המטבעות שערכן יורד לבין המטבעות שערכן עולה.

הנהלת החברה נוקטת במדיניות שמרנית בכל הנוגע לאספקת חומרי גלם. היא קשורה מזה שנים רבות עם אותן חברות מגרמניה, אנגליה ואיטליה, בכך יצרה מחוייבות של הספקים הבאה לידי ביטוי במחירים, באיכות חומרי הגלם ובאספקה סדירה.

הגידול הממוצע ביצוא החברה במשך השנים האחרונות הוא זה שזיכה את "פלסאון" בציון לשבח מיוחד ליצואנים.

אולם הייצור ב"פלסאון"

בנק ישראל: הרפורמה במיסים תגדיל את הכנסות הממשלה

מאת אמנון אטד

הרפורמה במיסים שבוצעה בשנה שעברה תביא לגידול בתקבולי המס נטו של הממשלה (ההכנסות ממיסים בניכוי תשלומי ההעברה השונים.)

תוצאה זו מתקבלת ממודל מקרו־כלכלי שבנה ד"ר עודד ליתן, כלכלן בכיר במחלקת המחקר של בנק ישראל. לדעת ליתן, זעזועים שונים הפוקדים את המערכת הכלכלית, כגון שינויים בשיעורי המס או בפידיון, מביאים שדולות שונות של אזרחים להפעיל לחצים קולקטיביים על הדרג הפוליטי, כדי להביא לגידולם של תשלומי ההעברה והתמיכות. לחצים אלה, המתבטאים בהפגנות, שביתות, עיצומים והשבתות מביאים בסופו של דבר לכניעת הממשלה ולהגדלת התשלומים הנידונים לציבור וגורמים בכך לשינוי בהרכב התקציב.

לפי המודל שבנה ליתן תביא הפחתת שיעור מס הכנסה, בעקבות הרפורמה במיסים, לירידה בתשלומי ההעברה בעתיד. כתוצאה מכך יוגמש היקף התקציב, דבר שיקל על הממשלה לשנות את גודלו בעת הצורך ובכך ישפר את תפקודו ככלי במדיניות הכלכלית ויאפשר צמצום הדרגתי של מעורבות הממשלה במשק.

הציבור מגדיל את השקעותיו בפקדונות ל־3 חודשים ויותר

מאת דרור שרביט

מגמה ברורה של הגדלת פקדונות הציבור לתקופת של שלושה חודשים ויותר ניכרת בחודשים האחרונים. נתונים מסכמים של הפקדונות השקליים לסוף השליש הראשון בחודש מאי מצביעים על הצטברות של כ־20 אחוז מכלל הפקדונות השקליים בהפקדות לשלושה חודשים ויותר, זאת לעומת כ־6 אחוזים שהצטברו באפיק זה בסוף 1987.

הבנקים מעודדים מגמה זו המאפשרת להם תפעול פיננסי נוח יותר הן במתן האשראי והן בהיקף השימושים. הישענות על מקורות הנפרעים מידי שלושה חודשים ויותר יוצרת בסיס תכנון סדיר יותר של מתן אשראי. כמו כן, נהנים הבנקים משיעורי נזילות משופרים, מבחינתם, בפקדונות מסוג זה המאפשרים להם הגדלה בשימושי האשראי.

על פי הנתונים שסוכמו ל־11 בחודש מאי עולה כי היקף הפקדונות השקליים לשלושה חודשים ויותר הסתכמו ב־2.083 מיליארד שקל מתוך כ־7.5 מיליארד שקל שהצטברו בכל אפיקי הפקדונות השקליים. בסוף דצמבר 1987 התרכזו באפיק השקלי לשלושה חודשים ויותר פקדונות ב־760 מיליון שקל, שהיוו כ־6 אחוזים מכלל הפקדונות השקליים.

תחילת צמיחתם של אפיקי ההשקעה בפקדונות לשלושה חודשים ויותר היתה סמוך לפריון המניות הבנקאיות באוקטובר 1987. החל בתהליך זה בנק הפועלים עם "השקל הרווחי" ולאחריו גם הבנקים האחרים, בל"ל עם פק"מ עולה וכו'. אפיק ההשקעה בפקדונות לשלושה חודשים ויותר משמש גם חברות גדולות הנהנות מעודפי נזילות ומזומנים. בבנקים מעריכים כי פקדונות אלה הקטינו את האטרקטיביות של פקדונות הג'מבו הגדולים והם גם מסייעים במיתון התנודות במחירי הפקדונות, ובכלל זה פקדונות הג'מבו, לזמן קצר.

גם בבנק ישראל מעודדים מהתרחבות ההשקעות בפקדונות שאינם קצרים, אם כי התרחבות זו היתה מהירה מכפי שהוערך תחילה ובשל שיעורי הנזילות הגבוהים באפיק זה יצרו לבנקים מקורות אשראי שלא נצפו תחילה.

כלל: כלל־ליסינג הרויחה בהנהלת אייגס

כלל ליסינג היא חברה ריווחית שהצליחה לעבור תקופות קשות בתחום האשראי במשק בניהולו הטוב של מנכ"ל כלל ליסינג גדעון אייגס, והנהלת כלל גאה בתפקודו. במסגרת הרוטציה המקובלת בקבוצת כלל נשקלת העברתו של אייגס לתפקיד בכיר בחברה אחרת בקבוצה. הודעה זו הוציאה אתמול הנהלת כלל בתגובה לידיעה בעתונים כאילו "הודח" כביכול מנכ"ל כלל־ליסינג מתפקידו. הנהלת כלל מודיעה כי אין חילוקי דעות בין אייגס לבין ראשי כלל על דרכי ניהול החברה.

משק עולמי / ביל כספי

עליה חדה בשער הדולר

עליה גדולה מאד בשער הדולר האמריקאי בשבוע האחרון. הביקושים למטבע של ארה"ב הושפעו מאוד מהירידה הדראסטית בהיקף הגרעון המסחרי בחודש מארס.

על פי הנתונים שפרסם משרד המסחר של ארה"ב הצטמק הגרעון, ל־9.75 מיליארדי דולרים. גרעון חודשי גדול כשלעצמו אך בכל זאת ירידה של ארבע מיליארדי דולרים ירידה של שלושים אחוזים.

הנתונים המסחריים הכניסו את השווקים לאופוריה פרו דולרית ושערו של הדולר עלה ביחס לכל המטבעות החשובים.

הביקושים הדולריים מראשית השבוע לא נמשכו במחצית השניה שלו. המומחים סבורים שהנתונים המסחריים של ארה"ב לחודש מרס מעוותים על ידי סעיפים עונתיים, כמו ירידה גדולה ביבוא הנפט ועליה חד פעמית גדולה ביצוא מטוסים.

קשה להעריך מה יקרה לדולר השבוע. אין ספק שכוחות רבים דוחפים את הדולר כלפי מעלה, השיפור במאזן המסחרי והעליה בשערי הריבית הדולריים אשר הגדילה את כדאיות ההשקעה בפקדונות הדולריים.

השינוי בשער הדולר

מטבע	שער	שינוי שבועי באחוזים
לישט"ש	1.863	+1.4286
מרק גרמני	1.72	+2.1985
פרנק שוויצרי	1.418	+1.2857
פרנק צרפתי	5.755	+0.7881
גילדן הולנדי	1.905	+0.9004
יאן יפני	124.8	+0.0401
דולר קנדי*	0.8025	−1.0847
שקל ישראלי	1.5743	+0.5108

* השער ביחס לדולר

עלו מחירי הדגן והאלומיניום

מחירי הסחורות היו יציבים בדרך כלל השבוע להוציא עליות תלולות במחירי הדגן והאלומיניום וירידה תלולה במחיר הנחושת.

מחירי הדגן החיטה הסויה והתירס עלו מאוד בקרוב ל־10 אחוזים, וזה למרות עליה גדולה בשער הדולר. מחיר הדגן עלה בגלל פגעי מזג האויר בשדות באיזור הגידולים בארה"ב ובברזיל.

מחיר החיטה למשל עלה השבוע ב־9.84 אחוזים ל־3.46 דולרים הבושל. מחיר התירס והסויה עלו ביותר משבע אחוזים: ל־2.2125 דולרים התירס ו־7.7875 דולרים הסויה.

עליה גדולה השבוע גם במחיר האלומניום של 8.3 אחוזים ל־1755 לישט"ש הטונה בגלל מחסור. בניגוד לעליית מחיר הדגן שזה כנראה זמני העליה במחיר האלומיניום עשוי להמשך כיוון שהמחסור במתכת בעייתית יותר וקשורה בבעיות הפקה במכרות הבאוקסיט.

מחיר שאר הסחורות נשארו רגועים עם תנודות מתונות במחירים. מחירי הנפט המזוקק והגולמי כמעט ולא השתנו למרות המתיחות בין אירן וארה"ב.

מחירי הקומודיטיס

זהב (אונקיה)	458.10	דולר
כסף (אונקיה)	6.96	דולר
פלטינה (אונקיה)	568.60	דולר
נחושת (טונה)	1340	לישט"ש
אלומיניום (טונה)	363	לישט"ש
קפה (טונה)	1085.5	לישט"ש
סוכר לבן (טונה)	257	דולר
גרעיני חיטה (בושל)	346.5	דולר
כותנה (ליברה)	0.6638	דולר
נפט ברנט (חבית)	16.75	דולר
נפט דובאי (חבית)	15.15	דולר

שינויים בשערי הריבית

בשוקי ההון הבינלאומיים חלו השבוע שינויים גדולים בשערי הריבית: הריבית הדולרית עלתה הריבית הבריטית ירדה וממתינים להתפתחויות נוספות במערב אירופה.

במשך השבוע היו כמה שינויים חשובים בשערי הריבית ברחבי העולם.

העלו בניו יורק הבנקים המרכזיים את הריבית הבסיסית ל־9 אחוזים לשנה־עליה של חצי אחוז, בהתאם לדרישת הפדרל ריזרב בנק להעלות את שערי הריבית כתגובה לעליית שיעורי האינפלציה.

נתוני אפריל מורים על אינפלציה שנתית של 4.1 אחוזים לשנה.

בלונדון ירדו לעומת זאת, שערי הריבית הבסיסית של הבנקאות המסחרית ל־7.5 אחוזים לשנה, הרמה הנמוכה ביותר זה מזה עשר שנים. החלטת האוצר הבריטי להוריד את שערי הריבית התקבלה בפליאה כי גם בבריטניה גברה האינפלציה. אולם מתברר שהאוצר הבריטי והבנק המרכזי הבריטי העדיפו להסתכן בעליית הלחצים האינפלציוניים על פני שמירת שער גבוה של הלישט"ש שיפגע ביצוא ובמאזן התשלומים.

שערי ריבית דולריים

ריבית בסיסית (PRIME)	9
ריבית לנכיון שטרות	6
ריבית לקרנות פדרליות	6.65
ריבית ליבור חצי־שנתי	7.75
ריבית ליבור – חצי־שנתי	
לישט"ש בריטית	8.38
מרק גרמני	3.81
פרנק שוויצרי	2.69
גילדן הולנדי	4.31
יאן יפני	4.31

האטה בגידול כוח הקניה ביפן

בחודש אפריל התהליכים האינפלציוניים ביפן קטנו במידה ניכרת, על פי נתוני הבנק המרכזי של יפן עלה כוח הקניה של הציבור באפריל ב־11.3 אחוזים, לעומת גידול של 11.8 אחוזים בחודש מארס. זו הפעם הראשונה מאז שנת 1986 שיש האטה בעליית כוח הקניה של הציבור במשך החודשים רצופים. התוצאה מכך צפויים שערי הריבית ביפן להשאר יציבים הן לנוכח הצלחת הבנק המרכזי למנוע את עליית האשראי לספקולציות שונות בשוק המניות והנכסים דלא ניידי.

רוכשת המטוסים הגדולה היתה חברת שכר־מכר

לפני כשבוע רכשה חברת אלמונית בקליפורניה 130 מטוסים אזרחים מתוצרת בואינג וחברת איר בוס, ולקחה אופציות על עוד ארבעים מטוסים. שווי העיסקה מיליארדי דולרים.

החברה שרכשה את המטוסים לא נמנית על חברות התעופה הגדולות. לא מדובר בבריטיש איירווס, בלופטהאנזה או ב־T.W.A. אלא בחברה להשכרת מטוסים אינטרנשיונל ליז פיננס.

החברה פועלת זה 15 שנה כחברה להשכרת רכב ומסגרת פעולתה רוכשת מטוסים, מחכירה אותם לתקופות קצרות, שאחריהן מחדשת את החוזה או לוקחת חזרה את המטוס.

החברה הוקמה על ידי שני סטודנטים צעירים בשנת 1973, שהגיעו למסקנה כי חברות התעופה הקטנות והבינוניות זקוקות לחברת מימון שתאפשר להם גמישות יותר. הרעיון הצליח מאוד שכן מאז הקמת החברה הם כבר החכירו 230 מטוסים לשבעים חברות. הרווחים השנתיים של החברה הצעירה מסתכמים בחמישים מיליון דולר לשנה.

גם בבנק אוף אינגלנד נהנים בכירים משכר חריג

בעוד נגיד הבנק אוף אינגלנד משמיע ביקורת על העליה המהירה בשכר, באיים הבריטיים קובעים דוחות הבנק כי שכר בבנק אוף אינגלנד עלה באופן ניכר.

מנתונים שפרסם הפיננשאל טיימס עולה שבשנה הכספית שהסתיימה בסוף מרס הסתכם השכר לעובדי הבנק ב־80.5 מיליון לישט"ש, עליה של 11 אחוזים, בעוד שמספר עובדי הבנק פחת ב־2.15 אחוזים והגיע ל־5,245 עובדים בלבד.

בראש פירמידת מקבלי השכר הנגיד עצמו אשר הרויח בתקופה זו 122,348 לירות שטרלינג עליה של 23 אחוזים יותר מפי שניים מהעליה הממוצעת של שכר עובדי הבנק.

366 עובדים קיבלו שכר של יותר מ־30,000 לישט"ש לשנה, ההוצאות המנהליות צמצמו את ריווחי הבנק ל־66.5 מיליון לישט"ש לעומת 76.2 מיליון לישט"ש בתקופה המקבילה אשתקד. מסתבר שלא רק עובדים בכירים בבנק ישראל מקבלים תוספת שכר חריגות.

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5497.58	5458.07
אבוקה	424.25	415.97
אגוז	282.58	277.88
אגם	112.20	110.02
אד"ר	1900.35	1862.99
אדום	172.07	168.74
אופיר	172.85	171.68
אור	434.75	430.95
אורים*	133.48	130.85
אורלי	307.48	305.27
אורן	872.09	855.22
אייל	5660.65	5530.34
איתם	5813.98	5692.55
איתן	834.54	817.92
אלון	686.40	672.55
אלמוג*	718.15	704.12
אנליסט		
אג"ח	108.58	106.91
אנליסט		
גמישה	102.14	99.72
אנליסט		
בכירות	98.36	95.97
אנקר	106.76	105.11
ארז	327.86	321.46
אש	143.04	139.89
אשל	195.45	191.65
אתגר	91.29	89.53
אתגר ב'	271.80	269.20
בדולח	163.99	160.87
ברוש	549.35	538.75
ברק	489.02	479.36
ברקת	329.01	326.61
ב"ס	1656.50	1624.76
גבע	122.87	121.86

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
גורן	485.51	476.29
גיא	109.79	108.17
גיל	3458.51	3392.51
גלית	686.47	678.06
דובדבן	367.28	363.75
דוכיפת	535.02	524.62
דולב	260.21	254.85
דורון	1667.40	1637.42
דותן	287.30	282.12
דליה	601.11	590.70
דרור	352.15	345.92
דקל	374.75	367.52
הדס	410.76	407.95
הילה	429.81	427.08
הד	579.31	569.38
חבית	—	—
זהר	117.37	115.66
זיו	144.44	142.34
דינוס	107.82	104.73
דיס	100.67	98.35
זמיר	472.86	463.73
חוחית	174.89	171.06
חליפין	153.33	152.92
חלמיש	225.71	224.21
חן	159.02	158.39
חושן	121.26	118.61
טל	6627.56	6564.26
יובל	—	—
יהלום	178.94	175.56
יסודות	376.75	373.33
יערה	486.21	476.88
כוכב	316.25	310.13
כחל*	133.63	131.02
כלנית	657.47	649.97

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
כספית	283.60	281.50
כרמל*	141.06	138.87
כתר	1269.35	1251.01
להט	5042.89	4945.27
לבשפיץ	133.69	132.24
לפיד	347.74	340.98
לקס	2869.62	2028.15
לשם	411.21	406.49
מבחר	1482.22	1454.19
מבטח	4217.05	4198.92
מגד	272.04	270.16
מגוון	3949.26	3913.07
מור	1713.57	1702.23
מורן	904.32	893.24
מכה	25908.45	25589.62
מיקר	1102.55	1081.45
מכלול	102.79	100.83
משקף	4882.03	4789.54
מעיין	794.82	780.18
מקשה	415.27	412.52
מרווח	134.19	133.68
מרום	1451.69	1424.85
נגבה	157.93	155.61
נסיך	291.46	289.46
נטע	482.47	475.23
נילי	145.55	143.40
סביון	658.35	646.66
סגולה	148.64	145.72
סלע	402.77	400.11
סנונית	578.77	567.49
סער	399.93	392.21
ספיר	178.41	177.96
עדיף	378.79	371.67
עירית	802.99	797.30

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
עידן	525.47	517.90
עינבר	117.17	114.68
ענת	2418.84	2400.81
עפרוני	550.26	539.53
ערמון*	130.34	127.86
פ"א	1729.87	1696.48
צבי*	560.99	549.77
צופית	509.14	499.20
צוק	135.30	134.77
צמיר	1219.99	1195.63
צמיחה	541.55	533.80
צברת	153.52	152.38
צריח	107.97	106.52
קלע	178.29	177.40
קשת	114.21	111.97
רונית	18447.58	18290.35
רימון	141.96	141.71
רקפת	916.93	901.77
רקי	448.31	431.24
שביט	490.84	481.45
שחם	363.45	359.97
שקף*	107.70	105.60
שירה	470.79	467.36
שניר	446.61	437.94
שנהב	711.41	701.04
שסק	750.12	735.66
שקד*	197.44	193.60
תאנה	257.35	254.95
תדהר	534.71	532.05
תירוש	588.73	581.55
תנופה	111.16	108.96
תמוז	275.35	270.08
תפוח	213.81	212.34
תרשיש	122.95	120.62
תשרי	569.19	564.51

שערי מטבע חוץ ביום 23.5.88

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.53	1.60	1.53	1.60	1.53	1.60	1.5662	1.5858	1.5623	1.5817	1.5652	1.5849	1.5737
1 מארק גרמני	0.90	0.94	0.90	0.95	0.90	0.95	0.9191	0.9306	0.9184	0.9299	0.9199	0.9315	0.9246
1 לישט"ש	2.85	2.98	2.87	3.00	2.87	3.01	2.9233	2.9599	2.9199	2.9565	2.9230	2.9598	2.9404
1 פרנק צרפתי	0.26	0.28	0.26	0.28	0.26	0.28	0.2724	0.2758	0.2717	0.2751	0.2722	0.2756	0.2735
100 ינים יפאניים	1.22	1.28	1.23	1.29	1.23	1.29	1.2535	1.2691	1.2528	1.2684	1.2536	1.2694	1.2611
1 גולדן הולנדי	0.80	0.84	0.80	0.84	0.80	0.85	0.8211	0.8313	0.8196	0.8299	0.8216	0.8319	0.8257
1 פרנק שווייצרי	1.08	1.13	1.08	1.13	1.08	1.14	1.1033	1.1172	1.1025	1.1163	1.1038	1.1177	1.1098
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.25	0.27	0.26	0.27	0.2652	0.2686	0.2639	0.2672	0.2650	0.2684	0.2662
1 כתר נורבגי	0.25	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2527	0.2559	0.2526	0.2558	0.2528	0.2560	0.2545
1 כתר דני	0.24	0.25	0.24	0.25	0.23	0.25	0.2412	0.2442	0.2408	0.2438	0.2411	0.2442	0.2426
1 מארק פיני	0.38	0.40	0.38	0.40	0.38	0.40	0.3887	0.3935	0.3877	0.3925	0.3886	0.3935	0.3905
1 דולר קנדי	1.23	1.29	1.24	1.29	1.24	1.30	1.2615	1.2773	1.2580	1.2737	1.2612	1.2771	1.2672
1 דולר אוסטרלי	1.14	1.25	1.19	1.27	1.19	1.28	1.2295	1.2449	1.2285	1.2438	1.2312	1.2467	1.2372
1 ראנד דרא"פ	0.46	0.55	0.42	0.84	0.45	0.62	0.7050	0.7138	0.7038	0.7126	0.7056	0.7145	0.7090
10 פרנקים בלגיים	0.43	0.45	0.43	0.45	0.43	0.45	0.4406	0.4461	0.4409	0.4464	0.4415	0.4470	0.4436
10 שילינגים אוסטריים	1.28	1.34	1.28	1.34	1.28	1.35	1.3084	1.3248	1.3057	1.3220	1.3087	1.3251	1.3150
1000 לירטות איטלקיות	1.20	1.27	1.21	1.29	1.21	1.30	1.2386	1.2541	1.2381	1.2535	1.2402	1.2558	1.2461
1 "סל" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.9162	1.9402	1.9112	1.9350	—	—	1.9252
1 דינר ירדני	4.31	4.58	4.32	4.60	4.37	4.67	—	—	—	—	—	—	4.3434
10 לירות לבנוניות	—	—	0.09	0.10	0.03	0.04	—	—	—	—	—	—	0.0422
1 לירה מצרית	0.61	0.64	0.60	0.64	0.65	0.70	—	—	—	—	—	—	0.6924

EUROCOM

הקשר שלך ל"אמרלד"

"אמרלד" – מערכת התקשורת המשרדית של תדיראן נותנת לך יותר תכונות תקשורת מכל מערכת אחרת.
מאחורי ה"אמרלד" תמצא את מערך השרותים המשולב של תדיראן ויורוקום.

יורוקום מציעה לך מגוון מסלולי רכישה:
• עד 24 תשלומים
• ליסינג ל־5 או 7 שנים
• השכרה על בסיס חודשי

קחו עכשיו את התקשורת והשירות הטובים ביותר שכסף יכול לקנות.

50% הנחה על מערכת אל פסק לרוכשי אמרלד עד סוף יוני 88'

אישור משרד התקשורת 731

יורוקום שווק (1986) בע"מ
חברה בת של תדיראן
טל' 03-7520666

EUROCOM הקשר שלך לתקשורת

مكان الأصل

هكذا من الأصل

ויכוח על סדר משחקי חצי הגמר

מאת ג. אשר

עדיין קיימים חילוקי דעת בקשר לסדר משחקי חצי הגמר. יו"ר הנהלת ההתאחדות, שאול מוריה הביע דעתו, כי הוא מעוניין שהמשחק הראשון יהיה בין שמשון למכבי ת"א והשני בין הפועל ת"א לנתניה, כדי שימשוך יותר קהל. מכבי נתניה מתנגדת בתוקף, כי לדבריה, עוד לפני עריכת הגרלת המשחקים הודיעה להתאחדות על רצונה לשחק במשחק הראשון בגלל שרני גואטה מתחתן באותו ערב. מוחי הסיק, כי ההגרלה ביום שישי קבעה רק מי ישחק נגד מי ולא את סדר המשחקים, שצריך להיקבע בשיתוף עם האגודות. כמו כן קיימת בעיה בנושא השיפוט. ההתאחדות לא קיבלה את תקציב הכסף המיועד לכך וממננת בעצמה. היא הריצה מכתבים למשרד האוצר הזועק. כל חברי המזכירות יוזמנו לישיבת חירום ביום שישי, כדי לדון בנושא זה. קיימות עתה שתי אפשרויות: שלא יהיה שיפוט או לא יהיו משחקים.

מנסדורף פרש בסיבוב הראשון

אלוף ישראל בטניס, עמוס מנסדורף, פרש כבר בסיבוב הראשון של הטורניר ברולאן־גארוס, בפריס. מנסדורף התמודד עם הארגנטינאי אדוארדו מאסו, המדורג 76 בעולם, ופיגר 2:1 במערכות. במערכה הרביעית במצב של 0:1 לזכותו נאלץ הישראלי לפרוש בגין מתח בשריר. מנסדורף, שהיה בכושר משחק ירוד, הודה, כי לא התכונן כיאות לטורניר.

מאמני הנבחרת לאליפות אירופה

המזכירות אישרה למאמני נבחרת ישראל יצחק שניאור ויעקב גרונדמן לנסוע לאליפות אירופה למכורות לימוד והשלמות. כמו כן יסע גם מאמן נבחרת הנוער שלמה שרף כפי שהובטח לו עוד קודם לכן.

טליאס התנצל וחוזר להתאמן

שוער הפועל ת"א, יום־טוב טליאס, התנצל שוב בפני מאמנו יצחק שניאור וקיבל אישור לחזור להתאמן. טליאס יתאמן היום ובשבת ישב על ספסל המחליפים. אריה אלטר הותיק, ששיחק בפתח תקוה וספג שער בודד מבעיטת 11 מ' מרגלי ניר לוין, ימשיך להתייצב בין הקורות.

מישראל לכתר האירופי

שחקני נבחרת הנערים עד גיל 16 של ספרד רצים לעבר היציע של אוהדים, כשבידיהם גביע אירופה, בו זכו שלשום, לאחר שניצחו במשחק הגמר במדריד את נערי פורטוגל 2:4 בבעיטות מ־11 מ'. הפרט הפיקנטי: הנערים הללו שבתמונה ביקרו כאן בישראל בדצמבר־ינואר, לפני כ־5 חודשים וזכו בגביע טורניר החורף הבין־לאומי לנערים, שנערך באיצטדיון העירוני בהרצליה. היה זה ביקור היסטורי, ראשון של נבחרת ייצוג ספרדית בכדורגל. נערי ספרד הותירו רושם מצויין, כשזכו בטורניר בצורה משכנעת. הנצחון על רומניה החזקה (2:3 לאחר פיגור 2:0) הוכיח כי זו נבחרת עם אופי בוגר וחזק. ראש משלחתם הצהיר כבר אז: הטורניר בישראל מהווה עבורנו הכנה לאליפות אירופה. אנו מתכוונים לזכות בגביע. אמרו ועשו

פביאן לא משוחרר

לשוער פביאן שוער מכבי פ"ת בעיה רצינית. השוער התמיד שהיה מועמד להגן על שער הנבחרת בטורניר האוקיאני סבר לתומו עד הימים האחרונים כי הינו חופשי בתום העונה לשחק בחו"ל אם יפריה את הכרטיס בקבוצתו הישראלית תמורת 120,000 דולר. למגינת לבו גילה כי בחוזה השחרור מתנוססת רק החתימה אחת התחתימה החשובה יותר, זו של היו"ר גד נאול, חסרה. הסכם השחרור חסר תוקף איפוא מעיקרו ושמחת חו"ל של השוער פביאן – מוקדמת.

"טורניר האביב" בכדורעף ייערך ב־1990 בישראל

"טורניר האביב" בכדורעף לגברים ייערך באפריל 1990 בישראל. נשיאות ההתאחדות לספורט אישרה אתמול את ההצעה ונתנה "אור ירוק" לאיגוד הכדורעף לפתוח בהכנות.

על־פי התכנית ישתתפו בטורניר 8 נבחרות מערב־אירופיות, הטורניר נערך מדי שנה, ומהווה אליפות – לא־רישמית – של מערב־אירופה. ישראל ארחה כבר בעבר את המשחקים ופעם אחת גם את הטורניר המקביל לנשים.

נבחרת הנוער של צרפת בכדורעף עשויה להגיע לארץ כדי לבחון את הנבחרות הישראליות. שתי הנבחרות נימנות על 12 המשתתפות בגמר אליפות אירופה, שתהיה בחודש הבא באיטליה.

ברוך חגאי ניצח בטורניר הנכים

ב"גלי גיל" היו רוח צוות ונשמה ב"וינטר" עשו רק תשדיר ל"טוטו"

הכח ר"ג – פעמיים אלופה – בליגה השלישית

מאת שמואל קליגר

הך, הך, הכח! עדיין מהדהדות באוזנינו קריאות העידוד מהמגרש צר המידות של הכח ר"ג ליד בריכת "גלי גיל" – תזכורת לימים שחלפו ללא שוב: הכח ר"ג ירדה לליגה השלישית. פעמיים אלופת הליגה (1965, 1973) ופעמיים זכתה בגביע המדינה (1969, 1971). ה"סגולים", קראו להם אז.

אכן, עולם הולך ונעלם: הכח ר"ג נעלמה בשבת ותשחק בעונה הבאה בליגה א'. עדות אילמת: מספר זעום של אוהדים ביציעים – כמה ילדים במקרה הטוב – אלה היו ממשיכיהם בעונות האחרונות של שרידי הכח וינה. הקבוצה, שזכתה בכל תוארי השיא של הכדורגל הישראלי – אליפות וגביע, אינה מופיעה עוד בשתי הליגות העליונות. אין לכך אח ורע!

כל כך רצינו לפשפש בנבכי ההיסטוריה עד שביקשנו לשמוע מכלי ראשון את סיפור השקיעה. למגינת לבנו לא נותרו עוד עימנו הגדולים, שיכלו לספר על ימי הבראשית המופלאים של הכח. זה התחיל באוסטריה, כשקומץ עולים, שרידי הכח וינה, עלו לארץ והקימו כאן את הכח ת"א. לימים עלתה קבוצת הכח ת"א על "דרך המלך", עד שזכתה באליפות הליגה הלאומית ב־1965. שנה אחר כך התאחדו קבוצות הכח ת"א ומכבי ר"ג, ששיחקה אז בליגה נמוכה. הטריטוריה של מכבי ר"ג היתה המגרש של "גלי גיל" ותקציב, שאיפשר החזקת הקבוצה המאוחדת בליגה הלאומית. מהכח ת"א השמיטו את שם הכרך הגדול וכך נוצר השם הכח מכבי ר"ג.

האיש, שהוכיר לרבים מאיתנו את הכח ההיסטורית עם הנופך הוינאי והמבטא הייקי, היה יוסף שפירא ז"ל. יוסקאי, האיש שהוליך את הקבוצה לגדולות ולנצורות ונחשב לאיש החזק שלה, נרצח. מעונה לעונה נחלש מעמדה של הקבוצה הדרדר, לאחר ימי השיא בהנהלת הקבלן טוביה חיות ותחת שרביטו של המאמן אליעזר שפיגל, ואוהדיה המצומקים ביציעים הפכו להיות בריחה גרועה, ובמקרה הטוב – לסיפור עצוב.

יהלומים וסאפארי

הקימו מגרש מפואר ליד הסאפארי בר"ג, במקום זה שב"גלי גיל", שעליו בנים כעת את מבהסן הישראלית עם היהלומים וכל השאר. הקהל העדיף באחרונה את הזיות והססיקים של הפארק הלאומי על היקרי לא הולם בתוככי איצטדיון "וינטר", הזכור לטוב מתשדירי השרות בטלוויזיה של "זויים תדליק את האורות בבקשה" ראתה שהתאי".

שותפים היו רק להצלחות של הקבוצה בעוד הכשלון נותר מיותם. רק איזכור שמות השחקנים מעלה חיל ורעדה: שוער דני מאנה בלמים ומגינים: רוני שורוק ודני הפסל, קשרים: צ'פניק, פיטל ומסינג והחלוצים שהרבני, פרקש, צלניקר ומשה יחיאל.

זוכרים אנו כיצד ניצב המאמן אליעזר שפיגל במרכז המגרש, מחלק הוראות לחניכיו 5 שנים רצופות – יותר מכל מאמן אחר. הוא נזכר: "אימנתי את הקבוצה בשנים 1968 – 1973. איתי זכתה הקבוצה בגביע ובאליפות. זו היתה קבוצה מאוזנת וטובה. אלה היו שחקנים טובים, בנויים היטב, עם שאפתנות ורצון לנצח. הכירו אחד את השני על המגרש ומסרו כדורים בלי להסתכל. קבוצה שלא פחדה לשחק בבית ובחוץ. אלה היו ה"וינרים" הגדולים של הכדורגל הישראלי".

על מה מעידה הנפילה של הכח? "על כשלון הכדורגל הישראלי. בנו אצטדיון מפואר אבל לא השקיעו בנוער ובילדים ואלה התוצאות".

ומה המסר? שפיגל: "יש בר"ג כמה קבוצות מיותרות. פעם היה רוב גדול של קבוצות מר"ג בליגה הלאומית. בעצם כולן. גם מכבי רמת עמידר והפועל ר"ג היו חלק בלתי נפרד מהנוף הלאומי. היום אין לעיר בת 150,000 תושבים אפילו נציגה אחת בליגה הבכירה ולעומת זאת יש לה נציגה אחת בליגה השלישית. אזכיר רק, שאשתקד ניצלה הפועל ר"ג מגורל דומה רק לאחר השתתפות במבחנים".

מסקנה: "קבוצות צריכות להתאחד. אי אפשר שקבוצה המייצגת 1000 תושבים תשחק בליגה גבוהה".

משפחה מלוכדת

שפיגל נזכר ביחוד של הקבוצה: "היינו כמו משפחה אחת מלוכדת. כל מוצאי שבת היו השחקנים אוספים כמה פרוטות והולכים לאכול יחד. ביום שישי היינו נפגשים לאסיפות בבתים פרטיים. היתה אווירה מיוחדת ונפלאה. לא אוכל לשכוח כיצד סיימנו בבירת הנגב 5:5 עם הפועל ב"ש וניצחנו בימקא את בית"ר. לא פחדנו משום קבוצה ומיגרשנו היה ידוע כמופע נקודות. היו לנו שחקנים פקחים במרכז ובהתקפה. אם היום קוראים לו אורי מלמיליאן או קראו לו אשר מסינג. שוער שמנמן למראה, דני מאנו, היה שוער העונה. שהרבני ופרקש היו חלוצים מצויינים". ומי לא זוכר את ה"בננות" של שהרבני?

"האנשים הלא נכונים עברו שם והתוצאות לא איחרו לבוא", אומר שפיגל. הוא מזכיר לטובה את הקבלן טוביה חיות שעשה גדולות אבל גם הוא נעלם.

הלבנו, איפוא, אצל טוביה חיות, שהגיע לקבוצה כבר אחרי עונת אליפות כדי לזכות עימה פעם נוספת בתואר הנכסף וגם בגביע המדינה: "הכל על הקבוצה. באתי לקבוצה ממרכז מכבי לאחר האיחוד בין הכח ת"א ומכבי ר"ג ב־1966. הם הביאו את הקבוצה מהליגה הלאומית ואנו הבאנו את המיגרש".

סוד ההצלחה: "כדורגל, שלא כמו בטניס, עליך להחזיק יחד 11 שחקנים. את זה ידענו לעשות אז. הצלחנו להפוך את השחקנים ליחידה מגובשת ומלוכדת. היום אין מי שיעשה את זה ולכן נמצאת הקבוצה במקום ששם היא נמצאת".

אופק מציע להפועל ת"א: כסף – אין, הקימו עמותה

מאת שמואל קליגר

הצלחותיה של קבוצת הפועל ת"א בכדורגל העושה דרכה בעקביות לעבר סתר האליפות הנכסף יעלה כנראה בכסף למועצת הפועלים אבל זה יהיה רק בעתיד. נכון לאתמול מדובר רק בהבצעות בלבד. מהיכן יבוא הכסף אבל לא במתן כסף ממש. במועצת הפועלים יטשיכו, איפוא, להתחבט בנושא הבוער של המצוקה הכספית בכדורגל של הפועל ת"א – שם שמחים לקראת הבאות במובן ההצלחות במגרשי הכדורגל, אך כואבים את המחיר המעיק של הקופה הריקה.

אתמול נפגשו ראשי הפועל ת"א עם מזכ"ל הפועל יצחק אופק. "הוחלפו רק רעיונות כלליים בנושאי הספורט בכלל ולא רק בכדורגל", אמר אלי מילר. "ראשי הפועל ת"א הסבירו לנו את המצוקה הכספית. הקשבנו אבל לא היינו אנשי בשורות. כסף – מהשיחה הזו לא יצא", אמר מזכ"ל הפועל.

אופק: "העמותה לא תהיה רשאית לעשות בכל העולה על רוחה. הקשר להסתדרות ולמרכז הפועל ימשיך להתקיים והדבר יהיה מעוגן בסעיפי העמותה, כך שאין סכנה לפגיעה במובן הזה".

שניים מה"אסים" של הפועל ת"א: יאנקה אקהויז (מימין) ואלי כהן (במרכז). צילום: א. קנפר

מיקו לא נטש את "הספינה הטובעת"

★ דף חשבון אחרי שבת ★

מאת ניסן פרידמן

הנפילה הטראגית של הכח מכבי ר"ג לליגה א' האפילה בשבת על כל שאר האירועים בליגה הלאומית ובליגה הארצית. הירידה השניה, הפועל עכו, ידעה מראש את גזר הדין, וקיבלה אותו ללא התרגשות יתרה. שתי היורדות לליגה הארצית, הפועל לוד ומכבי פ"ת, היו מוכנות לכך נפשית מזה שבועות ארוכים. הכח נקלעה לצרה בסוף העונה בעקבות הפסדים מטופשים לקבוצות חלשות. במחזור האחרון תחת לחץ של משחק מכריע, היתה אמנם זקוקה הכח לתיקו מול יריבתה למאבק נגד הירידה, בית"ר נתניה, אך כל השאפתנות והרצון לא הועילו ברגע האחרון והקריטי. בית"ר ניצחה 1:2 ונשארה לעונה נוספת בליגה הארצית.

הכח היא אלופת המדינה הראשונה שתשחק בליגה הארצית. התארים, השם, המסורת, אין להם משמעות ברגע נתון בשדה המשחק. חיים (מיקו) יחיאל, הותיק שחקני הקבוצה, כבר אמר לי כשהקבוצה היתה על סף ירידה מהלאומית: "ישנם שחקנים בקבוצה, שחושבים שהכל יסתדר איכשהוא גם בלי להתאמץ במגרש. הם לא מעכלים שעברו הימים הגדולים". ובימים הקשים יותר, התרפק על הזכרונות ואמר: "הכל מתפורר לנגד העיניים. קשה להאמין שזה קורה לנו. יהיה קשה לנו לחזור ללאומית". על ירידה לליגה א' לא חלם בלילותיו השחורים ביותר. ועתה, לאחר שמציאות הבלהות טפחה על פניו אמר בכאב: "כאילו תהכו אותי בסכין. מי היה מאמין. זה הסוף". מיקו, מבלמי הנשמה הגדולים ביותר, הבך בדעתו לפני שנים אחדות לעזוב את הכח ולחדש את הקריירה בקבוצות מצליחות, אך נשאר עד הרגע האחרון בספינה הטובעת.

זאהי ארמלי חיים (מיקו) יחיאל

זאהי ארמלי "מלך השערים" ברייז'לובסקי: "מלך המבשלים"

בתום המחזור ה־31 בליגה הלאומית הוכתר זאהי ארמלי, חלוץ מכבי חיפה, בתואר "מלך השערים" לעונה זו עם 25 כיבושים. חברו לקבוצה, דניאל ברייז'לובסקי, שכבר נמצא בחופשת מולדת בארגנטינה, הוא "מלך המבשלים" של העונה. לא במקרה שניהם משתייכים לקבוצה בעלת ההתקפה הפוריה ביותר העונה, כשבמאזנה 56 כיבושים, לפני מכבי נתניה 53 שערים. קבוצות הבית התחתון יצאו כבר לפגרת הקיץ ומהשבת הקרובה ישארו במירוץ רק קבוצות הבית העליון.

הטבלה ללא פליי־אוף

בתום 31 מחזורים סיימו 6 קבוצות את העונה. מהשבת הקרובה, ובמשך שני מחזורים נוספים, ימשיכו לשחק רק 8 קבוצות הבית העליון על תואר האליפות, או בעצם, שתי קבוצות. יתמודדו על הכתר והשאר רק כדי לסיים את העונה הזמה.

אם נתייחס לטבלה ללא בתי הפליי־אוף, היא תיראה כדלקמן: מכבי חיפה – עם שיא הבקעות (56 שערים), בשלוש יותר מהתקפה הפוריה של מכבי נתניה – ניצבת במקום הרביעי המכובד. גם בני־יהודה בחלק העליון, מקום 7. צפריירים הולון, שלא זכתה באף נצחון בפליי־אוף מדורגת במקום הי"ב, ממש מעל הקו האדום. מכבי ת"א במקום הי"א, אחר הנרדים בתולדותיה, במקום אחד גבוה יותר ממיקומה בפליי־אוף.

	הקבוצה	משחקים	נצחון	תיקו	הפסד	שערים	נק'
1.	הפועל תל־אביב	31	17	9	5	22–59	60
2.	מכבי נתניה	31	15	11	5	33–53	56
3.	הפועל באר־שבע	31	13	12	6	19–31	51
4.	מכבי חיפה	31	13	8	10	33–56	47
5.	שמשון תל־אביב	31	12	11	8	31–34	47
6.	הפועל כפר־סבא	31	11	12	8	29–33	45
7.	בני־יהודה	31	11	11	9	23–28	44
8.	הפועל פתח־תקוה	31	11	10	10	39–43	43
9.	בית"ר תל־אביב	31	9	13	9	35–38	40
10.	בית"ר ירושלים	31	10	9	12	42–38	39
11.	מכבי תל־אביב	31	8	12	11	43–43	36
12.	הפועל צפריירים	31	7	13	11	34–28	34
13.	הפועל לוד	31	3	9	19	69–17	18
14.	מכבי פתח־תקוה	31	3	8	20	49–19	17

מגרש בית

בעד הבראה נגד זרים

מאת דרור בירנבאום
חבר הנהלת ההתאחדות לכדורגל

הכדורגל הישראלי שרוי כיום באחד ממשבריו הגדולים. תכנית הבראה – מחוייבת המציאות – שתגובש לתקופה של חמש שנים, תובא לאישור הנהלת ההתאחדות קודם יישומה והצלחתה היא אשר תקבע אם עתידו של הכדורגל הישראלי.

המשבר בענף הפופולארי, המציק גם ענפי ספורט נוספים בישראל, מעסיק בימים אלה רבים מאוהדיו ועסקניו ואותי בתוכם, כחבר הנהלת ההתאחדות לכדורגל.

את הזרקורים, העיניים והאוזניים מפנים בצדק לעבר ראשי האגודות וההתאחדות. על ראשי האגודות אין בכוונתי להרחיב, כי אני רואה פגם בראש ובראשונה בשיטה ובנהלים הקיימים, המאפשרים למנהלי האגודות חיים קלים ובלתי אחראיים.

הנהגת ההתאחדות סובלת מחוסר מנהיגות ומעודף גיוטולים אישיים ומרכזיים, שבאו לידי ביטוי לא מכבר באחרונה באופן סיום עבודתו של המאמן הלאומי והאקספרס המתהרר־יושאי, שהביא למינוי הצוות המקצועי לאימון נבחרת ישראל.

בימים האחרונים התגלתה "הרצינות" של כמה מראשי ההתאחדות עת הגישו את ההצעה לצימצום הליגה ויבוא שחקנים זרים, שעל פי הגדרתם הם "ההזדמנות האחרונה".

אינני מאמין בנקיון כפיהם ובאמיתות כוונותיהם בהגישם הצעה זו. ההצעה היתה חייבת לעבור שלבי גיבוש, דיון חוזרים מחוץ לאחר שבנונה עקב אי ביצוע החלטות קודמות בנושא. נכון, בכינוס בחברת ה־25 הבהלות את ההתאחדות לכדורגל, הייתי מודע הכבע אמור להיות אחרון הדוברים. אולם, מה לעשות שהבנתם של קברניטי הכדורגל שלנו הביאה את הענף למצב שבו הם עצמם באנשים מיצירותם ומציעים, למען הצלתם, תרופת פלא של הרגע האחרון.

הכדורגל הישראלי, קודם להבאת זרים, חייב לעבור שלב הבראה פנימי שבסופו יוכל לקלוט את הזרים. שכן אם יבואו עכשיו – יזיקו. היום אני נגד זרים.

אינני מתכוון לעשות את עמדתי בענין הזרים בקיומם של "אינני" אלא להדגיש את הסיבות להתנגדותי:

בגלל – מצבם הכלכלי המזור של רוב קבוצות הליגה הלאומית.

בגלל – שאינני מאמין, במסגרת הנהלים הקיימת, לאופן הניהול הכספי של האגודות;

בגלל – שאינני מאמין ביצר מרוסן של ראשי האגודות בהבאת שחקנים זרים;

בגלל – שאינני מאמין כי זרים יביאו להורדת רמת שכרם של המקומיים;

בגלל – המבנה השיטה של הליגה הנוכחית.

בגלל הסיבות האלה אין מקום לדון כלל בהצעה הנרכנית של יבוא זרים. על הנהלת ההתאחדות לכדורגל להתכנס ולקבוע תכנית חומש להבראת הכדורגל. לאוצרה, אם תצלח, נוכל לברך את הזרים בברכת ברוכים הבאים.

...ת – הנמוכים היו יותר זולים ויותר אטרקטיביים

...ת הכדורסל החולפת מאת משה כהן

קבוצות הכדורסל שהמרו השנה על שחקן זר נמוך זכו בכל הקופה והדבר עשוי להציף את קבוצות הליגה הלאומית בשחקנים וירטואוזים רבים בעונה הבאה.

בשנים האחרונות חיפשו כולם בקדחתנות רבה שחקני ציר תוצרת חוץ. מה לא נעשה כדי להביא לארץ שחקן ענק, שמחירו היה לרוב על־פי ממדיו הענקיים. רבים סברו, כי הצלחת הקבוצה תצמח משחקני הציר. אולם, מיעוט השחקנים הגבוהים שיצאו מחוץ לגבולות ארה"ב הקשתה מאוד על מנהלי הקבוצות, שחלקם הרוויח אולי מסעות מתישים בארה"ב. המרוויחים העיקריים מכך היו השחקנים הגבוהים שהספיקו להתאזרח בתקופת ההפקרות הגדולה של המתאזרחים. לשחקנים כמו ויליאמס וסרי מובטח עתיד ורוד בארץ הקודש לפחות עד גיל 40.

האמת היא שלמחשבה הזאת היתה אחיזה במציאות, שכן בארץ קשה למצוא שחקנים ישראלים גבוהים בעלי שיעור קומה והרי שליטה מתחת לסלים מקנה נקודות וזכות רבות.

אולם, מיעוט שחקני הציר הטבעיים ומחירם המופרז אילצו חלק מהקבוצות לחפש תחליפים. המקרה הבולט ביותר היה של מכבי ת"א, שסבלה משביתת השחקנים לפני פתיחת ליגת האנ.בי.איי והדבר אילץ את ראשי הקבוצה להתפשר בסופו של דבר על שחקן גבוה מעולה (קן בארלו), אבל המרוגו של שחקן ציר טבעי בלט במשחקי הקבוצה. אולם, באותו קיץ הם רכשה מכבי שחקן וירטואוז רב גוני, שבסופו של דבר היווה גורם ראשי להתאוששותה המדהימה וזכייתה באליפות המדינה. ווילי סימס הלהיב במשחקים רבים ורק העובדה שהוא נחשב לשחקן ישראלי אפשרה לו ללבוש את המדים הצהובים. רבים סבורים, כי מכבי תנבה בהולך הקיץ לרכוש רבה משחק וירטואוזי, שיעלה לה הרבה פחות כסף מאשר שחקן גבוה ויכניס צבע ותנופה למשחק הקבוצה. זאת בתנאי שימצא שחקן ציר ישראלי כמו לאבאן מרסר למשל, שיעבור בסופו של דבר לשורות הקבוצה, כיוון שצריך לזכור, שלכל קבוצה מותר לשתף רק שני שחקנים זרים ובמשחקי גביע אירופה יהיה מותר החל מהעונה הבאה לשתף רק שלושה שחקנים ילידי חו"ל.

שחקן זר נמוך קומה משתכר לרוב סכומי כסף נמוכים לעומת עמיתיו הגבוהים. בארה"ב יש שחקנים נמוכים בשפע ולרוב הם נפלטים מהכדורסל. אם ניתנת להם הזדמנות לשחק עוד כמה שנים כדורסל ואפילו באירופה, הם יודו לאל על ההזדמנות שניתנה להם להמשיך להקפיץ את הכדור העגול.

השחקנים הנמוכים שהגיעו מארה"ב התגלו עד כה כמו טושם אדיר על הכדורסל הישראלי. השנה הוליכו לפחות שניים כאלה את קבוצותיהם להישגים מרשימים.

הפועל גליל־עליון הוליכה ליבא שחקן גבוה אחד ולהמר על ויין פרימן. במהרה הוא נהפך לאטראקציה בישובי אצבע הגליל ואפילו במרכז הארץ באו אנשים במיוחד כדי לראותו בפעולה. פרימן היווה השנה את לב הגליל ויש לו חלק מרכזי בהצלחת קבוצתו.

גם מכבי ר"ג המרה על שחקן נמוך קומה וחסר יומרות כמו הארולד קילינג. במו ידיו הוא הצליח לנצח קבוצות רבות ולסחוף את חבריו להצלחה מרהיבה. קילינג ופרימן לא מרוויחים הרבה ותרומתם עלתה על ההשקעה.

שחקנים נמוכים תוצרת חוץ נתנו את הטון גם בקבוצות אחרות. לינטון טאונס אינו נחשב אומנם ללהטוטן נמוך קומה, אבל הוא גם אינו שחקן המאבק מתחת לסלים. הוא היווה את הרוח החיה במשחקיה של הפועל ת"א ותולשתו דווקא במשחקי הגמר־סל המכריעים השכיחה במקצת את תרומתו העצומה במשך העונה הארוכה. יכולתה של אליצור נתניה היתה תלויה בעיקר בקרל גברסון ושיק סימפסון זכה במלכות הסלים, למרות ירידת קבוצתו, בית"ר ת"א לליגה הארצית.

מנגד, פגשנו שחקנים גבוהים תוצרת חוץ שעלו לקבוצות סכומי עתק ותרומתם היתה דלה. קרל איימוס וג'ו ביניון מהווים דוגמא לכשלון הגובה תוצרת חוץ. יתכן שהחלטת איגוד הכדורסל היוגוסלאבי לאפשר לכדורסלניו לשחק במדינות אחרות תשפר במקצת את המצב, אבל לא נראה לי שיחול שינוי דראסטי בשוק השחקנים הגבוהים.

אם אכן המגמה של יבוא שחקנים נמוכים תמשך כולם ירוויחו מכך, כיוון שהגרעונות הכספיים ברוב הקבוצות יקטנו, שחקנים גבוהים תוצרת בית כמו עופר פליישר ואיציק כהן יפרחו והיופי והרב גוניות של הכדורסל הישראלי יעלה.

כדוריד

המשחק על הכרטיס לגביע הפדרציה

מאת שמואל קליגר

קבוצות הפועל ר"ג ומכבי נתניה יקיימו הערב את המשחק הראשון בגמר יד התחתון שהמנצחת בו תשתתף בגביע הפדרציה. גם אשתקד דורגה הפועל ר"ג במקום השלישי והשתתפה בגביע הפדרציה (נכנעה לקבוצה הרוסית "מאי" מוסקווה פעמיים בהפרשים מזמיאים להפועל ר"ג.

קבלת מודעות 24 שעות נדחף
מודעות משפחתיות רחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל
"הלוח הכללי"
דבר
מתקבלות 24 שעות ביממה
ב' דחף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

"חול־לבן" מעורב ב"אדום"

מאת ברוך דגון

לרגע הזה ציפו באיגוד הכדורעף 15 שנה: נבחרת ישראלית בצמרת האירופית. הטורניר המוקדם של אליפות אירופה, שנערך בפורטוגל, העניק לכדורעף הישראלי ריקת מתוקות רבות. חניכיו הצעירים של דוד כפרי הכניעו את פורטוגל וספרד וזכו בכרטיס לגמר האירופי, שייערך בחודש הבא באיטליה.

כדי להבין עד כמה גדול ההישג הישראלי כדאי להביט היטב בצילום: הנבחרת הישראלית בחיבוק ידידותי עם "הדב הרוסי". כן, ישראל רכשה את הכרטיס השני לגמר מאחורי הנבחרת הרוסית החזקה, המועמדת העיקרית לכתר האירופי.

גם ההפסד לברה"מ לא העיב על היחסים הטובים, שנרקמו בין שחקני שתי הנבחרות. הרוסים, אולי בהשפעת הגלסנוסט, היו חייכנים, ידידותיים ונכונים להחליף תשורות משתתפות ומזכרות. "להתראות באיטליה", הם אמרו לישראלים הנרגשים.

11 נבחרות צמרת אירופיות יאחזו, איפוא, חברה ל"מופעים" בישראל. עם האוכל בא התיאבון. כפרי וחניכיו כבר הציבו לעצמם יעד חדש – מקום שמיני לפחות באליפות האירופית, שיעניק כרטיס עליה נוסף, הפעם לגמר אליפות העולם.

דבר

הכתרת "ספורטאית השנה" 1987

מיניגימנסטראדה ע"ש אריה וישניה ז"ל

בשבת (28.5.88) בהיכל הספורט ירושלים, שכונת מלחה

תוכתר המתעמלת רוויטל שרון כספורטאית השנה 1987

הטקס ייערך ב־10 בבוקר

במעמד:

שרת הבריאות – שושנה ארבלי־אלמוזלינו (יו"ר חבר השופטים)

מזכ"ל "הפועל" – יצחק אופק

עורך "דבר־ספורט" – אהרן להב

לספורטאית השנה ולמאמנת השנה –

רלי בר־גורן (בן־יהודה)

יוענקו כרטיסי טיסה לאירופה, תרומת חברת "הסתור" בע"מ

בתכנית:

★ מופעי ראווה בהתעמלות אומנותית

★ אקרובטיקה

★ הופעות נבחרות ישראל בהתעמלות בהשתתפות 20 קבוצות מכל הארץ

הפרסים למיניגימנסטראדה בחסות החברה הסקוטית, משווקי מוצרי "סיגרם" שיבס ריגל – סברה

הכניסה חופשית

דבר היום

ניצוצות משפטיים

שלוש סוגיות המתנהלות בזירה המשפטית על רקע יחסי ישראלים עם פלשתינאים משיקות זו לזו עתה בתודעה הציבורית. מכנה זה משותף להם, אך בולט לא פחות הקו המפריד ביניהן, ולא רק משום שהן נמצאות בשלבים שונים, זו בתחילתה, זו בעיצומה וזו לקראת סופה.

המצערת שבסוגיות היא הגשת כתב האישום נגד שתיים מתחברות בארגון „הניצוץ". ודאי שהן בחזקת זכאיות כל עוד לא יורשעו. ודאי שבית המשפט, ולא כל גורם אחר שהוא, יפסוק אם הודאותיהן קבילות וקביעתן תקינה; ודאי גם שיש שוני מהותי, המפחית את החומרה, בין הסתייעות בכספי אויב ובציות להנחיותיו לבין העברת מידע כמוס אליו והשתתפות במלחמתו נגד ישראל. בכל זאת, מדאיב להיווכח כבר בשלב מוקדם זה של ההליכים כי בעשור התשיעי של המאה העשרים, לאחר שההתפכחות מאחוות המארקסיסטים השכילה רבים ומוכים שהתנפצו לה בעבר, כי תיתכן עדיין חבורה ישראלית שמהמכנות תמימות מעוורות את עיני אנשיה עד כדי ראיות לכאורה בדבר קשר עם ארגון מחבלים. אם אכן תוכיח התביעה את סעיפי כתב האישום, יהיה גם מקום לטעון כלפי חברי „הניצוץ", על שבאפשרם למצוא זיקה בין עתון לבין מחבלים סייעו לנמק את סגירת בטאונם ובכך הקלו על פגיעה בהיקפו של חופש הדיבור בישראל.

למרבה האירוניה, דווקא בעת תחילת מסעם המשפטי של אנשי „הניצוץ" נודע כי הנשיא אסד מאיים לגרש מדמשק את נאיף חוואתמה, שבקשר עם ארגונו הם מואשמים. גם אם לחוואתמה אשרת שהייה כחוק בסוריה, לא ישתמה לערער על החלטת אסד בפני בית המשפט העליון שם. לעומת זאת, מיטיב מובארק עוואד לנצל את הזכות המוקנית לו לפנות לבג"צ בירושלים. הבירור בעניינו, כמי שבעל כרחו סופחה עירו לישראל קודם שיצא ממנה לאמריקה, עקרוני לא פחות מאישי, אך אי־התבונה המדינית שבהחלטה הממשלתית לגרשו, אינה יכולה לקבל הכשר, גם אם יסתתמו טענות הפרקליטים מול הכרעתם המלומדת של השופטים.

יש הטוענים כי עוואד מסייע בפעילותו להתקוממות בשטחים ומתוך כך, בעקיפין, גם לאלימות המנוגדת לעמדתו המוצהרת. שאלה זו איננה ברורה דיה, כי לא הועמדה במבחן משפטי. אך ברור לחלוטין שאנשי המחתרת היהודית בשטחים אכן היו חברים בארגון טרור וכי ביצעו מעשי רצח ופשעים אלימים נוספים, שבין קורבנותיהם היה גם התבלן הדרוזי שהתעוור חירבאווי. נשיא המדינה חיים הרצוג הוכיח, כי לחינם טענו נגדו כי יקצר את עונשם של הרוצחים לקראת יום העצמאות. עובדה היא כי הנשיא המתין עד לערב חג השבועות, שלושה ימים לפני שישובו העיתונים לראות אור, קודם ששידר לציבור הישראלי מסר עגום: מוטב להיות טרוריסט ורוצח כאשר הנך יהודי ההורג בערבים, כי למרות כל ההכחשות, סופך שתרצה כעשר שנות מאסר בלבד — במקרה זהו תקופת המאסר המרבית הנקובה בחוק לסעיפים קלים הרבה יותר, דוגמת אלה שבהם מואשמות חברות „הניצוץ".

מדינה שמאבדת זהותה(2)

לבנון כמשל

מאת אבא אבן

בגלל הזיות גדולות של מנהיגיה הפכה המדינה הלבנונית־הנוצרית לאפיזודה קצרת ימים בהיסטוריה. זה יהיה גורל כל מי שילך בעקבותיה במיצער האיוולה והאשליה

אף על פי שכיפות אוזרי, החוף ועמק הבקעא תרמו ליציבותה הכלכלית של לבנון, הרי נחלשה כתוצאה מכך תודעת הזהות המלוכדת והקיבוצית של העם הלבנוני, שהיתה קיימת בהר הלבנון הקומפקטי. בלבנון רבתי היו כמחצית התושבים מוסלמים שהתנגדו לצירופם השרירותי למדינה לבנונית נוצרית. „זה הפרדוקס: שעה שהתרחבות לבנון נחשבה לשיא הישגי המארונים, היא קיפלה בתוכה איום על יציבותה העתידית של המדינה ועל המשך קיומה כמדינה נוצרית. הרחבת השטח הלבנוני תוך כינון לבנון הגדולה יצרה תמורה דמוגרפית אדירה. לפני כן היו הנוצרים 80% של אוכלוסיית המדינה; עכשיו היו בקושי 51% של תושבי לבנון הגדולה לפי מפקד האוכלוסין ל־1932".

המחבר פונה לתיאור המצב מנקודת ראותם של המוסלמים: אם המארונים היו הסניגורים העיקריים של רעיון המדינה הלבנונית המורחבת, הרי המוסלמים היו המתנגדים החריפים ביותר. הם חשו מורת רוח עצומה מסיפוחם ללבנון נגד רצונם. הם שאפו לאיחוד עם אחיהם בסוריה. צירופם ללבנון הנוצרית גרם להם משבר דתי, תרבותי מדיני וכלכלי ממדרגה ראשונה. על הכל — הנה הונחתה עליהם מכה רגשית מכאיבה. בפעם הראשונה בתולדותיהם נמצאו בגדר מיעוט במדינה נוצרית. „הם ראו עצמם כחלק נפרד של סוריה שנקרע מסוריה על־ידי הצרפתים, ואילו סוריה עם אוכלוסייתה המוסלמית הגדולה היתה מדינה שיכלו להזדהות איתה מבחינה דתית, תרבותית".

ככל שחלפו שנות ה־30' הפך המבנה המעוות של המדינה הלבנונית לתופעה בלתי־נסבלת. בשלב זה, התובעים ללבנון יותר קומפקטית ויציבה זכו למנהיג בעל שאר רוח: אמיל אדה, שהגיע לידי המסקנה „שהפתרון ההגיוני היחיד היה: ניתוק חבלי ארץ בעלי רוב מוסלמי גדול כדי להציל את אופיה הנוצרי של המדינה".

מאידך, הרעיון של לבנון הגדולה הוסיף להקסים את ההנהגה המארונית. הדבר היה בישארה אל־חורי שהיה סבור כי אפשר לקיים את לבנון כמדינה רב־לאומית. כעבור זמן מועט יתברר כי קונספציה זאת מוטעית מעיקרה, באשר המעיטה בעוצמתן הכמוסה של המחיצות הדתיות, החברתיות והתרבותיות בין העדות השונות ובמיוחד בין נוצרים ומוסלמים. במערכת בחירות גורלית ב־1943 הביס בישארה אל־חורי את אמיל אדה: נחרץ גורל המדינה להתאבדות.

מהלך ההתפוררות נמשך 40 שנה. התברר כי לבנון הגדולה הינה אשליה חסרת שחר. היתה כאן התעלמות מעובדת יסוד — דהיינו שהרכבה האנושי של מדינה הוא גורם יותר קובע ומכריע מהתוויית גבולותיה. עכשיו מדינת לבנון הנוצרית עברה מן העולם ומן ההיסטוריה לבלי שוב. לבנון תישאר אנדרלמוסיה ותוהו ובוהו, או שתהיה רפובליקה מוסלמית־שיעית. מסכם המחבר: „הנוצרים הלבנונים אינם יכולים אלא להצטער על טעותם אשר טעו בשנות העשרים והשלושים כאשר מתחו את גבולות ארצם והתנגדו למאמצים של ידידיהם הצרפתים לצמצם אותם. הן יכולים לקיים מדינה פחות גדולה בשטח יותר קומפקטי ויותר בעלת סיכויי להתקיים, אילו הסכימו לוותר על טריפולי, עכאר וחלק של עמק הבקעא. גם מדינה כזו היתה נתקלת בהתנגדות מוסלמית, אך היו לה הרבה יותר סיכויים להתקיים בצורה הומוגנית ויציבה. במקום זה, המדנותם של מעטים ויהירותם המופרזת של רבים הובילו את המארונים להקים ולקיים לבנון גדולה. התוצאה הצפויה מראש היתה: חברה מפוצלת שסיכנה את עצם קיומם של הישגים הלאומיים של המארונים".

★

עד כאן דברי הספר המרתק והעצוב. הנוצרים בלבנון העדיפו להיחנק במדינה מנופחת בבקשם לנשום בתוך מסגרת טריטוריאלית־דמוגרפית סבירה. נותר להם רק סיפוק מקאברי אחד: להביט מעבר לגבולם הדרומי, בכיוון ישראל ולראות כיצד מדינה שכנה עלולה לחזור על טעותם הקיומית ולצעוד, חלילה, לקראת אבדון לאומי. בגלל הזיות של מנהיגיה, הפכה המדינה הלבנונית־נוצרית לאפיזודה קצרת־ימים בהיסטוריה. כך יהיה גורלו של כל מי שילך בעקבותיה במיצער האיוולה והאשליה.

(מאמר שני ואחרון)

בזווית חדה / חגי אשד

לא משחק מכור

בהנהגה הנוכחית של מפלגת העבודה נמצא ההרכב המנוסה והאחראי ביותר המבטיח את אופיה המאוזן והפלוראליסטי כמפלגת הבטחון והשלום, פאר אקסלאנס

זו משאלה, או נבואה שרוצה וצריכה להגשים את עצמה: שהבחירות במרכז מפלגת העבודה לא יהיו בגדר משחק מכור. שלאחר מעשה, כשייבדקו השמות של 29 (עשרים ותשעה) הנבחרים על־ידי המרכז, יתבדו נבואות הזעם על ועדה מסדרת שירדה למחתרת, כלומר, שבמקום ועדה מסדרת שחבריה היו ידועים והחלטותיה היו מתקבלות בגלוי ובאחריות המחליטים, יש לנו הסכמים חשאיים („דילים") של ועדת צללים, מורכבת מראשי מחוזות, ש„הוציאו חוזה" על אבא אבן, למשל, או על חיים ברלב, לסילוקם מן הבמה הפוליטית. ועוד עשו זאת במחשכים, בלי נטילת אחריות ציבורית ואישית לכוונותיהם. יש סכנה כזאת בשיטה החדשה. אבל יש כמה סימנים מעודדים הפוכים, המעידים על כך שרבים מאד מחברי המרכז מתלבטים ויתלבטו עד הרגע האחרון בעד מי להצביע. ושאלה שמתיימרים לקנות ולמכור את קולותיהם מאחורי הקלעים, עושים מיקח טעות ושישיבת המרכז שתתקיים ביום חמישי אינה משחק מכור.

כיוון שכך, יש טעם להציע כמה קריטריונים לשיקול דעתם של חברי המרכז ולהצביע על כמה דוגמאות אישיות להמחשת הקריטריונים הללו — רק כדוגמאות ולא כרשימה כוללת. איש איש ושיקוליו. איש איש והעדפותיו. קריטריון ראשון שהייתי מעלה בשיקולי הוא

על משמר המצע
שלמה הלל

שהקדנציה הבאה של הכנסת — היא ולא אחרת — תהיה הקדנציה המכרעת בחזית השלום והמלחמה, בחזית החוץ והבטחון של ישראל. בארבע השנים הבאות, לכל המאוחר, לא יהיה מנוס מהכרעה: יתנהל משא ומתן שיקדם את השלום, או יתחיל לזרום, חלילה, שעון חול לקראת המלחמה הבאה, שתדחה כל שיקול אחר. ועל כן, אין זו השעה לחילופי רוחות ומשמרות בהנהגת החוץ והבטחון ולהזרמת „דם חדש" להרכב האישי של צמרת מפלגת העבודה, שהיא ההנהגה הלאומית הטובה ביותר בחזית החוץ והבטחון של ישראל. בהנהגה הנוכחית של מפלגת העבודה נמצא ההרכב המנוסה והאחראי ביותר, המבטיח את אופייה המאוזן והפלוראליסטי כמפלגת הבטחון והשלום, פאר אקסלאנס.

זה יהיה עיקר העיקרים בארבע השנים הבאות. שמעון פרס ויצחק רבין הם יכין ובועז בשילוב הזה של בטחון ושלום. שום אדם בר־דעת לא היה גורע מהרכב המאוזן הזה את חיים ברלב, על נסיונו המלחמתי הרב, שאין דומה לו, ואת אבא אבן, על נסיונו הדיפלומטי והמדינאי, שמעטים כמוהו בעולם כלו ועוד נזדקק לו מאד בעתיד הקרוב, ואת יצחק נבון, על כושרו ההסברתי גם כלפי פנים וגם כלפי העולם הערבי והמיעוט הערבי, אשר בתוכנו. וגם את שלמה הלל, העומד על משמר המצע כלפי הקבוצות השונות שבמרכזו המפה הפוליטית הפנימית, שגם הן צריכות להילקח בחשבון. ועל אלה, תוספת של אנשים כעזר וייצמן ולובה אליאב שהם ערובה אישית לחיפוש כל דרך וכל סדק לשלום. הם התשובה הטובה ביותר למזנבים במפלגת העבודה משמאל ומאחור, מרצ ועד מפ"ם, וגם למהססים בליבם פנימה, שמא גם מפלגת העבודה לא תחמיץ כל בדל של סיכוי לקידום השלום. טוב שהם יהיו בצוות שידון ויתלבט ויחליט בשאלות הבטחון והשלום של ישראל ברגעים המכריעים.

את הצורך בחילופי משמרות ובתוספת צעירים וכוחות חדשים למקומות שנתפנו, בגדר עתודה להנהגת העתיד, אפשר למלא בעיקר בתחומי הכלכלה והחברה. גם כאן ראוי לזכור שהקריטריון העיקרי צריך להיות לא הייצוג לשמו, אלא כושר הביצוע המוכח, במישור המוניציפאלי והמקצועי. הייתי נותן עדיפות לראשי ערי פיתוח שנבחרו בבחירות אישיות יותר מפעם אחת; לאלה שהוכיחו שהם מסוגלים ליצור קשר אמיתי עם הציבור שבחר בהם ולפעול למען מילוי צרכיו ומשאלותיו. ההחלטה על מניעת כפל תפקידים היתה החלטה אומללה מבחינה זאת ויהיה צורך לתקן אותה, לפחות לגבי קדנציה אחת, שלאחריה יצטרך הנבחר לבחור בין המשך כהונתו כראש עיר, או כחבר כנסת. מבין אלה עומד לרשות המרכז מבחר טוב של ראשי ערים — מאברהם שוחט ואלי דיין ועד אמיר פרץ וברוך אלמקיים וסאלח טריף מג'ולס וכל היתר. הייתי נותן עדיפות לראשי ועדי עובדים, שעמדו בראש מערכות מקצועיות קשות ושידעו לנווט אותן בשיקול דעת, בלי לפרוץ גדרות באמצעי המאבק ובלי לוותר על ייצוג נאמן של הציבור שבחר בהם ועל הישגים הכרחיים ואפשריים של המאבק שהם ניהלו. דוגמה בולטת לכל יכול לשמש יעקב שפי מהתעשיה האווירית, אחת מתעשיות העתיד העיקריות של ישראל. הוא והציבור אשר אתו עברו בהצלחה דרך שדה ממוקש מאד.

המבחן שכל אחד מהמועמדים יצטרך לעמוד בו — בשיקוליו של הבוחר מאחורי הפרגוד — הוא מבחן כישוריו הציבוריים והמנהיגותיים בייצוג ערי הפיתוח וציבור העובדים, בתעשיה, בחקלאות, במדע ובמחקר. אך בכך אין די. מה שיידרש מהם בעתיד הוא כושר ביצוע ומנהיגות בדרג הפרלמנטרי והממשלתי. מפלגת העבודה שכחה וניוונה את האינסטינקטים המועילים שהיו לה בעבר כמפלגת שלטון בממשלה ובכנסת, המסוגלת לגבור על יריבותיה בכל זירה ציבורית, והנושאת באחריות לאומית לכל מעשיה ומחדליה. אלה התכונות שבהן הצטיינה מפא"י ההיסטורית. איפה מפלגת העבודה ואיפה מפא"י היא צריכה לחדש ימיה כקדם ולזכור שלא הייצוג עיקר, אלא השלטון. כלומר, המימשל והמינהל המוצלחים והשילוב הנכון בין נאמנות לעקרונות המצע, לבין מידה הכרחית של פרגמטיות וגמישות בביצועם הלכה למעשה.

הכנסת היא זירת מאבק ופולמוס וגם עמידה על המשמר בתחום המשפטי והחקיקתי. נדרשים בה גם כושר ביטוי וכשרון פולמוס מחודד נגד עורכי הדין החלקלקים והמושחזים של הליכוד וסייעניהם הצעקנים המתמחים בסתימת פיות היריב. בקדנציה האחרונה נחלה מפלגת העבודה כשלונות מיותרים בזירה הזאת. יותר מדי חברי כנסת אפורים ומגמגמים ניצבו בראשה. ולא כאן המקום לחפש אשמות ואשמים. אבל צריך לשפר ולחזק את הייצוג בכנסת ובוועדותיה. כאן, בעיקר, יש מקום לשילוב דור ההמשך והבאים אחריו בוועדות הכספים והכלכלה, החינוך והעבודה, החוקה וביקורת המדינה. מן הראוי לחשוב על היכולת של המועמדים השונים לאייש בהצלחה את כל הוועדות הללו, לא לנחול בהן תבוסות מיותרות נגד הליכוד.

ולא במקום האחרון: צריך להעמיד למבחן את ההבטחה התקדימית החשובה מאין כמוה של יחיאל גוטמן, להפסיק את פעילותו כעורך דין פרטי, אם ייבחר לכנסת. אם הוא יקיים את ההבטחה הזאת, היא תוכל לשמש ראש גשר נגד כל עורכי הדין האחרים, העושים את מעמדם הפרלמנטרי קרדום לחפור בו, לתועלתם הכלכלית האישית. יחיאל גוטמן שימש יועץ משפטי של הסיעה בכנסת וצבר ידע משפטני שיוכל להועיל לסיעה, אם יימנה עם חבריה.

והייתי מסיים את מערכת השיקולים בבחירות הנשים־החברות. לא יעלה על הדעת לא להתייצב לימין שושנה

ערובה לחיפוש שלום
לובה אליאב

ארבל־אלמוזלינו באמצע המערכה הקשה שהיא מנהלת נגד שר האוצר משה נסים. וכך גם אורה נמיר שמנהלת מערכה בלתי פוסקת כיושבת ראש ועדת העבודה והרווחה נגד הדמגוגיה הסוציאלית של השר משה קצב. טעם מיוחד יש בבחירת נלי קרקבי פעילת נעמ"ת הערביה הנוצריה, כדי להבטיח את הפלורליזם של הייצוג הערבי הדרוזי בכנסת על עדותיהם ושכבותיהם השונות — וגם כתשובה ישראלית קונסטרוקטיבית לעליית מעמד האשה הערבית במערכות ה"אינתיפאדה", שאפשר יהיה להציג את זו לעומת הללו. ואחרונה: ניצה שפירא־ליבאי, שהיתה יועצת ראש הממשלה למעמד האשה וצברה נסיון וידע רבים בתחום זה, תוכל לעשות בהם שימוש בכנסת ובוועדותיה. לכאורה הכל מסכימים ומכירים בבעיות הכרוכות במעמד האישה והכל דשים אותן בעקב. טוב שתהיה בכנסת חברה שתקדיש את עצמה לנושאים אלה בראש וראשונה.

אין זו רשימה של כל המועמדים הראויים לבחירה. כל הנזכרים בשמם הם דוגמאות, אך ורק דוגמאות, לשיקולים שכל חבר מרכז יצטרך לשקול ולהחליט בינו לבין עצמו, לפי הבנתו ונסיונו ובהתאם להעדפותיו האישיות והתנועתיות. העיקר, שיוכיח לעצמו, לעם ולעולם, שהוא לא בכיס של אף אחד ושאין במפלגת העבודה משחק מכור.

לא ועדה חסרה

מאת טדי פרויס

תמונת המצב במערכת הבריאות בהירה ומוארת דיה. המתחולל בבתי־החולים ובמרפאות הוא פרי התפתחות ממושכת. ועדת חקירה לא תגלה ממצאים חדשים, רק תעכב את הרפורמה הדחופה

יסלח נא כבוד נשיא המדינה אם ייאמר, כי הוועדה שהציע תועיל כמו החנינה שהעניק זה עתה לאסירי המחתרת. ועדת חקירה דרושה אם אירעה תקלה חמורה מאד שגורמיה אינם ברורים. לכן היה מקום להקים ועדות שיבררו „מי נתן את ההוראה", מדוע איחרו במתן הוראת הגיוס ביום כיפור ואיך התגלגלה ההגעה המסתורית לביירות במלחמת לבנון. במקרים אלה המרו עובדות וצריך היה לקבוע מי אשם במה. לא כן לגבי תהליך, להבדיל מאירוע ובניגוד לו. אין מקום לוועדה שתחקור את הניהול, את הפיגור ביצוא או את הפריון הנמוך בתעשייה הישראלית. תופעות אלה הן פרי התפתחות ממושכת הנובעות במידה מכרעת מהחלטות פוליטיות. לעתים הנושא גבולי, כמו ויסות מניות הבנקים וקריסתן. הוויסות היה תהליך ממושך אך הרבה עובדות היו חסויות מעיני הציבור ולכן היה מקום לחקירה. זו אמנם נעשתה בידי מבקר המדינה שחשף את מה שהיה טמון ושיפה. לעומת זאת לא היה מקום לוועדה הנוספת (בייסקי) שתשוב ותגבור במה שחקרו יצחק טוניק ואנשיו.

המתחולל בבתי החולים ובמרפאות הוא פרי התפתחות ממושכת, שרוב נתוניה ידועים היטב. מי שלא מודע, מסתבר שאינו קורא עתונים ואינו צופה בטלוויזיה. התקשורת מלאה עד בלי די בפרסים ופרטי פרטים בדבר יחסי דוקטור—פאציינט. ואם לא די בכל אלה, לפני שבועיים פורסם דו"ח מבקר המדינה לשנת 1987 ובו סקירה נרחבת על מערכת הבריאות. סקירות בהיקף דומה ניתן למצוא בדו"חות משנים קודמות. האם יהיה זה מאמץ אינטלקטואלי בלתי סביר לתבוע ממי שהעשה בתחום המחלות קרוב לליבו, כי יעיין בחומר בהיר, יסודי ורב־ערך זה? ועדת חקירה, אם תועש, לא תוכל לומר הרבה יותר משאמר יעקב מלץ. המעלה היחידה של ועדת מחקר־ופיתוח יהיה בדחיית פתרונות. שרת הבריאות, שר האוצר וראשי המוסדות הרפואיים יוכלו להמתין עוד (חצי) שנה בלי להכניס סדר בבלאגן, בטענה כי פועלת ועדה ועד שזו לא תסיים את חקירותיה, העניין דמוי „סוב־יודיצה" ואסור לפעול. זה מה שיקרה אם הצעת נשיא המדינה תתקבל.

מספרי התקציב, דו"חות מבקר המדינה ופרסומי הלשכה המרכזית לסטאטיסטיקה, עולה תמונה בהירה למדי: המערכת סובלת מתופעות האופייניות למערכות כבדות ועשירות מדי אם רוצים לרפאה, יש לגרוע ולא להוסיף אמצעים (כספים) את נקודות התורפה ניתן לתקן לא בתוספת משאבים כי אם בהעברת כספים וכוח אדם מהתחומים השמנים יתר על המידה ובכך להרזותם.

ההוצאה הלאומית לבריאות עמדה אשתקד על 7.5 אחוזים מהתוצר הלאומי, שיעור יותר מסביר במשק מודרני. ארה"ב ושוודיה, למשל, מוציאות מעט יותר מאתנו אך גם שם סבורים המומחים כי ההוצאה גבוהה מהדרוש וכי ה„עודף" נבלע בחוסר יעילות ובירוקרטיה ולא בשירותים לציבור. אצלנו העודף הגדול ביותר קבור במצבת הרופאים הגדולה עלינו בכמה עשרות מספרים. מספר הרופאים בישראל הוא ול־340 תושבים, פחות או יותר הגבוה ביותר בעולם (בוה"ם לפנינו) .ואם לא די באלה, כל שנה מתווספים 700 דוקטורים למלאי והם כשישה אחוזים מכוח העבודה בענף. הגידול בכוח העבודה הכללי הוא שני אחוזים בלבד. הווה אומר, העודף בכוח אדם מהיקרים במשק ילך ויגדל, ועמו הביזבוז. לעומת זאת, מספר האחים והאחיות, שהכשרתם זולה הרבה מהכשרת רופא, מצטמצם והולך בשני אחוזים בשנה. חכמים יאמרו שצריך להגדיל את מספר האחיות ולהעלות את שכרן; לא־חכמים ריאליסטים יאמרו שאותם צריך, אך על חשבון מספר הרופאים, שאותו צריך להקטין. ואם יקטינו את מצבת הרופאים (למשל בסגירת שניים, מוטב שלושה, מארבעת בתי הספר לרפואה) אפשר יהיה להעלות את שכר הנותרים, בלי להגדיל את מסגרת התקציב. כי שכר הרופאים בישראל באמת נמוך, אלא שאין טעם להעלותו אם גם בשכר עלוב עולה ההיצע על הביקוש.

חוסר יעילות. היעדר מדיניות הם הפזמון החוזר בכל ממצאי מבקר המדינה: אין מדיניות כוללת; יש כפילות בשירותים; תור הממתינים לניתוח מסתכם ב־37,131 אבל שליש מחדרי הניתוח אינם בשימוש והמופעלים, מופעלים רק במשמרת אחת; אין כוח אדם לטיפול גריאטרי ולכן מאשפזים מקרים סיעודיים בבתי חולים אופרטיביים, שהם יקרים הרבה יותר; יש בתי חולים ובהם תפוסת יתר, בצד בתי חולים עם תת־תפוסה; מחמת אי־הסדרים והתורים הארוכים, פונים לבתי חולים ומכונים פרטיים שמשקלם במשק הבריאות גדל; קופת חולים לאומית (לידיעת ח"כ יעקב שמאי הקובל ללא הרף נגד קופת־חולים הכללית) וקופת־חולים כללית חייבות למשרד הבריאות 20 מיליון שקל וכו' וכו' שבחים וצל"שים למערכת. ועדת חקירה כפי שהציע נשיא המדינה לא תוכל להוסיף הרבה על מה שמבקר המדינה חשף.

בתנאים אלה אין להעניק למשרד הבריאות תוספת תקציב במקום שיתייעל וישפר את ביצועיו. בייעול יוכל המשרד לבצע את כל מה שאינו מבצע עתה, בלי להזדקק לתוספת תקציב — כולל השתלות כבד, משאת נפשה של שרת הבריאות. לפיכך יש הגיון בסייג שסייג שר האוצר את הסכמתו לוועדת חקירה בהתחייבות כי מימצאיה חייבים יהיו להתבצע במסגרת הנוכחית של התקציב.

לכך מהתייעלות שיש לכפות על משרד הבריאות, צריך יהיה להסדיר את הרפואה הפרטית. כאמור לעיל, מצא המבקר כי משקלה עולה, וזה טוב. מי שהפרוטה בכיסו, שיפנה למרפאות ובתי חולים פרטיים ויקל בכך את הנטל על המערכת הציבורית. מגמה זו יש להרחיב ולא להילחם בה כאילו הייתה השור של הטורי־אדורים במערכת הבריאות. כיום מתבצע חלק מהריפוי הפרטי במסגרת המערכת הציבורית, תמורת תשלומים מתחת לשולחן ומאחורי הפרגוד. זה כמובן פסול, אולם אם ייקבע הסדר רשמי וגלוי לאישפוז חולים במערכת הציבורית, למה לא איזולת לטעון כי בכך הם יקבלו טיפול מדרגה ראשונה ואילו ה„רגילים" — תשומת־לב מהמעלה השניה. הסכנה לכך מינימאלית לא רק מבחינת מצפונם של הרופאים, שלא יניחו השוחד כבד לטירון אלא גם בגלל העניין שרופאים מוצאים במקרה מסובך, והפיקוח מצד הנהלות בתי החולים שלא ירשו הפקרות במוסדותיהן. התנאים המועדפים לפרטיים יתבטאו בתנאי אישפוז נוחים יותר (אחד או שניים בחדר), באוכל טוב יותר וברשות לעשן בחדרי החולים. זה אינו שונה מהמחלקה הראשונה במטוסים או באניה. יושבים ביותר נוחות, מקבלים משקאות חינם והאוכל קצת פחות חרגוני ותפל מבמחלקת התיירים. אולם גם המשלמים 800 דולר לניו־יורק וגם המשלמים 1,400 ממריאים ונוחתים באותה דקה. ואשר לאי־השוויון, הרי הוא קיים זה מזמן, אלא

(המשך בעמוד 8)

ארלוזורוב 93 / חיים ביאור

הזירה מתחממת

בתוך זמן קצר צפויה החרפה בזעזועים הפוקדים את יחסי העבודה, ובשלב מסויים עשוי יו"ר האגף לאיגוד מקצועי להורות על שביתה כללית של חצי יום או אפילו של יממה בשירות הציבורי

ההתעסקות המתישה במשבר הפוקד את מערכת הבריאות וב„אליאנס" מנעה עד כה מההסתדרות להתפנות למשא ומתן אינטנסיבי על הסכמי השכר לשנתיים הקרובות, שתוקפם פג בסוף מארס.

הסחבת במשא ומתן על הסכמי השכר כבר הפכה למהדורה שנייה ושלישית של משחק פינג־פונג בין ההסתדרות לבין האוצר, שכלליו ידועים היטב למשתתפים. תחילה, כדרך כלל באפריל, משמיעים הצדדים המעורבים הצהרת כוונות כללית, בלי להיכנס לפרטים. לאחר כמה שבועות מתחלפת הנימה לדברי אזהרה, חילופי האשמות ומעט איומים. השלב הבא, המתרחש בראשית הקיץ, כולל הכרזה על סיכסוכי עבודה, אסיפות מחאה בשעות העבודה, עיצומים ושביתות.

הפעם נראה הקיפאון בדיוני השכר כאחד גרוטסקי־משהו, לנוכח ההודעות הנחרצות שיצאו מההסתדרות, שלפיהן המשא ומתן היה אמור להיפתח כבר בחורף שעבר, על־מנת לסכמו לפני פקיעת תוקפם של ההסכמים הקודמים ב־31 במארס השנה. ההודעות הדגישו את הצורך להשלים במהרה את ההסכמים, לפני שתחול מערכת הבחירות. האוצר מיהר להשמיע הצהרות דומות, בזכות זירוז החתימה על ההסכמים.

למעשה אף אחד מהצדדים — ובמיוחד אמורים הדברים באוצר — לא התאמץ לקרב את החתימה על הסכמי השכר. נימוקו העיקרי של האוצר לסחבת הוא שוועדת זוסמן לבחינת מבנה השכר במשק עיכבה עד כה את פירסום מסקנותיה. אנשי האוצר בתוך בנימוק זה, אף־על־פי שידעו היטב כי המלצות הוועדה לא יוישמו השנה, אלא, ואם בכלל, רק בשנה הבאה. בהסתדרות טוענים שהסיבה האמיתית לחוסר ההתלהבות של האוצר לקדם את המו"מ נעוצה ברצונו לכפות, יחד עם המעסיקים הפרטיים, שינוי רדיקאלי בהסדר תוספת היוקר שיתבטא בהפחתת ההצמדה של תוספת זו למדד המחירים, מ־70 אחוז ל־30 אחוז. גם זאת מוכן האוצר לשלם רק עבור התייקרות שמעל 12 אחוז.

ההסתדרות, באורח לא רשמי, קבעה יעד להעלאת השכר, במסגרת ארצית, בשיעור של 5 עד 7 אחוזים. האיגודים המקצועיים, שזכו השנה סוף־סוף להיתר לנהל משא ומתן עצמאי, דורשים תוספת שכר ברמה הענפית בין 15 ל־30 אחוז. אך בהיעדר משא ומתן ממשי נכנסת המערכת כולה לשלב השלישי בתסריט הקבוע: סכסוכי עבודה ושיבושים. שלושת האיגודים המקצועיים האקדמאיים, המייצגים כ־120 אלף מהנדסים, הנדסאים ואקדמאים במדעי החברה והרוח, משמשים חלוץ במאבק האירגוני נגד המעסיקים. בשבוע שעבר כינסו אסיפות הסברה בשעות העבודה ולקראת סוף החודש יתחילו בעיצומים. הסתדרות עובדי המדינה, השומרת עדיין על איפוק במאבק, קיימה כינוס אזורי ראשון של ועדי עובדים. לאלה הצטרף עתה איגוד העובדים הסוציאליים, שהכריזו על סיכסוך עבודה.

בתוך זמן קצר יחריפו הזעזועים ביחסי העבודה. יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד עשוי בשלב מסויים להורות על שביתה כללית בשירות הציבורי למשך חצי יום ואולי ליממה תמימה. בשנים האחרונות, לפחות, הפך צעד זה לתפאורה הכרחית בדרך המתלהלה להסכם שכר.

זכרונות מאפריקה

איש האגף לאיגוד מקצועי מניה ארדתי שב בימים אלה מביקור בליבריה שבחוף אפריקה המערבית. את רשמיו כינס בחוברת, שפרק מרכזי בה מוקדש לתיאור האיגודים המקצועיים שם.

„האיגוד המקצועי", כותב ארדתי, „אינו משמש גורם כלכלי רציני או גורם חברתי בעל השפעה על המתרחש בליבריה. מספר חבריו המאורגנים אינו עולה על 25 אלף, מתוך 2 מיליון תושבים במדינה. הסיבה לכך נעוצה באבטלה העמוקה, המונעת הצטרפותם של רבים לכוח העבודה הקבוע, וחוסר צמיחה משקית מאז ההפיכה הצבאית לפני שמונה שנים. ההפיכה גרמה לבריחתם של טובי המוחות וההון מחוץ לליבריה.

„נוסף למצב הכלכלי הגרוע ולחקיקה האוסרת על התארגנותם של עובדי הממשלה במסגרת איגוד מקצועי, צומצמו דראסטית אפשרויות הפיתוח של האיגודים המקצועיים. סגירת מפעלים תורמת אף היא לירידה בהצטרפות לאיגודים, שכן העובדים שפוטרו חוזרים לכפרים.

„לאיגודים המקצועיים אין כמעט כלים להיאבק לשינוי המציאות העגומה שבה שרויים חבריו. השכר הנמוך של העובדים אינו מאפשר גבייתם של מיסי חבר סבירים מחברי האיגודים. לכן הם משלמים דמי חבר בגובה דולר מקומי עד שניים, שאינם מספיקים לכיסוי הוצאות השכר של נציגי האיגוד המקצועי. למעשה פועלים האיגודים המקצועיים כמעט אך ורק במונרוביה הבירה. תקציב האיגודים כה מועט עד שאינו מאפשר הוצאתו של עלון, או החזקת כלי רכב או אפילו החזקת טלפון. בית האיגודים המקצועיים הולך ומתפרק".

את יחסם של הליברים לישראל מסכם ארדתי: „פגשנו בעשרות אישים ליבריים משכבות שונות. פרט למקרה אחד, איש לא שאל אותנו על המתרחש בשטחים. לא נתקלנו בעוינות, למרות שבליבריה חיים מוסלמים רבים. הליברי מצפה שהישראלי — כיתר האירופים — יפתור את כל בעיותיו החברתיות והכלכליות, ללא כל מאמץ מצידו הוא".

השמש העולה במזה"ת

„אקונומיסט", מיוחד ל„דבר"

בביקור ראשון מסוגו שיערוך שר החוץ היפאני בישראל יהיה ביטוי למגמה חדשה בטוקיו: דיבורים עם שני הצדדים לסכסוך באיזור: עם ישראל והפלשתינאים, כמו עם איראן ועיראק

כשיתעכב שם, בדרכו הביתה מפיסגת טורונטו של העולם הלא־קומוניסטי בחודש הבא, יהיה שר החוץ של יפאן סוסוקה אונו השר היפאני הראשון שביקר אי פעם בישראל. האמריקאים מוכנים לראות בביקור עדות לכך שהיפאנים אינם פרו־ערבים עיקשים כפי שנדמה לא פעם. יפאן אף מעזה גם לצאת בזאת, בזהירות, אל הבמה העולמית.

מדיניות החוץ של יפאן עדיין מרוכזת בעיקר בנסיון. למרות תרעומת עזה של האמריקאים, הצטרפה יפאן לחרם הכלכלי הערבי על ישראל. יפאן תלויה בנפט מיובא, וקונה 70% ממנו במפרץ הפרסי. המזרח התיכון המוסלמי הוא גם שוק טוב. ב־1987 קנה האיזור סחורות בשווי 9.2 מיליארד דולר מיפאן, ושוויין של סחורות היצוא ממנו ליפאן (שלושה רבעים מהן נפט) היה 20.2 מיליארד דולר. שווי הסחר בין יפאן לישראל היה לא יותר מ־586 מיליון דולר ב־1986. ישראל היא אחת המדינות המעטות שבהן „טויוטה" ו„ניסן" אינן מנסות למכור את מכוניותיהן. אין בה, כפי שיש במדינות אחרות, משרד לקידום־סחר של ממשלת יפאן. דיבורים על מסחר עם ישראל אסורים ביפאן. דרום־אפריקה נחשבת הרבה יותר מכובדת.

בשנים האחרונות, מכל מקום, נענים היפאנים בהדרגה לדרבון האמריקאי ומשפרים במקצת את יחסיהם עם ישראל. משלחות מסחריות משוגרות לישראל מטעם חברות יפאניות קטנות ובינוניות שאינן מקיימות קשרי מסחר עם העולם הערבי. יצרני המכוניות הקטנים יותר מתחילים למכור בגלוי לישראל.

משרד החוץ מעודד קשרים דיפלומטיים נמרצים יותר, ומנסה לשכך את המהומה שקמה בעקבות שטפון של ספרים אנטישמיים שנהפכו לרבי־מכר ביפאן. האחרון בהם מייחס את האסון הגרעיני בצ'רנוביל לקשר יהודי.

כמו במדינות אחרות הנתונות במצב פסיכולוגי דומה לזה של יפאן, משרד החוץ להוט אחר „תיווך הוגן", וסבור כי המזרח התיכון הוא מקום מתאים לנסותו. אם יפאן סוחרת עם מדינה כלשהי, מסבירים הפקידים ברצינות, היא יכולה גם לדבר איתה. לעתים קרובות עושה יפאן עסקים עם שני צדדים בסכסוך. היא מדברת עם איראן וגם עם עיראק, והיא יכולה לדבר עם ישראל ועם הפלשתינאים. אונו מתכנן לפגוש פלשתינאים כשיבקר בירדן. יאסר ערפאת ביקר בטוקיו. דברים אלה אינם חדשים. קודמו של אונו, שינטארו אבה, ביקר הן בטהראן והן בבגדד, בלי שסייע הדבר כהוא זה לסיים את מלחמת איראן־עיראק.

יש עוד סימנים קטנים המעידים על התעניינותה של יפאן באיזור. היא שקלה לשלוח ספינות מלחמה כדי לעזור לאמריקה ולמערב אירופה לשמור על מפרץ פתוח, אבל החליטה כי חוקת ה„לא־מלחמה" שלה מתירה לה רק משלוח מכשירי ניווט אלקטרוניים. פרט לכסף, היא ממש שולחת אדם — איש אחד — לחוליית או"ם לשמירה על השלום, המפקחת על הנסיגה הסובייטית מאפגניסטן. היא מעולם לא נהגה כך בעבר.

המזרח התיכון משמש גם גן־ילדים לדיפלומטיה היפאנית. הוא מרוחק משכניה האסיאתיים של יפאן, הנוטים עדיין לחשוב כי במקרה של יפאן המרחק בין דיפלומטיה להתפשטות מזוינת הוא קצר. יתר על כן, אמריקה, רוסיה ואירופה — לכולן אינטרסים במזרח התיכון. היפאנים סבורים כי תחרות כזאת פותחת לפניהם הזדמנויות.

זרים מתבלבלים אולי למשמע הרעיונות המפותלים הללו. אבל היפאנים מתייחסים אליהם ברצינות כשהם תרים אחר מדיניות חוץ. כאשר ריוהיי מוראטה, אדריכל הביקור של אונו בישראל, נעשה הביורוקרט הראשי במשרד החוץ בשנה שעברה, הוא מיד פיזר את המבריקים ביותר מקרב פקידיו הבכירים בין השגרירויות במזרח התיכון.

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת דבר

יום ירושלים ו„המטורפים" של סמילנסקי

ביום ירושלים תשמ"ח – עשרים ואחת שנים לשחרור ירושלים המאוחדת, בעמוד המאמרים של „דבר" מצאתי בכפיפה אחת רשימה שלי על „יום ירושלים והאינתיפדה" ו„דפים כואבים" שלך ובהם התייחסות „ליותר מדי מטורפים המתרוצצים על הרים".

כיוון שחלק מה„מטורפים" הללו שירתו בחטיבת צנחני המילואים אשר שחררה את העיר העתיקה, הר הבית והכותל המערבי – במלחמת ששת הימים – והיו הראשונים לצליחת תעלת סואץ בסירות גומי במלחמת יום הכיפורים – אני תוהה מה מביא אותך לנהוג בהם בהכללה כזו. לא רק כאויבי העם אלא כמוכי תאוות רצח באופן אישי.

„אני כותב אליך מכתב זה במכונית בדרכי לירושלים – לישיבת ממשלה ואחר כך לטכסי זיכרון לנופלים במערכה לשיחרור ירושלים – בני עם ישראל מכל שכבות העם, קבוצותיו, דעותיו הפוליטיות ועולמותיהם האישיים – ובלבם גם חבריהם להשקפה של „המטורפים" כדבריך.

יזהר – ידידי ומורי – עד היום אני זוכר לטובה את תרומתך החינוכית העמוקה לאהבת העם והמולדת כאשר הופעת כמורה-מחנך בבית-הספר התיכון במושבה רחובות.

בפשטות הליכותיך ובאמון שהפגנת כלפי הנוער – הפחת בנו דחף פנימי עמוק להיאבק על זכויותינו הלאומיות תוך הקפדה על התנהגות מוסרית עליונה – כמיטב המסורת של תנועת העבודה וה„הגנה".

עם תום מלחמת העצמאות לא נרתעת מלפרסם את סיפורך על „חר' חזעה" – ולמרות הביקורת שהושמעה נגדך חשבתי שצדקת וגם בסערת מלחמה, ודווקא בה, אסור לנו לאבד צלם אנוש וההתייחסות אל אדם באשר הוא אדם – יהודי וערבי כאחד.

כאשר בתום מלחמת ששת הימים הופיע הספר „שיח לוחמים" וגם הוא זכה לביקורת לאומנית – חשבתי שטוב עשו הלוחמים הנרגשים בהביעם הרהורים, תהיות וחששות כלפי תוצאות והשלכות אנושיות ומוסריות של מלחמה – גם כאשר היא כפויה על-ידי האויב וצודקת.

יש לי ויכוחים פוליטיים נוקבים עם חלק מחברי ההתנחלויות וההתיישבות הישראלית בשטחי יהודה, שומרון ועזה על מהות היחסים בינינו ובין שכנינו ועל אופיה ותוכנה של המדינה היהודית. נושאים חיוניים אלה אני מברר איתם לעומק בבתיהם ובביתי – כראוי לחשיבות הנושא ולנכונות ההקרבה שלהם למען המדינה והעם.

לצערי, ואני משוכנע שגם לצערך, לא מקילה עלינו, בעימות פוליטי מוסרי זה, עמדת אש"ף התוקפנית, ובוודאי לא השנאה שהתגלתה כלפינו באינתיפדה וההכרזות המתרשות על השמדתנו ועל הקמת מדינה פלשתינאית גם בכל ירושלים, חיפה ותל-אביב.

יזהר, מורי: אתה הרי זוכר שאני עמדתי ללמוד הוראה בתום לימודי התיכוניים ב־1947 – ובמקומם יצאתי להילחם על קיומנו כנגד התוקפנות הערבית – למרות הסכמתנו לתוכנית החלוקה ולמדינה זעירה עם גבולות חסרי הגנה. ובכל זאת, ולמרות כל המלחמות, אני מאמין עדיין בכל ליבי בדו-קיום יהודי-פלשתינאי בשיוויון, בהבנה ובכבוד – ולזאת אני חותר בפעילותי הפוליטית. מלחמת שנאה יהודית פנימית לא תקרב זאת. אני איתך בתפיסות המוסר והשיוויון בין עמים ואנשים – ובדיוק על רקע זה אבקשך למצוא דרך נאותה יותר לעימות עם אנשים או קבוצות בתוכנו – גם אם יש איתם ויכוח מר ונוקב על עמדות והשקפות הנוגעות ליסוד החיים.

מוטה גור

ההשתלטות החרדית על יום העצמאות

הם עשו זאת שוב גם על חידון התנ"ך לנוער יהודי משתלטת רוח הקנאות החרדית. מצמידים את התנ"ך שלנו ל„שולחן ערוך" והופכים אירוע מרכזי זה של יום העצמאות שלנו לטכס „הלכתי" לזכר מחברו ר' יוסף קארו ולא נתן המנחה הנכבד דעתו על כך, שלו נהגו כמצוותו של קארו – לא רק „בת תנ"ך" לא היתה לנו היום אלא גם משתתפות בתחרות, וגם צופות בתחרות מקרב הקהל, ואת – לא משום האיסור ההלכתי על לימוד תורה לבנות („המלמד בתו תורה כאילו לימדה תפלות") אלא משום פסיקתו של אותו קארו באותו „שולחן ערוך" – ש„יש ליזהר שלא ילך איש בין שתי נשים, ולא בין שני כלבים או שני חזירים, וכן לא יניחו האנשים שתלך ביניהם אשה או כלב או חזיר".

ואכן, כשתהיתי מדוע חיפשו ומצאו מקהלה „גברית" נקיה מנשים לאירוע ממלכתי אשר כזה – הבינותי שלא רק מחמת „קול באשה ערוה", אלא משום השידוך המגוחך שמצא מנחה הטכס, מר אבשלום קור, לשדך בין האשה, הכלב והחזיר של מר אלכו מזה, עם יום העצמאות וחידון התנ"ך לנוער יהודי מזה.

ה„שולחן ערוך" של קארו איננו שולחנה הערוך של האשה היהודית בתקופתנו, והצמדתו לספר הספרים לא רק שאיננה רלבנטית לשום דבר, אלא שהיא באה להפקיע את זכותן של הנשים עליו.

אינני נזקקת למגילת העצמאות הציונית, ולא למגילת זכויות האשה של נעמ"ת כדי לנופף בהן לנוכח ההשתלטות החרדית על חיינו. ספר התנ"ך שלנו הכיר במרים ובחולדה כנביאות, בדבורה וביעל כגיבורות, ובעוד נשים כחכמות וכמשוררות, ולא ניתן לשלול את זכותנו השווה עליו לא לבעל ה„שולחן ערוך", לא לאחר אבשלום קור, ולא למארגני האירוע, שאלמלא כן יהיה עלינו להבריח על חידון התנ"ך לציבור החופשי ולנתקו מחיבוק הדוב של האורתודוכסיה החרדית.

צפירה מלר
תל-אביב

כואב לי וגם איכפת לי

בתאריך 31.3.88 נוכחתי במעמד מרשים ביותר באודיטוריום חיפה, בנוכחות ראש העיר אריה גוראל ואלוף מיל. משה כרמל ועוד מחשובי העיר וותיקי ה„הגנה". חולקו תעודות לאנשים שפעלו למען שיחרור העיר חיפה בתש"ח, לאנשים החיים וגם לאנשים שכבר אינם עימנו.

אני כאיש הש"י משנת 1927 אשר הייתי אנונימי עד עתה ונמנע מפני להתבטא בציבור על פעולות שנעשו והתרחשו כל השנים, נדמה לי שהיום כבר מותר לי להגיב בפומבי על שהיה בזמנו ועל שהתרחש עד ימינו.

בית המלאכה שלי בחיפה ברח' שרה 12 ובדירתי ברח' יוסף 5 שימשו כל השנים כמרכזי הש"י בעיר הסביבה. מובן מאליו שהכל התנהל במחתרות. כאיש ש"י ידעתי הרבה דברים לפני ואחרי התרחשותם וכמובן שהכרתי את רוב האנשים שפעלו והיו מעורבים בענייני הגנה ולחימה בעיר.

אמנם, אני מודה שקיבלתי תעודה על עבודתי, אבל כאשר שמעתי שם העניקו תעודות לנפטרים ולא לכולם לפי דעתי הגיע, כאן נתקפתי כאב ואיכפתיות על אנשים שלא מצאו לנכון להזכירם ולא כל שכן להעניק למשפחות תעודות ואלה הם: 1. יעקב דורי, 2. מנשה ארזון 3. יעקב היניק 4. מיכה ארזי 5. גרשון ריטוב 6. צבי קנר 7. צבי פרוסקין 8. צבי חלפי הרשימה עוד ארוכה.

ידועה לי התשובה שאקבל, שכביכול נשלחו מכתבים לאותם האנשים ולא נתקבלו תשובות, על זה אני מעז להטיל ספק.

אני תקוה, שראש העיר וועדת המיבצע ימצאו דרך נאותה לתקן את העוול המשווע שנעשה למשפחות ויואילו לזכות את משפחות הנפטרים הזכאים לתעודה זו. הייתי מציע ליו"ר ותיקי ה„הגנה" אלוף מיל. עוזי נרקיס שישימו לב לכל אלה שהיו נסתרים כל ימי חייהם.

ש. בוברובסקי
חיפה

משכורת אחידה – אסון למדינה

כדי לפתור את בעיית העבודה העברית בעבודות בניין, מלאכה ותעשיה, יש לתת משכורת יותר גבוהה לעובדים עבודה פיזית מאשר בשירותים. מתוך העיתונות: „פקידי סולל בונה דורשים העלאת שכרם ב־10% כפי שהוחלט לתת לעובדים בעבודות בניין".

משכורת אחידה בין עובדי השירותים ועובדי עבודה פיזית, אף פעם לא תפתור את בעיית חוסר עובדים בעבודות ייצור. כי מי כבר ירצה לעבוד עבודה פיזית, אם הוא יוכל באותה המשכורת לעבוד בידיים נקיות? (ולתת רק לעובדים יהודים משכורת יותר גבוהה, אפשר למצוא די נימוקים משכנעים).

כותב שורות אלה, מותיקי הארץ, היום בן 82, עבדתי עד גיל 77 במשך יותר מ־50 שנה, עבודה פיזית, אז פקדה אותי מחלה, ונאלצתי להפסיק. ברוב העבודות הייתי היהודי היחידי(!) בין הערבים.

עוד בשנת 76 כתבתי „קול קורא לנוער", שהעיתון „במחנה" עשה ממנו מאמר ראשי, והעליתי את הדרישה, שלעובדים עבודה פיזית יש לתת משכורת יותר גבוהה מאשר בשירותים, כדי למשוך עובדים יהודים לעבודה פיזית, ובין היתר הזהרתי כבר אז מתוצאות שליליות היכולות להיווצר, אם נתבסס על עבודה ערבית. לא אשכח אותו בחור צעיר חוסן בקרן ביטוח שלשאלתי למה הוא לא הולך לעבוד בבניין – הראה לי את הידיים שלו ואמר: „הידיים העדינות האלה אף פעם לא יתלכלכו בעבודה פיזית". ואני הייתי אז בן 70 ועוד עבדתי בבניין.

אולי עכשיו לפני הבחירות זה לא הזמן לחוקק חוק כזה, לכן אני פונה אל המצפון של עובדי השירותים – שעובדים בידיים נקיות, בבגדים נקיים, איוורור בקיץ וחימום בחורף – לא להתנגד למשכורות יותר גבוהה לעובדים עבודה פיזית. כי זוהי הדרך היחידה למשוך עובדים יהודים לעבודות פיזיות – וזו גם חובה לאומית.

משה רגרט
חיפה

„טובל ו..."

יעקב גדיש, חבר קבוצת יבנה, בעבר הממונה על התקציבים במשרד האוצר, מבצע מדיניות נאמן של יורם ארידור, יצא בתוכנית הרדיו לכלכלה באחד במאי להגנת אנשי האוצר הממלכתיים כנגד גל תוקפיהם האינטרסנטים כמו השרים, העובדים וכו' וכו' ותיאר המאבק כברירה בין ממלכתיות חוק וסדר לבין אנרכיה.

זה ניסיון פשטני להפוך הדברים באופן שאנשי האוצר „הרעים" הם הטובים ואילו האחרים „המתנפלים" עליהם בתביעות, הם „הרעים" באמת.

וזה קצת מגוחך למי שיודע מקצת הדברים וקורא עיתונים, השאלה האמיתית היא: האומנם זה רק לבן וזה רק שחור? ואולי כדי למלא תפקיד האוצר לא די ב„קונסטיטוציה" כי אם צריך גם „שכל", כלומר, חוש ציבורי?

תמהני על היחס הסלחני והמתעלם שיש כלפי יעקב גדיש כנושא כליו הנאמן של יורם ארידור – מדיניותו וביצועה. מזל של „א. צריך אין מעלך".

י. שיין
גבעתיים

מי הרים קול

כתבתכם לענייני חינוך דיווחה ב־28.4.88 על „ריב קולני" בין דובר המשרד לביני. ועל כך אעיר:

א) תיאור של „ריב קולני" בין שניים אינו יכול להיות נכון, כשאחד אינו משמיע את קולו. יכול להיות שזה לא מסתדר עם הדימוי שמעניקה לי כתבתכם, אבל אני איני מרים קול, אפילו על חבר שצועק.

ב) לא נכון שהסתמכתי על הורים ששלחתי לבתי-הספר על מפגשים דו-מיניים, בין דתיים לחילוניים משום שלא נדרשתי לעניין זה עד כה בתגובות שבכתב.

ג) הדבר העיקרי שאמרתי ושמשום-מה הוסתר מקוראיכם הוא, שאנו דוחפים בכל כוחנו מזה שנתיים לקיום מפגשים בין דתיים ללא-דתיים, אך לצערי קיימת רתיעה בצד הלא-דתי. למרות הכל אנו ממשיכים לפעול להסרת המחיצות בין חלקי העם ולקירוב לבבות ומתגברים על כל הרתיעות והמעצורים.

ד) בשולי הדברים אעיר, כי לדובר אין סמכות לנזוף במי שאינו כפוף לו. וכמו כן שמדיניות החמ"ד היא רק זו הנקבעת בהנהלתו ובמועצה לחמ"ד ומתפרסמת בחוזר מנהל החינוך הדתי.

י. הרצי
מנהל החינוך הדתי

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים •

פרוזה ניצחת

המנהיג הסובייטי מיכאיל גורבצ'וב זכה בשוודיה בפרס ספרותי על „פרסטרויקה: חשיבה חדשה לארצנו ולעולם". הספר זכה בפרס השנתי בסך 20 אלף פרנק, (כ־14,100 דולאר), מטעם קרן בחוסת, הסוכן הספרותי מבזל, דוילי גאנצ'.

גם בארזים

דינו גרנדי, אחרון המנהיגים מתקופת הפאשיזם באיטליה, והאיש שגרם למעשה ליציאתה של איטליה ממלחמת העולם השניה ולנפילתו של מוסוליני, נפטר ברומא בגיל 94. גרנדי היה שגריר, שר החוץ, שר המשפטים ויו"ר הקבינט תחת שלטונו של מוסוליני, אולם ב־25 ליולי 1943 עמד מאחורי החלטת הממשלה שגרמה לנפילתו של הדיקטטור, מי שהיה ידידו הקרוב. בספרו האוטוביוגראפי כתב גרנדי כי „בגד" בבנימו מוסוליני, מכיון שהדוצ'ה „לא השתמש בפאשיזם כמכשיר למען טובת המדינה".

מיכל פלג

פיקניק שנתי

כמדי שנה, בשבת השלישית של חודש מאי, התכנסו גם השבוע יוצאי מוזסוויל לפיקניק ביער בן־שמן. מוזסוויל היא „אם המושבות" בהתיישבות היהודית של הברון הירש (איק"א) בדרום אמריקה – שיחסית לאוכלוסייתה תרמה לישראל יותר עולים מכל מקום אחר בעולם החופשי, רבים מהם בקיבוצים ובמושבות. בשנה הבאה תציין מוזסוויל מאה שנים לייסודה. בפיקניק של בן־שמן הודיע ד"ר הורוביצקי כי פותחים כבר בהרשמה לטיסת צ'רטר לעיירת הולדתם, שכונתה „ירושלים דארגנטינה".

רוח הנקם

בן קינגסלי (גאנדי) יככב בתפקיד ד"ר שמעון ויזנטל, צייד הנאצים, שלזכותו נזקף הציד של 1,100 נאצים לשעבר, בסרט טלויזיה על חייו. במסגרת הסרט, שעלה 8 מיליון דולאר, שוחזר העתק מחנה בהכוולד ליד בודאפשט. ויזנטל, בן 81, נענה לבקשת במאי הסרט, בריאן גיבסון, לשמש יועץ בהכנת הסרט ובשמירה על האותנטיות שלו, ונסע במיוחד לשם כך לאתר הצילום. הוא אמר כי הוא רואה בסרט דרך לעורר באנשים מחדש את רוח הנקם, שהוא חושש כי תחלוף מן העולם אחרי מותו.

דליה שרון

השתלות וכל השאר

הכנס השנתי של נשות הדסה ישראל, נפתח אתמול בקיבוץ שפיים, בהשתתפותם של כ־150 נציגות האירגון מ־11 ערים ברחבי הארץ. בכנס שיימשך 3 ימים, ידונו סוגיות הקשורות בנושא פעילות התנדבותית לחינוך לבריאות הציבור. כמו כן ידונו נושאים כגון בריאות האשה, השתלות איברים ורב שיח בנושא מעורבות הדסה בקהילה.

מעיינות המרפא של קיבוץ עין גדי הם, מסתבר, המירשם הטוב ביותר להקלת לחצים, כשהמדובר בחיילי יחידה מובחרת בצה"ל. הבוץ משחיר את הפנים ומרפא את השרירים. במסגרת תרומתם של חברי הקיבוץ לחיילים, נפל הפעם הפור על יחידה מובחרת א (!), שעמדה לאחרונה במשימות קשות אך מגוונות.

צילום: עמרם גלמי

ההצגה חייבת להימשך

המטיף האוונגליסטי ג'ימי סוואגרט חזר לבמה לאחר היעדרות של שלושה חודשים. לצלמים ולעתונאים הרבים שקידמו את פניו ואת פני רעייתו בכנסייה שלו בבטון רוז' הודיע הזוג המאושר, ש„סקנדל הסקס", אשר גזר עליהם הנזירות ממלאכת הקודש – נמוג ונשכח.

הבן האובד

הדוגמנית האמריקאית קרן סמפייזיל (37), אם בנו של השחקן האנגלי פיטר אוטול (55), נמצאת עתה בבריטניה כדי להחזיר את בנם בן ה־5, לורקן, בו מחזיק אביו מאז ביקורו האחרון בבריטניה. קרן החליפה בזמנו את שמה לאוטול למרות שהיא ואוטול לא נישאו, אך עזבה אותו עם בנה וחיה מאז בניו-ג'רסי. פיטר אוטול, שנראה לאחרונה משחק עם בנו ומטייל עמו בחורש המסטר-היית בלונדון, הסתגר עתה בביתו שבשכונת המסטד, אינו עונה לטלפונים ולצלצולים בדלת. אוטול לא מילא הוראת בית משפט אמריקאי להחזיר את הבן לאמו. פנייתו לבית המשפט העליון בבריטניה למנוע פרסום הפרשה בעתונות נדחתה ביום ששי האחרון. היום ידון בית המשפט שוב בנושא.

דליה שרון, לונדון

בין קרניים

לוחם שוורים ספרדי, שננגח על-ידי שור והורם בין קרניו, נאבק על חייו. מצבו של אנטוניו גונזאלס, הידוע בכינוי „אל קמפינר", קשה מאד. השור הפיל אותו ארצה, נגח אותו בצוואר, זרק אותו באוויר ואחר-כך נשא אותו בין קרניו כמה שניות בזירת האיצטדיון „סאן איזידרו" במאדריד. במרפאה של האיצטדיון הוכרז גונזאלס כ„מת קליני" במשך 20 שניות, בגלל איבוד דם ופצע באורך של 15 ס"מ בצוואר.

ארוך ביותר מסוגו

שיש-קבב, כריך עשוי מבשר, שאורכו 140 מטר הוכן בסוף השבוע בעומאן לציון „עיד אל פיטר", החג המסיים את חודש הראמדאן. מבנה מתכתי השוקל למעלה מ־2.5 טונות הוקם במיוחד במגרש חניה שבמרכזו המסחרי של מאסקאט, כדי לאפות 150 ק"ג בשר תוך שימוש ב־1.800 ק"ג פחמים. המארגנים מקווים כי שיש-קבב זה, שמנות ממנו יימכרו למימון פעולות צדקה, יוכר על-ידי ספר השיאים של גינס ככריך הארוך ביותר מסוגו שהוכן אי פעם בעולם.

סיפונים שכאלה

„רק לאשכנזים היו סיפונים כאלה במעברה שבה הייתי", סיפר זאב רווח (מימיק), המגלם את דמותו של סלאח שבתי, בעת ביקור שערך בערב שבועות שר הבינוי והשיכון וסגן רוה"מ דוד לוי במעברה משוחזרת, שתוצג ביוני. עוזרי השר הפתיעו אותו והזמינו לביקור את רווח, ידידו מנוער. אביו של רווח היה המורה לעברית של לוי.

250 קמ"ש

אליל הפופ מייקל ג'קסון קיבל במתנה מחברת „פפסי קולה" דגם ייחודי של ה„סוזוקי" שזכה השנה בתחרות האופנועים היוקרתית ביפאן. „פפסי קולה" מממנת את מסע ההופעות של ג'קסון באיטליה.

נבחרת הפועל לפורטוגל

שחמט

מאת אהרן איטרס

נבחרת השחמט של הפועל תצא ב־6.6.88 לאליפות השחמט של ספורט הפועלים (קסים), שתערך בליסבון שבפורטוגל. עפ"י תקנון האליפות, אמנים בינלאומיים ומעלה אינם רשאים ליטול בה חלק. הנבחרת תכלול את האמנים בורים גוטקין, יצחק בנימנהם וולוג ציסקוב, וכן את יו"ר האיגוד, שלמה קנדלשטיין. בראש המשלחת יעמוד כותב שורות אלו. התחרות הקבוצתית תערך על 4 לוחות, וכן תתקיים תחרות אישית.

באליפות ישתתפו 4 מדינות: פינלנד, בלגיה, פורטוגל וישראל.

תהיה זו האליפות הרשמית הראשונה של ארגון ספורט זה, לאחר שאשתקד נערכה תחרות נסיונית. האליפות תערך מדי שנה במדינה אחרת החברה בקסים, עפ"י הסדר שיקבע בישיבת הועדה הטכנית שתערך במקום המשחקים. בראש הועדה עומד הא.ב.ל. יואכים הוראו.

החזקה מכולן

התחרות החזקה ביותר בתולדות השחמט העולמי נפתחה, בשבוע שעבר, באמשטרדם שבהולנד.

4 שחקנים, במחזור משחקים מרובע, נוטלים בה חלק. שניים מברה"מ – אלוף העולם, גארי קספרוב וסגנו, אנטולי קרפוב. את המדינה המארחת מייצגים יאן טימן וג'ין ואן דר וייל.

בתום הסיבוב השלישי מובילים קספרוב וקרפוב עם 2 נק' כ"א, לפני טימן 1 (1) ואן דר וייל 0 (1) נק'.

במפגש בין שתי המדינות מובילים הרוסים 1:3.

חידוש עולמי נקבע בתחרות זו. פרס בסך 2500 גולדן יוענק לשחקן התקיף ביותר. קספרוב מוביל עם 7 נק', לפני ואן דר וייל וקרפוב 6 כ"א וטימן 4 נק'.

אלוף העולם הפגין בסיבוב הראשון יכולת מעולה. עד המסע ה־25 שיפר את עמדותיו. ואז, ב„בום" מפתיע זכה בבצוע מוחץ.

לבן: גארי קספרוב
שחור: ואן דר וייל

הגדית של המלכה

1. ד4 פו6 2. ג4 ה6 3. פו3 פב4 4. א3 ... רא6 5. מהג2 רב7 6. פג3 גג5 7. ה4 ... גד4 8. פד4 רג5 9. פב3 פג6 10. רו5 א6 11. 0־0־0 מהג7 12. מב1 0־0־0 13. מה2 ד6 14. 31 ח6 15. רו4 פה5 16. ח4 מב8 17. ח5 צד7 18. צג1 צג8 19. רה2 מא7 20. צד1 צד8 21. 4ז פו8 22. רז3 פה7 23. 41 פג5 24. רז3 צב8 25. רז4 צד7

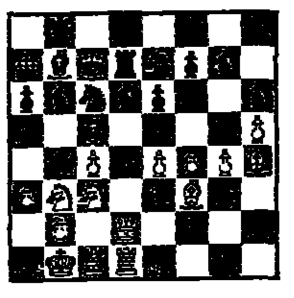

26. פב5+!! א:ב5 27. ג:ב5 פא5 28. פ:א5 בא5 29. צ:ג5! ד:ג5 30. מה:ד7 מה:4 31. צד6! והשחור נכנע.

ציטוטים מהאליפות

סגן אלוף הארץ, רב־האמן ולדימיר ליברזון, ניצל משגה גס של יריבו (34... פ:ה5??) וזכה במשחק הביצר:

אמציה אבני

ולדימיר ליברזון

35. מה:ה3! (השחור קיווה 35. ד:ה5? מה:ו4) צה7 (נסיגת הפרש מביאה להפסד מהיר. למשל: 35... פו4 36. מה:ה6+ מו8 37. פו6(x) 36. מה:ה5 מה:ג3 37. צא7! והשחור נכנע.

הפסד קצר נדיר, בדרך-כלל, בין אמני שחמט. באליפות הארץ חזינו במיניאטורה משעשעת.

לבן: אילן מנור
שחור: משה כנען

פתיחה קאטאלנית

1. ד4 רו5 2. ג4 ה6 3. פו3 פו6 4. ז3 רה7 5. רז2 0־0 6. 0־0 ג6 7. גד2 הד5 8. פג3 ג6 9. פה5 רב7 10. ה4 ג5? 11. הד5 פד5 12. מה:ג3 והשחור מאבד כלי ונכנע.

מתח בארצית

במשחקי הסיבוב השמיני של הליגה הארצית החריף המאבק על שני כרטיסי העליה לליגה הלאומית, לאחר שמפגש הצמרת בין הפועל ראשל"צ לבין מכבי ת"א/אשדוד הסתיים בתיקו 2½:2½.

קבוצת הפועל תעשיה־אוירית נכנסה מחדש לתמונת האליפות לאחר שגברה על ביכורי־העיתים ב' ת"א בתוצאה 1½:3½.

אל הצמרת עשויה להצטרף הפועל חדרה, אם תנצח במשחק הדחוי, שייערך מחר, את אליצור פ"ת.

במפגש בעל ערך סימלי ניצחה הפועל בל"ל ת"א את אס"א ירושלים 2:3.

הטבלה: הפועל ראשל"צ 20½ נק', מכבי ת"א/אשדוד 20, הפועל בל"ל ת"א 20 (סיימה את המשחקים), הפועל תעשיה־אוירית 19½, אס"א ירושלים 17, ביכורי־העיתים ב' ת"א 16½, הפועל חדרה 16 (5), הפועל פ"ת/הדר־השרון 12, אליצור פ"ת 10 (5).

ברחבי הארץ

● 26 משתתפים נטלו חלק בתחרות סוף שבוע שנערכה בירושלים במסגרת גמר אליפות הארץ. בבכורה זכה משה גל עם 4½ נק' מ־5, לפני בנימין בן אליעזר ביכלר 4 נק' כ"א. ניהלו יואל המבלים ואיציק גוד.

● במשחק סימולטני נגד 15 שחקנים השיג תמבליס את התוצאה הבאה: 12+; 2=; 1–.

● במשחק סימולטני אחר שערך יו"ר האיגוד, שלמה קנדלשטיין, בנהריה־מנטסון, במסגרת חגיגות יום העצמאות, הוא ניצח ב־24 משחקים וסיים אחד בתיקו.

● בבית־חינוך לעיוורים שבירושלים נערכה תחרות בהשתתפות 5 שחקנים בסיבוב משולש. בבכורה זכה מנהל האירוע, מיכאל בנאי, עם בלוא 12 הנק', לפני פנחס אסולין 9.

● באליפות הפועל פרדס־חנה ע"ש דוד מפרין, השתתפו 11 שחקנים ובבכורה זכו בן־הבשפחה דן ושמואל מפרין 5½ נק' כ"א, לפני פרידה פרל 5. ניהל מרדכי שפייזברג.

● במכללת ב"ב נסתיימו שתי תחרויות. בראשונה ניצח פנחס אפרת, עם 15 נק', לפני אלכס פרנקל 14½ ואלי לייבוב 14 (10 משתתפים בסיבוב כפול). בשניה נטלו חלק 34 שחקנים ובבכורה זכו אריק ולנר ושמעון שפמר שצברו כ"א 6 נק' מ־7. את התחרויות ניהל בניהודי לייבוב.

יעקב קוסאשווילי ז"ל

השחמטאי יעקב קוסאשווילי, אביו של האמן הצעיר יונה קוסאשווילי נפטר בצורה פתאומית. הוא נודע כתומך נלהב של קבוצת מכבי אשדוד וסייע רבות לקידום בנו. יהי זכרו ברוך.

לא ועדה חסרה

(המשך מעמוד 7)

שהתשלומים תמורתו נכנסים לכיסי רופאים ולא לקופה הכללית. תוספת ההכנסות הצפויה משר"פ, ניתן יהיה לנצלה לשיפור התנאים בבתי החולים, בעיקר הציבוריים. שכל ישר במקום „אידיאולוגיה" יכול לחולל נפלאות.

תמונת המצב במערכת הבריאות בהירה ומוארת דיה. המתחולל בבתי החולים ובמרפאות הוא פרי התפתחות ממושכת. ועדת חקירה לא תוסיף מאומה, רק תעכב התרופה והרפואה הדי צריך לזכות למימצאי ועדה. הועדה מיותרת במיוחד אחר שהנשיא הרצוג הודיע כי אין שום כוונה לחפש אשמים. אילו רצו לברר מי אשם במתחולל – איסקולאס, ד"ר רם ישי, שושנה ארבלי-אלמוזלינו, ד"ר ג'קיל או ד"ר יורם לס, היה אולי טעם בהצעת הנשיא. ללא חיפוש אחר אשמים, מוטב לקרוא את ממצאי מבקר המדינה או את ה„רופא על פרשת דרכים" לג'ורג' ברנרד שאו, שהיתה לו דעה בנושא.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי אשקלון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

בהסרה בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 21 לתכנית המפורטת 165/03/4 – חוף הים. ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי– קביעת יעודי הקרקע, פירוט הקימוטים, התנאים וההוראות הדרושים לפיתוח ולבינוי של שטח התכנית עפ"י אזורי יעודים.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: – שטח התכנית: כ־840 דונם גושים: 1958 – חלקות וח"ח 17, 72, 71, 66, 30, 22, 20, 75, 74, 32, 29, 101, 99, 98, 85 גושים: 1940 – חלקות וח"ח 26, 23, 19, 14, 11, 38, 36, 33, 59, 28, 35, 25, 24, 18 גושים: 1941 – חלקות וח"ח 1–3, 52 – 7, 48, 49 גושים: 1958 – חלקות וח"ח 120, 31, 121 גושים: 2870 חלקות וח"ח 119 – 117, 153 – 155

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה. ההתנגדות תוגש בכתב בפירוט הנסיבות בליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה
מחוז הדרום

הכל אותו דבר אבל...

איך תהיה לאה שקיראל חברה במועצה הדתית מבלי שרגל אשה ממאנה תדרוך שם, ריילי למה הזמן שרון למוריה? מה אומרים הכלבים על זה שאומרים שפת נזיק לכלבים?

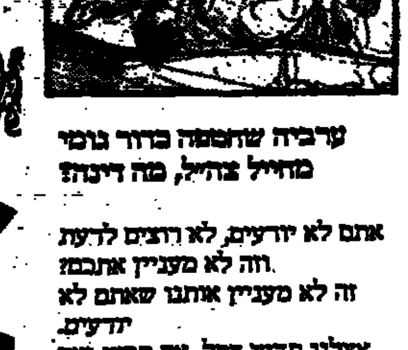

ערביה שהוממה בחור גומי מחייל צה"ל, מה דינה?

אתם לא יודעים, לא רוצים לדעת וזה לא מעניין אתכם?
זה לא מעניין אותנו שאתם לא יודעים.
אצלנו תדעו הכל, אם תרצו ואם לא

מחר ב־ „הדבר האחר"

העתון הסאטירי היחיד במדינה
כל יום ד' עם „דבר"
עם: שלמה ניצן, דני קרמן, אהרל'ה שמי, איציק ברנר, שאול גרבוז, סמדל הבלעדי, תומר ואביב, יוני להב הזועם – וכתבנו ההיסטורי בעולם, אבנר כץ.

ישיבת המועצה המחוזית
תתקיים היום, יום ג' (24.5.88)
בשעה 17.00 באולם הישיבות
במרפאת „לין" חיפה
ולא כפי שפורסם בטעות.

קופת חולים

לפני 60 שנה

שכונה חדשה בירושלים

השבוע הוחל בבנין שכונה חדשה „בזה שאנב" במורד שכונת „נחלת צדוק". לעת עתה העמידו צריפים אחדים ובקרוב יגשו לבנין.

אפריקה האיטלקית במוחה לניצול כלכלי

בנאומו בבית הנבחרים עמד מיניסטר המושבות פדרזוני על ריכוז ההתקוממות בלוב ובצפון אפריקה. הוא אמר, כי במקום תכנית צבאית ופוליטית בלוביה ובקירנאיקה יכולה לבוא כעת תכנית של התיישבות והתפתחות משקית. יוסד קונסורציום ממוני אשר בו ישתתפו בעיקר הבנקים האיטלקיים וייקבע משטר ממשלתי שיהא מבוסס על „המרות האבהית המוחלטת של המדינה השלטת". תכנית דומה תוגשם במושבות אריתריאה והסומאלי.

לפני 40 שנה

עמק הירדן טוהר מן האויב

שער הגולן ומסדה נכבשו מחדש ע"י כוחותינו. האויב גורש מכל השטח של עמק הירדן וכוחותינו שולטים גם בצמח.

יד מרדכי פונתה

יד מרדכי פונתה. הפצועים והלוחמים הגיעו בשלום לבסיסם החדש. העמדות הקדמיות של המצרים הצרים הותקפו, יחידה עברית פרצה את טבעת המצור, נכנסה למשק הגישה עזרה. בחשכת הלילה הוצאו כל הפצועים הנצורים. אחרי הוצאתם נעזב המקום בהתאם לתכנית. פצוע אחד, חובש וחובשת נפלו כשבויים בידי האויב.

דיין ה־III

מאת עליזה ולך

בליכוד מדברים על נסיכים. למפלגת העבודה עשויה להיות שושלת של ממש, דיינסטי. יש חברים האומרים: שמואל דיין היה חבר־כנסת, משה דיין היה חבר־כנסת, ועכשיו תורה של יעל דיין. יעל דיין אינה פנים חדשות במראה הפוליטית, אך הפעם היא במירוץ למעורבות של ממש, בכנסת. אילו התרשמו חברי מרכז מפלגת העבודה מיכולת השכנוע שלה, שאותה היא מפגינה הן בהופעות בערבי ראיונות למיניהם, הן באמצעי התקשורת בארץ, והן בכנסים ישראלים על במות בין־לאומיות, מקומה בכנסת הבאה היה מובטח. בינתיים היא במיקבה הנשים במירוץ הגדול.

„יש לי הרגשה שאם יתנו לי לשעה ליכודניק, אני גורמת לו להצביע למפלגת העבודה", אומרת יעל דיין. „בשביל איש מ„התחיה" אני זקוקה ליותר משעה, אבל תני לי אותו לשעתיים, שכן יקשיב לי באמת, גם אם הוא יתווכח אתי, ואחוז ההצלחה שאני בטוחה בו יהיה גבוה מאוד".

יעל דיין מקוטלגת כיונה שביונים וככך היא מצטיירת גם למי שמאזין לעימותים הרדיופוניים, שבהם היא משתתפת באחרונה אחת לשבוע. „הבעיה שלי היא שבדרך כלל באים אלי כאל יונה ,מגזומת', וזה לא מקובל עלי. לטעמי אין לעניין היונים־ניצים די וריאציות בתוך המפלגה. בחודשים האחרונים אני מבחינה בנטיה מבורכת מאוד: היונים כבר לא בהורות כפי שהיו, בגלל מה שאני מכנה אכזבת השמאל מהיעדר פרטנר בצד השני, והנצים לא יכולים להיות ניצים כשהיו, מפני שעליהם לקבל כתכנית מינימום את שלושת הלאווים של פרס ואת המצע כלשונו. לכן אין היום מקום במפלגת העבודה לנץ קיצוני במובן של ,אף שעל' ואין מקום ליונה קיצונית. מתת האינתיפאדה למפלגת העבודה היא יתר הומוגניות, שלא על חשבון הפלוראליזם. הויכוחים הם על בסיס מציאותי ולא על בסיס של משאות־לב, וזה הוריד אנשים רבים מסטיגמות".

– מדוע אינך מתעמתת ברדיו גם עם נציג של מפלגה שמשמאל למפלגתך?

„באחרונה ביקשתי שימצאו לי פרטנר אפילו שמאלה ממפ"ם, ובלבד שיהיה ציוני. אמרתי למפיקי התכנית ברדיו שאני מוצאת את עצמי מוסטת שמאלה מעמדתי הבסיסית מחמת ההסטה הימנית מאוד של המתעמת או המתעמתת אתי. כדי שאעמוד במקומי הטבעי, שהוא מרכזי במפה – שמאלה מהמרכז אבל לא שמאלה לשמאל – אני מבקשת עימות גם משמאל. לדעתי, כך נעשה גם את מערכת הבחירות. כלומר, אנחנו לא די מודעים לעימות, שיהיה לנו קשה מאוד, עם השמאל. את כל התחמושת וההסברה וההשיבה אנחנו מפנים ימינה ויזנבו לנו משמאל. כאשר אני מופיעה לפני תלמידים, יש לי עם רפול פחות בעיות מאשר עם אלעזר גרנות, למשל".

– את אינך מועמדת סטריאוטיפית לבנות מינך. עובדה שאנחנו מתמקדות רק בנושא המדיני. הנושאים ה,נשיים' אינם מעניינים אותך בכלל?

„זה נכון שאני מתמקדת בנושא המדיני, שהוא בעיני הקיומי, ולשמחתי אני יחידה במשבצת שלי שמכוונת אליה במודע. יש לנו היסטוריה מפוארת בת אשה אחת, גולדה, בנושא המדיני. גם הביוגרפיה הציבורית של גולדה לא מציבה אותה כמיניאית עד לנקודה שהתפקיד כמעט נכפה עליה. מסלול ההתקדמות שלה היה כמו זה של הנשים של היום, והיא עדיין בודדה. היו פה ושם שגרירות והן היו טובות מאוד, אבל המינוי שלהן היה מס שפתיים, לכשעצמו. אני לא מתווה. אני חושבת שיש לנו כוח מבריק שיעסוק בנושאים ה,נשיים' ואני גם לא מתנגדת לעסוק בהם, מה גם שיש כוחות מחוץ למפלגתנו שעושות את זה טוב. אני לא מתחרה בשולה אלוני כמניפת דגל זכויות האזרח, אבל אני כן מתחרה בה בנושא המדיני ואני בתחרותית לה. אני חושבת שזה התחום שבו גדלתי, הוקפתי בו ולמדתי אותו מקרוב, וזה לא צריך להיות נגרי. פחות צפוף לנשים בתחום העיסוק המדיני".

– 30 שנה את זוכה לבמות ציבוריות ואת הפעם הראשונה שאת רוצה להיות בעצמך בכנסת. מדוע הפעם זה כל כך חשוב לך?

„יש קודם הסיפור האישי, שעשוי להישמע מוזר למי שמאמינה בשוויון מוחלט בין המינים. למשל, ב־10 השנים הראשונות של הילדים שלי לא כתבתי, כי ראיתי בנושא האימהות וכבר החינוכי של אימהות גם ייעוד וגם כיף. הוויתור היה מרצון. אני יושבת בית בטבעי, וגם זה פינוק של אנשים שכותבים. אפשר לצבור את מידת ההשפעה הגדולה ולהספיק באותו זמן גם את הספונג'ה וגם את השניצלים וגם את הבקבוק לתינוק וגם להיות רעיה פול־טיים. היה לי שיקול נוסף, ביני לביני, שאולי נשמע היום תמוה: רב, בעלי, היה רוב השנים בצבא בתפקידים שהייתי מגדירה אותם פוליטיים־בצבא. בעשר שנים אלה, כשהיה מנוע מהזדהות פוליטית, חשבתי שלא אוכל להביא את עצמי לפתיחות מלאה, גם בגלל הדיבורים החסויים שהוא עסק בהם. כל זמן שאבא היה בחיים הייתי מיוצגת, במעט בכל הסיבובים שלו, ולא חשתי צורך במעורבות אישית. בבחירות הקודמות כבר היה לי מקום ברשימת המערך, לא ריאלי, אבל מכובד בהתחשב בכך שכאשר מפ"ם עזבה, קודמתי בכמה מקומות.

בשנה האחרונה קרו כמה דברים ששינו את גישתי. קודם כל עניין הגיל שלי. אני חושבת שצריך לחדש ולרענן את רשימתנו, ואם אגיש מועמדות כאשר אהיה בת 58, זה יהיה מגוחך. כל עוד אני לא מחליפה קידומת עד הבחירות, אני דור המשך אופייני, ובני גילי ב,חוזרות' הם קבוצה יפה ומכובדת מאוד וחשובה בתוך המפלגה. אצלנו היא לא על המפה בצורה שהיא צריכה להיות. אני לא אוכל לומר אותם דברים בעוד ארבע שנים, ודאי לא בעוד שמונה שנים. עכשיו זה הזמן המתאים, אחר־כך אני נכנסת לסנהדרין או לבית־הלורדים. אני חושבת שאסור לנו בשום אופן לאבד את הבחירות האלה ועלינו לעבוד על רשימה שתהיה אלקטוראלית לא במובן הקישוטי אלא שתוכל להזיז אנשים מעמדה א' לב'. אני לא אוכל לבוא אל עצמי בעוד ארבע שנים, אחרי שהכל כבר ייחתם, ולהגיד למה לא היית שם כשנתרצו ההכרעות החשובות".

הקול קול נלי

מאת עליזה ולך

אילו היתה נלי כרכבי מוסלמית, הרשימה הזאת היתה מיותרת. מקומה בכנסת ה־12 היה מובטח. אילו שריינה מפלגת העבודה את המקום ה־35 למוסלמי, גם אז הרשימה הזאת היתה מיותרת, שכן מקומה במסגרת השריון לחברות היה מובטח לה. ה„שיטמיך" התקשורתי נחוץ לנלי רק מסיבה אחת: כדי להרגיע. לא אותה ואת תומכיה המושבעים, אלא את המועמד המוסלמי, החש מאויים ממועמדותה, ואת חבריו במרכז מפלגת העבודה, שאותם הצליח להדביק בחששותיו. מעולם לא נדרש נכס „להתגונן" כפי שנדרשת נלי. הפוליטיקה הישראלית עדיין לא התנסתה בתופעה האי־נורמאלית של מועמד שיכול היה לגרוף את כל הקופה, בסופרמרקט המפלגתי ובהיפרשוק הציבורי, ומתייחסים אליו כאל מיטרד.

נלי כרכבי מתמודדת על מקום ברשימת „העבודה" לכנסת כחברה, ויתרונה הבולט על כל אחת מהמתחרות האחרות הוא שהיא מביאה קולות, נסו, למפלגת העבודה. מועמדותה לרשימה לכנסת היא כשלעצמה בשורה גדולה מעצם הראשוניות, אך מעבר למה שיכול להיראות כגימיק היא נציגה של ציבור בוחרים גדול, שיכיר תודה פוליטית למפלגת העבודה. אם נודדת שנתם של חברי מרכז המפלגה מדאגה מנין יבואו לה קולות נוספים על המאגר שאותו מיצתה, נלי כרכבי היא ה„ואליום" בשבילם.

יש במפלגת העבודה הרוטנים על ייצוג־היתר לערבים ברשימה לכנסת, אם תיכלל בה גם מועמדת ערביה, נוסף על המועמד המוסלמי ועל המועמד הדרוזי. טוב יעשו הללו אם ילמדו ממפלגות השמאל, שאינן מסתפקות בעמדות אטראקטיביות שלהן לציבור הערבי בימים אלה, אלא מציבות מועמד ערבי בין שלושת המועמדים הראשונים או בין ששת המועמדים הראשונים. מפלגת העבודה, החותרת ליותר מ־40 מאנדטים, לא עושה טובה לציבור הערבי כשהיא מציבה ברשימתה שני מועמדים ערבים משוריינים. הציבור הערבי יעשה לה טובה אם יצביע בעדה על אף הייצוג הזעום. נלי כרכבי היא איפוא לא מועמד אחד יותר מדי.

נלי כרכבי, שתביא קולות מהמיגזר הערבי, צריכה לקבל קולות מהמיגזר היהודי. כדי להתרשם מאופן הפניה אל חברי המרכז העדפתי להתלוות אליה לאחת הפגישות עם קבוצה של חברי מרכז – באחת ממועצות הפועלים – במקום לראיין אותה. אותי היא שיכנעה שהיא מועמדת ראויה. להלן המונולוג שלה:

„אני בסך־הכול כ־30 שנה בשטח. התחלתי בשנת 1959, בתקופה שיציאת נשים ערביות לעבודה וללימודים היתה מאוד לא מקובלת. כאשר שואלים אותי איך אני מרגישה בתור מועמדת ראשונה במיגזר הערבי, קשה לי להגיד שאני מרגישה משהו מיוחד, כי אני רגילה להיות ראשונה. הייתי ראשונה כשהסתובבתי בשטח במטרה להוציא נשים מהבתים ולשכנע את הבעלים ואת הגברים. הייתי בין הראשונות שיצאו ללמוד באוניברסיטה העברית בירושלים בשנות ה־50, בתקופה שנשים גמרו בקושי בית־ספר עממי. הייתי הראשונה לייצג את החברות הערביות במזכירות נעמת. הייתי הראשונה במיגזר הערבי שניהלה מחלקה, אפילו לפני שהיה חבר ערבי מנהל מחלקה. הייתי גם הראשונה שעמדה בראש ועדה של קופת־חולים לענייני ערבים ודרוזים. כלומר, אני רגילה להיות ראשונה.

„אני רוצה לציין שאף שעיקר הפעילות שלי הוא בנעמת, אני פעילה לא רק בנעמת. מאז שהתחלתי לפעול אני פעילה גם בהסתדרות והייתי שותפה לכל המאבקים שלה. בשטח שלי אני מוכרת כנציגת נעמת, ההסתדרות, קופת־חולים והמפלגה. הייתי בין הראשונים שהזדהו עם מפלגת העבודה כאשר הזדהות כזאת היתה די לא מקובלת בקרב החברות הערביות, ובכמה מערכות בחירות עמדתי גם בראש המטה של החברות במיגזר הערבי.

„אני לא יודעת אם אתם יודעים, שההחלטה שלי להתמודד גמלה מאוחר מאוד, בערב שלפני היום האחרון להגשת המועמדויות. לא מפני שלא חשבתי על כך לפני כן, אלא שקיוויתי בכל־זאת לראות חבר נוצרי. אין זה סוד שכבר כמה שנים הנוצרים לא מיוצגים בכנסת וגם להם מגיע להיות בתמונה. פנו אלי מהמפלגה, מנעמת וגם מהחברים שלי. ההחלטה שאתמודד על מקום ברשימה התקבלה בערב האחרון שלפני הגשת המועמדויות, בפורום של חברים נוצרים, שאני הייתי החברה היחידה בו. ישבנו עד שעת לילה מאוחרת, וחשבנו בקול רם מה עלינו לעשות כדי שנביא מאקסימום של קולות למפלגת העבודה וגם נהיה מיוצגים ויהיה לנו משהו לצאת אתו לרחוב הערבי בכלל ולרחוב הנוצרי בפרט. הוחלט שאני ארוץ.

„אני מאמינה בחיים המשותפים, אני מאמינה בדו־קיום. דווקא בתקופה הזאת, כאשר הקיצוניות בשני הצדדים חוגגת, צריך לחזק את המתונים, את אלה המאמינים בחיים המשותפים. יש לשתף פעולה כדי שיהיו לנו חיים טובים יותר מאלה שיש לנו עכשיו. כשהחלטתי להתמודד לא התכוונתי לתפוס מקום של חבר. רציתי להיות אחת מהחברות המתמודדות. תמיד דחפתי אחרים ותמיד עזרתי, וכיוון שאני אדם מציאותי, חששתי מפני מה שיגידו החברות היהודיות, שאני באה לתפוס את מקומן. לשמחתי הרבה, לפחות על־פי מה שאני מרגישה – אף שאני בטוחה שיש גם לא מעט חברות יהודיות שלא מרגישות נוח כל־כך מזה שאני באה לתפוס את מקומן – החברות עוזרות לי. אני פונה אליכם ומבקשת שתתמכו בי, כדי שאהיה תוספת ולא 'במקום', כי המערכה היא קשה, והמערכה שלנו, הערבים, תתחולל אחרי הרכבת הרשימה. המערכה היתה תמיד קשה, אבל הפעם היא הרבה יותר קשה בגלל כל מה שקורה ומפני שהפעם החשש הוא לא רק שהערבים יילכו לשמאל, אלא יש מתחרה נוספת, הליכוד. אני פונה אליכם: אני לא רק נלי שאתם רואים כאן אלא אני נלי של כל המיגזר הערבי, ואני מזהירה מפני אכזבה. אני רוצה שיהיה ברור שאני לא אהיה במקום חבר".

הכנסת זקוקה גם לפמיניסטים

מאת אריאלה דאור

ד"ר ניצה שפירא ליבאי, עורכת־דין, ילידת הארץ, אם לבן המשרת בצבא ולבת תלמידת תיכון, המוכרת מפעילותה כיועצת ראש הממשלה למעמד האשה, רוצה להיות חברת כנסת והיא מתמודדת על מקום ברשימת המועמדים של מפלגת העבודה.

בשיחה איתה היא שקטה ומאופקת, שוקלת כל מלה. יש לה דעות מגובשות בנושאים שונים, לא רק אלה הקשורים במעמד האשה. זה שנים היא עוסקת ביחסים בין־לאומיים ובמשפט בין־לאומי. את העיסוק בנושאים אלה החלה עוד כשהיתה סטודנטית למשפטים באוניברסיטה העברית בירושלים. נושא עבודת הדוקטורט שלה, שעשתה בארה"ב (1965־1968), הוא „פיתוח נהרות בין־לאומיים והסדרת התחרות בין מדינות־חוף". בעבודה זו היא מציעה מערכת שלמה של בוררויות בין־לאומיות לפתרון בעיות חלוקת מי נהרות העוברים בכמה מדינות.

הגישה שרכשה לה בעת לימודיה בארה"ב – שהחוק הוא גם כלי במאבקים חברתיים ויכול ליישב התנגשויות בין מערכות בעלות אינטרסים נוגדים – חוללה מפנה בקאריירה שלה. כשחזרה לארץ חיפשה עבודה שתוכל לתת ביטוי להיבט הרחב יותר של החוק. אפשרות כזו ניתנה לה באוניברסיטת תל־אביב (1970) – במשך חמש שנים היתה עורכת־משנה של השנתון הישראלי לזכויות האדם. בשנה הראשונה לעבודתה אירגנה כינוס בין־לאומי על שני נושאים: זכויות אדם בשטחים כבושים; זכויות מיעוטים לאומיים. על רקע זה אפשר להבין את רגישותה לכל הנעשה בשטחים ואת בקיאותה בזכויות התושבים שם.

„הבטחון, הבעיה המרכזית בחיינו, לא יושג על־ידי שליטה בעם אחר", היא אומרת. „יש למצוא בדחיפות פתרון מדיני. האינטרס של ישראל כיום הוא לפתוח בתהליך של משא־ומתן: משא־ומתן עם האוייב", היא מדגישה. „האוייב שלנו הוא מדינות העימות וגם העם הפלשתינאי".

על הטענה כי רבים אינם מכירים כלל בקיומו של העם הפלשתינאי, יש בפיה תשובה חד־משמעית: „ישראל חתומה על שתי האמנות הבין־לאומיות בדבר זכויות האדם. עלינו לפעול על־פיהן, כי הן אינן רק ביטוי של נורמה משפטית, אלא של מציאות חיים בין־לאומית. יהיה זה מצער אם דווקא אנחנו נתעלם מאמנות אלה, כי הרי הן נכתבו לאחר מלחמת העולם השניה, ואת כתיבתן הנחתה השואה שפקדה את העם היהודי. העולם כולו הכיר בזכות להגדרה עצמית של עמים. זו זכות יסוד, המופיעה בסעיף הראשון של שתי האמנות הבין־לאומיות האלה".

שפירא־ליבאי מאמינה אמונה עזה בכוחם של אמנות והסכמים בין־לאומיים. כששואלים אותה: נניח שנכבד את הזכות להגדרה עצמית, עם מי בדיוק נשוחח? מי יהיו הנציגים למשא־ומתן? היא משיבה: „העם מחליט מי הנציגים שלו. איננו יכולים להכתיב נציגות: הנציגים יהיו אלו המוכרים כמנהיגים. האינטרס שלנו הוא לא לשלוט בעם זר, לא להיות כובש ולא להגיע למצב של שחיקה ערכית ומוסרית. כל עוד נמשך הכיבוש, אי־אפשר להימנע מהשחיתה, הנובעת מעצם השליטה על עם אחר. אין כיבוש נאור, אין כיבוש המקובל על הנשלטים. אם רוצים שלהסכם תהיה משמעות, יש לדאוג שלבני־השיח שלנו תהיה מנהיגות המקובלת עליהם, היכולה לשלוט. רק מנהיגות כזו תוכל לכפות קיום הסכמים".

שפירא־ליבאי מאמינה, שעל ישראל להיות חלק מהקהילה הבין־לאומית הנאורה. היא הצטרפה לסניף „אמנסטי" בישראל ועומדת כיום בראשו. היא ערה לכך שבישראל יש דימוי שלילי לארגון זה ויש הרואים בו גוף עויין. לדעתה, זו טעות. „ראשית, אמנסטי היא הארגון ההומאניטרי הוולונטארי הגדול ביותר בעולם; הוא נאבק על חופש הדעה, על חופש הביטוי הפוליטי ועל הליכי משפט הוגן ולא יתכן שישראל לא תהיה שותפה לכך. שנית, מי שמשתתף בארגון יכול גם להשפיע על החלטותיו".

לדוגמה היא מביאה שתי החלטות שהתקבלו לאחר שנבחרה לראש הסניף הישראלי: ההחלטה כי אדם לא ייחשב אסיר מצפון אם השתמש באלימות או הטיף לאלימות, מה שהוציא מכלל אסירי המצפון את חברי אש"ף ותומכיו; וההחלטה ש„אמנסטי" יתייחס בטרמינולוגיה אחידה לארגונים ולמדינות, מה שאיפשר לבחון את פעילות אש"ף ולגנותה במידת הצורך, אף שמדובר בארגון ולא במדינה.

שפירא־ליבאי אינה נרתעת מנושאים לא־פופולאריים, כפי שלא נרתעה מלעמוד בראש סניף „אמנסטי". עוד בתחילת שנות השבעים הכריזה „אני פמיניסטית". הכינוי „פמיניסטית" היה אז עדיין כינוי גנאי. „פתחתי את המילון ומצאתי, כי המושג פמיניזם פירושו שוויון בין המינים, ואני בעד שוויון. הדימוי השלילי של הפמיניזם, השמצה וההגחכה שלה, הציבו קשיים בדרך להכרה בכך, שהמאבק הוא מאבק אמיתי לצדק חברתי. היה צורך להיאבק כדי להינתק מדימויים שמעולם גם לא היו רלוואנטיים בארץ".

אחד המאבקים הפמיניסטיים הראשונים שבו השתתפה היה בנושא ההפלות. המאבק על זכות האשה לבצע הפלה. שפירא־ליבאי דרשה שהמגבלות היחידות יוטלו על תנאי ההפלה: שהיא תיעשה בהתייעצות עם רופא ובמקום מאושר, מבחינת התנאים הבריאותיים.

ניצה שפירא־ליבאי „עלתה על המפה" כאשר התמנתה ליועצת ראש הממשלה למעמד האשה. משרה זו היא כל מה שנשאר מהצעת „ועדת נמיר למעמד האשה" (1978) להקים רשות ממלכתית לטיפול בנושא. היא כיהנה בתפקיד כשבע שנים, עד דצמבר 1987. בעקבות הסכמי הרוטציה נאלצה לעזוב את התפקיד.

„כאשר באה אלי פרופסור ידין ובקשה שאקבל עלי את התפקיד, עדיין לא הוגדרו תחומיו. היה צורך לעצב את התפקיד, לקבוע סמכויות ונוהלי עבודה. מלכתחילה עמדתי על כך,

ניצה שפירא־ליבאי

שהנושא יוגדר כ„מעמד האשה" ולא כ„ענייני נשים". רציתי שיידעו שמדובר בשוויון זכויות בין גבר ואשה. מעמד האשה נגזר מעצם היותה חברה שוות זכויות בחברה האנושית. היא אינה מקרה סעד ואינה טעונת טיפוח. אין להגן על האשה באשר היא אשה. בראש ובראשונה היא אדם. מטרתי היתה לפתח בהדרגה כלים יעילים לקדם את מעמד האשה בישראל. פעלתי למיסוד הכלים הללו. בין היתר פעלתי כדי לאייש ועדות קבלה וועדות מכרזים גם בנשים, דבר שעוגן בתקשי"ר".

„הלחץ לשינוי מעמד האשה צריך לבוא מהנשים עצמן, לכן פעלתי ליצירת רשת של נשים שתהיינה סוכני שינוי בסביבה שלהן. בתחילה היו כלולות ברשת נשים ממשרדי הממשלה, אחר־כך היא התרחבה, נכנסו אליה נשים מרשויות מקומיות ומהחברות ציבוריות, ועכשיו מתארגנות קבוצות נוספות".

„כמה מאבקים למען מעמד שווה לאשה נשאו פרי לאחרונה. בוטל איסור עבודת לילה, שונתה ההוראה בדבר גיל פרישה והוא הושווה לגיל הפרישה של גברים והתקבל חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה".

– האין זה מייאש, שכל מאבק נגד קיפוח, כל מאבק על זכויות בסיסיות של נשים, נמשך שנים וההצלחות הן חלקיות בלבד?

„אני לא מתייאשת. דרוש זמן כדי לשנות דברים. כשהזכרתי בפעם הראשונה את נושא ההטרדה המינית בעבודה, גיחכו. לאחר שהסקר שהזמנתי הוכיח שזו אכן בעיה קשה, קיבל הנושא לגיטימציה. כשכיהנתי כיועצת הגשתי תזכיר לראש הממשלה ובו פירטתי את המצב המשפטי בישראל. הגשתי המלצות, הצעות, אולם מעמדי איפשר לי רק להציע, לא היתה לי סמכות להגיש הצעת חוק. הממשלה חייבת לדבר בקול אחד, ואפשרויותיה של היועצת ליזום ולהביע דעה מוגבלות. כחברת כנסת, לעומת זאת, אוכל לפתח יוזמות ואוכל להרחיב את הפעולה לתחומים נוספים.

„ראשית, יש לגשר על הפערים בין נשים וגברים. הכרזת שוויון ואפילו עקרונות שוויון בלבד, תביא לכל היותר לשינויים מועטים. הם פשוט עשויים לשמר את הסטטוס קוו. הנסיון בעולם מלמד שיש להתוות תכניות מיוחדות כדי להביא נשים לסף הזדמנות שווה. יש לתת תמריץ לשינוי הסטטוס קוו.

יש גם אפליה מסוג אחר: זו של התייחסות שווה לנמצאים במצב לא שווה. זו אפליה מוסווית, שקשה מאוד להילחם בה. מבחן השוויון צריך להיות ענייני. אסור להפלות מטעמי מין, אולם הבחנה שהיא מכין העניין אינה אפליה".

– בהצעת חוק שוויון האיש והאשה שיזמת בתפקידך כיועצת, נכלל הסעיף שאין בחוק יסוד זה לפגוע בדיני איסור והיתר לנישואין וגירושין. האינך חושבת שהדבר גורע מאוד מחשיבותו?

„הבעיה של נישואין וגירושין אינה רק בעיה של מעמד האשה. זו שאלה עקרונית של הפרדת הדת מהמדינה. גם גברים נפגעים מהדין הדתי. נכון שהנשים יותר פגיעות אבל הבעיה יותר רחבה. אני חושבת שיש להתמקד את המאבק בקידום מעמד האשה. זה מאבק קשה בפני עצמו, בלי לצרף לו מלחמות אחרות. אפשר לתקוף נושאים רבים בתחום המעמד האישי, להוציא נישואים וגירושים בתחום הכלכלי ובתחום הפלילי. יש לפעול לשינוי חוק יחסי ממון בין בני זוג. מכל מקום אין לכרוך את חלוקת הרכוש עם מתן גט רבני".

„תחום אחר שאינו קשור בדת ומדינה ושיש הרבה מה לעשות בו והוא מהותי להשגת הזדמנות שווה הוא יום לימודים ארוך, וזה ודאי שאינו צריך לעורר התנגדות המחנה הדתי. רשת של מוסדות חינוך, מפעוטונים ועד לבית־ספר עם יום לימודים ארוך, הם תנאי הכרחי להשגת הזדמנות שווה לנשים".

„מרחב הפעולה לשינוי מצב הנשים משתרע על תחומים רבים של התייחסות חברתית. כדי להעביר חוקים, לזרז תהליכים ולשנות את המצב הקיים צריך להיות שייך לגוף הקובע, צריך להיות חבר כנסת".

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד־כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 חשבון פשוט (ז') מספרים שליליים (כ).
08.40 ראשית הקריאה: בלי סודות, ביניים חולם.
09.00 אנגלית (ה').
09.20 חשבון: אומדן ועיגול (בתרגום לעברית).
10.10 אנגלית (ז').
10.30 רחוב סומסום: „מורה לכינור".
11.00 צרפתית (על יסודי).
11.15 חשבון (ה') הכל בגלל אפרו קטן.
11.30 ארץ מולדת: תצלצל שפתנו כפעמון הכסף (כ).
12.00 גיאוגרפיה (ד־ט) נהר הקולורדו.
12.25 ספרות (על יסודי) מתנות חכמי קדם.
13.00 מוסיקה ע"י העשרה: האופרה עם הגרי בטלר.
13.30 מדעי הטבע: זאבים.
14.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 סרט קולנוע: „הנס כריסטיאן אנדרסן", אגדה מוסיקלית על חייו של מספר הסיפורים הדני הנס כריסטיאן אנדרסן. את דמותו מגלם דני קיי שאימץ כשוליה נער בשם פטר, שאותו הוא מלמד את רזי מקצוע הסנדלרות. פטר נלווה אליו למסעו בקופנהגן, „המטיף לו מוסרי" כשהוא מתאהב ברקדנית נשואה.
15.55 פרפר נחמד „פעמונים".
16.20 עיר הזהב הנסתרת (פרק 8) הספינה הספרדית של גומז תוקפת את ה„סולאריס", המונעת ע"י השמש, ושעל סיפונה נמצאת החבורה. הם ניצולים בזכות המתקן המיוחד שמלה טאו בספינה ומגיעים ליבשת החדשה.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 זבו לחדשות.
17.55 המרובעים – שם הפרק: „חג המולד" (חלק א') החבורה מארגנים מסיבות לכבוד חג המולד. פאטי ולורן מחליטות לחגוג גם הן. אבל פאטי מקבלת הזמנה מאביה לבלות את החג אתו (עברי־ערבי).
18.20 קטנטן.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 המוזיאון הגדול בעולם (פרק ז'): צפון אירופה – ואן אייק ודירר (ערבי־עברי).
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 1 יותר מדי.
20.30 כלבוטק.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.40 מבט שני.
22.20 שלי ורק שלי (פרק שביעי): אולי עבר לגור בדירה פרטית, והוא עסוק בכתיבת ספר. קן מפנה עורך להצעת מעצות שיר מציעה לו, והוא שב אל אן לשקם את יחסיהם. וו מבקרת את אולי ומתוודה על חולשותיה. אן, אולי וקן חשים לבית החולים: – שעת הלידה של וו הגיעה (עברי־ערבי).
23.10 מסך אישי – האורחת הערב: נחמה ליבשיץ.
23.50 פסוקו של מקום; מבט אל עין־גדי. חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 „קימובה – האריה הלבן".
19.00 „הפארק הלאומי של קורסיקה" – סרט טבע תיעודי. סרטם של פיליפ סגסיני וז'אן פייר גאמן על קורסיקה. הסרט משופע בצילומים מרהיבים ביופים מארץ רבת ניגודים זו, שבה נוף הררי סמוך לחוף הים.
19.50 „שירי הרוח הגדולה" – סרט תיעודי קצר. שירי הרוח הגדולה הם שירים העוברים בשבטים האינדיאניים מדור לדור, מאב לבן. השירים מספרים את סיפור בריאת העולם על־פי המסורת האינדיאנית.
20.00 „60, 70, 80 – להיטי זהב" – אלוויס פרסלי בקונצרט. „המלך" – אלוויס פרסלי פותח את הסדרה החדשה של ערוץ 2 העוסקת במוסיקת שנות ה־60, 70, 80. בתכנית קונצרט פומבי מוקלט שערך אלויס בשנת 1968 לאחר העדרות ממושכת מן הבמה. הוא מופיע יחד עם ארבעת הנגנים, איתם החל את דרכו המוסיקלית ומבצע את היפים שבלהיטיו. בין השירים שיושמעו בתכנית: „האם את בודדה הלילה", „רק לילה אחד איתך" ועוד.
21.00 „אריק סלואן" – סרט תיעודי. אריק סלואן הוא צייר וסופר אמריקאי בן 80. סלואן פרסם ספרים רבים על המורשת האמריקאית. בציוריו מופיעים המתיישבים הראשונים כענקים חוזרי אידיאולוגיה.
21.30 „אוסף להיטים חדשים" של מייקל ג'קסון, לאונרד כהן, ברוס ספרינגסטין וסטינג.

מזרח תיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 התעמלות; 15.00 האור הלולייני (סידרה); 15.30 הבית המעופף (מצויר) 16.00 שוכני הסלעים (תכנית לילדים); 16.30 סרט „הנסיכה הקטנה" עם שירלי טמפל; 18.00 נסיעה בחלל (דמיוני); 19.00 חדשות ערבית; 19.30 חדשות אנגלית; 20.00 צוות לעניין (פעולה); 21.00 מקגייור (סוכן חשאי); 22.00 זאב מעופף (פעולה); 23.00 מועדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים (ער' 1); 16.40 רחוב סומסום (בערבית, ער' 1); 18.00 אות ומספר (סידרה בצרפתית); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 20.30 אני נשואה ללורה (קומדיה אמריקאית); 21.10 חיכון צלם (דוקומנטרי על פעלולים בעת הסרטת סרטים); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 רצח במשיכת קולמוס (סידרת מתח אמריקאית); 23.10 עשיר ועני (סידרה אמריקאית).

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – ויואלדי: קונצ'רטו גרוסו בסי מינור, אופ. 10 מס. 3; בליס: פתיחה ברה מינור; בוקריני: קונצ'רטו בסי במול מז'ור לצ'לו ותז'; בטהובן: הפתיחה „חנוכת הבית"; ברהמס: 4 שירים רציניים אופ. 121; שומאן: רביעייה בלה מינור לכלי קשת, אופ. 41 מס. 1; מנדלסון: דפי אלבום אופ. 117; שוברט: 2 שירים: „הכל יכול", „אל היורד".
09.00 קונצרט בוקר – סן סנס: קבטינה לטרומבון ופסנתר; דביסי: אימאז' לתזמורת; דבוז'ק: קונצ'רטו בסי מינור לצ'לו ותז'; צ'ייקובסקי: סוויטה מס. 3 בסול מז'ור, לתז'; סיבליוס: „האהבה" פואמה סימפונית; ורדינה שלונסקי: „חודיה" קנטטה למקהלה ותזמורת.
11.57 פינת השיר – משירי משה לייב הלפרין.
12.00 מן הסריסה – לולי־סונטה, סופרן, יגאל סונת, כנור, יונתן זק, פסנתר – מוצרט: אריה לסופרן ק. 108; סונטה לכנור ופסנתר ק. 454; שלושה שירים; סונטה לכנור ופסנתר ק. 304; אריה מתוך האופרה „איל רה פסטורה".
13.05 בהאזנה נינוחה – שוברט: סונטה בלה מז'ור לכנור ופסנתר ד. 574; דבוז'ק: סרנדה לכלי קשת אופ. 74; ליסט: ולס מפיסטו; סן־סאנס: קונצ'רטו לצ'לו ותז' בלה מינור, אופ. 33.
15.00 מוסיקה צעירה.
16.00 אנטנותא (ש.ח.) צליל שכן: עיבודים של קטעים מאת: סאטי, ברטוק, פרוקופייב, קופלנד רקוראה; שוברט: 4 אימפרומפטו, אופ. 90 (ש. ספירא).
17.30 קולות – לוקה מרנציו (ה„הליארד אנסמבל").
18.00 אולפן פתוח – התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור (בשידור ישיר) מנצח, סטיבן סלואן; סולן, דניאל מורסלי – מוצרט: חגאנגה נייגה בכאואר, (1988) רחמנינוב: קונצ'רטו מס. 2, לפסנתר ותזמורת; בטהובן: סימפוניה מס. 7.
20.05 אינטרלוד.
20.30 קונצרט מתקליטים חדשים.
22.30 ג'ז קלאסי.
23.00 מחזורי יצירות – קונצ'רטי גרוסי של קורלי וויואלדי.

רשת א'

11.05 ירוק ירוק, מבחר שירים עבריים.
15.30 האוניברסיטה המשודרת. „מבוא למוסיקה ולדרכי האזנה" והפעם: „המדריגל".
16.05 מועדון שעון הזהב – מעלמס של האדם המבוגר.
17.10 צבעי הקשת – והפעם: „שלום ממזרח אירופה".
22.05 שנינו יחד וכל אחד לחוד והפעם: „קו פתוח".

רשת ב'

18.06 אצבע על הדופק – ענייני בריאות ורפואה.
19.35 שירים עבריים.
20.05 פרקי חזנות „בבקשתך", מזמור שיר.
22.05 שוטסות.

00.15 להאזין בחלום, שירים לסיומו של יום.

רשת ג'

18.06 מקום בצמרת, מצעד הפזמונים הישראליים.
21.05 אדום עתיק, שירים שלא כס לוחם.
23.05 פניני ג'ז.

גלי צה"ל

13.55 40 לאחור, סיפור היום בהפירה.
16.05 פסטיבל ישראל 88, מוסף יומי מיוחד.
16.15 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות.

צה"ל 1

19.05 ספרא וסייפא – לענייני ספרות צבאית (ש.ת.).
19.50 פינה חמה ללביב.
20.05 מכבי הערב, אריק לביא.
21.30 אוניברסיטה משודרת – מבוא לתולדות המתמטיקה (חלק ב') אלגברה ואסטרונומיה.
23.55 שיחות חצות – עם המשפטנית ד"ר יהודית חיבור.

צה"ל 2

19.05 שליפה מהמותן.
20.05 צר – 8.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הגיז הזה.

סרטים

■ תל־אביב

אסתר: בלש צמוד 9.45, 7.30, 5
אורלי: מוכת ירח 9.30, 7.30, 5.00
בית ליסין: בית הוחות 23.15
בית־הלל: חיזור גורלי 9.30, 7.15, 4.30
גורדון: יופיו של המוסא 9.45, 7.30, 5.00
גת: שאלה של שפיות 9.45, 7.30, 5.00
דיזנגוף 1: סמי ורוזי עושים את זה 9.30, 7.30, 5.00, 1.30, 11.00
דיזנגוף 2: מאנון 9.50, 5.00, 1.30, 11.00 ז'אן דה פלורט 7.30
דיזנגוף 3: להתראות ילדים 7.30, 5.00, 1.30, 11.00 תקוה ותהילה 9.50
דקל: משודרים חדשות 9.45, 7.00
הייב'אוף: רב מכר 10.00, 8.00 סקס 12.00
הוד: נשואה לשניים 9.30, 7.15
הקולנוע (בית ציורי אמריקאי) גברת מס הכנסה 9.45, 7.30, 5.00
חן 1: וול סטריט 9.50, 7.25, 4.50
חן 2: פעמיים אשתי 9.55, 7.30, 5.00
חן 3: הקיסר האחרון 9.30, 6.30, 3.30, 12.30
חן 4: מעקב צמוד 9.50, 7.30, 5.00, 2, 11
חן 5: זר שומר עלי 9.55, 7.30, 5, 2, 11
לב 1: חופשה בכפר 10.00, 7.40, 5, 2
לב 2: אהבנו כל כך 9.50, 7.25, 5, 2
לב 3: החבר של החברה שלי 10.00, 7.50, 5, 2.00
לב 4: הכבוד הנסתר 9.45, 7.15, 4.45, 2
לימור: פסיכיאטר ליום אחד 9.30, 7.30, 5
מוזיאון: סגור לרגל שיפוצים
התיקייה הישראלית, בימה:
מלון הוד הכיכר 22.00
מקסים: השוד 9.30, 7.30, 5.00
פאר (לשעבר אלנבי): [illegible] 9.30, 7.00
מיילת 1: שם המשחק 9.30, 7.15, 5.00
מיילת 2: עדות במבחן 9.30, 7.00, 5.00
מיילת 3: הנה כבש 9.15, 6.15
כוואקן: עיניים שחורות 9.30, 7.00, 4.30
פאר: בשם העם 9.30, 7.30, 5.00
פריז: לילדי א"צ 9.30, 7.15, 4, 2, 12
23.30 מתמשת את צר נדבר
צפון: תשוקות באפריקה 9.45, 7.30
שחף: זרוק אותה מהרכבת 9.30, 7.30, 5.00
תכלת – רפואנאבים: העולם לפי גארפ 9.30, 7.00
תכלית: כוח קל־משקל 9.45, 7.30, 5.00
תל־אביב: בלא מתאבדים 9.30, 7.30, 5.00
הסינמטק: 7.30 יומנה של ימינצ'יק 9.45 ידיים מעל העיר

■ ירושלים

אדיסון: נשואה לשניים 9.15, 7.15, 4.30
אורנע: שאלה של שפיות עם ברברה סטרייסנד 9.15, 7.00, 4.30
אוריון 1: פסיכיאטר ליום אחד 9.00, 7.00, 4.30
אור 2: הקיסר האחרון 8.45, 5.45
אור 3: עדות במבחן 9.15, 7.15, 4.30
אור 4: מעקב צמוד 9.00, 7.00, 4.30
אבא וד מבטר 11.30
אור 5: אימפריית השמש 8.45, 5.45
23.30 לוחם עם כבוד
בית אגרון: 4.00 הקסם מארץ עוץ
5.45 הנסיך הקטן
7.45 שבלול
8.45 סרח
10.15 לא יכולה בלי זה
24.00 נערות עבודה
אורגיל: וול סטריט 9.15, 6.50, 4.30
בנורה: שם המשחק 9.15, 7.15, 4.30
סימשל: מוכת ירח 9.15, 7.15
סמדר: עסקי משפחה 9.30, 7.30
עדן: זרוק אותה מהרכבת 9.15, 7.15, 4.30
רון: משודרים חדשות 9.15, 6.45, 4.15
תיאטרון ירושלים: להתראות ילדים 9.30
אימפריה: אשת מס הכנסה 9.30, 7.15, 5

■ חיפה

אורה: תשוקות מאפריקה 9.15, 7, 4.30
אורלי: חופשה בכפר 9.15, 7.00
אמפיתיאטרון: סגור
ארמון: סגור
חן: פעמיים אשתי 9.15, 7
עצמון 1: זרוק אותה מהרכבת 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 2: מוכת ירח 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 3: פסיכיאטר ליום אחד 9.15, 7.00, 4.30
פאר: וול סטריט 9.15, 6.50, 4.30
קדר־אור: בשם העם 9.15, 7.00, 5
רון: נשואה לשניים 9.15, 7.00, 4.30
שביט: יופיו של המוסא 9.00, 7.00
רב גת 1: משודרים חדשות 9.15, 6.45, 4.15
רב גת 2: עיניים שחורות 9.15, 7.00, 4.30
רב אור 1: הקיסר האחרון 8.15, 5.00
רב אור 2: שאלה של שפיות 9.15, 7, 4.30
רב אור 3: זר שומר עלי 9.15, 7, 4.30

■ קריות חיפה

כפיר: וול סטריט 9.30, 7.15
סביון: שוחרות בגדול 9.15
אורות: הנה כבש 9.30, 6.30
בית העם: בראדוק 9.30, 7.15
היכל: חיזור גורלי 9.30, 7.15
ציון: מוכת ירח 9.30, 7.15

■ אשדוד

גבעון: חיזור גורלי 9.30, 7.30
אשדוד: וול סטריט 9.30, 7.30

■ אשקלון

אסתר: חיזור גורלי 9.30, 7.30
כנרת: יופיו של המוסא 9.30, 7.30
רחל: מאנון 9.30, 7.30

■ באר־שבע

קרן: חיזור גורלי 9.30, 7.15, 5.00

■ הרצליה ■ רמת השרון

היכל: סגור
מלון דניאל אודיטוריום: סמי ורוזי עושים את זה 9.30, 7.15
כוכב: 4.15 במבי, עבודה בעיניים 9.35, 7.00, 4.15

■ עפולה

כמיתורק: 9.00 לקנות אהבה

■ חולון ■ בת־ים

אורנים: אימפריית השמש 9.30, 7.00
ארמון: המאבק לבגרות 9.30, 7.30
מגדל: וול סטריט 9.30, 7.30
עצמאות: בראדוק 9.30, 7.30, 5.00
ספיר: עדות במבחן 9.30, 7.15, 5.00
רינה: מוכת ירח 9.30, 7.15

■ חדרה

חדרה: מאנון 9.30, 7

■ כפר־סבא ■ רעננה

עתל: מאנון 9.30, 7.15
חן: תל־אביב לוס אנג'לס 9.15, 7.15
אורות: סגור

■ לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
בת יון: ריקוד מושחת 9.15, 7.15
אורן: בראדוק 9.30, 7.30

■ נהריה ■ עכו

הוד: שאלה של שפיות 9.15, 7.15
רון: סגור
אמפיתיאטרון: סגור

■ נתניה

אורנה: סיגעון בחלל 9.15, 7.00, 5.00
שרון: ז'אן דה פלורט 9.30, 7.15
סמדר: השוד 9.30, 7.15, 5.00

■ קרית אונו

מתנ"ס: ריקוד מושחת 8.00

■ פתח־תקוה

שלום: יופיו של המוסא 9.30, 7.30
היכל 1: מוכת ירח 9.30, 7.30, 5.00
היכל 2: בראדוק 9.30, 7.15, 5.00
היכל 3: הקיסר האחרון 9.10, 6.15

■ קרית שמונה

שמיר: חיזור גורלי 9.15, 7.15

■ ראשל"צ ■ רחובות

ג.ג. רון 1: הקיסר האחרון 9.30, 6.30
ג.ג. רון 2: מוכת ירח 9.30, 7.30, 5.00
נעמן: ז'אן דה פלורט 9.30, 7.00
ראשון: משודרים חדשות 9.30, 7.00
בית העם: אבא וד מבטר 9.45, 7.45
הדר: השוד 9.45, 7.45
חן: אי אפשר לקנות אהבה 9.45, 7.45

■ רמת־גן וגבעתיים

ארמון: השוד 9.30, 7.30
ארמון: סגור
לילי: שם המשחק 9.30, 7.30
הדר: מוכת ירח 9.30, 7.30, 5.00
רב־חן 1: וול סטריט 9.55, 7.30, 5.00
רב־חן 2: שאלה של שפיות 9.50, 7.25, 5.00
רב־חן 3: מעקב צמוד 9.50, 7.30, 5.00
רב־חן 4: הקיסר האחרון 9.15, 6.15
שביט: ריקוד מושחת 9.30, 7.15

هكذا من الأصل

مكان الأصل

דבר פתוח

אבן הקלע, אבן הראשה

מאת יואב לביא

ב„יום הדין" ירצה הבוחר לדעת גם איפה הוצב אבא אבן – בצמרת רשימת „העבודה" או בספסל האחורי?

בסקר דעת־קהל, שנערך לא מזמן, התברר כי רוב הנשאלים עדיין מעדיפים שאבא אבן יכהן כשר החוץ. התמיכה בו היתה גדולה מהתמיכה בשרי החוץ בהווה ובעבר הקרוב. לכאורה זה פאראדוקס, כי אבא אבן חדל, שלא מרצונו, לכהן כשר החוץ לפני ארבע־עשרה שנים. ארבע־עשרה שנים – ועודנו מכהן בתפקיד זה בתודעתו של ציבור גדול.

בימים האפלים של קרבות הכברות וההסתה הפרועה נגד מפלגת העבודה (בחירות 1981), הוביל אבא אבן בבדידות מזהרת בסקרים, שבדקו את עמדות יוצאי ארצות המזרח. עוד פאראדוקס לכאורה. התברר אז, כי אבא אבן הוא המועמד היחיד כמעט, שהקולות הצפים כיבדו והעריכו במידה ניכרת.

אבא אבן, בן 73, עודנו אחד היוצאים מהכלל, ששנותיהם היטיבו עמם (בן־גוריון, בנצחונו המוחץ ב־1959, וטדי קולק כיום).

מי שירצה למנות את חסרונותיו של אבא אבן יוכל, כמו כותב שורות אלה, לעשות זאת. אלא שכשם שאי־אפשר ליטול מאדם את חסרונותיו, על אחת כמה וכמה אי־אפשר ליטול ממנו את מעלותיו. ואי־אפשר ליטול ממנו, קל וחומר, את הגדולה שבמעלותיו: מעלת הנאום, כושר הדיבור, יכולת הייצוג. אבא אבן היה ועודנו גדול דובריה של ישראל.

מי שעשה כברת־דרך בחייו בארה"ב יודע, כי בקרב אזרחי ארה"ב, והיהודים בפרט, רווחת המשוואה – אבא אבן – ישראל. לא רק מפני שהאיש מקובל כאחד מעשרת הנואמים הגדולים בעולם, אלא בעיקר משום שהם יודעים שהוא מייצג את האינטרסים החיוניים של ישראל בבהירות וללא ערעור בשפתם, לעיניהם

ולאוזניהם.

אבא אבן היה אורח מבריק ומשעשע בתוכניתו של מני פאר. אך אבן הוא מנתח מבריק לא פחות של מהלכי מדיניות, מצבים בין־לאומיים ותרחישים צפויים. אבא אבן הוא מראיין טלוויזיה מקצועני, דברן שוטף אך אבן הוא דיפלומאט מנוסה, שייט מאומן בים המידע החשאי, הבטחוני והמדיני – ושתקן מושבע.

מפלגת העבודה איננה יכולה להרשות לעצמה להיערך לשנים המדיניות הקשות הבאות עלינו ללא אבא אבן. ביום הבחירות, ביום הדין, ירצה הבוחר לדעת גם איפה הציבה אותו מפלגתו – בחבורת הנווטים או בספסל האחורי.

שיטת הבחירות החדשה עשתה עוול לאישים בכירים ובולטים: לשלמה הלל, איש סגולה, „המשוריין" שמיקומו ברשימה ייעשה בזנבם של שלושת „המשוריינים הראשונים"; ולאבא אבן, איש מאותה גלריה, כוכב באותה גלקסיה, שייאלץ, בניגוד לשבעה „משוריינים" אחרים מצמרת המפלגה, להיאבק על מקום בצמרת, יחד עם איש סגולה אחר, מסגנון אחר ומכור אחר – לובה אליאב, החוזר לפוליטיקה.

מבחנו הקולקטיבי האחד של מרכז „העבודה" יהיה בדרך, שבה יבחר חמישה־עשר מועמדים חדשים וצעירים בתוך 45 הראשונים. מבחנו הקולקטיבי האחר, לא פחות חשוב, יהיה – האם לעשות את אבא אבן אבן קלע, אבן הראשה, או להטילו כאבן שאין לה הופכין. וזו תהיה אבן־הבוחן.

מעורבות הפרט כבלם למדינה

מאת שמואל בהט

בשנים האחרונות התעורר ביתר שאת הוויכוח על המבנה הרצוי לכלכלת המדינה ולחברתה. נושאי בשורת הליבראליזם הגבירו קולם, ואף בשולי תנועת העבודה מתלחלחים הספקות בנושא. הוויכוח מתמקד בין המטיפים לשוק חופשי ולהקטנת מעורבות המדינה, לבין גישתה המסורתית של תנועת העבודה, המדברת בזכות מעורבותה של המדינה, תכנון מרכזי, משק מעורב ועידוד כל היוזמות – ציבוריות ופרטיות כאחד.

דוברי הקו הליבראלי מציגים את כשלונותיו של המשק הציבורי כהוכחה, כביכול, לתיזות שהם מציעים, והם מתעלמים מהכשלונות במשק הפרטי, שמספרם גדול לאין שעור מאלה של המשק הציבורי, אלא שהאחרונים בולטים יותר, בגלל גודלו של המשק הציבורי. במתכוון הם מתעלמים מההצלחות הלא־מעטות שרשם לזכותו המשק הציבורי, אף שנטל על עצמו משימות לאומיות וחברתיות מעבר לשיקולי הרווחיות.

מי שמאמין שבמדינה כמו ישראל, שהשוק הטבעי שלה מצומצם ואין לה משאבי טבע, אפשר לפתח משק בריא ללא תכנון מרכזי, ללא עידוד ענפים בעלי סדרי עדיפויות וללא מעורבות ציבורית והכוונה – יוביל את המדינה לפשיטת־רגל ולתלות כלכלית ופוליטית נצחית בגורמי חוץ. ללא ענפי יצור בתעשיה, בחקלאות, בתיירות ובבניין, אין סיכוי לשפר את מאזן התשלומים ולקדם את המדינה לעבר עצמאות כלכלית.

מאידך גיסא, אין ספק כי עודף הכוונה ומעורבות ממשלתית, שאין מולם בלמים, עלול להוביל לאטאטיזם, לשלטון מרכזי שאין מגבלות לכוחו ומכאן – להגבלת חופש הפרט ולדיכוי כל יוזמה.

הבעיה איננה איפוא צמצום מלאכותי ומזיק של מעורבות המדינה, אלא איזון נכון בין מעורבות זו לבין חופש הפרט. האיזון הדרוש יימצא, אם נשכיל לבנות חברה שבה יחוש הפרט לא רק הרגשת חופש, אלא גם הרגשת אחריות ושותפות בקביעת גורלו בתחומים השונים של חייו. ככל שתגבר מעורבות הפרט בניהול ענייניו, כן תגבר הרגשת השותפות שלו בחברה ואחריותו כלפיה. האיזון בין מעורבות הפרט לבין מעורבות המדינה יביא לבניית חברה חזקה ויבטיח כלכלה מאוזנת ובריאה.

הקמת מבנה חברתי של אוכלוסיה בעלת מעורבות צריכה איפוא להיות היעד החברתי המרכזי. התקדמות לקראת יעד זה תאפשר הקטנת פערים ויתר שוויוניות בחברה, תמנע הרגשת קיפוח בקרב חלקים של האוכלוסיה ותצמיח מנהיגות חדשה מרבדים שונים של החברה.

בניית חברה כזו מחייבת פעולה בשני מישורים: יצירת מסגרות רבות ככל האפשר, המבוססות על מעורבות ועל ניהול עצמי והפתוחות לפעילות התנדבותית, ובמקביל – חינוך השם דגש בטיפוח מעורבות ואחריות, חינוך המתחיל בגן הילדים ובבית־הספר וממשך לאורך כל החיים.

המדינה צריכה להיות מעורבת ומכוונת, אך הפרט הוא שצריך לשים בלמים על מעורבותה, על־ידי כך שלא יסמוך עליה בלבד. על הפרט בחברה לעשות למען עצמו ולמען סביבתו – במקום העבודה, במערכות החינוך והבריאות, בשכונה, בחיי התרבות ובתחומי חיים נוספים.

שוק חופשי ללא כל הכוונה יביא להרס התשתית הכלכלית ולקיטוב בחברה הישראלית; ממלכתיות עודפת ותכנון מוגזם יביאו לאדישות ולחוסר יוזמה. חברה, שתהיה מאורגנת בתת־מערכות רבות, שבהן קיימת מעורבות אמיתית של הפרטים, תבטיח איזון נכון; זו תהיה חברה חזקה, המסוגלת להתמודד עם הקשיים מבפנים ומבחוץ.

תפיסת־עולמה של תנועת העבודה היא הבסיס לבניית חברה כזו. מאז קום המדינה שמה תנועת העבודה את הדגש בעיקר בצד הממלכתי. הגיעה השעה, מול ההתקפה הליבראלית, להעביר את הדגש למישור החברתי. יש להקים מערכות, לחפש מבנים חדשים ולהכליל את החינוך למעורבות.

חלק מן הדברים אפשר לעשות בתוך המערכות התנועתיות, בהסתדרות ובחברת העובדים. חלק אחר של המלאכה מחייב חזרת השלטון במדינה לידי תנועת העבודה, כדי לרתום למשימה גם את המערכות הממלכתיות. המאבק החברתי על השלטון משלים את המאבק על מדיניות השלום. הם משתלבים יחדיו לתפיסת־עולם שלמה.

לסלק את היועצים

מאת עומר מסאלחה

לראשונה מובטחים ברשימת המועמדים של מפלגת העבודה לכנסת שני מקומות ריאליים, ה־35 וה־40, לחברים ערבים. על שני מקומות אלה מתמודדים 11 חברים, המייצגים מגזרים שונים ביישוב הערבי. את הנציגים הערבים יבחרו, בסופו של דבר, חברי המרכז היהודים – גם זה לראשונה בתולדות מפלגת העבודה.

אזרחי ישראל הערבים הם כיום כ־17% מאוכלוסית המדינה וכוחם האלקטוראלי מגיע עד 14 חברי כנסת. אם יתלכדו הערבים בהצבעתם יוכלו, ללא ספק, להכריע את הכף לצד אחת משתי הרשימות הגדולות, של המערך או של הליכוד, אך אין זו אלא אפשרות תיאורטית. הקולות הערבים מתחלקים היום בין המפלגות מכל גוני הקשת הפוליטית: „המתקדמת", רק"ח, ר"צ, מפ"ם, „שינוי", מפלגת העבודה, הליכוד והמפד"ל.

ערביי ישראל מכירים היטב את המפה הפוליטית ואת הכוחות הפועלים בשטח. רוב המצביעים הערבים, התומכים ברק"ח וב„מתקדמת", יודעים ששתי המפלגות האלה הן מחוץ לקונסנזוס של שני הגושים הגדולים, ואף־על־פי־כן הם ממשיכים לתמוך במפלגות אלה. הם עושים זאת מתוך מחאה וגם מתוך ייאוש מהמפלגות הציוניות, ובעיקר ממפלגת העבודה, שעדיין איננה רואה בבוחרים הערבים, אפילו אלה שבשורותיה, אנשים הראויים לתפקידים ממשלתיים בעלי כח־הכרעה.

רבים סבורים היום שאחוז המצביעים בעד „העבודה" מקרב ערביי ישראל יקטן בעקבות ההתקוממות בשטחים. אין ספק שלהמשך המצב בשטחים תהיה השפעה על אופן הצבעתם של ערביי ישראל, אך יש סיבה להניח שהבוחרים הערבים ירצו עתה, יותר מאשר בעבר, שדווקא מפלגת העבודה תייצג אותם ייצוג פארלמנטרי ושלטוני; לערביי ישראל יש סיבה לסמוך על „העבודה" יותר מאשר על כל המפלגות הציוניות האחרות, כהן מפד"ל וליכוד, שהם נותנים להן קולם ממניעים אינטרסנטיים, אישיים וחמריים.

יותר משחשוב שמפלגת העבודה תשריין שני מקומות לחברים הערבים, חשוב שהיא תתווה מדיניות ברורה כלפי האוכלוסיה הערבית בישראל. אין להסכים עוד שתתייחס אליהם דרך אגב – דרך יועצים למיניהם הממשיכים לשמר את העבר. הדבר מעורר מורת־רוח בקרב חברי מפלגת העבודה הערבים ובקרב הציבור הערבי כולו. מן הראוי איפוא שההסברה במגזר הערבי תוטל בבחירות האלה על חברי „העבודה" הערבים, שעשו עם מפלגתם דרך ארוכה, ולא תופקד בידי יועצים ומומחים שיובאו מן החוץ.

נותרו חודשים מעטים עד הבחירות, שהן החשובות והמכריעות מאז קום המדינה, מבחינת ערביי ישראל ומבחינת מערכת היחסים העדינה בין שני העמים. מערכת זו מסתבכת מיום ליום, בגלל הקיטוב הלאומי בקרב הערבים ובקרב היהודים. אני מציע שההסברה של מפלגת העבודה תתמקד בנקודה חשובה זו, ששרי „העבודה" הרבו לעסוק בה בארבע השנים האחרונות.

מעשה נסים

מאת אימיק לוי

כלכלה, למי ששכח, היא עדיין מדע חברתי. להחלטות פוליטיות־כלכליות יש, כידוע, משמעות חברתית ולעיתים אף מוסרית. במיוחד נכון הדבר כשמדובר במדיניות מיסוי וחלוקת הכנסות.

ויכוחים שהתנהלו בארצנו לאחרונה, בעניין מס היסף וועדת ששינסקי, הם דוגמא מובהקת לכך. הם גם העלו מן האוב טיעון ישן־חדש של הכלכלה הקלאסית האומר, כי הענקת הטבות ו/או הפחתת שיעורי המס לעשירים יביאו לגידול בחסכון, בהשקעה ובצמיחה.

קביעה זו, שהעלה לראשונה הכלכלן דייוויד ריקרדו, התבססה על התיאוריה הקיינסיאנית והנהפכה למעין „חוק טבע". קיינס אף גייס את התנ"ך לעזרו כדי להוכיח, כי ככל שגדל חלקם של העשירים בהכנסה הלאומית, כך גדלים שיעורי החסכון והצמיחה, בהביאו ציטטה ממלכים א': „כי כה אמר ה' אלוהי ישראל: כד הקמח לא תכלה וצפחת השמן לא תחסר..."

אין פלא איפוא שגם שר האוצר נהפך ל„מטיף בשער" של הרעיון החשוב הזה. התנגדותו הנחרצת להמשך גביית מס היסף נשענת, במידה רבה, על האמונה, כי הקטנת שיעורי המס המוטלים על השכבות הגבוהות תביא להאצת הצמיחה במשק. „איש באמונתו יחיה. שר האוצר קבע את עמדתו, אך העובדות אינן עומדות לצידו. כבר באפריל 1987 הופחתו שיעורי מס ההכנסה בדרך אנטי־שוויונית בעליל. בעל הכנסה ברוטו של 10,000 ש"ח, למשל, בחודש, זכה בתוספת של 17% להכנסתו הנקיה, בעוד שבעל הכנסה של 800 ש"ח קיבל תוספת של אחוז אחד בלבד. מה השיגה רפורמה זו בתחום החסכון? מעט מאוד. שיעור החסכון הנקי בישראל עדיין קרוב לאפס.

ועוד: ב־1987 גדלה הצריכה הפרטית הריאלית בישראל ב־7.3%. הקף רכישת המוצרים המיובאים בני־קיימא הגיע לשיא הזכור רק מתקופת „הכלכלה הנבונה" של ארידור; הגידול בצריכה הפרטית בשנה זו היה 1,890 מיליארד ש"ח, בשעה שהגידול בתוצר הלאומי היה 1,893 מיליארד ש"ח. פירוש הדבר, שהגידול בצריכה „אכל" את כל הגידול בתוצר, ולא נותר מאומה להשקעה. לפי אומדני משרד האוצר לא השתנה מצב זה, במידה משמעותית, גם ב־1988. שיעור החסכון הנקי אמור לגדול השנה, לפי אומדן התקציב הלאומי, מאחוז אחד לשני אחוזים. זו מעין הודאה בכך שהרפורמה במס לא השיגה את מטרתה.

מנסיונן של מדינות אחרות אפשר ללמוד, כי מדיניות רגרסיבית במיסוי איננה מובילה להשגת היעד של גידול בחסכון. רוב המדינות המתועשות, שהנהיגו רפורמה במס בשנים האחרונות, לא הצליחו להעלות את שיעור החסכון. בארה"ב, בקנדה, באיטליה, בצרפת, במערב גרמניה, באוסטרליה, בשוודיה ובנורווגיה הצטמצם שיעור החסכון או נשאר יציב. רק ביפאן ובשווייץ גדל שיעור החסכון.

המחשבה כי רפורמה במס, המיטיבה עם בעלי ההכנסות הגבוהות, תורמת לשיפור במצבו של המשק הלאומי, היא מיתוס שצריך לנפצו. יש לה, כמובן, מליצי יושר מעולם העסקים והאקדמיה. כבר אמר יהודי חכם, לפני יותר ממאה שנים, כי התיאוריה הכלכלית היא האידיאולוגיה של המעמד השליט. שר האוצר מוכיח זאת בבירור.

לבטל את מס הנסיעות

מאת עלי כהן

נחלי דיו כבר נשפכו בנושא הבאילדגרוש – מס הנסיעות. אין ספק, מס הנסיעות מיותר, גרוע ואף מזיק.

נתחיל בשאלה, האם מס הנסיעות מונע נסיעות? התשובה מעורבת: הוא אינו משבש את נסיעותיהם של בעלי־הממון, אך הוא מכביד על מי שחסך זמן רב פרוטה לפרוטה, כדי לזכות בקצת מנוחה מהמתח התמידי השורר במדינה בת ה־40. אין לכך הצדקה. ישראל היא כיום המדינה היחידה בעולם המטילה נטל כבד על אזרחיה, המבקשים לצאת לנופש/טיול מחוץ לגבולותיה. ועוד: מה הצדקה יש להטיל תשלומי־מס על מי שבחר, מרצונו הטוב, לבוא ולהשתקע בארץ, בשעה שהוריו, למשל, בחרו להישאר בארץ אחרת. האם יש לקנוס אדם כזה כאשר הוא מבקש לבקר את יקיריו? המס הזה מונע עליה ומדרבן ירידה מיותר על האחרונות.

שאלה אחרת: האם זה מס שהמדינה מרוויחה ממנו או שמא רווחיו מתקזזים על־ידי ההפסדים העקיפים שהוא גורם לה? אתה נוסע בדרך היבשה למצרים הסמוכה, הישג כביר בן עשור, שלא יכלו לחלום עליו לפני הסכם השלום עם מצרים. מי שמבקש לחסוך את מס הנסיעות יכול לצאת למצרים, לעלות על מטוס של חברת התעופה המצרית, ולהגיע לכל יעד שעולה ברוחו בלי לשלם את המס. המפסיד הוא לא רק האוצר אלא בעיקר – חברת התעופה הלאומית של ישראל, המפסידה לקוחות. וכאן ההפסד גבוה בהרבה מן הרווח של גביית מס הנסיעות.

מה האמת על מספר היוצאים מישראל? המרצע יצא לאחרונה מן השק: בידיעה שהתפרסמה בעתונים נמסר על 300,000 ישראלים העומדים לצאת השנה לחו"ל ל„עינוגים". הידיעה היתה מבוססת, ותאמה נתונים שבידי. כלומר, לא עוד „המספר המרהיב", שהירבו לנופף בו, של 500,000 עד 700,000 יוצאים. אך גם אם נניח כי אכן יוצאים יותר מ־300,000 ונבדוק מי הם, ניווכח כי פקידים, שרים, עסקנים ו„אנשי ציבור" למיניהם הם־הם ההפרש שבין ה„מתענגים" ובין ה„יוצאים". רבים מן היוצאים בקבוצה של הפקידים ושות' יוצאים יותר מפעם בשנה, אך כל יציאה נרשמת כ„יוצא מן הארץ" ומיתוספת כמובן לסטאטיסטיקה. אפילו נביא בחשבון שה„יוצאים", מתוך הקבוצה שאיננה „מתענגים", מציגים בלוד טופס של תשלום מס־נסיעות, אפשר להיות סמוך ובטוח שהם אינם משלמים זאת מכיסם. אנשי עסקים יורידו את הסכום ממס ההכנסה (או שהמפעלים שבהם הם מועסקים ישיתו זאת על „ההוצאות המוכרות לצרכי מס ההכנסה"). פקידים ממשלתיים למיניהם, עסקנים ושליחים, החייבים לפי החוק גם להציג טופס תשלום של המס, מובן שלא שילמו זאת מכיסם. התשלום עובר, למעשה, מכיס (של הממשלה) לכיס (של הממשלה).

ומי אינו פטור מן המס? חולים היוצאים לריפוי, לביקור קרובים או אבלים, ישראלים המתגוררים בחו"ל ובאים לישראל עם מטבע זר וטוב, וכמובן כל עמך ישראל.

„300,000 יוצאים לנסיעות טיול/נופש/עינוגים" מכריזים באוזנינו. או מה? אין זה הרבה. מדובר בכשבעה אחוזים מתושבי המדינה. כלומר, אם כל אחד ייצא רק פעם אחת ויחידה ב„תורו", ייצא כל ישראלי לחו"ל אחת לחמש־עשרה שנה; במציאות הרי לא כל אחד „יוצא בתורו", יש רבים שטרם טעמו כלל טעם של חו"ל, אף־כי הדבר תורם לבריאות הנפש, החשובה כל־כך במדינה עם מועקה בטחונית מתמדת.

אגב, למס הזה גם אין כלל חשיבות כלכלית בתקציב המדינה: 300,000 היוצאים מכניסים לקופת המדינה 45 מיליון דולר בשנה, וזה – מסתבר – אחד המיסים הקטנים ביותר. נדמה לי שיום אחד של מלחמה עולה יותר.

בשל כל הנימוקים הללו, יש לבטל את המס, לרווחת אזרחי ישראל ותושביה (והערת אגב: אם האוצר רוצה לחסוך מטבע זר, הוא יכול לתת הוראה, שאת כרטיסי הטיסה יש לשלם במטבע זר, בלי להתחקות אחרי המקורות, יהיו אשר יהיו – בלאסה או סוחרי ליליינבלום. האוצר ייצא נשכר מכך, וגם המבקשים לטייל ולחזור).

לא לדחות הבחירות

מאת מיכאל לפידות

מפלגת העבודה הצליחה להסתבך בשנים האחרונות בכמה הצעות ש„כמעט" התקבלו, הצעות הנוגעות לשינוי מועדי בחירות. הדיון בהצעות הללו ותוצאות הדיונים לא הוסיפו כבוד למפלגת העבודה, אם להתבטא בלשון המעטה.

אפשר היה להניח שראשי המפלגה למדו את הלקח, אך מסתבר שלא כן. עכשיו מסתבכת „העבודה" בהצעה לדחות את הבחירות לעיריות עד לאחר הבחירות לכנסת – הצעה מעוותת, שגויה ומופרכת מעיקרה, עד שעולה מיד ההשוואה עם „בגדי המלך החדשים". הדברים שייכתבו כאן אולי ימלאו את תפקיד הילד התם, המעיד כי המלך הוא ערום.

התומכים בהפרדה בין שתי מערכות הבחירות מונים גורמים שונים, שבגינם עלולה מפלגת העבודה, והתומכים בה בהקשר זה, להפסיד קולות מצביעים. גורם שלא הובא בחשבון, במלוא חומרתו, הוא מרי הציבור על כך שההפרדה תגרום לכפל הוצאות, שיתבטא בסכום כבד – וזה אחד הנושאים שיעלה למציעי ההפרדה בהפסד בנכסים אלקטוראליים. על הנזק הכספי המיותר אפשר, וגם צריך, להוסיף את הנטל של כפל מחלוקות, על תוצאותיו ההרסניות, שכן ממה נפשך, נניח ש„העבודה" תזכה ביתרון בבחירות לכנסת – הרי אז ייעשו הבחירות המוניציפאליות מנוף בידי הליכוד, שתכליתו המעטת ההישג בכנסת, ולכך כשרים, כמובן, כל האמצעים.

אם ננתח את הנזקים שתסב ההפרדה לראשי העירים המכהנים כיום, לעומת התועלת שיפיקו ממנה, נבחין בנקודות הבאות:

ראשי ערים מצליחים, שבחירתם החוזרת מובטחת להם, לא ייזוקו וגם לא ירוויחו דבר מדחיית הבחירות בכמה חודשים, שכן, כאמור, בחירתם מובטחת. גם ראשי ערים חלשים, שסיכויי בחירתם מחדש מעורער לחלוטין, כל שינוי במועד הבחירות לא יועיל להם. לעומת זאת, לציבור ייגרם נזק, שכן ראשי־עיר חלשים ירצו בכל מחיר „לעשות משהו", ויבזבזו הון עתק על פרסומים ועל מעללי ראווה, שמפיק מהם תועלת בעיקר מיעוט נבחרים ולא הציבור ככלל.

לראשי ערים המפנים את מקומם תינתן הדחיה אפשרות להשקיע כספים ומאמצים, אם בחקיקת „אותה" של שמם ופועלם בקורות עירם או יישובם, ואם בהאדרת שם המועמד שהועידו הם או מפלגתם לרשת אותם.

החמור מכל הוא, שמדחיית מועד הבחירות תינזק הדמוקראטיה עצמה. כדי לגרום, מכאנית לפחות, הפרדה בין מערכת הבחירות הכלליות למערכה המוניציפאלית, החליטה הכנסת להאריך את כהונת הרשויות בשנה מעל לכהונת הכנסת. אולם אילוצים פוליטיים שונים גורמים לביטול ההפרדה המכאנית הזו – הרי השנה, בנובמבר 1988, הוא המועד הקבוע בחוק לשתי מערכות הבחירות.

הארכת כהונת הרשויות המוניציפאליות, ללא בחירות, היא הארכת חיים מלאכותית לגוף החייב לעבור מבחן דמוקראטי אחת לחמש שנים. במעשה זה יש משום „שידור חוזר" של תקדים בלתי מועיל, שנוסה כבר בעבר, עם עצם הארכת קאדנציה לחמש שנים מול ארבע שנים, כפי שהיה נהוג עד לשינוי. אסור לדמוקראטיה הפגיעה והצעירה שלנו להתרגל להשתלות מלאכותיות מעין אלה – יש בהן הרבה יותר נזק מאשר תועלת. יש להקפיד על המועדים הנקובים בחוק ולסמוך על הבנת הציבור.

את מערכות הבחירות השונות בישובים גדולים כקטנים נושאים על כתפיהם אותם אנשים. שתי המערכות נבדלות זו מזו בהיבט ההסברתי שלהן. בבחירות הכלליות עיקר ההסברה, בכתב ובאמצעי התקשורת האלקטרוניים, נעשה בידי מרכזי המפלגות. בבחירות המקומיות יש להסברה „הפרטית", של המקומות, תפקיד מרכזי. למרכזי המפלגות תפקיד שולי בקביעת תכני ההסברה.

מלאכת ההסברה נעשית בידי קומץ אנשים בכל ישוב. הנטל הארגוני של הבחירות מוטל על מעגל רחב של פעילים ואוהדים והם העושים את עיקר העבודה, המתבטאת בנוכחות בשטח ובהנעת גלגלי הבחירות הלכה למעשה. האישים המרכזיים, שהם חברי כנסת וחברי מוסדות מרכזיים אחרים, פעילים מאוד בדרך כלל בבחירות הכלליות; בבחירות המקומיות שוכך להטם. אין זה פשוט לקבל „אישיות לאומית" לאירועים לוקאליים. גם התקציבים שונים כאשר לבחירות המקומיות מעניקים עדיפות שניה במעלה.

דחיית הבחירות המקומיות תאיט, ללא ספק, את כניסת הנבחרת הלאומית למילוי תפקידיה הלאומיים בארץ ובחו"ל, ומי לכפינו יתקע שאנשי הנבחרות הלאומיות החדשות יתפנו בבוא העת, ויעמידו עצמן לרשות הליגות הארציות המקומיות?

יתר על כן, נפח ההשתתפות בבחירות המקומיות קטן בכ־20% מנפח ההשתתפות בבחירות הכלליות, שהוא 80%–85%. ירידה כזו תהיה בהכרח בעוכריה של מפלגת העבודה, ושל השמאל בכללו, מה גם שהיא תהיה מלווה באותם פגמים אפשריים, כפי שנמנו לעיל.

בעבר נלחמתי בעד הפרדת הבחירות ובעד בחירה אישית של ראשי הרשויות ואכן, המטרים במהלך זה השיגו את יעדם. גם הציבור עיכל בשתי מערכות בחירות שהתקיימו במסגרת השיטה החדשה, את יתרונות השיטה החדשה (אגב, מתברר שיש לה גם חסרונות בולטים, שמרביתם יתוקנו בעתיד, כך אני מקוה, על־ידי שיפור האיזון בכך שחברי מועצת הרשות ייבחרו אף הם בבחירות אזוריות ואישיות). עם זאת צריך להתנער מהתפיסה ש„העולם הוא גולם". הציבור הנבון יודע את רצונו והוא יידע גם יידע להבדיל בין מה שדרוש לו במישור הלאומי – בטחון, יחסי חוץ וסדרי הכלכלה – לבין מה שדרוש לו במישור המקומי: ראש על שולחנו ולבו פתוחים, ניצול נכון של המסים הנגבים לשם מתן שירותים נאותים לציבור, שיפור המערכת הפיסית של רשות החינוך, טיפול בזוגות צעירים (שיכון ותעסוקה) וטיפול בקשישים ובבתי־אבות ואפשרויות תעסוקה לגימלאים. זה נכון לגבי כל שכבותיו של הציבור, גם אלה המזוהים אוטומטית עם „העבודה" וגם אלה המזוהים עם הליכוד ומספחיו.

טוב איפוא יעשו מנהיגי „העבודה" אם „יקחו בחזרה" את יוזמתם לדחיית הבחירות לרשויות המקומיות.

אלה אינן בחירות מוקדמות

מאת ח"כ שבח וייס

אין לנו כל אינדיקציה לגבי תוצאות הבחירות לכנסת ה־12, זולת סקרי דעת־הקהל והאינטואיציה. לא זו בלבד שהסקרים וגם האינטואיציה עלולים להכשילנו, אלא שההתרחשויות הפוליטיות והבטחוניות הן כה דינאמיות, עד כי אין כל אפשרות לחזות את הצפוי.

על־פי ההתרשמות מהסקרים הרציניים (ויש גם כאלה), בתוספת קורטוב של אינטואיציה אישית, מפלגת העבודה היא כיום פחות פופולארית משהיתה לפני כשנתיים, אך מספר התומכים בה אינו קטן משהיה בבחירות ב־1984. מפ"ם סובלת ממצוקה אלקטוראלית קשה ואין איש מעלה בדעתו כי סיעתה בכנסת ה־12 תזכה בששת המאנדטים שזכתה בהם כשהיתה תחת מטריית המערך. ר"צ עלתה על מידותיה ב־1984. „שינוי" מתקשה לחזור על ההישג הקודם.

לגוש המערך והשמאל היו ב־1984 53 מאנדטים (44 מערך, שלושה „יחד", שלושה ר"צ, שלושה „שינוי"). על־פי הסקרים האחרונים נע כוחו של גוש זה סביב 53 מאנדטים („העבודה" – 43, ר"צ – שש, שינוי־מרכז – שניים, מפ"ם – שניים). תמונת מצב זו משקפת יציבות מדהימה, אך זו יציבות למראית עין בלבד. יש להביא בחשבון את התמורות הדמוגראפיות שחלו בארבע השנים האחרונות.

הדמוגראפיה פעלה בשנים הללו נגד השמאל. כרבע מיליון מצביעים חדשים, צעירים ובני נוער, נטו בעבר לימין האקטיביסטי וכמוהם כמה רבבות, לפחות, מקרב העולים החדשים. לעומת זאת, הרבבות שנפטרו, אנשי דור המייסדים, נחשבו לבעלי נטיה לתנועת העבודה. אם על־אף התמורות הדמוגראפיות נשמרת היציבות, סימן שבקרב המצביעים שנטלו כבר חלק בבחירות הקודמות תוזזה מסויימת, קלה ומתונה, לכיוון גוש השמאל.

במחנה הימין מורגשת ניידות מסויימת בין הליכוד ל„תחיה", ל„צומת" ול„כך" וגם בין אלה למפלגות הדתיות.

ברור לחלוטין כי המערכה על דמות השלטון הבא נעה על גשר צר אחד, וכי שינוי מגמה לכאן ולכאן עשוי להכריע. אם כך הדבר, הרי הבחירות הבאות יוכרעו במערכה מבית לבית, ממצביע למצביע. מפלגת העבודה צריכה היתה למקד את מערכת הבחירות שלה בקיום אין־ספור פעולות הסברה ופעולות שיכנוע בקרב הציבור הרחב, אבל כל מנהיגיה ופעיליה, למעט ששת ה„משוריינים", עסוקים בחיזור נמרץ אחרי מאות חברי מועצת הסניפים ואלפי חברי מרכז המפלגה. התנועה נכנסה לפעילות פוליטית אוטארקית וניתקה עצמה לחלוטין מן הציבור, אפילו ממאות אלפי חבריה. אני משער שמתקיימות יום יום, בכל הארץ, בין חמש־מאות לאלף פגישות חברים שכאלה. מלחמת הקיום הדארוויניסטית הזאת תימשך עד אמצע יוני. אחר־כך תגיע שעת ההתרגעות, ההתאוששות והחשבון. אילו קיימה מפלגת העבודה במשך הזמן הזה עשרת אלפים, עשרים אלף פגישות שכאלה עם מאות־אלפי המצביעים־בכוח, איזה תוצאות אלקטוראליות היתה יכולה להשיג!

אין לטעות, המערכה הזאת איננה דומה כלל ל„בחירות המוקדמות" בארה"ב. שם משתתף הקהל הרחב ב„מוקדמות" והמועמדים מנהלים מערכת בחירות פתוחה, בהשתתפות העם האמריקאי כולו. אצלנו פועלים המועמדים בתוך קבוצה של כאלפים איש מקרב הצמרות הארציות והמקומיות של מפלגת העבודה. אין זה גם דומה למתרחש במפלגות הדמוקראטיות והסוציאליסטיות באירופה: שם פועלות, בדרך כלל, ועדות מינויים מצומצמות וההיערכות הפנימית בהן היא קצרה מאוד.

בתקופה הגורלית ביותר של המערכה על נפש העם, ניתקנו עצמנו מן העם. הפיצוי היחיד על הנזק שגורמת למפלגה התמשכות המערכה הפנימית יהיה – נבחרת טובה, ייצוגית, מוכשרת, בעלת פוטנציאל גדול וכוח־משיכה אלקטוראלי. אין להעלות על הדעת שהמיגזרים הגלעיניים של המפלגה – הקיבוצים, המושבים, החברות והדור הצעיר לא ימצאו מקומם בנבחרת; אין גם להעלות על הדעת שמפלגה החותרת לבחירות אזוריות לא תתן ביטוי לאזוריות בנבחרת.

„העבודה" איננה קונפדראציה של פרימדונות, אלא ברית של מחוזות־הפך – רגיונאליים, סקטוריאליים ורעיוניים. זירת המרכז איננה במה למבצר הישגים של משרדי פירסום ויח"צנים, אלא מקום לבחירת אנשים שמאחוריהם הישגים גדולים ושעשו כבר הרבה למען הציבור. הכנסת איננה ראשית הדרך, אלא סיכום ביניים של דרך ארוכה. כדי להגיע למעלה, צריך לעשות הרבה למטה.

כל חבר מרכז נדרש למנה גדושה של אחריות כוללת. לשם כך נועדה החשאיות. חשאיות הבחירות לא נועדה להסתיר החלטה שגויה ובלתי אחראית, אלא לאפשר החלטה נבונה ואחראית, ללא מורא ומשוא פנים.

מזכיר המפלגה השקיע עמל רב ולא מעט דמיון בעיצוב השיטה החדשה. אל נרסק אותה בחוסר אחריות.

„ממשיכים לשפוך כספים"

למרות מצבה הכספי הקשה מגדילה עת"א השקעתה בנווה צדק וחורגת מהסכום המקורי לשיפוץ במוזיאון תל אביב

מאת נתן רועי
סופר „דבר" בתל־אביב

עיריית תל־אביב נאלצת להגדיל את השקעתה בפרוייקט שיקום נווה צדק ממיליון דולר ל־1.65 מיליון למרות מצבה בכספי הקשה.

קרן תל־אביב לפיתוח בונה בנווה צדק מרכז למחול. הפרוייקט מוגדר בעירייה כפרוייקט המרכזי בשיקום השכונה. המרכז כולל שלושה אגפים: הרחבת הסטודיו של להקת ענבל, הקמת סדנאות וסטודיו של להקת בת שבע בקומה הראשונה של בית הספר „יחיאלי", הקמת מרכז מחול בבית הספר „אליאנס", פיתוח שטח בפרוייקט יחיאלי ואליאנס.

עקב התייקרויות כתוצאה מעליית המדד בהשוואה לדולר בעת הביצוע, שהתארך יותר ממה שתוכנן, גדלה עלות הפרוייקט ל־3.9 מיליון דולר. התורם ג'ק רלאל מלונדון תורם 1.5 מיליון דולר ואליו מצטרפים תורמים נוספים ב־750,000 דולר.

העירייה אשרה בעבר השתתפות במיליון דולר אך עם הערכת העלות העדכנית, החליטה להמליץ בפני ועדת הכספים והמועצה לאשר הקצבה משלימה בסך 650,000 דולר.

חברים במועצת העירייה אמרו אתמול ל„דבר" כי הקיצוצים בתקציב העירוני בשנה הקרובה אינם מצדיקים הגדלת השקעה בפרוייקט. „יש כוונה של העירייה לעצור פרוייקטים ואילו כאן ממשיכים לשפוך כספים", אמרו.

יותר ממיליון שקל השקיעה העירייה בשיפוץ במוזיאון תל אביב למרות שבתחילה הוקצבו לכך 400,000 בלבד. התריגה אושרה במהלך העבודה, שהתארכה.

מדובר בשיפוץ באולם רקנאטי שהוקם בתרומת משפחת רקנאטי. דובר העירייה אמר חלק מהשיפוץ כוסה על ידי המשפחה.

הנהלת העירייה גם אשרה הוצאה של 1.2 מיליון שקל להמשך הבניה במוזיאון הארץ בשנת התקציב הקרובה למרות המצב הכספי הדחוק.

תלונה למשטרה על זיוף חתימת שיח' אמין טריף

מאת יוסי ליבוביץ'
סופר „דבר"

ג'מ ראש מועצת עוספיה ומזכיר מועצת הפועלים בכפר, קאנג' מנצור, הגיש אתמול תלונה במשטרת עכו נגד ראש מועצת ג'וליס סאלח טריף.

בתלונה נטען כי טריף זייף את חתימת ראש העדה הדרוזית, שיח' אמין טריף, באיגרת שנשלחה בימים אלה ל־1260 חברי מרכז מפלגת העבודה.

טריף טוען באיגרת כי ראש העדה הדרוזית ממליץ לבני עדתו וליהודים לתמוך בו כמועמד המועדף של העדה בבחירות מתחיים במרכז מפלגת העבודה.

קאנג' מנצור, שקיבל את מכתב ההמלצה מסאלח טריף בתוקף היותו דובר מרכז מפלגת העבודה, טוען בתלונה ששיח אמין מעולם לא הודיע על תמיכתו הפומבית באחד ממועמדי העדה הדרוזית הנאבקים על המקום ה־40 המשוריין ב„עבודה" לעדה ולכן המכתב מזוייף.

תלונה זו מהווה את המשך המאבק החריף שמנהלות משפחות טריף ומנצור בעדה הדרוזית, לאחר שבימים ששי האחרון הוגשה תלונה דומה על ידי משפחת טריף נגד יועץ נשיא המדינה לענייני דרוזים כמאל מנצור. בתלונה זו נאמר כי המכתב שהפיץ מנצור בקרב מרכז „עבודה" בחתימת שיח' אמין טריף בו הוא אינו מביע את תמיכתו באיש מהמועמדים, מזוייף.

משטרת עכו החלה אתמול בחקירת התלונות והן קיבלו עדיפות גבוהה עקב הבחירות הקרבות במרכז „עבודה".

★ התקציב הרגיל של עיריית חיפה יסתכם בשנת התקציב התשמ"ח ב־215 מיליון שקל – עליה של 25 אחוז לעומת אשתקד, ותקציב הפיתוח יסתכם ב־273 מיליון שקל.

מועצה מקומית מגדל

טל: 06-791480

הודעה מס' 1/88

בהתאם לסעיף 3 ר"א לחוק עזר למגדל (סלילת רחובות) התשמ"ח – 1988

נמסרת בזה הודעה לבעלי הנכסים הגובלים בתוואי הכבישים המפורטים להלן, כי מועצה מקומית מגדל החליטה לסלול את הכבישים והמדרכות המפורטים מטה בהתאם לתוואי המופיע בתוכניות המצויות במשרדי המועצה ולגבות מהם היטל כבישים כחוק:

1. כביש העובר בחלקות: 1, 2, 3, 17, 18, בגוש 15513.
2. כביש העובר בחלקות: 33, 34, 35, 36, 37, 38, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, בגוש 15510.
3. כביש העובר בחלקות: 83, 84, 90, 91, 92, 93, 94, 101, 102, 103, בגוש 15597.

פנייה אל ראשי התק"ם לעודד גיוס לחיל־הים

מאת שמעון וייס, סופר „דבר"

מפקד חיל הים אלוף אברהם בן שושן, פנה באחרונה לראשי ברית התנועה הקיבוצית וראשי התנועות הקיבוציות בנפרד, בבקשה להגביר את גיוס בני הקיבוצים ליחידות השונות של החיל ולשלב בני קיבוצים בחיל הים כפי שהיה בעבר.

חיל הים מבקש ליזום יחד עם התנועות הקיבוציות פעילות חינוכית ענפה בקיבוצים ובבתי הספר הקיבוציים, כדי להגדיל את מספר המתגייסים מהקיבוצים לחיל הים על היחידות המובחרות שלו. לדברי בן שושן, תרומתם של בני הקיבוצים לחיל הים רבה ויש רצון בצה"ל ובחיל לעודד גיוסם לשם.

מרכז ועדת הבטחון במרכז החקלאי איתי מרגלית, מסר כי בתקופה האחרונה מורגשת עליה משמעותית במספר בני הקיבוצים וחברים המתבקשים לשרת בצבא הקבע. לדברי מרגלית, בשנתיים האחרונות חתמו רבים מחברי הקיבוצים ובניהם על שירות קבע ובקיבוצים מורגשת יותר פתיחות כלפי המתגייסים.

פותחו יריעות מונעות נביטת עשבים בחממות

מאת דויד מרשיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

מפעל הפלסטיקה של גניגר, המייצר יריעות לחקלאות, לתעשיה ולבנין, הצליח בתום חמש שנות מחקר לפתח ולייצר „יריעות ברדניות", שעיקר תכונתן בכך שהן מעבירות אור לחממות ולמינהרות החקלאיות ומונעות נביטת עשבים בהן.

השר אריאל שרון, שביקר במפעל ועמד על טיבו של המוצר החדש, אמר כי להערכתו החקלאי, קו הייצור החדש הוא „בעל קנה מידה עולמי" ועד כמה שידוע לו אין כדוגמתו בעולם. הוא הציע לחברי גניגר לנסות ולרשום את המוצר החדש כפטנט עקב הביקוש הרב שהוא צופה לו.

שומרים בירושלים מקבלים 1.9 שקל לשעה

2000 שומרים בירושלים המועסקים ב־35 חברות שמירה ארציות ומקומיות משתכרים בין 1.9 שקל לשעה ל־3.53. שכר זה גורם להם להגיע לפת רעב", אמרו אתמול אברהם סילוק, מרכז אגודת השומרים בהסתדרות בירושלים ויפה מור, מזכירת האגודה, בכינוס מזכירי איגודים מקצועיים בבית מועצת הפועלים.

הדוברים אמרו עוד כי אם תביעתם לחברות השמירה לשלם לפחות את שכר המינימום ולבטחם בביטוח פנסיוני לא תיענה, תיאלץ מועצת פועלי ירושלים להכריז על סכסוך עבודה עד כדי השבתה.

הודעה על כוונת סכסוך העבודה נמסרה אתמול לאברהם הולצר, הממונה על יחסי העבודה במחוז ירושלים.

תחרות בכדורים פורחים – בתל ערד

מאת אמיר רוזנבליט
סופר „דבר"

54 טייסים מחו"ל ישתתפו בתחרות ראשונה בישראל להטסת כדורים פורחים. 45 טייסים מ־14 מדינות ישתתפו ב„פורח במדבר" – תחרות בינלאומית ראשונה בישראל להטסת כדורים פורחים.

אל"ם קארול דיוויס, קצינה בכירה בצבא ארה"ב, אלופת העולם בטיסה לגובה בכדור פורח, תהיה אחת מ־45 הטייסים שיגיעו מארה"ב, מקנדה ומישראל בראשית יולי השנה כדי להשתתף בתחרות הבין־לאומית להטסת כדורים פורחים, שתישא את השם „פורח במדבר" ותיערך, לראשונה בישראל, בהשתתפות חיל האוויר הישראלי בתל ערד בין 6 ל־8 ביולי. את התחרות יפתח נשיא המדינה, חיים הרצוג.

התחרות נערכת במסגרת חגיגות ה־40 ואירועי „אל הנגב". עד כה אשרו את השתתפותם 45 טייסים מ־14 מדינות. המארגנים נערכים לקליטת כ־50,000 איש בכל אחד משלושת ימי התחרות, שיהיו המשך לפסטיבל הזמר העברי בערד.

במקביל ייערכו במקום מפגן אווירי של חיל האוויר ושל קלוב התעופה הישראלי. לרשות הקהל יעמוד מאהל בדווי גדול שיכלול שמונה אוהלי אירוח.

עשוי להתחדש יבוא אופנועי „הארלי דייווידסון"

מאת אריה ארד
סופר „דבר"

יבוא אופנועי "הארלי־דייווידסון" האמריקאיים עשוי להתחדש בקרוב. אם "אישור משרד התחבורה" את הבקשה־המבחנות־לכניס זה־החדשים אחרים – מודיע הירחון לענייני אופנועים "מוטו" בגליונו החדש. לסופר "דבר" נודע כי כבר מתנהל מו"מ עם מערכת הביטחון על האפשרות שהמשטרה הצבאית תצטייד באופנועים אלה במקום ה"מוטוגוצי" שבשימוש השוטרים הצבאיים כעת. יש להניח שאם תחליט מערכת הביטחון להצטייד בהם, תלך בעקבותיה גם המשטרה.

אופנועי "הארלי־דייווידסון" היו ידועים בארץ בשנות ה־50 כאופנועים התקניים של שוטרי התנועה בדרכים הבין־עירוניות. משהחליטה המשטרה לצייד את שוטרי התנועה במכוניות, פסק יבואם.

ה"הארלי־דייווידסון" הוא אחד מהאופנועים האמינים והיציבים ביותר והוא זוכה בפופולאריות ורשה בקרב האופנוענים בארה"ב.

חוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965

הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א

מרחב תכנון מקומי הרצליה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית/הר/1750

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הרצליה, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליו שינוי תכנית הנקרא תכנית מתאר מקומית מס' הר/1750 שינוי לתכנית מתאר הר/253 א' ולתכנית 1420.

ואלה השטחים הכלולים בשינוי התכנית:

גוש: 6526,

חלקות: 30, 64

עיקרי מטרת שינוי התכנית:

א. שנוי יעודי שטחים מאיזור מגורים א לאזור מגורים ב.
ב. קביעת שטחים פרטיים פתוחים עם זיקת הנאה לציבור הולכי רגל לצורך מעבר ושמוש בגינה בכסמטן בתשריט.
ג. ביטול יעוד חלק מדרך קיימת כמסומן בתשריט.
ד. קביעת לוח שטחים חטיבות בניה הכוללת 4 בנינים כפולים בני 5 קומות על עמודים חדרי יציאות לגג בסה"כ 144 יחידות דיור.
ה. קביעת הוראות בדבר איחוד וחלוקה חדשה בהסכמת הבעלים.
ו. קביעת הוראות בדבר מתן היתר בניה.
ז. קביעת מועד לביצוע התכנית.
ח. קביעת הוראות בדבר רישום שטחים.
ט. קביעת הוראות בדבר שטח פרטי פתוח ורישום זיקת הנאה.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

מרדכי בהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

הלוח הכללי

דרושה

מוכירה „גאון"

אריזה, מתולפלת, אינטליגנטית
עברית ואנגלית על בוריין
כולל הדפסה
לשבוע עבודה מלא.

לפנות לקולג' הישראלי לרפואה אלטרנטיבית, טלפונים 03-5101062, 03-5102270 או בכתב לת.ד. 29627 ת"א 61296

למפעל באזור מגדל העמק
דרושים:

★ **מסגרים מעולים**
רתכי ארגון + חשמל

★ **מכונאים מעולים**
המכירים היטב משאבות לסוגיהן, וריאטורים לסוגיהם, צנטריפוגות וכד'

★ **אנשי מיכשור ובקרה מעולים**

נא לפנות לעופרה טל: 06-544752.

עיריית חולון
MUNICIPALITY OF HOLON

דרושים

עובדים/ות סוציאליים/ות

תנועת הצמחונים והטבעונים בישראל

בית־הספר לריפוי טבעי

רח' לבונטין 2 ת"א.
טל: 03-623462/6 א'-ה' 8.00-16.00

עקב ההרחבותנו דרושים לנו:
1) מרצים בתזונה – בעלי רקע בריפוי טבעי (M.D ;Ph.D ,M.Sc.)
2) מרצים באקופונקטורה
בדבר פרטים נוספים יש לפנות למזכירות, הנהלת ביה"ס. טל. 623462/6 8.00 – 16.00

משבצת האמנויות מצפה רמון
ת.ד. 134
פקסימיליה 057-88248 טלקס 55226

דרושים עובדים למשרות הבאות:

1. מנהל/ת פנימיה
2. מזכיר/ה לצוות ההקמה
3. מנהלן/ית
4. איש אחזקה
5. אחות/אח בית
6. רכז אמנותי
7. מורים למגמות אמנות:
אומנות פלסטית – מחול – דרמה – קולנוע וידאו

המעוניינים יפנו בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 134 מצפה רמון 80650

תושב/ת גוש דן והסביבה

בוא/י הצטרף/י למערך השיווקי שלנו

ובנה/י לך קריירה חדשה

אם הנך בעל גיל 25, בעל/ת חיכון, עם מוטיבציה גבוהה, רשיון נהיגה ורכב. אנו נבטיח כמות בוה 3 שנים, שיועבר ע"י צוות מומחה...

למועדין אזרחי

דרושים

מאבטחים ובודקי/ות מטענים בנמל אשדוד

★ עד גיל 45 (אחרי שרות צבאי)
★ תושב אשדוד או הסביבה
★ שכר חודשי, נסיעה להו"ל ובונוסים
★ תוספת משמעותית לאחראי משמרת

ועדת קבלה בימים רביעי (25.5.88) וחמישי (26.5.88) משעה 10.00 עד 16.00 בבנין הבטחון בנמל אשדוד, שער מס' 3. בקריה־ג"ת בלשכת העבודה.
להצטייד בתעודת זהות, פנקס מילואים ושתי תמונות.

למפעל מזון בראשל"צ
★ איש אחזקה
התמחות בחשמל, מסגרות ומכניקה
★ רשיון נהיגה
טלפון בבוקר 03-5522339

דרושים בכל חלקי הארץ

מקדמ/ות מכירות

למוצרים פרסומיים, אמנותיים, תנאים טובים
03-657281

דרוש

מהנדס בנין

נסיון לפחות 10 שנים בתכנון מבנה ציבור
י. מלצר מהנדסים
03-247225

אפריקה ישראל להשקעות בע"מ

הודעה על אסיפה יוצאת מן הכלל

ניתנת בזה הודעה כי אסיפה יוצאת מן הכלל של החברה תתקיים ביום רביעי, 15 ביוני 1988, בשעה 11.00 במשרדה הרשום של החברה, ברחוב אחד העם 13, תל־אביב.

על סדר היום:
קבלת החלטה מיוחדת לשם הוספת תקנה לתקנון ההתאגדות של החברה הקובעת כי הגמול לדירקטורים יקבע ע"י החברה באסיפה כללית.

"דלק" חברת הדלק הישראלית בע"מ

הודעה על תשלום דיבידנד

בהמשך להודעתנו מיום 25.4.1988 נמסר בזה כי ביום 17 למאי 1988 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה את החלטות מועצת המנהלים של החברה בדבר אישור תשלום דיבידנד כדלקמן:

א. לשלם דיבידנד ביניים נוסף לגבי שנת 1987 בשיעור של 35% ברוטו לכל בעלי המניות שהיו רשומים בספרי החברה ביום 15.5.1988 (יום ה"אקס" - 16.5.1988). ספרי בעלי המניות של החברה יהיו סגורים בימים 17.5.1988 ו־18.5.1988.
דיבידנד הביניים ישולם ביום 8.6.1988.

ב. לקבוע כי הדיבידנד במזומנים הכל ביחד עם דיבידנד הביניים במזומן בשיעור 20% ששולם על־פי החלטת מועצת המנהלים מיום 31.8.1987 (הודעתנו מיום 8.9.1987) יהיו דיבידנד סופי לשנת העסקים 1987.

הערה: מהדיבידנד ינוכה מס במקור בשיעור של 25% אלא אם כן יומצא לחברתנו בעוד מועד אישור פקיד השומה על ניכוי בשיעור נמוך יותר או פטור מניכוי מס במקור, שאז ינוכה המס בהתאם לאישור פקיד השומה.

יעקב פרידגוט, עו"ד
מזכיר החברה

אפריקה ישראל להשקעות בע"מ

הודעה על אסיפה כללית שנתית

ניתנת בזה הודעה כי האסיפה הכללית השנתית של החברה תתקיים ביום רביעי, 15 ביוני 1988, בשעה 11.30, או מיד עם תום האסיפה היוצאת מן הכלל, במשרדה הרשום של החברה, ברחוב אחד העם 13, תל־אביב.

על סדר היום:
1. דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 1987.
2. בחירת מנהלים וקביעת שכרם.
3. מינוי רואי חשבון.
4. שינויים בין סעיפי יעוד ההנפקה עפ"י תשקיף מיום 27.3.86.

הדוחות הכספיים עומדים לעיון הצבור במשרדה של החברה.

בית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

הזמנות בדבר קיום צוואות וירושות ומינוי מנהלי עזבון

להווי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בקשות ליתן צווים לקיום צוואה וירושה, או למינוי מנהל עזבון, או לשלושתם כמפורט להלן. כל המתנגד לבקשות יגיש תוך ארבעה־עשר יום מפרסום ההזמנה זו את טעמי התנגדותו שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

צוואות / ירושות

מס' התיק	שם המנוח	תאריך הפטירה	שם המבקש
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

(–) א. בורין רשם/שופט

מודעון

מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03-433300
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא מס. 49 – טלפון 03-284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ג' – 04-523566
כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות

חגים מ־20.00 עד 23.00
ער"ן עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – 03-5461111
קו לילדים ונוער – 03-261113
ירושלים – 02-227171
חיפה – 04-672222
נתניה – 053-335316
כרמיאל (גליל) – 04-988410
כפר־סבא – 052-913999
באר־שבע – 057-418111
קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03-221680 (24 שעות)
נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03-235922
קו פתוח לקשישים 02-690685
האגודה למניעת האוזות בישראל – סניף תל־אביב – בן יהודה 146
טל: 239207 בימים א' – ה' 3 – 9

משחת השיניים **אלמקס** במניעת עששת
יעילה פי 3

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב		פתח־תקוה	
הקריה – אבן גבירול 19	204650	רסל – רוטשילד 89	911406
קופ"ח כללית – אמסטרדם 7	232383	בני־ברק – רמת־גן	
ירושלים		מכבי – ר' עקיבא 130 בני־ברק	795688
מרפאת רוממה – המ"ג 28	523191	התיכון – עוזיאל 89 רמת־גן	741949
חיפה		בת־ים	
מידוני – הרצל 29	663596	מזור – הכינה רייק 20 בת־ים	583360

אלמקס
מוצרת ע"י טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ברשיון GABA

משתתפים באבלו של חברנו
אפרים יוציס והמשפחה
במות האח

אליעזר ז"ל

החברה למרכזי תרבות וספורט לעובד ולמשפחתו בע"מ
ההנהלה והעובדים

במלאת שנה לפטירת יקירי

ר' יהודה ולדמן ז"ל

בן וולף זאב ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום רביעי ט' בסיון תשמ"ח, 25.5.88, בשעה 15.45, בבית העלמין בחולון. נפגשים ע"י השער הישן

המשפחה

במלאת שנתיים לפטירתו של יקירנו

צבי וידרא ז"ל

נעלה לקברו ביום י' סיון תשמ"ח, 26.5.88, בשעה 17.30, בבית העלמין בכפר סבא.

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על מותה ללא עת של חברתנו

אסתר גולדברנר ז"ל

מזכירת מרפאת רמת החייל,
ומשתתפים בצער המשפחה

ההלויה תצא היום יום ג' ח' בסיון תשמ"ח 24.5.88 בשעה 13.00, מבית ההלויות העירוני הדר יוסף ת"א, ומשם לבית העלמין בחולון

קופת חולים מחוז תל־אביב
ההנהלה, ועד העובדים
ועובדי מרפאת רמת החייל

המשתתפים הכנה באבלו הכבד של חברנו
זאב לדרמן
במות **אמו** ז"ל

ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום

יחד עם המשפחה אנו אבלים
על מותו של חברנו

יוסף קבון ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
סניף נאות־אפקה
ההנהלה והעובדים

לחברנו נחמה מלמה

איתך באבלך במות

אחיך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

לחברנו אלי שקאלו

איתך באבלך במות

אמך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
סניף הגליל
ההנהלה והעובדים

مكذا من الأصل

مكان الأصل

הכללי

- ברמת-אביב ג' 4 ... 110,000 (28077) 03-750851
- בנווה אביבים 5 חדרים ... (25798) 03-418972
- ... 5 חדרים ... 03-426295-4-5-6 (21825)
- ... 03-424584 158,000 (21010) 03-424473
- ... 03-414333 275,000 (12656)

דירות למכירה 3 חדרים

[illegible]

- בתל-אביב 4 קומפלס מפוארת ... 03-5469598 03-453229 (28291)
- ... 1.9.86 ... 03-293775 (28057)
- ... 03-257011 (12671)

עסקים

[illegible]

מחסנים

[illegible]

אולמות

להשכרה בבביש ... 750 מ"ר ... "רשף-נכסים" (10682)

[illegible]

- בהרצליה: 50 מ"ר. להשכרה. 3+ קו טלפון 052-547222 בערב (25627)
- בבני-ברק בלבד להשכרה משרד או חלק ממנו. 4 חדרים ... 4 קווי טלפון ומכשירי קשר (20587) 05-5519882
- בהרצליה משרד 3+ חדר המתנה+ ריהוט (16959) 03-446691 05-451939
- בת"א להשכרה 100 מ"ר משרד מפואר (16687) 782224 9305050
- ברמת-גן 3 קווי טלפון+ ריהוט (3388) 03-252410
- להשכרה משרד חדש ... 50 מ"ר ... 03-247788 (20865) 03-248644
- לרציניים בלבד! דירת 4 חדרים ... ת"א (29645) 03-252368
- הרצליה +2 ½ למשרד ק"ק כניסה נפרדת (28825) 03-287776
- ברמת-גן ליד הבורסה להשכרה 1200 מ"ר +חניה+ טלפונים 375 למ"ר מתאים לחברת מחשבים שיווק "אבגל-שכפר" (28657) 03-738121
- להשכרה חדש 380 מ"ר+ מעלית+ חניה+ טלפונים 58 למ"ר "אבגל-שכפר" (26640) 03-738121

מבני תעשיה

- בראשל"צ חדש להשכרה 1100 ... גישה לטריילר "קדאל" 292616 (26335) 288945
- בפתח-תקוה להשכרה מבנה 100 מטר לכל מטרה (18523) 03-907090
- מבני תעשיה למכירה/ להשכרה בראשון לציון, חולון, יבנה, אור-יהודה, פתח-תקוה, רמת-גן והמרכז (16848) 03-478518
- בראשל"צ חדש למכירה בבניה 288945 292616 "קדאל" 500-1000 (15522)
- בחולון להשכרה בק"ק אולמות לתעשיה בגדלים שונים "קדאל" 292616 (15492) 288945

להשכרה בר"ג 2000 מ"ר ק"ק. 4½ דולר למ"ר. "רשף-נכסים" (7231) 03-5742777

- להשכרה מבנים לתעשיה ... אזור התעשיה חולון קומה א בגדלים 186 מ"ר, 287 מ"ר. בקומת קרקע 287 מ"ר. (2656) 03-886197
- בחולון מבנה ... 850 מ"ר+ חצר סגורה 1200, טלפונים 03-5051883 (2615) 03-882006
- להשכרה כ-1000 מ"ר 2 רמות, אזור התעשיה חולון, 03-804949 בערב (29422) 03-351155
- באור-יהודה להשכרה 1700 800 מ"ר ק"ק, 5 מ' גובה גישה נוחה "אבגל-שכפר" (28700) 03-738121
- בחולון להשכרה ולמכירה 40 עד 1000 +טלפון 807831 (28215)

מגרשים

- משקיעים ... לרכוש מגרשים בכל הארץ 03-9662168 (10611)
- בקרית-אריה 1.6 דונם למכירה/ לקבלניה 03-9221476 03-410261 (27050)
- בהרצליה-פיתוח להקצאה דונם ליד המרינה 052-543517 (14263)
- חברה מוכרת נכסים מגרשים ומבנים למגורים ותעשיה, 03-5791644 (22472)
- ... 3 מגרשים ... לוילות כולם/ חלקם (19264) 03-498501 03-452224
- ... (17839) 03-346441
- למכירה מגרשים לתעשיה ומסחר בראשון לציון, חולון, פתח-תקוה, רמלה, רמת-גן ורמת-השרון (15938) 03-478516

ברעננה, באיזור יוקרתי "קאלש השקעות ובנין" מציעים קרקעות לקוטגים 250- 375 מ"ר. בניה בתשלומים (3035) 052-447942

- בפ"ת קרקע ... 03-917952 03-913198 45.000 (2569)
- להשכרה ... 410 6379/18 ... 590 5631/72 (19024)
- בראשל"צ ... 03-478318 (18603)
- ... (16120)
- ליד ... 1500 מ"ר ... (16111) 03-5449911
- ... 03-9659439 ... 600 מ"ר (29199)

בגייבנה במרכז לבניה מיידית לוילות 30,000 דולר כולל מע"מ ופיתוח, 2000 במזומן היתרה במשכנתא. 03-574335 במשרד 03-574623 בערב: (27922) 08-574587

- בהרצליה-פיתוח ... 052-550066 (27746)

חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, תשמ"א 1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מעמדו האישי (נשוי או הורה), אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על-פי החוק.

- דרושים ... 16.00-10.00 05-581726 (29851)
- ... 055-58131 ... (29849) 03-803131
- ... 4800.- ... 03-906033 03-911555 03-915178 (29540)
- דרוש ... (29811) 03-452688
- דרושים עובדים ... (29581) 03-222938
- למשרד ... 03-245371 (29755)
- למפעל פלסטיק ... 03-9231969 (29778)
- ... (29764) 03-793560
- ... 052-525215 03-786882 (29756)
- 5000 ... 03-285204-5 (29740)
- ... 03-371470 (29722)
- ... 03-371465 (29718)

פועלי יצור לעבודה קבועה מיידית בפתח-תקוה, חולון, בני-ברק, צריפין -יש הסעות! "א.ו.ת" 03-371465 (29690)

- ל"אגת" דרושים: 1. גבר ... בקריאת שרטוט 2. ... לעבודה באזור צריפין -יש הסעות (29689) 03-371465
- עובדים בעלי רקע מכני ... לעבודה בבני-ברק "א.ו.ת" (29688) 03-371465
- איש אחזקה מנוסה ... לחברה גדולה בבני-ברק תנאים טובים "אגת" 03-371465 (29688)

מלחימות נסיון מוכח מעל שנה במעגלים מודפסים למשמרת בוקר בת"א. הסעות +ארוחות. להושבות אשדוד, רמלה והמרכז "חבר" שרותי כח אדם 03-5101420 למשה (29662)

מסגר נסיון מוכח מעל 3 שנים פרופיל 72+ לבנית תבנות חשמל בת"א "חבר" שרותי כח אדם 03-5101420 למשה (29660)

עובדות יצור לאריזת מוצרי מזון (ב-3 משמרות) שכר הולם +ארוחות. להושבות אשדוד, לוד והמרכז "חבר" שרותי כח אדם 03-5101420 למשה (29659)

עובדי יצור רקע במסגרות לכיפוף פחים פרופיל 72+ שכר גבוה "חבר" שרותי כח אדם 03-5101420 למשה (29651)

- דרושה בחורה בעלת הופעה למכון כושר (לא מין) 03-825846 (29649)
- בחורים אחרי צבא לעבודה ... 6 ימים בשבוע, לתקופה ממושכת בת"א ... בן-יהודה 12, א'-ה', 0800-14.00 (29880) 03-298877
- לחברה לשירותי ניקיון דרושים עובדי ניקיון ופועלים למשרה מלאה (29643) 03-298857 03-292113
- ... 051-20508 ... 07.00-14.00 (29640)

1700 ש"ח למלגזן/ מחסנאי 3 משמרות בפתח-תקוה 03-734288-9 (29703) 052-547777

- ... (25634) 052-455311
- ... 03-496113 (29650)
- ... (29595) 03-265716
- ... 03-621415 (29599)
- ... (29596) 03-7525446 03-7525931
- ... 03-282440 (29593) 03-5432687

... לעבודה מ-7.00 עד 15.00 5 ימים בתנאים טובים (29570) 08-476173

[illegible]

... 03-5791555 (29487)

... 052-36347 (29428)

עובדי יצור, למפעלים תעשייתיים באזורים: נס-ציונה, ראשל"צ, חולון, פתח-תקוה ורמת-השרון הכשרה למתאימים 03-286111 (29383) 03-9659733

קופאים/ות לרשתות שיווק באזורים: רמת אביב, רמת-השרון ותל אביב 03-236111 (29356)

- "לסטודיו" ... חייל משוחרר (29228) 03-784692
- ... (29177) 03-814124
- ... (29169) 03-656905
- דרושים למספרה ... (29153) 03-5449154

יוצאי יחידות קרביות לעבודה בעלת אתגר 08-472221 08-472166 (29003)

- 22400 לסטודנטים ... 03-286862 03-290459 (28940)
- בחור אחרי צבא ... 03-5598025 03-257358 (28891)

מאבטחים: חמושים בעלי הופעה מרשימה ונאה, לעבודת ליווי ואבטחה קבועה ומזומנת 03-441591 (28887)

- ... (28856) 03-654985
- ... 03-281125-6 (28873)
- ... (28739) 03-828222
- ... (28766) 03-298877
- ... (28665) 03-332179
- חשמלאים מקצועיים ... 03-881465 (28576) 03-5567061-2

למשרד מדידות דרושים 1. מודד בעל נסיון לעבודות עפר ותכנון מאזור המרכז והדרום 2. שרטט למדידות וחשבת כמויות מאזור המרכז אפשרי לחצי יום עבודה. תנאים בהתאם לכישורים ת.ד 1258 רמת השרון 47100 (28547)

- ... לחברה גדולה בפ"ת ... 03-282964 (28516) 03-284459
- עובד יצור לחברה תעשייתית ... (28509) 03-572384
- ... (28502) 05-5030553 03-333420
- ... (28366) 05-5038553 03-336079
- ... (28391) 03-5447767
- ... (28357) 052-543241
- ... 03-284459 03-282964 (28297)
- ... (28277) 03-611610
- ... (28222) 03-835942 03-825552

דרושים/ות צעירים/ות לגלידריה סניב, תנאים טובים למתאימים להתקשר לטלפון 03-832670 (28204) 03-820352

[illegible]

מפעילה טלקס ממוחשב אנגלית (שפת אם) מנוסה לניהול מחלקה בחברה גדולה בתל-אביב מישרה מלאה 03-371465 "א.ו.ת" (29721)

מזכירה אנגלית שפת אם מנוסה לחברה גדולה בתל-אביב מישרה מלאה "א.ו.ת" (29700) 03-371465

קלדניות עברית אנגלית לעבודות זמניות ומיידיות "א.ו.ת" (29592) 03-371465

מזכירה אנגלית ברמת שפת אם ידע בהדפסה למשרה מלאה באזור ת"א "דינאל" 03-245541, 03-245531, (29558) 03-222266

מזכירה עברית אנגלית ידע בהדפסה עדיפות לבעלות נסיון ברכש למשרה מלאה באזור הרצליה "דינאל" 03-222266, 03-245531, (29549) 03-245541

- מרכזיה לשעות אחה"צ ... 03-221177 (29540)
- דרושה פקידה לחברת שיווק+ הדפסה למשרה מלאה 03-448840 (29505)

מעבדות תמלילים בכל התוכנות לעבודה ממושכת /זמנית. 03-225083 "אטלס" (29475)

- מזכירה לניהול משרד מנכ"ל בתל-אביב גיל עד 25 ... "אגת" 03-371470 (29477)
- ... 05-355367 (29416) 05-250944
- ... דרושה פקידה על מחשב I.B.M 03-834860 (29375)

לקריודה: פקידה בוגרת תיכון אחרי שרות צבאי למשרה מלאה בחולון (29370) 03-5449848

- פקידה ... 03-5711102 (29368)
- מזכירה ... 03-448699 (29326)
- פקידה +ידע בהנה"ח +קלדנות ... 03-9231775 (29317)
- ... 03-337088 (29319) 03-331786
- למשרד עו"ד בת"א דרושה פקידה לחצי משרה 03-252605 (29266)
- ... 03-315479 (29160)
- ... 03-498812-3 (29151)
- ... (29180) 03-297813

עובדי מחשב

- ... 03-7519464 (29769)
- ... 03-371465 (29717)
- קלדנית ... I.B.M ... 03-335862 (29479)
- קלדנית ... עברית/ אנגלית, הרצליה 03-282184 (29406)
- ... 03-284459 03-282964 (28121)

מורים וגננות

- ... 03-485458-4 03-262521 (29625)

עוזרות ומטפלות

- מטפלת ל-1½ ו-6, ... 5 ימים 03-5031596 (29782)
- דרושה עוזרת נקיון ... 03-7522922 (29606) 03-7522890
- ... 03-853135 03-340257 (29357)
- ... 03-259742 03-218054 (29396)
- ... 052-344161 (29312)
- ... 03-243616 (29186)
- בחורה למשק בית +טיפול בילדים ... 03-485187 (29121)

טבחים – קונדיטורים

- למסעדה בתל-אביב דרושים טבחים 03-5402687 03-282440 (29395)

גזירה תפירה

- ... 03-253991 (29400) 03-265022
- ... 831968 (29347)
- ... 03-837820 (28667)
- ... 03-828152 (28492)

הנהלת חשבונות

- לחברה למסחר בינלאומי ... 03-837146-8 (29737)
- מנהלת חשבונות 2/3 ... "אגת" 03-371419 (29715)
- ... 03-702148 03-5292867 (29606)
- מנהלת חשבונות סוג 2 ... 03-739515 (29579)
- ... סוג 3 +נסיון בתעשיה ... 03-9666208 (29559)
- ... 03-715724-5 (29461)
- ... 03-414176 03-413178 (28941)
- ... (28528) 03-467178

טכנאים הנדסאים

- הנדסאי מכונות ... "אגת" 03-571465 (29692)
- ... 03-9305184 (29308)
- ... 03-384876 03-574178 (28817)

מהנדס מכונות בעל נסיון מוכח בניהול ותחזוקה של ציוד מיכני הנדסאי (צמ"ה) לפרוייקט זמני בחו"ל, ידיעת השפה הספרדית חובה 03-379790-1 (28456)

שרטוט וגרפיקה

- ... (29747) 03-216872

עובדי דפוס

- ... 03-468941 (29753)
- ... 03-216872 (29744)
- ... 03-5517899 (29577)
- ... 052-543434 (29536) 03-429687
- ... 03-815993 (28183)

חשמל ואלקטרוניקה

- ... "אגת" 03-371465 (29694)
- ... "אגת" 03-371465 (29693)
- ... 03-384494 (29082)

חשמלאי -לוחות חשמל לעבודות קבועות/ זמניות באזורים ראשל"צ ורמת-השרון 03-286111 (29381) 03-9659733

- ... 03-289505 (29379)

חשמלאי ראשי רשיון מעל 200 אמפר תעשייתי גדול באזור ראשל"צ 03-286111 (29362) 03-9659733

- חשמלאי לעבודה בלוחות חשמל ... 03-467178 (28508)
- חשמלאי ראשי לעבודות אחזקה ... (28459) 03-5030553 03-333420

עובדי יהלומים

- ... 03-336241 (29792)
- ... 03-7510882 (29608)
- ... 03-7511241 (29516)
- ... 03-7511577 (28625)
- ... 03-885712 (28540)
- ... 03-379525 (28196)
- ... 03-218659 (28120)

ספרים/ות

- ... 03-417880 (29216)
- ... 03-285761 (28189)

נהגים

- ... "אגת" 03-371928 (29728)
- ... 03-841284 (29622)
- ... 03-5792867 (29615) 03-782148
- ... 03-296846, 052-917818 (29803)
- ... 03-315511 (28133)

מחסנאים

מחסנאי מנוסה בחלקי חילוף לרכב לעבודה בהרצליה תנאים טובים 03-371465 "א.ו.ת" (29719)

- ... "אגת" 03-371465 (29716)
- ... 03-7514385 (29515)
- ... 03-284494 (28083)
- ... 03-290482 (28693)

- ... 03-535428 (28681) 03-5080555

מוכרים/ות

- ... (29544)

סוכנים – מקדמי מכירות

- ... 787887 (29538)
- ... 03-942275 (29696)
- ... 03-612545 05-613869 (28852)
- סוכנים לכל חלקי הארץ ... 05-789227 (29194)
- ... 03-224266 (28987)
- ... 03-5449288 (28655)
- ... 03-7518565 (28254)
- ... (28187)
- ... (28881)
- ... 03-298773 (28861)

מפעילי ציוד מכני

מפעיל מחפרים לאזור ראשל"צ, רחובות, ראש-העין לעבודה מיידית תנאים טובים "א.ו.ת" 03-371465 (29590)

- ... J.C.D ... 03-473832 03-289505 (28698)

פועלים/ות

- פועלי יצור לעבודה בפתח-תקוה, חולון, בני-ברק, צריפין -הסעות "אגת" 03-571470 (29681)
- ... 03-289505 (28836)

עובדי נקיון

- ... 03-875752 (29638)
- ... 03-815794 (29597)
- ... 03-321132 (29415)

עובדי מתכת

- מסגר אחזקה ... "אגת" 03-371465 (29699)

דרושים רתכי צנרת מוסמכים מאזור ראשל"צ, רחובות, ראש-העין ופועלים תנאים למתאימים "א.ו.ת" (29591) 03-371465

2500 ש"ח למבצע מנוסה בת"א הסעות +ארוחות 03-734288-9, 03-883636, 052-567777 (29560) 053-618749

כרסום קונבנציונאליים ו-CNC, רתכים: צנרת, חשמל, CO_2 וארגון. 03-225083 "אטלס" (29483)

- רתכי ארגון/ CO_2 ... 03-9659733 03-286112 (29090)

מסגרים מנוסים, ידע בקריאת שרטוט למפעל תעשייתי באזור ראשל"צ. 03-286111 (29348) 03-9659733

- ... 03-289505 (28888)
- ... 03-384826 03-574178 (28796)
- ... 03-284994 (28777)
- ... 03-467178 (28495)
- ... 03-333420 (28464)
- ... 03-373861 (28472)
- ... 03-5030553 03-336029 (28198)

עובדי מוסך

מכונאי בנזין מנוסה מאוד לחברה גדולה בתל-אביב "א.ו.ת" (29708) 03-371470

- ... 03-814389 (29668)
- ... 03-9234247 (29666)
- ... 03-228949 (29703)
- ... 03-815456 (29463)
- ... 03-885687 (29256)
- ... 03-5030553 (28895)

שומרים

- ... 372858
- ... 03-281125-6

שרותי אחיות

• למטפלי אחים/ות, מטפלות ותבשים/ות מוסמכים/ות לרפואה 052-38230, 052-22267 (29451)

עובדי סעד

שליחים

• שליחים עם טוסטוס, משכורת גבוהה 612423 612246 623088 (29765)

ביקוש עבודה

מכוניות

בהזדמנות קרוניקים +מודרים מרוז +טרווניים +פיאטשות +דוגמים (באחריות) "רכב ישראלי" 03-825718 בר־גבי 33 ים. (28510)

אאודי

אוטוביאנקי

אוסטין

אופל

אלפא רומיאו

אמריקאיות

ב.מ.ו.

ג'יפים

דייהטסו

וולבו

טלבוט

טנדרים

לנציה

מסחריות

1. איווקו דאן 4910 מודל 87 במצב מעולה +מזגן. 2. דודג' דיזל דאן טוף 85 כושר העמסה 2.7 טון +מזגן אפשרות לליסינג 03-9611056 (29627) 03-9611006

מרצדס

סובארו

ביוז'

סוסיתא

סיאט

פולקסווגן

פורד

פיאט

סירות

גלשנים

ריפוי והרדיה

רנו

אופנועים וקטנועים

השכרת רכב

בתי"ס לנהיגה

חלפי רכב משומשים

הצעות לקניה

רוצים לקנות

דהיטים

מקררים

מכונות כתיבה

חיות בית

כלי נגינה

הלוואות

מעולים וכספות

שהות־הובלות

פוליש ונקיון

שיפוצים

ציוד־תקשורת

ציפוי אמבטיות

פרסום

שרותים

הכרזות

ירושלים

הצעות עבודה

חוק הזדמנויות שווה בתעסוקה, התשמ"א 1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אפיון או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

מכוניות

הצעות למכירה

סירות

ריפוי והרדיה

באר־שבע והדרום

שרותים

הכרזות

חיפה והצפון

• בנוה שאנן בסמוך לקניון אשכול לפתח חוף לבנין, ... (29534)

לחברת מסחרית גדולה ... עבוד ...

לנוטקסם ביצוע גרפי באמצעות מחשב דרושה

מזכירה

משרה מלאה, ידע כללי בהנה"ח, עבודה עם מחשב. פרטים לפנות בטלפון 03-5790138/9

חוק הזדמנויות שווה בתעסוקה, התשמ"א 1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אפיון או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

לאלקו מרייד בע"מ

דרוש

מהנדאי מבני

– ידע בחשמל
– הכרת המחשב

נא לפנות בטלפון 052-558825 לבקש את גבי

עדיפות לתושבי הרצליה והסביבה

נתניה

דירות

לגן אירועים בפתח־תקוה דרושים: 1) מבוחים מעולים 2) בחורות להגשה 03-9303088 לפנות לססיב

אשדוד

להברה מובילה בענף מזון בעלי חיים

דרוש

מפיץ

להולקה מרחבי הארץ

03-9230281

לבית הורים בכפר שמריהו

דרושים לעבודה מיידית

1. עוזרי טבחים

בוגרי "תדמור"

2. עובדי נקיון

3. מלצרים

4. כובס להפעלת מכבסה אוטומטית

תושבי הרצליה והסביבה שמעוניינים במשרות 1, 2, 3 יפנו למנהל המשפחה ואלה שמתאימים למשרה 4 יפנו לשמעון, מועדון נוה אביב, רח' האגוז 2 כפר שמריהו, טל' 788829, 052-573649

לסנו – החברה הדרומית לשיווק בע"מ – בהוד השרון

דרושים:

נהגים

שכירים ועצמאיים

בעלי רשיון נהיגה של משאית מעל 15 טון לחלוקת סחורות בחנויות.

מועמדים בעלי נסיון והמלצות ממקומות עבודה קודמים המתגוררים בפתח־תקווה, הוד־השרון, כפר־סבא ורעננה. יפנו טלפונית ל־052-38111 למר פלד לקביעת ראיון

המלון החדיש והחדש ביותר בים המלח

הוד

דרוש

סגן מנהל

עם רקע ניהולי במלון ומשקאות: צעיר, דינמי המתחפש אתגר ועתיד בענף.

נא לשלוח קורות חיים בכתב יד אל מלונות קרן אור, ה' באייר 62, תל אביב 62198, עבור המנכ"ל – אישית.

סודיות מובטחת

דרושה

פקידה קלדנית

לחברת יבוא

בעלת נסיון

ליום עבודה מלא

לרציניות בלבד

טל. 03-7513568

לחברת בניה במפעלה בראשון־לציון

דרוש

מנהל עבודה — גמר

★ נסיון רב בעבודות גמר בבנין
★ תעודת מנהל עבודה מוסמך – טכנאי בנין
★ כושר ארגון וניהול

מועמדים מתאימים יתקשרו לטל' 03-9611183 לקביעת ראיון

בית ספר תיכון אזורי באר־טוביה

מועצה אזורית באר־טוביה

דרוש/ה

מורה לאנגלית

המעוניינים מתבקשים לפנות לטלפון 08-581906 או לת.ד. 109 קרית מלאכי 70950

אפשרות לדיור במקום

קיבוץ מסילות מחפש

אחות מוסמכת

לכניסה לעבודה מיידית

טלפון בשעות היום 06-580400

בשעות הערב 06-580203

לאלכס אוריגינל

מיזוג אוויר לרכב

דרושות

נהגות

לטיפול בלקוחותינו

על המועמדות להיות בעלות השכלה תיכונית הופעה נאה ותקשורת בין־אישית טובה, רשיון נהיגה ונסיון בנהיגה – חובה. העבודה בשתי משמרות.

נא לפנות לטלפון 03-5447444

לחברה מובילה ודינמית בהדפסת מדבקות

דרושה

מזכירה מנוסה

לניהול וארגון משרד, כולל יבוא, בעלת שליטה מלאה באנגלית ובעברית, יכולת ניסוח עצמאית והדפסה.

לפנות ל"דולתג" – טל. 810312 תל־אביב.

שמוליק תעשיות בשר בע"מ

דרושים:

א. קופאיות – תנתן הדרכה במקום
ב. בחורים לעבודה במפעל – מגנת
ג. בחורה למשרד אחה"צ

לפנות לטל' 5560557/8 לעפרה

להברת ביטוח בתל־אביב

דרוש/ה

פקיד/ה

למחלקה לביטוח ימי

עם נסיון מוכח בביטוח ימי

לטלפן 03-292836

ל"רהיטי דורון"

דרוש/ה

אחראי/ת על חנויות המפעל

הכישורים: יוזם/ת ונמרץ, מעל 12 שנות לימוד מגורים באזור ת"א, גיל 30 בעל/ת רשיון נהיגה

נא לטלפן 03-9360485 למרגלית

לחברה עתירת מדע

הנדסאי טכנאי מכניקה

הכישורים: נסיון מוכח בתיכנון פרקי מכונות בתחום הנע מדוייק.

יכולת עבודה עצמאית

לפנות למינה טל' 03-474311 03-474208

גמנסיה סוקולוב לאור

בפיקוח והכרת משרד החינוך והתרבות

רח' עאה 13 יפו

לשנה"ל תשמ"ט דרושים

מורים/ות

במקצועות: מתמטיקה, אנגלית, לשון, ספרות, היסטוריה, תנ"ך, מוסיקה, מחשב, פיזיקה, כימיה, תנ"ך, ומורה יועצת.

• בפרטים ולקביעת ראיון נא לפנות למנהל בית הספר טל' 03-822766, 03-839863

למוסד ציבורי גדול במרכז הארץ

דרושה:

כתבנית

בשפה העברית והאנגלית

רצויה שפה נוספת

נא לפנות בצירוף קורות חיים לת.ד. 7093 ת"א מודעה מס' 569

פניות מתאימות יענו

למוסד ציבורי בת"א

דרושה

פקידה

בעלת נסיון בעבודה במחשב

טלפון: 1-431620

דרושים

SONY

למחלקת מכירות מוצרי אלקטרוניקה בידורית:

★ **סוכן/ת מכירות**

לאזור הדרום

★ **מקדמי/ות מכירות**

לנקודות מכירה בקרית מוצקין, ירושלים ואילת

רצוי נסיון קודם במכירות בתחום החשמל והאלקטרוניקה

מועמדים מתאימים לאחר שירות צבאי יתקשרו לקביעת ראיון אישי לאשרת 03-5101515

ישפאר

רח' אחד העם 9,

מגדל שלום, ת"א,

טל' 03-5101515

הדר

חברה לבטוח בע"מ

דרוש/ה

חתם/ת

בענף האלמנטרי

עם נסיון של 3 שנים לפחות

דרוש/ה

פקידה

למחלקת תביעות

נא לפנות בכתב לת.ד. 1996 ת"א

מיקוד 61019

לעיתון יומי

פקידה

עם ידיעות בהנהלת חשבונות לחצי משרה

רצוי מגיל 35

נא לפנות בשעות הבוקר לטלפון 03-378833

לח' מסחרית גדולה עבור סניפה בתל־אביב

דרוש

מנהל חשבונות ראשי

כישורים נדרשים:

סוג 3 בהנהח"ש

נסיון בהנהלת חשבונות ממוחשבת

נסיון בניהול צוות עובדים.

נא לשלוח קורות חיים בכתב־יד לת.ד. 11029 עבור מס' 1

דרושים

מצילים

לבריכות שחיה בישובים:

★ ניר־גלים, ★ בני־דרום,

★ וקבוצת יבנה

נא לפנות לגדסי טלפון: 08-561707

דרושים

בכל חלקי הארץ

מקדמי/ות מכירות

למוצרים מרכזיים, אופנתיים, תנאים טובים

03-657281

עירית כפר–סבא

מכרז פומבי

על משרה פנויה של

מהנדס העיר

הכישורים הדרושים:

תעודת הסמכה כאינג'נר אזרחי מטעם מוסד טכנולוגי גבוה, תעודת רישום בפנקס מהנדסים ואדריכלים בענף של הנדסה אזרחית, כושר הבעה בע"פ ובכתב בעברית רהוטה (רצויה ידיעת השפה האנגלית), כשר ונסיון בארגון, בפיקוח ובתכנון עבודות בתחומי הנדסה אזרחית.

דרגת המשכורת:

תיקבע לפי דירוג מהנדסים בהתאם לכישורי המועמד.

על המועמדים בעלי הכישורים הדרושים להגיש מועמדותם בכתב למזכיר העיר תוך ציון קורות חיים, נסיון במקומות עבודה קודמים והמצאת העתקי תעודות והמלצות, לא יאוחר מיום 31.5.88.

יצחק ולד

ראש העיר

למוסד ציבורי גדול במרכז הארץ דרושים:

מועמדים בעלי השכלה אקדמית

המעוניינים לעבור הסבה מקצועית לתחום מחשוב ולעיבוד נתונים.

מועמדים שיתקבלו ידרשו לעבור קורס במשך 7 חודשים.

למסיימים בהצלחה מובטחת תעסוקה מעניינת.

עדיפות לבוגרים בתחומים הבאים:

הנדסת תעשיה וניהול, בוגרי מתמטיקה ומדעי המחשב, בוגרי מדעי הטבע

לא יתקבלו מועמדים מעל גיל 30.

כל המעוניינים יפנו בכתב בצירוף קורות חיים. אל ת.ד. 7093 ת"א מודעה מס' 570

מועמדים מתאימים יענו

مكان الأصل

مكان الأصل

שוב מציקים הדתיים בטבריה למלון קיסר – הפעם: עירום

מאת שמעון חיים, סופר "דבר" בצפון

עוד בטרם נרגעו הרוחות במלון "קיסר" בטבריה ובקרב הנוגים החרדים בעיר סביב דרישתם לבנות מחיצה בבריכת המלון, ביתנה אתמול על המלון הנדון דרישה נוספת, הפעם של המועצה הדתית בטבריה ורבני העיר. הם דורשים לסלק תוך שבוע תערוכת פסלים בלובי של המלון בגלל פסלי עירום המוצגים במסגרתה.

התערוכה, של הפסל עומרי עמרני, חבר אשדות יעקב/מאוחד, נפתחה בחג השבועות במלון, אולם היא עוררה מיד את כעסם של הרבנים בשל פסלי העירום. את עיקר גרמו שני פסלים – פסל אשה עירומה בגודל טבעי העשוי משיש פורטוגאלי ופסל השלום המורכב ממספר דמויות, כולן בעירום מלא והעשוי גבס.

אתמול בבוקר הגיע משגיח הכשרות של המלון, שהוא נציג הרבנות העירונית ודרש מבעליו לסלק את התערוכה ובעיקר את "פסלי התועבה" כלשונו, תוך שבוע עד שבועיים. אם לא יעשה כן, יינקטו נגד המלון צעדים מטעם הרבנות העירונית. בין השאר איימו הרבנים לבטל את תעודת הכשרות למלון.

בעלי המלון ומנהליו עוד לא החליטו כיצד להגיב.

ועידת המורים תדון בחינוך פוליטי בבתי"ס

מאת יעל פישביין, סופרת "דבר" לענייני חינוך

הוועידה הכ"ז של הסתדרות המורים נפתחת היום בירושלים בהשתתפות נשיא המדינה, שר החינוך ומזכ"ל ההסתדרות.

401 צירי הוועידה יבחרו בנשיא: המועמד שלום לוין, ובמזכ"ל: המועמד יצחק וולבר. כן יבחרו הצירים בממלא מקום המזכ"ל, ב־201 חברי מועצה, 131 חברי מרכז, 23 חברי בית דין עליון, 11 חברי ועד מבקר.

הנושאים שיידונו: בעיקרות מדיניות מקצועית, אתיקה, נושאים ארגוניים, חינוך אפור, קרן שביתה וחינוך פוליטי בבתי ספר.

מוסכים לא מורשים יפעלו ללא פיקוח

מאת אריה אגיד, סופר "דבר"

משרד התחבורה מפסיק את פעילותו לאיתור מוסכים בלתי מורשים בשל קיצוץ תקציבו על־ידי משרד האוצר. איגוד המוסכים מאיים כי בתגובה על צעד זה יסרבו חבריו לשלם אגרות רשיון.

האיגוד טוען כי לפני שנה הוכפלה אגרת הרשיון למוסך כדי שעודף ההכנסה ישמש לחיסול המוסכים הבלתי מורשים, המהווים תחרות לא־הוגנת למוסכים המורשים ואחרים מהם אף מסכנים את בטיחות הרכב שבו הם מטפלים.

פעילותו המוגברת של משרד התחבורה הביאה בשנתיים האחרונות להכנסה של 500,000 שקל מקנסות על בעלי מוסכים לא מורשים. נגד 220 כאלה הוצאו צווי סגירה.

בן 14 יהיה במאסר עד גיל 20 – בגלל רצח

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר"

בית המשפט המחוזי אסר את פרסומה של פרשת פשע מזעזעת שבה היה מעורב נער בן 14 ואשר במהלכה נקטלו חיי אדם.

הפרשה ארעה לפני כשנה ואתמול נידון הנער לתקופת מאסר ממושכת שאת חלקה ירצה במעון סגור עד הגיעו לגיל 20.

"לא" לקפטריות

הסתדרות הסטודנטים קראה לסטודנטים באוניברסיטת תל אביב לא לקנות בקפטריות נפתלי ומשפטים במחאה על המחירים הגבוהים. בעת שביתת האזהרה הזו חלקה הסתדרות הסטודנטים שתיה ועוגיות (בתמונה) תמורת תרומות
(צילום: ורד פאר־יפפא)

נבון הורה להעביר מתפקידה האחראית להוצאת האגרות

מאת יעל פישביין, סופרת "דבר" לענייני חינוך

שר החינוך יצחק נבון הורה למנהל החינוך הדתי יעקב הדני להעביר מתפקידה את חנה גריזים, הממונה על עריכת האגרות למורים מטעם היחידה לדמוקרטיה בחינוך הדתי.

כזכור הפיצה היחידה איגרת שבה גינתה קבוצות בחברה הישראלית השוללות את הנעשה בשטחים (פורסם לראשונה ב"דבר" ב־16 במאי 88) ועוד איגרת שבה הובעה דעה המצדדת בארץ ישראל השלמה.

שר החינוך הורה שלא להפיץ את האגרות מפני שיש בהן הבעת דעות פוליטיות חד־צדדיות וגינוי קבוצות שלמות בחברה הישראלית. כאמור הורה נבון להעביר את גריזים מתפקידה.

הפורץ בא באמבולנס ליטול שללו

מאת שמעון חיים, סופר "דבר" בצפון

צעיר בן 25 מקריית שמונה נלכד אתמול על־ידי המשטרה לאחר שנחשד כי פרץ לדירה וניסה לגנוב מכשיר וידאו, טלוויזיה ומכשירים אלקטרוניים אחרים. הצעיר נלכד לאחר מרדף שבו היה מעורב גם אמבולנס.

הפרשה החלה לאחר ששכנים הבחינו בצעיר הפורץ לדירה הריקה בלב העיר. הם מיהרו להזעיק את המשטרה וזו הגיעה למקום כעבור זמן קצר.

הצעיר, שהבחין בשוטרים, קפץ מהחלון ורגלו נשברה. בכל זאת הצליח להימלט מהשוטרים והגיע פצוע לתחנת מד"א בעיר.

הצוות הרפואי, שלא ידע מה מסתתר מאחורי פציעתו, טיפל בו ובתום הטיפול ביקש הצעיר לשוב לביתו באמבולנס. הבקשה נענתה אולם בדרך ביקש הצעיר מהנהג לעבור ליד המקום שבו פרץ לדירה ולקחת את שללו. הפעם היו השוטרים ערניים יותר ועיניהם הם לכדו את הצעיר לעיני המשתאות של נהג האמבולנס.

1.5 ק"ג קוקאין נדיר ויקר נתפסו אצל פושר ביארקה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר"

במבצע מורכב, שכלל מעקבים אחרי סוחרי סמים באיזור הגליל המערבי, קצרו אתמול בקרב בלשי משטרת עכו הצלחה גדולה בעת שתפסו בדירה אצל סוחר סמים מהכפר יארקה 1.5 ק"ג קוקאין נדיר ויקר. זו כמות הסם הגדולה ביותר מסוג זה שנתפסה אי־פעם בצפון ואולי במדינה כולה. ערך הסם מאות אלפי דולרים. תושב יארקה כבן 30 נעצר לחקירה.

בחודשים האחרונים נוקטת משטרת עכו, בראשות מפקד התחנה סנ"צ חיים דראש, פעולות רבות לביעור נגע הסמים ביארקה שהפך למוקד בסחר סמים בגליל. במהלך פעילות זו נעצר לפני חודשיים תושב הכפר, נדים מולה (25), המוגדר על ידי המשטרה כאחד מגדולי סוחרי הסמים באיזור, כשברשותו 855 גראם אופיום. החשוד עדיין במעצר והוא יועמד למשפט במהלך תקופת מעצרו.

נוסף על כך נתפסו ביארקה עוד כמויות של סמים מסוגים שונים.

משטרת עכו פתחה בחקירה כדי לבדוק את מקור הסם ואת נתיב העברתו. אחת האפשרויות הנבדקת היא כי הסם הוברח באמצעים מתוחכמים מהמזרח לבנון לישראל. נמסר כי צפויים מעצרים נוספים.

55 יפוטרו ב"פיברוניקס"

מאת יוסף מיכלסקי, סופר "דבר"

במפעלי "פיברוניקס" בחיפה הוחלט לפטר 55 עובדים במסגרת תוכנית ההבראה. נמסר שקשיי המפעל נובעים מהקפאת שער הדולר.

"פיברוניקס" מייצא 90 אחוז מתוצרתו ולמרות שהיקף המכירות עלה בשנה האחרונה ב־20 אחוז והגיע ל־36 מיליון דולר, הוא נתון בקשיים. ההוצאות גדלו בשיעור האינפלציה ואין להן כיסוי.

אחרי הפיטורים ימשיכו לעבוד 260 עובדים. יצויין שבשנת 1986 פוטרו מ"פיברוניקס" יותר מ־300 עובדים.

★ התאחדות המלונות פנתה לבית המשפט המחוזי בתל־אביב בבקשה לפרק את סוכנות הנסיעות והתיירות "תור מושב" בגלל חוב של כ־180,000 דולר שהסוכנות חבה למלונות ברחבי הארץ.

עיצומים: לא מנפיקים דרכונים חדשים ותעודות זהות ופטירה

מאת חיים ביאנד, סופר "דבר"

700 עובדי משרד הפנים פתחו אתמול בעיצומים והם נמנעים מלטפל בהנפקתם של דרכונים חדשים, בהארכת תוקף הדרכונים, בהנפקת תעודות זהות ובהוצאת תעודות פטירה.

העיצומים פרצו על רקע דרישתם להגדיל את תוספת ההכנסות ואת מכסת הקילומטרז'. כן תובעים העובדים שהתקנים יותאמו לתפקידים שהם מבצעים.

במשרד הפנים מעריכים שהעובדים בחרו לפתוח אתמול בעיצומים מאחר שאתמול היה היום האחרון להגשת ערר על הרשימות השמיות המופיעות בספר הבוחרים לכנסת.

הסתדרות עובדי המדינה אינה תומכת בעיצומים, אך הודיעה שאם לא יושג פתרון לגבי דרישות העובדים, תכריז על סכסוך עבודה במשרד הפנים.

נתק בבנק לאומי

הסתדרות הפקידים הודיעה כי תכריז על סכסוך עבודה בבנק לאומי נגד מה שהוגדרה כ"מגמותיה של הנהלת הבנק לעקוף את הסכמי העבודה באמצעות מתן מענקים".

נציגי העובדים נפגשו אתמול עם מזכיר הסתדרות הפקידים משה בית־דגן ועם מזכיר ההסתדרות של עובדי הבנקים אלקנה לבקוביץ' ודנו עמם בהדרדרות שחלה ביחסי העבודה בבנק ובנתק הכמעט מוחלט בין ועד העובדים להנהלה.

רופא נהרג בהתנגשות

(ע). – ד"ר משה גולדמן (55) מפתח תקוה, רופא בבית חולים "השרון", נהרג אתמול בבוקר בכביש ראש העין סמוך לסטקיית "המתנה". מכונית מסחרית "טרנזיט" סטתה לפתע מנתיבה והתנגשה חזיתית במכונית הדלתא של ד"ר גולדמן. הוא נפצע אנושות ומת בבילינסון. נהג הטרנזיט, תושב הכפר רפיע שליד בצרה, נעצר לחקירה.

חוקי עזר מקומיים – מעתה ללא אישורו של שר הפנים

תיקון לדיני הרשויות המקומיות התקבל בכנסת

מאת מוטה צימקי, סופרת "דבר" בכנסת

הכנסת קבלה אתמול בקריאה שניה ושלישית הצעת חוק שיזם ח"כ אמנון רובינשטיין לתיקון דיני הרשויות המקומיות – אישור חוקי עזר ופרסומם.

על פי חוק זה לא יהיה עוד צורך באישורו של שר הפנים לחוקי עזר של הרשויות המקומיות והם ייכנסו לתוקפם באופן אוטומטי בתוך 60 יום. בתקופה זו יהיה רשאי שר הפנים לעכב את הפרסום לאחר שפירט את הסתייגותו מחוק העזר ובתנאי שינתן לראש העירייה או המועצה המקומית זכות להשמיע טענותיו. לאחר העיכוב רשאי שר הפנים לבטל את העיכוב או לפסול את חוק העזר מנימוקים שיפרט או להחזירו לדיון מחודש ברשות המקומית.

ח"כ רובינשטיין אמר כי קבלת החוק יוצרת מהפכה זוטא במעמד השלטון המקומי, שלראשונה מאז המנדט צומצמה תלותו המוחלטת בשר הפנים. עוד אמר כי חובת ההנמקה המוטלת על שר הפנים תאפשר גם ביקורת רחבה של בג"צ במקרים של פסילת חוקי עזר. החוק החדש ימנע גם את הסחבת המדהימה הקיימת היום לגבי אישור ופרסום חוקי עזר וגם תגדיל את עצמאות השלטון המקומי בכל הנוגע לנושאי דת וחופש האזרח.

★ שר הכלכלה גד יעקבי תובע כי ועדת השרים לענייני כלכלה תשמע בקרוב סקירה ותקיים דיון על פעולותיה של מינהלת ההסדר הכספי של הקיבוצים והמושבים. לדבריו המינהלה תקועה ופעולתה אינה מתקדמת בדחיפות הנובעת ממצב החובות ויכולת התפקוד של מושבים וקיבוצים רבים.

★ דרך נוחה להגיע מווינה לבודפשט לתיירים מישראל מציעים "אופיר טורס" בשיתוף אל על. לכל טיסת אל על שתנחת בווינה ביולי־אוגוסט, יוצמד אוטובוס שיסיע את הנוסעים ישירות לבודפשט ללא צורך בעיכובים למסירת אשרות כניסה להונגריה. היא תינתן לנוסעי האוטובוס במעבר הגבול והנוסעים יגיעו לבירה ההונגרית לפנות ערב.

אלפים יפגינו בבאר שבע עקב תאונת הברום

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

אלפים בבאר שבע יפגינו היום בדרישה לסלילת כביש עוקף, שירחיק את הסכנה של חומרים רעילים מתושבי העיר.

אלפים מתושבי באר שבע יפגינו היום בדרך הנשיאים בעיר בדרישה לסלול כביש עוקף בבאר שבע בעקבות התאונה בה התהפכה משאית הברום בכביש הערבה וגרמה את מותו של הנהג ופציעת תשעה אנשים. ההפגנה נערכת ביוזמת ועד שכונה ד' מזרח.

ראש עיריית באר שבע, משה זילברמן, שלח בימים אלה מברק לראש הממשלה יצחק שמיר, בתוקף תפקידו כממלא מקום שר הפנים, ובו תביעה לסלילה מיידית של כביש העוקף את העיר ואת הישוב הכפרי עומר, שיהיה מיועד למשאיות ולמובילות חומרים רעילים.

פרוייקט צל"ש צה"ל

חיילים מפרוייקט צל"ש צה"ל למען השכונות משפצים בתים בשכונת התקווה. הפרוייקט, ביוזמת עיריית תל אביב, נועד להגברת המודעות הקהילתית בקרב החיילים באמצעות סיוע לשכונות. החיילים עשו תיקוני טיח, צבעו קירות ובבתים רבים של קשישים התקינו סורגים בחלונות
(צילום: אסף שילה־ישראל סאן)

אנדרטת אלכסנדרוני

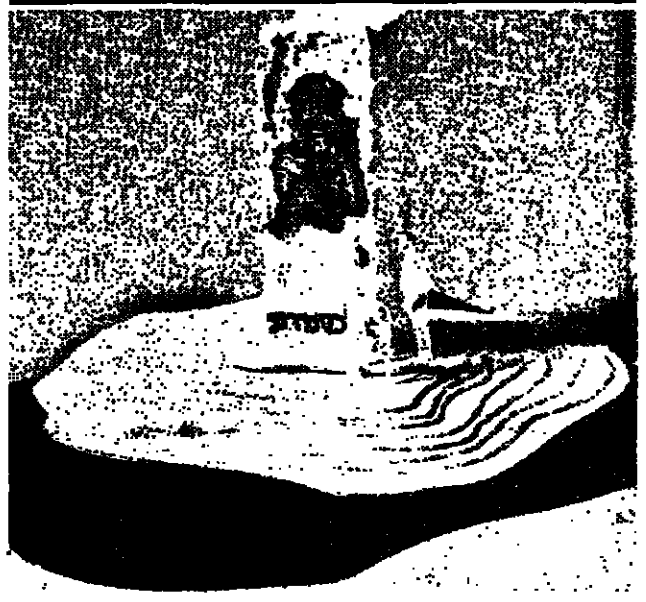

זה דגם אנדרטת חטיבת אלכסנדרוני שתוקם בשיכון דורה בנתניה, מקום בו היה מטה החטיבה במלחמת השחרור. עיצב אותה איש אלכסנדרוני סול באסקין. טקס הנחת אבן הפינה ייערך מחר בהשתתפות לוחמי החטיבה ובני משפחותיהם. ישא דברים שר הביטחון יצחק רבין

הפעם
מרכז "העבודה"
יגשר
על פער פוליטי.
בן שכ' התקוה
לכנסת.
הצבע 85

נורית ואוריאל בן־עמי
חובקים באושר את
בת־אור
אחות לאודעד
נכדה
לבתיה ז"ל וד"ר זאב אמיתי — לחוה ואהרן בן־עמי
נהלל — ניר־צבי

יד טבנקין
מכון ישראל גלילי לחקר כח המגן
ד"ר רמת אפעל טל. 712786 מיקוד 52960
יום עיון בנושא:
"יחסי ישראל ארצות־הברית"
יתקיים ביד טבנקין – אפעל (בבית־חומה) ביום רביעי 25 במאי 1988 – בשעות 9.30–16.30.

תכנית יום העיון:
פרופ' **שלמה אבינרי**, האוניברסיטה העברית – ארה"ב וברה"מ – ההקשר הגלובלי
דן שיפטן, מכון גלילי לחקר כוח המגן יד טבנקין – ארה"ב והעולם הערבי, פרספקטיבה היסטורית
ד"ר **איתן גלבוע**, האוניברסיטה העברית – מגמות בדעת הקהל האמריקאית כלפי ישראל והשפעותיהן על קובעי מדיניות
אלייקים רובינשטיין, מזכיר הממשלה – ממשל ריגן – היחסים עם ישראל ותהליך ההסדר.
מנחה: **דן שיפטן**
הציבור מוזמן

הטור השבועי

היש בלבו קדושת חיי אדם?
מאז "המהפך" החל לרדת חלקה של המדינה בתקציב קופת־חולים מ־30% בסוף שנות השבעים ועד לאפס אחד בימי משה נסים. את התנגדותו להעניק מתקציב המדינה עוטה שר האוצר בדברי נועם, בצדקנות ובתדמית של איש המוסרות.
קופת־חולים המשרתת קרוב ל־4 מיליון מבוטחים והולשת על 1500 מרפאות ו־14 בתי חולים היא בעלת תקציב של שני מיליארד מאה שלושים וחמישה אלף שמונה מאות ש"ח. (ההקצבה הממשלתית 20 מליון ש"ח בלבד).
מה שעשו קודמיו ביד קמוצה ובסבר אפם עושה משה נסים בבת צחוק ומסתיר את תזירתו לפתוח רפואה לעשירים כשהשכבות הבינוניות והחלשות ישלמו תשלומים מיוחדים נוסף על המסים.
הסתדרות הגימלאים קוראת לשר האוצר לחזור בו מדרכו זאת ולכבד קדושת חיי אדם.
רעננה – לח' איזיק סלע העונק התואר מתנדב מצטיין למען הגימלאי – ברכוהו בנימין ולפוביץ ראש העיר, בשם הבטוח הלאומי ציפי סגל, טלי יודפת, וחנה פסקל. מנהלת המח' לשרותים סוציאליים נעמי שגיא. מרכז הסתדרות הגימלאים מאחל לו אריכות ימים, בריאות טובה והמשך פעילות פוריה.
במשך חודשי אפריל ומאי ש.ז. התקיימו הרצאות בספרות, השואה, יום ירושלים וחגיגות יום העצמאות ואחד במאי – הרצו פרופ' פיינשטיין, מוטי דוד, יאיר מבית ברל.
גבעתיים – ב־9 במאי ש.ז. ביקרו הח"ח קלדרון וגדעוני במועדון הגימלאים ובישיבת מזכירות הסניף. שמעו דיווחים מפי פ. א"מר יו"ר הסניף ואלרשטיין על תכנית בניית בית הגימלאי.
עפולה – ב־12 במאי ש.ז. השתתפו הח"ח קלדרון וגדעוני, במפגש חברים מפעילי הסניף, ובהשתתפות מזכיר מועצת הפועלים הח' אבימור וחברי המזכירות מנחם יבור, ומתי. עקב פטירתו של הח' צבי וייסבך יו"ר הסניף חלה האטה בפעילות. סוכם לקיים בזמן הקרוב בחירת יו"ר והקמת מזכירות משותפת לכל השכונות.
חדרה – הופיע ניב הגימלאי – חדרה מס' 9. ובו 40 שנות המדינה רשימות הווי ושונות. העורך הח' ישראל שיזו חברי המערכת י. אלטרמן, י. הולצמן, יוכבד חפץ, ע. אלברט.
פתח־תקוה – ב־15 במאי ש.ז. התקיימה מסיבה במלאת 40 שנה למדינה, 21 לאיחוד ירושלים ולכבוד האחד במאי. פתח אהרן כצנלסון יו"ר הסניף ודבר על – הנושאים הנ"ל. ברכו חיים אביאלי בשם מזכירות מועצת הפועלים, א. רייף יו"ר הסתדרות הגימלאים שהדגיש כי על הגימלאים להתגייס לקראת הבחירות כדי שתבחר כנסת אשר תענה לתביעות הגימלאים.
חיפה – ב־8 במאי ש.ז. התקיים מפגש פעילי ארגון וותיקי התנועה בהשתתפות הח"כ חיים רמון שהרצה על מצב המדינה במשך 40 שנות קיומה, מזכיר וותיקי התנועה בחיפה מ. זילברשטיין מסר סקירה על המצב בארגון.
ב־15 במאי ש.ז. אספת וותיקי התנועה בסניף גאולה – יליג הדר בהשתתפות ח"כ שבח וייס יוסף בלושטין, זאב פלדהיים מזכיר הסניף ואברהם שלמה. שבח וייס הרצה על 40 שנות המדינה. הנחה זאב שינס יו"ר גימלאי המקום.
ב־17 במאי ש.ז. התקיימה אספת מחאה של גימלאי קופ"ח בהנחיית ראובן מנדל. השמיעו דברים הצובי, בלושטין, שלמה זול, צפורה לסקוב, אסתר מטש, ויחיאל מוסמן.
מפגש וותיקי התנועה בקרית אליעזר בהשתתפות בלושטיין וזילברשטיין, גרינשטיין ויעקב אבן. הנחה יעקב הרבסטמן.
ב־15 במאי ש.ז. התקיים יום עיון של גימלאי קרית־חיים בהשתתפות אליהו רייף יו"ר הסתדרות הגימלאים, יו"ר גימלאי חיפה, דוד עזרא מנהל המחלקה לתרבות וגימלאים. הרצו יעקב לבב ות. רובין. הנחה ישעיהו פלג יו"ר הסניף.
בישיבת ועד גימלאי הסתדרות הגימלאים בתנועה בנתניה בוצע יו"ר – שמסרה דו"ח על הנעשה בצבור המורים והגננות המונה 1200 חברים.

מפלגת העבודה הישראלית
הוועדה לשנות אלפיים – המעגל החברתי־כלכלי
הדיון בנושא מערכת הבריאות
שנקבע להיום יום ג' 24.5.1988 בשעה 14.30 באולם הישיבות בבית מרכז מפלגת העבודה
נדחה
עם החברים סליחה.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו
שרי לשם
לבית צלניקר
ההלויה תתקיים היום יום שלישי ח' סיון תשמ"ח 24.5.88 בשעה 11.30 לפנה"צ בבית העלמין בקרית־שאול.
נפגשים ליד שער הכניסה
מתאבלים: אחיה וגיסתה: שמשון ומניה צלניקר וב"ב

מועצת פועלי ת"א–יפו
משתתפת באבלו של אברהם ויניק
מנהל כ"א ב"תנובה" – מחוז ת"א
במות עליו אמו
חוה ז"ל
תד"י קאופמן
מזכיר המועצה

במלאת שנה לפטירתה של עטרת ראשנו האמא והסבתא המסורה והנאמנה
אסתר פידלר ז"ל
נפקוד את קברה ונתייחד עם זכרה ביום חמישי י' בסיון תשמ"ח (26.5.88) בשעה 16.00 אחה"צ בבית העלמין דרום בגבול חולון־בת־ים.
נפגשים ליד השער החדש.

בתה וחתנה:	צפורה ומשה שפיר, ת"א
נכדתה ובעלה:	אירים וישראל ישי, ארה"ב
נכדה ואשתו:	דורון ונירצה שפיר, הרצליה
נכדה:	אלעד שפיר, ת"א
נינה:	יובל ישי, ארה"ב

לזכרה
אבדה גדולה היא בתוך עבודנו
ס רה ועוכת בפתאומיות את כשמחתנו
ת ורתך, ידיעותיך, יושרך וחסידותך
ר אי מאיר הם עבודנו בכל אשר נלך
פ צע שאירע מגליד נשאר בלב כולנו
י דעת תמיד לרפא את כל אשר כאב לנו
ד בקת בעזרה לזולת, בכוח לבך ובאמונתך
ל בעלך, בתך, חתנך, נכדתך, נכדיך, ונינך
ר וחך עמנו ולעולם לא נשכחך
הבת: צפורה

במלאת שנה לפטירת בעלי, אבינו וסבנו היקר והבלתי נשכח
משה שלם ז"ל
איש ענוי ויושר דרך
תתקיים אזכרה מחר יום רביעי ט' בסיון תשמ"ח 25.5.88 בשעה 5.00 אחה"צ בבית העלמין בכפר סמיר חיפה.
אוטובוס יצא בשעה 4.30 מבית המנוח רחוב אלנבי 71 חיפה
המשפחה

אבלים אנו על פטירת יקירתנו חברתנו
שרה פופר
ההלויה תצא היום, יום שלישי ח' סיון תשמ"ח 24.5.88 מבית משפחת אבניאל לבית העלמין בבאר טוביה בשעה 3.30 אחה"צ.
המשפחה וחברי מושב באר טוביה
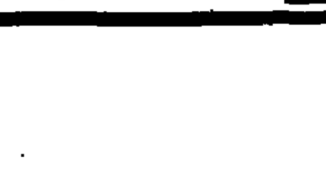
השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו
אליהו אביקור
במות **אביו** ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום